

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

AGATHA CHRISTIE

Sonunda Öüm Geldi

Eski Mısır'da kıskançlık, ihanet ve seri cinayetleri konu alan zekice yazılmış bir roman.

MÖ 2000 yılında Mısır'da ölüm demek aslında yaşam demekti. Bir Ka rahibinin metresi olan güzel Nofret'in cesedi bir uçurumun dibinde bulunduğunda, birçokları, genç, güzel ve zalim genç kızın bu ölümü hak ettiğini düşünmüşlerdi. Tıpkı bir yılan gibi ölmüştü.

Ama rahibin Nil kıyısındaki evinde yaşayan kızı Renisenb genç kızın bir cinayete kurban gittiğini düşünüyordu. Ve gün geçtikçe bu şüphesi güçleniyordu. Evin içinde esen kötülük rüzgârlarına aile bir türlü karşı koyamıyor, ihtirasları onları çaresizlik içinde cinayet işlemeye sürüklüyordu...

"Yepyeni, şaşırtıcı bir roman... Ona karşı duyduğum hayranlık her gün biraz daha artıyor."

Observer

Agatha Christie

ISBN 978-975-21-1715-0

9 789752 117150

Bu kitap daha önce
Yılan İçini Döktü adıyla yayımlanmıştır.

KİTABIN ORJİNAL ADI

DEATH COMES AS THE END

YAYIN HAKLARI

© AGATHA CHRISTIE
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ

KAPAK

GÜLHAN TAŞLI

BASKI

1. BASIM/AĞUSTOS 2013/İSTANBUL
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET AŞ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Matbaa Sertifika No: 10766

Bu kitap daha önce *Yılan İçini Döktü* adıyla yayımlanmıştır.

**BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET AŞ'YE AİTTİR.**

ISBN 978 - 975 - 21 - 1715 -0

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Göztepe Mah. Kazım Karabekir Cad.
No: 32 Mahmutbey – Bağcılar / İstanbul
Yayınevi Sertifika No: 10766

Tel.: 0.212.446 38 88 pbx

Faks: 0.212.446 38 90

<http://www.altinkitaplar.com.tr>

info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Sonunda Ölüm Geldi

TÜRKÇESİ
ÇİĞDEM ÖZTEKİN

SONUNDA ÖLÜM GELDİ

Agatha Christie ünlü ve seçkin bir arkeoloğun karısı olarak Ortadoğu'daki birçok kazıda bulunmuştur. Bu deneyimlerine dayanarak *Sonunda Ölüm Geldi* adlı bu romanda yaklaşık 4000 yıl önce Eski Mısır'da yaşayan bir seri katilin gizemini anlatmaktadır.

Olaylar Ka Rahibi (Ölüm Rahibi) İmhotep'in evine genç ve güzel Nofret'in gelmesiyle başlar. Dışarıdan bakıldığında çok huzurlu ve mutlu görünen aile, aslında bilge sekreter Hori'nin sözleriyle içten içe kaynamakta, geçmişten gelen bir çürümüşlüğün altında ezilmektedir. Ve Nofret'le birlikte aileye öfke, kıskançlık, kavga ve sonunda ölüm gelir.

Milattan önce 2000 yıllarındaki insan ilişkileriyle günümüz insan ilişkileri arasında neredeyse hiç fark yoktur. Titiz, müşkülpesent ve kendini beğenmiş İmhotep, ürkek Yahmose, kavgacı Sobek ve kötü niyetli, hain “yoksul uzak akraba” Henet – bütün bunlar milattan sonra 2000'lerde de sıklıkla rastlanan tiplerdir.

Agatha Christie bu öyküsünde de –her zaman olduğu gibi– us-taca tasarlanmış, şaşırtıcı ve dâhice planlanmış bir cinayetler zincirini anlatmakta ve ancak çok az kişinin tahmin edeceği bir çözümle doruğa ulaşmaktadır.

PROFESÖR S. R. K. GLANVILLE'E

Sevgili Stephen,

Bana Eski Mısır'da geçen bir polisiye roman yazma fikrini veren sendin. Eğer senin desteğin ve teşvikin olmasa bu kitap hiçbir zaman yazılamayabilirdi.

Bana verdiğin bu konuya ilişkin kitapları okumaktan ne denli büyük bir zevk aldığımı özellikle belirtmek ister, sayısız sorularımı yanıtlamakta gösterdiğin sabra, anlayışa, benim için ayırmak zorunda kaldığın zamana ve katlandığın sıkıntılara özellikle teşekkür ederim. Bu kitabı yazmaktan ne denli zevk aldığımı ve bu konunun ne kadar ilgimi çektiğini ise zaten biliyorsun.

Tüm minnet ve sevgilerimle...

Yakın dostun,

Agatha Christie

İÇİNDEKİLER

YAZARIN NOTU	9
--------------------	---

1. KİTAP

NİL NEHRİ'NİN TAŞMASI

1 İkinci Ay – 20. Gün	15
2 Üçüncü Ay – 4. Gün	30
3 Üçüncü Ay – 14. Gün	41
4 Üçüncü Ay – 15. Gün	52
5 Dördüncü Ay – 5. Gün	62

2. KİTAP

KIŞ

6 Birinci Ay – 4. Gün	75
7 Birinci Ay – 5. Gün	86
8 İkinci Ay – 10. Gün	94
9 Dördüncü Ay – 6. Gün	113

3. KİTAP

YAZ

10 Birinci Ay – 11. Gün	129
11 Birinci Ay – 12. Gün	147
12 Birinci Ay – 23. Gün	154
13 Birinci Ay – 25. Gün	160
14 Birinci Ay – 30. Gün	174
15 İkinci Ay – 1. Gün	186
16 İkinci Ay – 10. Gün	220
17 İkinci Ay – 15. Gün	231
18 İkinci Ay – 16. Gün	250
19 İkinci Ay – 17. Gün	262

YAZARIN NOTU

Bu romandaki olaylar milattan önce 2000 yıllarında Mısır’da Nil’in batı kıyısındaki Teb kentinde geçmektedir. Gerek yer gerekse zaman tamamen tesadüfi olarak seçilmiş olup, öykünün gelişmesi açısından pek bir önem taşımamaktadır. Rahatlıkla başka bir yer ve zaman da seçilebilirdi: Ancak romanın ana karakterlerinde ve olaylar dizisinde yirmi yıl kadar önce Metropolitan Müzesi’nin Mısır araştırmaları kapsamında Luksor’un karşısındaki kaya mezarlarında bulunan ve Profesör Battiscombe Gunn tarafından müze dergisi için tercüme edilen iki ya da üç Eski Mısır’dan kalmış mektuptan esinlendiğimi belirtmeliyim.

Okuyucu için Eski Mısır’da Ka hizmetine –Eski Mısır uygarlığının temel özelliklerinden biri– bağışta bulunmanın prensipte ortaçağda kiliseye bağışta bulunmakla aynı şey olduğunu bilmek sanırım ilginç olacaktır. Servetler Ka rahibine⁽¹⁾ miras olarak bırakılır,

(1) Ka, Eski Mısır inancına göre insanın görünmeyen bedenidir. Eski Mısır ölüm tasvirlerinde ölüm, çoğu zaman, Ka’nın, fiziksel bedeni kuş kılığında terk etmesiyle temsil edilir. Ka fiziksel bedenden bağımsızdır, ölümsüzdür. Ka, varlığın muhafaza edici ve yaratıcı unsurudur. Her varlığın Ka’sı kendine özgüdür. Varlık yeryüzünde ölünce Ka’sına geçer. Mısır dininin tatbikatını rahipler yapar ve onlar bu teolojiyi

bunun karşılığında onun ölenin mezarını koruması ve yıl boyunca belirli bayramlar ve kutsal günlerde ölenin ruhunun sükûna ulaşması için mezara sunumlarda bulunması ve dua etmesi beklenirdi.

Mısır belgelerinde “erkek ya da kız kardeş” deyimleri genellikle “sevgili” ya da “koca”, “karı” anlamında kullanılmıştır. Bu kitapta da yer yer bu gibi kullanımlara rastlanılmaktadır.

Eski Mısır’da tarım takvimi her biri otuz günlük dört aydan oluşan dört mevsimden meydana gelmiş olup, geçimini tarımla sağlayanların yaşantısının arka planını bu takvim oluşturmaktadır. Mısırlıların bu 360 günlük takvim dışında bir de 365 günlük resmi takvimi vardır. Bu her yılın sonuna eklenen beş günle resmen 365 gün olarak tanımlanmakta olup, bu beş gün Mısırlılar için kutlama ve şenlik günleridir. Tarımsal takvime göre “yıl” tahminlere göre genellikle Nil Nehri’nin sularının taşıdığı temmuz ayının üçüncü haf-

düzenlerlerdi. Rahipler krallar tarafından çok zengin bir hale getirilmişlerdir. Rahipler, halk tarafından ilahlara kesilen kurbanlar ve verilen hediyelerle refah içinde yaşıyorlardı ve mabetlerde geniş yerlerde oturabiliyorlardı. Aynı zamanda da devlete vergi vermekten muaftılar. Angarya işlerde çalıştırılmadıkları gibi, askeri görev de görmüyorlardı. Böylece halk içinde bir otoriteye sahiptiler. Bu rahipler içinde en önem verilenlerden biri de Osiris (Ölümler Dünyasının Tanrısı) adına yapılan tapınaklarda oturan ve kişinin ölü merasimlerini yöneten Ka rahipleriydi. Nil Nehri’nin düzenli taşkınları ve geri çekilmesi Mısır’da ölü kültürünün doğmasında etkili olmuştur. Mısırlılar ekinin kuruduktan sonra tekrar yeşermesini gözleyerek bu sürecin insanlar için de geçerli olduğunu, yani insanın fiziki yaşamının ölümden sonra da devam edeceğine inandılar. Eski Mısırlılar, ölümden sonra ölümsüzlüğün sağlanması için gerekli olduğuna inandıkları ayrıntılı ölü defnetme geleneklerini sürdürdüler. Bu gelenekler, mumyalama ile bedeni koruma, defin törenlerini yapma ve toprağa verme şeklindeydi. Böylece öteki dünyada ölümler, bedenini ve eşyalarını kullanacağına inanılıyordu. Olanakları elverdiği ölçüde gömütler yapmışlar, mumyalanmalarını sağlamışlardır. Tüm ölümlerin mezarlarına, sosyal durumları ne olursa olsun bir şeyler kondu.

Eski Mısırlılar ölenin öbür dünyada da bu dünyadakine benzer bir hayat süreceğine inanıyorlardı. Bunun sonucu olarak gerçek hayatta olduğu gibi beslenmesini sağlayacak yiyecekler mezara konduğu gibi, orada da ona hizmet edecek kişiler kurban edilirdi.

tasında başlardı. Ancak “artık yıl” hesaplanmasının bulunmaması geçen asırlarla birlikte bu tarihin kaymasına ve öykümüzün anlatıldığı dönemde bu tarımsal “yeni yıl başlangıcının” yaklaşık altı ay kadar kaymış olduğunu, yani temmuz yerine ocağa geldiğini göstermektedir. Okuyucuyu sürekli olarak bu altı ayı hesaplamak zorunda bırakmamak için bölüm başlığı olarak kullanılan tarihlerde tarımsal yılın dönemleri kullanılmıştır, örneğin Nehrin Taşması, temmuz sonundan kasım sonuna; Kış, kasım sonundan mart sonuna ve Yaz, mart sonundan temmuz sonuna gibi.

Romanın belli başlı karakterleri:

İMHOtep: Teb şehrinde, kutsal mezarların gözetiminden sorumlu Ka rahibi. Zengin, kibirli, fazla zeki olmayan bir adam.

YAHMOSE: İmhotep'in en büyük oğlu. Ağırbaşlı, uysal, öngörülü, kimseyi incitmeyen bir genç.

SOBEK: İmhotep'in ortanca oğlu. Yakışıklı, neşeli, atak, dik başlı bir genç adam.

İPY: İmhotep'in en küçük oğlu. Zekâsı ile övünen, küstah ve şımarık bir çocuk.

RENİSENB: İmhotep'in kızı. Güzel, akıllı ama saf. Kocasını ölüp dul kaldıktan sonra, küçük kızı ile babasının evine dönmüştü.

ESA: İmhotep'in annesi. Yaşlı ancak bilgili, zeki, görmüş geçirmiş akıllı bir kadın. Oğlunun aptal olduğunu düşünüyordu.

NOFRET: İmhotep tarafından kuzeyden getirilen, genç, son derece güzel, zeki bir kadın. Kin ve nefret doluydu.

SATİPY: Yahmose'nin karısı. Çok konuşan, sinirli, aksi, buyurgan bir kadın.

KAİT: Sobek'in karısı. Çocuklarından başka kimseyi umursamayan, aptal, basit, sakın bir kadın.

HENET: Kendisini uzun yıllar hizmet ettiği ev halkından biri sayan, herkesi çok sevdiğini iddia etmesine rağmen aile bireyleri arasına nifak sokmaktan zevk alan, dedikoducu, ihtiyar bir kadın...

HORİ: İmhotep'in işlerini idare eden, ciddi, akıllı, ağırbaşlı sekreteri.

KAMENİ: İmhotep'in kuzeydeki çiftliğinden getirdiği genç, yakışıklı sekreteri.

BİRİNCİ KİTAP

NİL NEHRİ'NİN TAŞMASI

1. BÖLÜM

NEHRİN TAŞMASININ İKİNCİ AYI 20. GÜN

Renisenb tepede durmuş Nil'i seyrediyordu.

Uzaktan uzağa ağabeyleri Yahmose ve Sobek'in sesleri çalınıyordu kulağına. Yine bazı alanlarda kanal duvarlarının güçlendirilmesinin gerekip gerekmediği konusunda tartışıyorlardı. Sobek'in sesi her zaman olduğu gibi kendinden emin ve toktu. Bu onun genel tavrıydı, her zaman fikirlerini, kabul ettireceğinden emin ve rahat bir havada ileri sürerdi. Yahmose'nin sesi ise kısık ve boğuktu. Mırıltıyı andıran kaygılı ve kuşkulu bir ses tonuydu bu. Gerçekten de Yahmose sürekli olarak –herhangi bir nedenle– endişe içinde kıvranırdı. Yahmose ailenin en büyük oğluydu. Babası görevi gereği kuzey eyaletlerine gittiğinde tarım arazilerinin yönetimi ona kalıyordu. Yahmose ağırkanlı, sakin, sağduyulu ve sorun olmayan konularda bile sorun görmeye eğilimli bir insandı. Coşkulu, neşeli ve kendinden emin Sobek'in aksine o iri yapılı, ağır hareketli bir adamdı.

Renisenb küçük bir çocukken bile ağabeylerinin bu değişik ses tonlarıyla tartışıklarını anımsıyordu. Birden anlaşılmaz bir güven duygusu duydu... Artık evindeydi. Evet, evine, yuvasına dönmüştü...

Ancak Nil'in solgun, parlak sularına bakınca içindeki isyan ve acı bir kez daha kabardı. Khay, çok sevgili genç kocası, ölmüştü... Güleç yüzü ve geniş, güçlü omuzları ile Khay... O artık Osiris'in yanında, ölümler ülkesindeydi. Ve o –Renisenb– Khay'ın sevgili karısı, umutsuz ve perişan geride kalmıştı. Birlikte sekiz yıl geçirmişlerdi... Onunla evlendiğinde henüz çocuk denecek yaşıydı... Şimdi ise dul bir kadın olarak Khay'dan olan çocuğu Teti ile babasının evine geri dönmüştü.

Sanki buralardan hiç ayrılmamış gibi bir his vardı içinde...

Böyle düşünmek hoşuna gidiyor, bu duyguyu sıcak bir sevinçle karşılıyordu...

Geçmişte kalan o sekiz yılı unutacaktı. Mutlulukla dolu o yılları... Hiç beklenmedik bir kaybın acısıyla parçalanan, mahvolan o yılları...

Evet, unutmalıydı o yılları, kafasından söküp atmalıydı. Yeni baştan Renisenb olmalıydı... Ka Rahibi İmhotep'in kızı, o fazla düşünmeyen, kaygısız, duyarsız kız... Kocasına duyduğu aşk ve sevgi acımasız bir şeydi; Renisenb'i tatlılığıyla aldatmıştı...

Khay'ın kuvvetli, bronz rengi omuzlarını, neşeyle gülen dudaklarını anımsıyordu, şimdiyse Khay öteki dünyaya doğru çıktığı yolculuğunda mumyalanmış ve onu koruyacak muska ve tılsımlarla donatılmıştı. Khay artık asla bu dünyada teknesine binip Nil'de dolaşamayacak, balık tutamayacak, başını güneşe doğru kaldırıp gülümseyemeyecekti, ama o –Renisenb– kucığında küçük Teti ile teknede uzanıp onun yokluğunda bile yine gülebilecekti...

Renisenb düşünüyordu.

"Onu düşünmemeliyim. Bitti, her şey geride kaldı. Artık evimdeyim. Her şey aynen bıraktığım gibi... Eskisinden farksız... Ben de çok geçmeden eski Renisenb olacağım. Her şey eskisi gibi olacak.

Teti daha şimdiden unuttu bile. Başka çocuklarla oynuyor, gülüyor...”

Renisenb birden döndü. Nehir kıyısına inmekte olan birkaç yüklü eşeğin yanından geçip, eve doğru yürüdü. Mısır ambarlarını, ahırları ve müştemilat binalarını geride bırakıp geniş avluya girdi. Avlu gerçekten çok hoş bir yerdi. Bir köşedeki yapay göletin etrafı çiçekli zakkumlar ve yaseminlerle çevriliydi. Bunların üzerine firavuninciri ağaçlarının koyu gölgesi düşüyordu. Teti ile diğer çocuklar tiz sesleriyle bağırarak göletin kıyısında oynuyorlardı. Göletin kenarındaki kameriyeye bir girip bir çıkıyorlar, deliler gibi koşuşuyorlardı. Teti’nin, ipi çekilince ağzını açıp kapayan tahta bir oyuncak aslanla oynaması Renisenb’in dikkatini çekti – kendisi de küçükken bu tahta oyuncakı çok severdi. Bir kez daha içi sevinçle dolarak, “Yuvama döndüm...” diye düşündü. Hiçbir şey değişmemişti... Her şey aynen eskisi gibiydi. Burada yaşam güvenli ve dengeliydi, asla değişmiyordu. Tek farkla ki, şimdi ortada koşuşan çocuk kendisi değil, Teti’ydi –o ise artık orada yaşayan, o evin duvarlarının arasındaki annelerden biriydi– ama çerçeve hiç değişmiyordu, temelde her şey aynıydı.

Çocuklardan birinin oynadığı top ayaklarının dibine kadar yuvarlandı. Eğilip topu aldı, gülerek çocuğa attı.

Sonra parlak renklerle boyanmış sütunlarla süslü verandadan geçip eve girdi. Gösterişli renkli çuhaçiçekleri ve lotus yaprakları ile süslenmiş büyük salondan geçti, evin arka kısmında kadınlar için ayrılmış olan bölüme doğru ilerledi.

Birden durakladı, kulağına yüksek perdeden konuşan kadın sesleri çalındı. Bildik, tatlı ve hoşnutluk veren bir tınıydı bu... Satipy ile Kait – her zamanki gibi tartışıyorlardı yine... Satipy’nin yüksek

tondaki, emir veren ve otoriter sesi! Satipy, ağabeyi Yahmose'nin karısıydı. Uzun boylu, enerjik, otoriter bir kadındı. Sert, kaba, yabani bir güzelliği vardı. Evde kuralları o belirler, hizmetçileri köle gibi çalıştırır, her şeyde kusur bulur, etrafındakileri kırıp geçirir, güçlü ve buyurgan kişiliğiyle en olmayacak işleri bile yaptırmayı başarırdı. Herkes onun zehirli dilinden korkar, dolayısıyla buyruklarını yerine getirmek için canla başla koşuşurdu. Yahmose de ne istediğini bilen, girişken karısına büyük bir hayranlıkla bağlıydı. Öyle ki Satipy çoğu kez kocasını bile hırpalamaktan çekinmez, Yahmose'nin buna sakince göz yumması ise Renisenb'i çileden çıkarırdı.

O gün de her ne zaman Satipy konuşmaya kısa bir ara verse, yüksek tondaki tiz sesi bir an için kesilse Kait'in sakin, ancak ısrarcı sesi duyuluyordu. Kait sıradan, tıknaz, asla güzel sayılamayacak bir kadındı. Yakışıklı, neşeli, yaşam dolu ağabeyi Sobek'in karısıydı. Kait kendisini tamamen çocuklarına adanmıştı, gözü onlardan başkasını görmez, onlar dışında başka bir konuda konuşmaz, hiçbir konuda fikrini açıklamazdı. Yine de eltisi ile yaptığı günlük sıradan konular üzerindeki tartışmalarda sarsılmaz bir inatla dediklerinden vazgeçmez, diretirdi. Onun öfkeye kapıldığı, sinirlendiği, bağırıp çağırdığı hiç görülmemişti, ama bir an bile kendisi dışında birinin görüşünü önemsemezdi. Bu konuda asla değişmeyen kararlı bir inatçılığı vardı. Sobek karısına son derece bağlıydı. Her şeyi, tüm sorunlarını onunla paylaşmaktan hiç çekinmezdi, çünkü Kait'in onu dikkatle dinlemiş gibi davranacağından, aynı fikirde olduğunu ya da olmadığını belirten rahatlatıcı sesler çıkarsa da sonuçta hiçbir şeyi anımsamayacağından, aslında onun kafasında çocuklarından başka bir şey olmadığından emindi.

Satipy birden hırsıyla haykırdı. "Olacak şey değil! Yahmose'nin fare kadar cesareti olsaydı buna bir an bile katlanmazdı! İmhotep'in

yokluğu sırasında yönetim kimde? Yahmose’de tabii! Bu durumda hasır örgü şilteler ve yastıkları ilk seçme hakkının da Yahmose’nin karısı olarak bende olması gerekir. O zenci köle, o hipopotam...”

O sırada Kait’in ağır, yumuşak sesi duyuldu. “Yoo, hayır, bebeğinin saçını yeme yavrum. Bak, burada yenecek çok daha güzel bir şey var, al sana bir şekerleme, bak, ne güzel...”

“Sana gelince Kait, sende saygıdan eser yok, ne dediğimi dinlemiyorsun bile, yanıt vermiyorsun, davranışların berbat.”

“Mavi yastık eskiden beri benimdi... Aa, küçük Ankh’a baksana, yürümeye çalışıyor...”

“Sen de çocukların kadar aptalsın Kait, hatta çok daha fazla! Neyse, bu işten bu kadar kolay sıyrılamayacaksın. Haklarımı sonuna kadar savunacağım. Benden söylemesi.”

Renisenb arkasında hafif bir ayak sesi duyunca irkildi. Dönüp de Henet’i gördüğündeyse içinde yine o eski, bildik hoşnutsuzluk hissi uyandı.

Henet’in yüzünde yine o her zamanki yarı ürkek, sinsi gülümseme vardı.

“Burada pek bir şeyin değişmediğini düşünüyorsun, değil mi Renisenb?” dedi. “Satipy’nin zehirli diline nasıl katlanabildiğimi hiç bilemiyorum. Tabii Kait istese ona karşı çıkabilir. Ama hepimiz onun kadar şanslı değiliz. Ben *haddimi* bilirim. Bana altında barınacağım bir çatı, bir ev, yiyecek ve giyecek sağlayan babana karşı bağlılığım sonsuz, ona karşı derin bir gönül borcu ve saygı duyuyorum. Ah, senin baban o kadar iyi bir insan ki... Ben bu evde daima elimden gelenden fazlasını yapmaya çalıştım. Durup dinlenmeden çalışıyorum... Bir oraya koşuyorum, bir buraya, karşılığında beklediğim bir şey de yok, ne teşekkür ne minnet. Eğer zavallı anneciğin sağ olsaydı her şey çok farklı olurdu. O beni takdir ederdi. Her za-

man değerimi bildi. İki kardeş gibiydik. Çok da güzel kadındı. Tabii ben de görevimi yaptım, ona verdiğim sözü tuttum. Ölürken bana, ‘Çocuklarıma iyi bak Henet!’ demişti. Verdiğim söze hep sadık kaldım. Sizin için saçımı süpürge ettim ve karşılığında bir teşekkür bile beklemedim. Aslına bakarsan ne teşekkür bekledim ne de eden oldu... Herkes, ‘Boş ver, ihtiyar Henet’e,’ deyip geçiyor. ‘Onun ne önemi var ki?’ Kimse beni düşünmüyor, bana değer vermiyor. Hem neden beni önemseyecekler ki? Ben kendi isteğimle size yardımcı olmaya çalışıyorum. Hepsu bu.”

Aynen bir yılan gibi Renisenb’in kolunun altından süzülüp, iç odaya girdi.

“Şu yastıklar konusunda beni bağışlayın Satipy,” dedi. “Sobek’in sözlerini duydum da...”

Renisenb oradan uzaklaştı. Yine eskiden olduğu gibi Henet’e karşı tuhaf bir antipati duymaya başlamıştı. Ne tuhaf bir durumdu bu! Henet’i hiç kimse sevmiyordu. O mızırmız sesi, sürekli sızlanması, kendisini sürekli acındırması, bazı durumlarda da anlaşılmaz bir kinle aile içi anlaşmazlıklarda yangına körükle gitmesi ve tartışmaları alevlendirmesi herkesi ondan soğutmuştu.

Renisenb, “Aman bana ne?” diye düşündü. “Hem neden olmasın ki? Henet’in şu yaşamdaki tek eğlencesi belki de bu, insanların üzerine gitmek! Onun için yaşam gerçekten de çok korkunç olmalı, zavallı bütün gün köle gibi çalışıyor ve hiç kimse bunun karşılığında ona teşekkür etmiyor. Aslına bakılırsa insanın Henet’e karşı minnet hissi duyması da olanaksız. Durmadan yaptıklarını başa kakıyor, becerilerini ve çektiklerini insanın gözüne gözüne sokmaya çalışıyor. Öyle ki yalnızca bu bile insanın kanını dondurmaya yetiyor, duyulabilecek dostça duyguları yok ediyor.”

“Henet,” diye düşündü Renisenb. “Onun yazgısında başkalarına karşı özverili ve sadık olmak ama başkalarından en ufak bir yakınlık bile görmemek var. Sevimsiz bir yüzü var, hem çirkin hem de aptal. Buna rağmen evde olup biten her şeyin farkında. Sessiz, yumuşak adımlarla etrafta dolaşması, keskin kulakları, fıldır fıldır dönen gözleriyle gözünden hiçbir şey kaçmıyor. Ondan sır saklamak olanaksız. Bazen bildiklerini kendine saklıyor. Ama bazen de ev halkından birine yaklaşıp, kulağına bir şeyler fısıldıyor ve sonra keyifle geriye çekilerek, söylediklerinin kulaktan kulağa yayılmasını ve etkisini görmek için sırtarak bekliyor.”

Henet’i evden uzaklaştırmak için İmhotep’e çok yalvarmışlardı, ama İmhotep bunu duymak bile istemiyordu. Herhalde evin içinde Henet’i tek seven oydu. Henet kendisini kovdurmak isteyenlerin bu isteklerine karşı koyan efendisine borcunu öylesine bir yaltaklanmayla ödüyordu ki bu ailedekileri çıldırtıyor, midelerini bulandırıyor.

Renisenb bir an durup, yengelerinin Henet’in içeri girmesiyle büsbütün alevlenen tartışmasına kulak kabarttı. Sonra ağır ağır babaannesi Esa’nın tek başına yaşadığı küçük daireye doğru yürüdü. Esa’ya dairesinde iki küçük zenci köle kız hizmet ediyordu. Babaannesi kızların gösterdikleri keten giysileri gözden geçiriyor ve arada sırada da onları kendine özgü dostça tavrıyla azarlıyordu.

Evet, evde her şey aynen bıraktığı gibiydi. Renisenb köşede durdu. Onun odaya girdiği kimsenin dikkatini çekmemişti. Her şey aynen eskisi gibiydi. Yalnızca ihtiyar Esa sanki biraz daha kurumuş, küçülmüştü, hepsi o kadar... Sesi yine aynı sestti, söyledikleri, sözcüğü sözcüğüne yine aynı sözlerdi. Sanki Renisenb evden ayrılalı sekiz yıl geçmemişti, Renisenb her şeyi sanki dünmüş gibi anımsıyordu...

Genç kadın usulca dışarıya süzüldü. Ne yaşlı kadın ne de iki esir kız onu fark etmişlerdi. Renisenb bir iki dakika mutfak kapısının önünde durdu. İçeriden kızartılan ördeklerin enfes kokusu etrafa yayılırken içeride gülüşen, konuşan ve bağrışanların sesleri duyuluyordu. Köşede bir sebze yığını ayıklanıp, pişirilmeyi bekliyordu.

Renisenb bir an gözleri yarı kapalı, orada öylesine durdu. Bulunduğu yerden evdeki tüm sesleri duyabiliyordu. Mutfaktan gelen gürültüler, ihtiyar Esa'nın yüksek, tiz sesi, Satipy'nin kulakları tırmalayan bağrışmalarına karışan Kait'in tok, ısrarcı sesi... Ve sonuçta hepsi kadın seslerinden oluşan bir uğultu – bir curcuna... Gülen, anlatan, dedikodu yapan, yakınan, azarlayan, bağırان kadın sesleri...

Renisenb bir an etrafını saran bunca kadın sesi arasında boğulmuşçasına bir duyguya kapıldı. Kadınlar –gürültücü, geveze kadınlar– bir ev dolusu kadın! Bir an olsun susmayan, asla sessiz, sakın olamayan, durmadan konuşan, bağrışan, tartışan, yakınan – çok şey söyleyen ama hiçbir şey *yapmayan* kadınlar...

Ve Khay... Tüm dikkatiyle ve dinginliğiyle kayığında sessizce mızrağını balığa saplamak için bekleyen Khay...

Onunla yaşam bu korkunç boş gevezeliklerden, bu bitip tükenmeyen *telaştan* öylesine uzaktı ki...

Renisenb yeniden açık havaya, bahçenin sıcak sessizliğine çıktı. Sobek tarlaların arasından eve dönüyordu. Yahmose ise uzakta Anıtmezar'a doğru çıkıyordu.

Renisenb de dönerek Anıtmezar'ın bulunduğu kireçtaşı kayalıklara çıkan patikada ilerledi. Anıtmezar soylu Büyük Meriptah'a aitti. Renisenb'in babası İmhotep bu mezarın bakımından sorumlu Ka rahibiydi. Yaşadıkları ev, sahip oldukları mal mülk ve araziler Anıtmezar'a vakfedilen malların bir kısmından oluşmaktaydı.

Babası görev gereği oradan ayrılmak zorunda kaldığında Ka rahipliği görevini ağabeyi Yahmose üstleniyordu. Renisenb dik patikayı ağır ağır çıkıktı. O sırada Yahmose Anıtmezar'ın adak odasının bitişiğindeki kayalara oyulmuş küçük odada babasının işlerine bakan Hori ile konuşuyordu. Hori dizlerinin üzerine bir papirüs yaymış, iki genç adam da bunun üstüne eğilmişlerdi.

Renisenb yanlarına gidip, gölgede kalan köşelerden birine oturdu. Onu fark eden genç adamlar başlarını kaldırıp gülümsediler. Renisenb ağabeyi Yahmose'yi çok severdi. Yahmose sakın ve sevecen bir insandı ve ona karşı da daima nazik, içten ve sevgi dolu olmuştu. Hori de küçük Renisenb'e karşı daima sevgi göstermiş, ona çok yakın olmuş, hatta bazen oyuncaklarını bile tamir etmişti. Renisenb evlenip gittiğinde Hori, sessiz, sakın, ciddi, becerikli bir delikanlıydı.

Renisenb, "Şimdi biraz daha olgun bir genç adam olmasına rağmen temelde hiç değişmemiş," diye düşündü. Hatta hâlâ anımsadığı o ciddi, ağırbaşlı gülümsemesi bile hiç değişmemişti.

Yahmose ile Hori alçak bir sesle konuşuyorlardı.

"Genç İpy'den yetmiş üç kile arpa..."

"Öyleyse sonuçta toplam iki yüz otuz kile buğday ile yüz yirmi kile arpamız var..."

"Evet ama kerestelerin parası ile Perhaa'da zeytinyağıyla ödeğimiz ürünü de hesaba katmalıyız."

İki adam bu çerçevede konuşmayı sürdürdüler. Renisenb geri planda erkeklerin mırıltıları, orada yarı uykulu öylece oturdu. Sonra birden Yahmose ayağa kalktı. Papirüsü rulo yaparak Hori'ye verdi ve odadan çıktı.

Renisenb hâlâ aynı dinginlikte oturuyordu.

Sonra elini uzatıp, papirüse dokundu ve sordu:

“Babamdan mı geldi?”

Hori başıyla onayladı.

Renisenb merakla sordu:

“Ne yazıyor?”

Papirüsü genç adamın elinden alıp açtı. Üstündeki şekillere anlamayan gözlerle baktı. Ona okuma yazma öğretmemişlerdi.

Hori gülümseyerek, genç kadının omzunun üstünden eğildi ve parmağı ile şekilleri izleyerek okumaya başladı.

Mektup Herakleopolis’li usta bir hattatın süslü yazısı ile yazılmıştı.

Kutsal toprakların hizmetkârı, Ka Rahibi İmhotep der ki:

“Koşullarınız milyon kez yaşayan biriyle aynı olsun. Herakliopolis’in efendisi, Tanrı Herişaf ile bütün tanrılar yardımcınız olsun. Tanrı Ptah yüreğinizi uzun ömürlülerin yaşam sevinci ile doldursun. Oğul anasına sesleniyor, Ka’nın uşağı anası Esa ile konuşuyor. Yaşamın nasıl, güvende ve sağlıklı mısın? Tüm ev ahalisine soruyorum, nasılsınız? Oğlum Yahmose, yaşamın, güvenliğin, sağlığın nasıl? Topraklarımdan en iyi ürünü almak için çalışınız. Gücünüzün son zerresine kadar çalışınız. Elinizden geleni yapıp, gerekirse toprağı burunlarınızla kazınız. Çok çalışsanız, ben de sizin için Tanrı’ya dua eder, sizi överim...”

Renisenb güldü.

“Zavallı Yahmose! Zaten kendini harap edercesine çalışıyor, bundan eminim.”

Babasının mektubunu dinlerken Renisenb'in gözlerinin önünde babası canlanmıştı. Gururu, dik duruşu ve her zaman telaşlı haliyle babası – durup dinlenmeden nasihat eder, etrafına sürekli emirler yağdırırdı...

Hori okumayı sürdürdü:

“Oğlum İpy'ye iyi bakınız. Duyduğuma göre hayatından pek memnun değilmiş. Satipy de Henet'e iyi davranın, kalbini kırmasın. Buna dikkat ediniz, bu önemli. Keten ve yağ hasadı hakkında bana bilgi veriniz. Hububat ürünüme göz kulak olunuz. Mallarımı, her şeyimi iyi korumaya çalışın, çünkü her şeyden sizi sorumlu tutacağım. Arazimi su basarsa, vay Yahmose'nin ve Sobek'in başına geleceklere...”

Renisenb neşeyle, “Babam hiç değişmiyor,” dedi. “Kendisi burada olmayınca işlerin doğru yapılmayacağını sanıp telaşlanıyor.”

Papirüsü elinden bıraktı ve yavaşça mırıldandı:

“Her şey aynı, hiçbir değişiklik yok.”

Hori yanıt vermedi.

Bir yaprak papirüs alıp yazmaya koyuldu. Renisenb bir süre tembel tembel onu izledi. Canı konuşmak istemeyecek kadar hoşnuttu halinden.

Neden sonra imrenerek, “Papirüs üstüne yazı yazmasını bilmek çok ilginç olmalı,” dedi. “Neden sanki herkese yazı yazmayı öğretmiyorlar ki?”

“Gereği yok.”

“Belki gereği yok ama bilmek çok hoş olurdu.”

“Öyle mi düşünüyorsun Renisenb? Bilseydin ne fark edecekti?”

Renisenb bir iki dakika kadar düşündü.

“Bunu böyle birden sorunca, doğrusu ya, bilemiyorum,” dedi.

Hori, “Şimdilik,” dedi. “Büyük bir çiftlikte bir iki yazıcı olması tüm gereksinimleri karşılamaya yetiyor. Ama gün gelecek tüm Mısır yazı yazmasını bilenlerle dolacak.”

“İşte bu çok iyi olur,” dedi Renisenb neşeyle.

Hori ağır ağır, “Ben bundan pek emin değilim,” diye mırıldandı.

“Niçin pek emin değilsin?”

“Çünkü Renisenb, on kile arpa, yüz baş hayvan, on tarla buğday yazmak çok kolay ve emek gerektirmeyen bir iştir. Ve yazılan her şey önemliymiş ve gerçekmiş gibi görünür. Böylece sonuçta yazı yazmasını bilenler, yazıcılar zamanla arpayı biçenleri, hayvanları yetiştirenleri hor görmeye başlarlar. Ancak aslında gerçek olan papirüsün üstündeki işaretler değildir, üretimdir. Tarladaki ürün, ahırlardaki hayvanlardır *gerçek* olan... Tüm kayıtlar ve papirüsler yırtılıp yok olsa, yazıcılar dağılsa bile, insanlar yine tarlalarda çalışmayı, ürün almayı sürdüreceklidir. Mısır yazı yazmasını bilmeyenler sayesinde de varlığını sürdürebilir ve ayakta kalır.”

Renisenb dikkatle genç adamı süzdü. Ağır ağır, “Evet, ne demek istediğini anlıyorum,” dedi. “Yalnızca *görebildiğin, dokunabildiğin, yiyebildiğin* şeyler gerçek... Söylemek istediğin buydu. ‘Benim iki yüz kırk kile arpam var...’ diye yazmanın gerçekte arpan yoksa hiçbir anlamı da *olamaz*. İnsanoğlu yalanları da yazabilir.”

Hori genç kızın ciddi yüzüne bakıp gülümsedi.

Renisenb birden, “Oyuncak aslanımı tamir etmiştin,” dedi. “Yıllar önce, bunu anımsıyor musun Hori?”

“Evet, anımsıyorum Renisenb.”

“Onunla şimdi Teti oynuyor... Aynı aslanla...”

Sözlerine kısa bir ara verdikten sonra kayıtsız bir havada ekledi:

“Khay, Osiris’e gittiğinde çok üzıldüm. Ama şimdi artık eve döndüm. Her şeyi unutup yine mutlu olmak istiyorum, çünkü burada her şey aynı. Hiçbir şey değişmemiş.”

“Gerçekten öyle olduğunu mu düşünüyorsun?”

Renisenb birden başını kaldırıp, genç adama baktı:

“Ne demek istiyorsun Hori?”

“Yani her zaman bir değişiklik olur demek istedim. Sonuçta sekiz yıl sekiz yıldır.”

Renisenb kendinden emin bir tavırla, “Burada hiçbir şey değişmez,” dedi.

“Öyleyse, değişiklik *olmalıydı* demek gerek.”

Genç kadın hışımla, “Hayır, hayır,” dedi. “Ben her şeyin aynı kalmasını istiyorum ve öyle olması gerektiğini düşünüyorum.”

“Ama sen de Khay ile giden Renisenb değilsin.”

“Hayır, oyum... Değilsem bile çok yakında yine eski Renisenb olacağım.”

Hori başını iki yana salladı:

“Geçmişini geri getiremezsin Renisenb! Zaman, benim burada kullandığım ölçülere benzer. Yarım kile alırım, çeyrek kile eklerim. Sonra bundan onda bir kile çıkarırım... Sonunda ortaya bambaşka bir miktar çıkar.”

“Ama ben aynı Renisenb’im.”

“Renisenb’e bile zaman bir şeyler ekler ve ortaya bambaşka bir Renisenb çıkar.”

“Hayır, hayır, sen de aynen eski Hori’sin.”

“Belki sana öyle geliyor ama öyle değil.”

“Öyle, öyle işte! Yahmose de aynı Yahmose. Aynı endişeli, telaşlı Yahmose. Satipy her zamanki gibi yine ensesinde boza pişiriyor, fırsat buldukça onu eziyor. Kait ile Satipy her zamanki gibi tartışıyorlar. Şilteleri, boncukları bölüşemiyorlar. Biraz sonra eve döndüğüm zaman onları hiçbir şey olmamış gibi gülüşüp konuşurken bulacağımdan eminim. Henet, yine ortalıkta yılan gibi dolaşıp, konuşulanlara kulak kesiliyor, durup dinlenmeksizin sadakatinden bahsedip yakınıyor. Babaannem ketenler için tatlı dille hizmetçilerini azarlıyor. Her şey aynen eskisi gibi. Sonuçta babam eve dönecek, gelişi olay olacak, bir telaştır başlayacak. ‘Neden bunu böyle yapmadınız, şunu niçin halletmediniz?’ diye önüne gelene çıkışacak. Yahmose endişelenecek, üzülecek. Sobek küstahça gülecek, umursamayacak. Babam yine on altı yaşındaki İpy’yi sekiz yaşında bir çocuk olduğu zamanki gibi şımartacak. Ve hiçbir şey değişmeyecek.”

Renisenb sustuğunda soluk soluğa kalmıştı.

Hori iç çekti. Sonra yumuşak, sevecen bir sesle, “Anlamıyorsun Renisenb,” dedi. “Kötülük vardır, dışarıdan gelir, saldırısını herkes görebilir. Ama kötülük vardır aynen bir meyvenin içten içe çürümesi gibi, dışarıdan görülmez, hiçbir belirti vermeden günbegün ağır ağır büyür, büyür, sonunda bütün meyveyi yiyip bitirir, atılacak duruma getirir. Hastalık onu mahveder.”

Renisenb onu dikkatle süzdü. Genç adam sanki o orada değilmiş, onunla konuşmuyormuş gibi dalgın, sanki derin düşüncelere dalmıştı. Kendi kendine konuşur gibiydi.

Renisenb korku dolu bir sesle bağırdı:

“Ne demek istiyorsun Hori? Beni korkutuyorsun!”

“Kendim de korkuyorum.”

“Ne demek istedin? Sözünü ettiğin kötülük ne?”

Hori, genç kadına baktı. Birden gülümsedi.

“Söylediklerimi unut Renisenb! Ürünlere dadanan hastalıkları düşünüyordum.”

Renisenb rahat bir soluk aldı.

“Buna sevindim. Bir an sandım ki... aslında ne sandığımı bile bilemiyorum Hori.”

2. BÖLÜM

NEHRİN TAŞMASININ ÜÇÜNCÜ AYI 4. GÜN

I

Satipy Yahmose'yle konuşuyordu. Kadının sesi yine o hiç değişmeyen tiz, otoriter, sert tondaydı.

“Hakkını aramalısın. Ben bunu bilir, bunu söylerim. Sen kendi hakkını aramazsan kimse sana değer vermez! Baban, bunu yap, şunu yap, bu neden böyle yapılmadı, şu neden şöyle yapılmadı deyip duruyor. Sen de kuzu kuzu dinleyip, hep evet, evet diyorsun, üstüne üstlük bir de durmadan özür diliyorsun. Tanrı bilir ya babanın isteklerinin büyük bir kısmı da çoğu zaman yapılması olanaksız şeyler. Baban sana sanki küçük bir çocukmuşsun gibi davranıyor, sorumluluk alamayacak, genç bir delikanlı gibi! Seni İpy'nin yaşında mı görüyor nedir?”

Yahmose sakın sakın, “Babam bana asla İpy'ye davrandığı gibi davranmaz,” dedi.

Satipy hışımla, “Bak işte bunda haklısın,” diye karşılık verdi. “O şımarık afacan söz konusu olduğunda kendini kaybediyor. Zaten

İpy'yi şımartıp tepesine çıkardı. İpy de gün geçtikçe azıtıyor. Tek yaptığı aylak aylak ortalarda dolaşmak. Hiçbir işe yardımcı olduğu yok, sözde kendisinden hep yapamayacağı güçlükte işler isteniyor-muş. Bu ayıp! Ama haklı tabii, babanın daima onu koruyacağından, onun tarafında yer alacağından emin. Sobek'le bir olup, bu konuda kesin ve kararlı bir tutum sergilemelisiniz.”

Yahmose omuz silkti.

“Ne yararı olur ki?”

“Yahmose! Yahmose! Beni delirtme. İşte sen busun. Ruhun ölmüş senin! Cesaretin zerresi yok sende. Kadından farksızsın. Her an babanın her dediğine peki demeye hazırsın.”

“Ben babamı çok severim.”

“Evet, o da bu sevgiye güveniyor zaten. Her kusuru kuzu kuzu kabulleniyorsun, hiç suçun yokken bile ezik ezik özür diliyorsun. Sen de Sobek gibi açıkça görüşlerini belirtmeli ve gereğinde babana karşı çıkmalısın. Sobek'ten biraz ibret alsana. Sobek'in kimseden korkusu yok.”

“Öyle ama sen de unutma ki babamın tek güvendiği kişi benim. Sobek değil! Giderken yönetimi bana bırakması da bunun kanıtı. Babam Sobek'e hiç güvenmez. Kararları ben veririm, o değil.”

“İşte ben de bu yüzden senin de bu malvarlığına ortak olman gerektiğini söylüyorum. Baban yokken onu burada sen temsil ediyorsun, Ka rahipliği görevini yükleniyorsun, her şey senin eline bakıyor. Ama belirlenmiş, tanımlanmış bir yetkin yok. Bu belgelenmeli, bir sözleşme olmalı. Neredeyse orta yaşlı bir adam olacaksın. Sana hâlâ çocukmuşsun gibi davranılması haksızlık!”

Yahmose kuşkuyla, çekinerek, “Babam kontrolün yalnızca kendisinde olmasından hoşlanıyor,” dedi.

“Kesinlikle doğru. Evdeki herkesin kendisine bağlı olmasından, hatta onun eline bakmasından hoşlanıyor. Bu berbat bir durum

ve giderek de daha kötü bir hal alıyor. Bu kez eve döndüğünde onunla açıkça konuşmalısın, durumunun yazılı olarak tanımlanmasını ve senin için düzenli bir gelir sağlanmasını istediğini söylemelisin.”

“Dinlemez ki.”

“*Dinlet* o zaman. Nasıl bir adamsın sen! Senin yerinde ben olacaktım ki... o zaman görürdün neler yapacağımı. Bazen, bir solucanla evli olduğum gibi bir duyguya kapılıyorum.”

Yahmose kıpkırmızı kesildi.

“Bir şeyler yapmaya çalışacağım. Evet, belki de babamla konuşur, ondan benim için bir şeyler yapmasını rica edebilirim...”

“Rıcamış! Rica değil, karşısına dikilip hakkını *istemelisin!* Bunda directmelisin. Elin güçlü, babanın buranın sorumluluğunu bırakacağı senden başka kimse yok. Sobek çılgının biri. Baban ona güvenemiyor. İpy dersen daha çocuk.”

“Hori var.”

“Hori aileden değil... Baban ona güveniyor, onun görüşlerine değer veriyor ama konu yetki devri olunca kendi kanından birini isteyeceğinden emin olabilirsin. Ama çok iyi görüyorum, sen ezik, uyuşuk adamın tekisin. Senin damarlarında kan yerine süt dolaşıyor. Ne beni düşünüyorsun, ne çocuklarını! Baban ölmedikçe asla doğru dürüst bir konumumuz olmayacak, hakkımızı alamayacağız.”

Yahmose bezgin bir ses tonuyla ağır ağır, “Beni adam yerine koymuyorsun, öyle değil mi Satipy?” diye sordu.

“Beni kızdırıyorsun.”

“Bak dinle, babam gelince onunla konuşacağım. Söz veriyorum.”

Satipy dişlerinin arasından mırıldandı:

“Evet. Ama asıl sorun *nasıl* konuşacağın. Bir erkek gibi mi, yoksa bir fare gibi mi?”

II

Kait en küçük çocuğu Ankh ile oynuyordu. Bebek yeni yeni yürümeye başlamıştı. Genç kadın yere diz çökmüş, kollarını çocuğa doğru uzatmış, neşe içinde, sevgi dolu sözcüklerle onu yürümesi için cesaretlendirmeye çalışıyordu. Bebek çekinerek attığı birkaç adımın ardından kendisini annesinin kollarına bırakıverdi.

Kait bu beceri gösterisini biraz da kocasını etkilemek için yapıyordu ama birden onun bununla hiç ilgilenmediğini fark etti. Genç adam kaşlarını çatmış derin düşüncelere dalıp gitmişti.

“Ah Sobek, bize bakmıyordun, öyle değil mi? Bizi görmüyor-sun bile. Hadi yavrum, sor bakalım babana, neden yaramazlık yapıp senin yürümeni seyretmiyormuş...”

Sobek hırsla, “Düşünecek başka şeylerim var,” dedi. “Daha doğrusu beni kaygılandıran şeyler var...”

Kait dizlerinin üstünde doğruldu, Ankh’ın küçük eliyle yüzüne indirdiği saçlarını geriye attı.

“Neden? Ters giden bir şey mi oldu?”

Kait’in aklı kocasında değildi. Lafın gelişi sormuştu bunu.

Sobek yine öfkeyle, “Ne olabilir ki, babam bana güvenmiyor,” dedi. “Babam ihtiyar, geri kafalının teki. Buradaki en küçük şeylerin bile kendi buyruklarına göre yapılmasını bekliyor. İşleri bana bırakmıyor. Hiç değilse bazı kararları almama bile izin vermiyor.”

Kait başını sallayarak mırıldandı:

“Evet, evet. Çok kötü.”

“Eğer Yahmose biraz cesur olup beni destekleseydi belki babama söz geçirebilir, doğruları kabul ettirebilirdik ama... Yahmose ödleğin teki... Babamın buyruklarından bir adım dışarı çıkamıyor, ne derse yapıyor.”

Kait çocuğa doğru bir dizi boncuğu şingırdatırken mırıldandı:
“Evet, haklısın, bu doğru.”

“Babam döndüğünde şu kereste işinde kendi görüşüme göre hareket ettiğimi söyleyeceğim. İyi de oldu. Kereste karşılığında yağ yerine keten almak çok daha kârlı oldu.”

“Haklı olduğundan eminim.”

“Ama bilirsin babamın dediği dediktir, inadından dönmez. Biliyorum bunu duyduğunda yine bağırıp çağırarak. ‘Kereste karşılığında yağ alın demiştin ben size. Ben burada olmayınca her şey altüst oluyor. Sen hiçbir şey bilmeyen aptalın tekisin!’ diye bağırıp, tepinecek. Beni kaç yaşında sanıyor acaba? Benim en olgun ve verimli çağımda olduğumu anlamıyor. Kendisinin ise yaşlandığının farkında bile değil. O artık devrini tamamladı. Onun yanlış kararları, verdiği emirler, arada sırada da olsa yasaların çiğnenmesine izin vermemesi yüzünden işler hiç de iyi gitmiyor, edebileceğimiz kârı edemiyoruz. Zengin olmak için biraz riski göze almak gerekir. Ben ileri görüşlü, vizyon sahibi ve cesur biriyim. Babamda bunların hiçbirini yok.”

Kait gözlerini çocuktan ayırmadan yavaşça mırıldandı:

“Sen o kadar cesur ve öyle akıllısın ki Sobek...”

“Bu kez de yaptıklarına kusur bulmaya ve beni azarlamaya kalkarsa gerçeklerle yüzleşmek durumunda kalacak. Eğer bana hareket özgürlüğü tanımazsa burada kalmam, giderim.”

Kait bir eli çocuğa uzanmış bir halde hızla kocasına doğru döndü. Şaşkınlığı yüzünden anlaşıyordu.

“Gitmek mi? Nereye?”

“Nereye olursa. Bana başarabileceklerimi gösterme şansı bile tanımayan, kendisinden başka kimseye değer vermeyen vesveseli bir ihtiyarın emrinde itilip kakılmaya daha fazla katlanamam.”

“Hayır,” dedi Kait sert bir tonda, “Hayır Sobek, buna izin vermem!”

Sobek karısını şaşkınlıkla süzdü. Onun oradaki varlığını ancak bu sert tonunu duyunca fark etmiş gibiydi. Karısının, konuştuğu sürece ona sessiz ve sakın eşlik etmesine öylesine alışmıştı ki onun yaşayan, düşünen kanlı canlı bir insan –bir kadın– olduğunu çoğu kez unutuyordu.

“Ne demek istiyorsun Kait?”

“Demek istediğim şu: Böyle bir aptallık etmene asla izin vermem. Bütün bu mal mülk babanın; topraklar, tarlalar, büyük ve küçükbaş hayvan sürüleri, keresteler, keten tarlaları, her şey ama her şey! Baban ölünce bütün bunlar bizim olacak. Senin, Yahmose’nin ve çocuklarımızın. Eğer sen kavga edip gidersen, baban senin payını Yahmose ile İpy arasında bölüştürür, zaten İpy’yi çok seviyor. İpy de bunu biliyor ve bunun üzerine oynuyor. İpy’nin oyununa gelme. İmhotep ile bozuşur da buradan gidersen onun ekmeğine yağ sürmüş olursun, çok işine gelir. Düşünmemiz gereken çocuklarımız var Sobek.”

Sobek hâlâ şaşkınlıkla bakıyordu karısına. Neden sonra hafifçe güldü.

“Bir kadının ne yapacağını önceden kestirmenin olanaksız olduğunu söylerler. Bu doğru. Senin bu kadar mantıklı olabileceğini hiç düşünmemiştim Kait.”

Kait bir kere daha yineledi:

“Babanla kavga etme. Ona karşılık verme. Biraz daha sabret, akıllı ol.”

“Sanırım haklısın, ama bu uzun yıllar da sürebilir. Aslında babamın şu durumda bizi de işe ortak etmesi gerekir.”

Kait başını iki yana salladı:

“Biliyorsun, bunu asla yapmaz. Baban onun ekmeğini yediğimizi, hepimizin onun eline baktığımızı, onsuz ortada kalacağımızı, bir hiç olacağımızı söylemekten zevk alıyor.”

Sobek karısını ilgiyle süzdü.

“Babamı pek sevmiyorsun Kait.”

Kait yanıt vermedi, bir kez daha yeni yürüyen çocuğuna doğru eğildi.

“Gel şekerim, tatlım, bak, bebeğin burada. Gel, hadi gel...”

Sobek başını eğmiş olan genç kadının öne düşmüş siyah saçlarına baktı. Sonra, yüzünde şaşkın bir ifadeyle dışarıya çıktı.

III

Esa, torunu İpy’yi çağırtmıştı.

Durumundan pek de memnun görünmeyen yakışıklı delikanlı, babaannesinin önünde durmuş, somurtkan bir ifadeyle yaşlı kadının tiz bir sesle söylediklerini dinliyordu. Esa artık görme zorluğu çekiyordu. Yine de bir zamanlar baktığı yeri delip geçen fersiz gözlerinden zekâ fışkırıyordu.

“Nedir bu duyduklarım? Onu yapmak istemiyormuşsun, bunu yapmak istemiyormuşsun. Ben yalnızca boğalara bakarım diye tutturmak olacak şey mi? Yahmose’yle gitmek istemiyormuşsun, ekinlerle ilgilenmek istemiyormuşsun! Senin kadar bir çocuk bile neyi yapıp neyi yapmayacağını söylemeye kalkarsa bu işin sonu nereye varır?”

İpy somurtarak omuz silkti.

“Ben çocuk değilim. Büyüdüm artık. Neden hâlâ bana çocukmuşum gibi davranıyorsunuz? Konu iş olunca yap ama laf söyle-

meme izin yok, üstelik harçlığım da yok... Yahmose durmadan emir yağdırıyor. Kendini ne sanıyor?”

“O senin ağabeyin. Oğlum İmhotep burada olmadığı vakit, emirleri o verir.”

“Yahmose salağın teki! Uyuşuk, kafası da ağır çalışıyor. Ben ondan çok akıllıyım. Sobek de o kadar böbürlenmesine, akıllı olduğunu iddia etmesine rağmen aptal! Hem zaten babam mektup yazıp, istediğim işi yapmakta özgür olduğumu bildirmiş...”

Esa hışımla haykırdı:

“Yok öyle bir şey! Hiç de öyle değil!”

“Babam bana daha fazla yiyecek içecek verilmesini yazmış. Bana iyi davranılmadığını ve mutsuz olduğumu duyarsa çok kızacağını belirtmiş.”

Konuşurken sinsi sinsi gülümsedi.

Esa hiddetle, “Sen şımarık bir çocuksun,” dedi. “İmhotep’e de bunu söyleyeceğim.”

“Hayır babaanne, bunu yapmazsın.”

İpy’nin gülümsemesi nitelik değiştirdi. Hâlâ küstahçaydı ama karşısındakini okşayan bir havası vardı.

“Babaanne, sen ve ben, biz ikimiz bu ailenin en akıllılarıyız.”

“Küstah şey! Seni gidi terbiyesiz seni!”

“Niye ki? Babam sana güvenir. Senin ne akıllı olduğunu o da çok iyi biliyor babaanne.”

“Olabilir. Belki öyledir de ama bunu böyle söylemene gerek yok.”

İpy güldü:

“Sen benim tarafımda olmalısın babaanne.”

“Taraf da ne demek? Bu da nereden çıktı?”

“Ağabeylerim yaşamlarından hiç de hoşnut değiller, bunu biliyorsun değil mi? Tabii ki biliyorsun. Henet gelip sana olup biten her şeyi anlatıyor. Satıpy gece gündüz ne zaman fırsat bulsa Yahmose’nin başının etini yiyor. Sobek ise kereste satışında çok büyük bir hata yaptı, babamın öfkesinden ölesiye korkuyor. Anlayacağın babaanne, bir iki yıla kalmadan babamın işlerini ben yönetmeye başlayacağım. O da benim her istediğimi yapacak.”

“Senin mi? Ailenin en küçük oğlunun mu?”

“Yaşın ne önemi var ki? Güçlü olan babam. Ben de babamın nasıl idare edileceğini bu ailede en iyi bilen kişiyim.”

“Ne çirkin sözler bunlar!”

İpy yavaşça, “Sen aptal bir insan değilsin babaanne,” diye ekledi. “Bütün o büyük sözlerine, havasına rağmen babamın aslında zayıf bir adam olduğunu sen de çok iyi biliyorsun...”

Birden sustu. Esa’nın onun omzunun üstünden dikkatle ileride bir noktaya baktığını fark etmişti. O da dönüp baktı ve Henet’in hemen arkasında durduğunu gördü.

Henet, “İmhotep mi zayıf?” dedi. “Sanırım kendisi için böyle dendiğini duymak hiç hoşuna gitmeyecektir.”

İpy gergin bir kahkaha attı:

“Bunu ona söylemeyeceksin Henet... Hadi Henet. Söz ver bana sevgili Henet... Hadi...”

Henet, Esa’ya doğru ilerledi.

Tiz, ağlamaklı sesini yükselterek, “Elbette,” dedi. “Ben de sorun çıkmasını istemem. Bunu bilirsiniz... Hepinize sadakatle bağlıyım. Görevim olduğunu düşünmediğim sürece duyduğum her şey bende kalır, asla başkasına söylemem...”

İpy, “Babaannemle şakalaşıyorduk, hepsi bu,” dedi. “Babama da şakalaştığımızı söyleyeceğim. Zaten o da böyle bir şeyi ciddi olarak söylemeyeceğimi bilir.”

Henet'e doğru başını sertçe salladıktan sonra odadan çıktı.

Henet delikanlının ardından baktı.

Sonra Esa'ya dönerek, "Güzel çocuk," dedi. "İyi yetişmiş, güzel bir çocuk. Çok da cesur."

Esa hiddetle, "Tehlikeli sözler ediyor," dedi. "Kafasındaki fikirler hiç hoşuma gitmedi. Oğlum ona çok yüz veriyor."

"Kim olsa aynı şeyi yapar. O kadar yakışıklı ve sevimli ki."

"Esas yakışıklılık davranışlarda belli olur, bir de bunu öğrense," diyen Esa bir iki dakika kadar sustu. Sonra başını kaldırdı ve ağır ağır, "Henet... Çok endişeleniyorum," diye ekledi.

"Endişe mi? Niçin endişeleniyorsunuz? Nasıl olsa beyefendi yakında dönecek, o zaman her şey yoluna girer."

"Öyle mi dersin... Acaba?"

Yine sustu. Neden sonra sordu:

"Torunum Yahmose evde mi?"

"Birkaç dakika önce verandaya doğru geldiğini görmüştüm."

"Git ve ona kendisiyle konuşmak istediğimi söyle."

Henet odadan çıktı. Yahmose'yi rengârenk sütunlu serin verandada buldu.

Esa'nın isteğini bildirdi.

Yahmose hemen denileni yaptı.

Esa, torununu karşısında görünce doğrudan, "Yahmose," dedi. "İmhotep çok yakında burada olacak."

Yahmose'nin zarif yüzü aydınlandı.

"Evet, bu gerçekten çok iyi olacak."

"Her şey yolunda mı? Gerekenler yapıldı mı?"

"Babamın isteklerini yerine getirmek için elimden geleni yaptım."

"Ya İpy, onun için ne düşünüyorsun?"

Yahmose iç çekti.

“Babamın ona karşı çok büyük bir zaafı var, ona karşı çok fazla hoşgörölü davranıyor. Bu İpy için hiç iyi değil.”

“Bunu İmhotep’e açıkça anlatmalısın.”

Yahmose babaannesine kuşkuyla baktı.

Esa yavaşça ekledi:

“Ben de seni destekleyeceğim, arkanda olacağım.”

Yahmose iç çekerek, “Bazen,” dedi. “Güçlükler içinde ne yapacağını bilemiyor, bunalıyorsun. İnsana yaşamda dertten, tasadan başka bir şey yokmuş gibi geliyor. Ama babam gelince her şey yoluna girecek. O zaman kararları o verir. O yokken onun yerine karar vermek çok zor. Özellikle de yetkin ve karar verme özgürlüğün yoksa, sonuçta yalnızca bir vekilsen...”

Esa ağır ağır, “Sen iyi bir evlatsın Yahmose” dedi. “İtaatkâr, sadık ve sevecen. Aynı zamanda iyi bir eşsin. Bizim zamanımızda bir erkek, karısını sevmeli, ona bir yuva kurmalı, karnını doyurmalı, onu giydirmeli, sırtını pek tutmalı, güzel kokular, pahalı kremler almalı, yaşadığı sürece gönlünü hoş tutmalı derlerdi. Ama bir şey daha söylerlerdi: ‘Bir erkek karısının yönetimi ele almasına asla izin vermemeli.’ Ben senin yerinde olsaydım, sevgili torunum, bu ikinci söze çok iyi kulak verirdim...”

Yahmose babaannesine baktı, hafifçe kızardı ve arkasını dönüp, odadan çıktı.

3. BÖLÜM

NEHRİN TAŞMASININ ÜÇÜNCÜ AYI 14. GÜN

I

Her tarafta büyük bir telaş ve hazırlık vardı. Mutfakta yüzlerce somun ekmek pişirilmişti. Şimdi de ördekler kızartılıyordu. Sarmısak ve çeşitli baharat kokuları birbirine karışıyordu. Kadınlar etrafta dolaşıyor, bağırarak emirler yağıdırıyor, uşaklar oradan oraya koşuyorlardı.

Her tarafta aynı mırıltı duyuluyordu:

“Efendimiz... Efendimiz geliyor...”

Lotus çiçekleri ile gelinciklerden çelenkler örülmesine yardımcı olan Renisenb yüreğinde sıcak bir heyecanın ve tatlı bir sevincin kıpırtısını hissediyordu. Babası eve dönüyordu! Son birkaç haftadır yeniden eski hayatına uyum sağlamayı başarmıştı. Hori'nin sözlerinin ardından içinde beliren o tuhaf korku ve hissettiği o yabancılık duygusu kaybolmuştu. O eski Renisenb'di – Yahmose, Satipy, Sobek ve Kait de aynıydılar. İşte şimdi de tıpkı eski günlerde olduğu gibi büyük bir coşku ve heyecanla İmhotep'i karşılamaya hazırlanıyorlardı. Babasının akşam karanlığı basmadan evde olacağını haber

almışlardı. Uşaklardan biri efendinin gelişini haber vermek üzere nehir kıyısında nöbet tutmaya gitmişti.

Birden kıyıdaki nöbetçinin daha önce kararlaştırılan parolayı avaz avaz haykırdığı duyuldu.

Renisenb, elindeki çiçekleri fırlatıp babasını karşılamaya gidenlerin arasına katıldı. Herkes nehrin kıyısındaki iskeleye doğru koşuyordu. Yahmose ile Sobek yanlarında köy halkından küçük bir kalabalıkla oraya varmışlardı bile. Balıkçılar ve çiftlik işçilerinin oluşturduğu kalabalık heyecanla bağrışarak birbirine ilerideki bir noktayı işaret ediyorlardı.

Evet işte, dört köşeli yelkeni kuzey rüzgârı ile şişen tekne hızla nehir yukarı geliyor, gittikçe kıyıya yaklaşıyordu. Teknenin tam arasında da erkek ve kadınlarla dolu olan mutfak mavnası ilerliyordu. Derken Renisenb elinde lotus çiçekleriyle oturan babasını gördü. İmhotep'in yanında Renisenb'in şarkıcı olduğunu tahmin ettiği vardı.

Kıyıdaki sesler bir kat daha yükseldi. İmhotep el salladı. Gemiler halat atıp, tekneyi kıyıya çekmeye başladılar. Karşılamanın coşkusu, "Efendimiz, hoş geldiniz..." nidaları en üst düzeye çıktı. Efendi sağ salim döndüğü için dualar ediliyor, tanrılara şükrediliyordu. Sonunda İmhotep karaya çıktı. Ailesiyle selamlaştıktan sonra kendisini karşılayan kalabalığın coşkusuna kurallara uygun şekilde karşılık verdi.

"Neith'in oğlu Tanrı Sobek'e şükürler olsun ki senin sağ salim suları aşıp buraya ulaşmanı sağladı. Seni bize getiren Ptah'a şükürler olsun. Her iki cihanı aydınlatan Ra'ya şükürler olsun!"

Renisenb genel coşkuya kapılarak öne atıldı. Heyecandan sarhoş gibiydi.

İmhotep, dimdik ayakta duruyordu.

Renisenb birden, “Meğer babam ne *ufak tefek* bir adammış,” diye düşündü. “Ben onu çok daha iri sanıyordum.”

Genç kadın tuhaf bir hayal kırıklığı içindeydi.

Babası *küçülmüş* müydü? Yoksa bu belleğinin bir oyunu muydu? Babasını her zaman üstün bir insan olarak düşünmüştü – heybetli, dediği dedik, buyruklarıyla etrafını kırıp geçiren, zorba ve zor beğenen bir adam. Gerçi bazen genç kadının içinden onun bu hallerine kıs kıs gülmek gelirdi ama sonuçta babası onun gözünde bir güç sembolüydü... Şimdi karşısında duran, bu kısa boylu, tıknaz, kendisine çok önemliymiş gibi bir hava vermeye çalışan, başarılı olduğu söylenemese de abartılı pozlarıyla etrafını etkilemeye çalışan, orta yaşlı adam gerçekten o muydu?

Renisenb kendi kendine, “Bu çirkin, saçma düşünceler de nereden geliyor aklıma?” diye mırıldandı.

O sırada karşılama töreninin gereklerini tamamlayan İmhotep, kişisel selamlaşmalara geçmişti. Oğullarını kucakladı.

“Ah, işte benim sevgili Yahmose’m, her zaman güler yüzlüdür. Ben yokken çok iyi çalıştığından eminim... Ve benim yakışıklı oğlum Sobek! Görüyorum ki her zaman olduğu gibi yüreğin neşe dolu. Ve işte, bu da İpy... Benim sevgili İpy’m. Dur da sana bir bakayım. Ne kadar büyümüşsün, neredeyse koca bir adam olmuşsun... Seni yeniden kucaklayabilmek beni ne mutlu etti bir bilsen! Renisenb, sevgili kızım, demek yuvaya döndün? Satipy, Kait, kızımından bile ayrı tutmadığım sevgili gelinlerim... Ve Henet, benim sadık Henet'im...”

Henet yere diz çökmüş, efendisinin bacaklarına sarılmış, sevinç gözyaşları döküyordu.

“Seni gördüğüme sevindim Henet. İyi misin, mutlu musun? Her zamanki gibi bana sadıksın. Henet, bunu görmek içimi rahatlatıyor.

Ve benim eşsiz Hori'm. Kalemî de hesabı kadar kusursuz olan değerli sekreterim. Her şey yolunda değil mi? Öyle olduğundan eminim.”

Selamlaşmalar –sarılıp kucaklaşmalar– sona erip de etrafın gü-rültüsü biraz yatışınca, İmhotep sessizlik için elini kaldırdı ve anlaşılr, yüksek bir tonda konuşmaya başladı:

“Oğullarım, kızlarım, dostlarım. Sizlere verilecek yeni bir haberim var. Bildiğiniz gibi uzun yıllardan beri bir açıdan yalnız bir erkek olarak yaşadım. Karım, yani sizin anneniz Yahmose ve Sobek; ve kız kardeşim,⁽¹⁾ yani senin annen İpi, ikisi de beni bırakıp Osiris’e gideli yıllar oldu. Aynı durum sizin için de geçerli sevgili gelinlerim Satipy ve Kait. İşte şimdi size bu evi paylaşacağınız yeni bir kız kardeş getirdim. Bakın, işte, odalığım Nofret. Onu benim hatırım için seveceksiniz. Benimle beraber kuzeyden, Memphis’ten geldi. Burada, sizlerle beraber yaşayacak. Ben gidince de burada kalacak.”

Konuşurken kadını elinden tutup, yanına çekti. Genç kadın, İmhotep’in yanında durdu; başını geriye atmış, gözlerini kısmıştı. Genç, mağrur ve çok güzeldi.

Renisenb, şaşkınlık içinde düşündü:

“Ama bu kadın çok genç... Belki de benim yaşımda bile değil.”

Nofret başı dimdik bir halde kımıldamadan duruyordu. Dudaklarında belli belirsiz bir gülümseme vardı. Bu gülümseme kesinlikle beğenilme kaygısından kaynaklanmıyordu, daha çok çevresindeki-leri küstahça bir küçümsemeyle süzer gibiydi.

Düz, ince siyah kaşları vardı. Bronz teni pırıl pırıldı. Kirpikleri o kadar uzundu ki, gözlerini bile gölgeliyordu.

Aile bireyleri şaşkınlıktan donakalmış bir halde, ne diyeceklerini bilememenin sessizliği içinde ona bakıyorlardı.

İmhotep sesinde belli belirsiz bir öfke ile tekrar konuştu:

(1) Kız kardeşim: Eşim, karım anlamında.

“Hadi gelin, gelin çocuklar, Nofret’e hoş geldin deyin. Babanızın eve getirdiği bir hanımı nasıl karşılamamız gerektiğini bilmiyor musunuz?”

Hepsi teker teker tutuk cümlelerle ve kekeleyerek hoş geldin dediler.

İmhotep belki de huzursuzluğunu gizlemek için yapay bir neşeyle, “Hah, şöyle!” diye haykırdı. “Nofret; Satipy, Kait ve Renisenb seni evin kadınlar bölümüne götürecekler. Bu arada sandıklar nerede? Onları kıyıya indirmediniz mi?”

Yuvarlak kapaklı sandıklar yelkenliden indirilmişti.

İmhotep, Nofret’e döndü:

“Mücevherlerin ve elbiselerin burada güvende. Hadi, git onların yerleştirilmeleriyle ilgilen.”

Kadınlar uzaklaşınca yeniden oğullarına döndü:

“Çiftlikte işler ne durumda? Her şey yolunda mı?”

Yahmose, “Aşağıdaki tarlaları Nakht’a kiraladık...” diye söze başladıysa da babası sözünü yarıda kesti.

“Şimdilik ayrıntılara hiç gerek yok sevgili Yahmose. İş konuları şimdilik bekleyebilir. Bu gece eğlence gecesi. Yarın sen, ben ve Hori işleri konuşuruz. İpy, hadi gel, eve doğru yürüyelim. Bu arada boyun ne kadar da uzamış. Tepemden bakıyorsun.”

Sobek somurarak İpy ile babasının arkasından yürüdü.

Bir ara Yahmose’nin kulağına eğilip, “Duydun değil mi?” diye fısıldadı. “Mücevherler ve elbiseler, kuzeydeki arazilerin kazancının nereye gittiği şimdi anlaşıldı. Bu para bizim hakkımızdı, bizim kazancımız!”

Yahmose telaşla, “Sus,” dedi. “Babamız duyacak.”

“Duysa ne olur? Ben senin gibi korkmuyorum ondan.”

Eve girince Henet hemen İmhotep'in odasına koşup, banyo-sunu hazırlamaya koyuldu. İhtiyar kadının keyfine diyecek yoktu, gülümseyip duruyordu.

İmhotep kendisini savunmak için takındığı o yapay neşeli havadan sıyrılarak sordu:

“Evet Henet, söyle bakalım, seçimim konusunda ne düşünüyorsun?”

Dediğim dedik bir adam olmasına ve kimseye danışma gereği duymadan gerek evi gerekse çiftliği yönetmesine rağmen eve Nofret gibi bir kadını getirmenin en azından kadınlar bölümünde fırtınalar yaratacağından emindi. Henet ise diğer kadınlardan farklıydı. O kendisine sadakatle bağlıydı. Asla İmhotep'i hayal kırıklığına uğratmazdı.

“Güzel, olağanüstü güzel. O saçlar, o bacaklar. Tam sana göre İmhotep. Başka ne diyebilirim ki. Ölen karın da günlerini hoş geçirmek için böyle bir kadın seçtiğine çok sevinecektir.”

“Gerçekten böyle mi düşünüyorsun Henet?”

“Bundan eminim İmhotep. Yıllarca karının arkasından yas tut-tun, artık hayattan biraz zevk almanın zamanı gelmişti.”

“Karımı çok iyi tanıyorsun Henet... Ben de artık bir erkek gibi yaşamamın zamanı geldiği kanısındayım. Şey... oğullarımın karıları ve kızım sanırım bana kızacak, tepki gösterecekler.”

Henet, “Bence bunu yapmamalılar,” dedi. “Hakları yok. Sonuçta bu evdeki herkes senin eline bakıyor, değil mi?”

İmhotep başını salladı.

“Doğru, çok doğru.”

“Giyimleri de, karınlarının doyurulması da senin cömertli-ğinin sonucu, öyle değil mi? Rahat bir yaşantıları olmasını sana borçlular.”

İmhotep, “Evet, öyle,” diyerek iç çekti. “Onlar için durup dinlenmeden çalışıyorum. Ama bazen onların bana neler borçlu olduklarının farkında bile olmadıklarını düşünmeden edemiyorum.”

Henet başını salladı.

“Bunu onlara sık sık anımsatmalısın. Bak bu sadık kulun Henet sana neler borçlu olduğumu hiç unutuyor mu? Ama çocuklar bazen düşüncesiz ve bencil olabiliyorlar. Belki de önemli olanın yalnızca kendileri olduğunu düşünüp, aslında tek yaptıklarının senin buyruklarını yerine getirmekten başka bir şey olmadığını fark bile etmiyorlar.”

“İşte bu çok doğru,” dedi İmhotep. “Her zaman söyledim, yine de söylerim, sen çok akıllı bir kadınsın Henet.”

Henet iç çekti:

“Ah, biraz da diğerleri senin gibi düşünselerdi, ne olurdu?”

“Ne o? Yoksa sana karşı saygısızlık yapan biri mi oldu?”

“Hayır, hayır, bunu isteyerek yapmadıklarından eminim. Buna alışmışlar, benim durup dinlenmeden çalışmamı olağan kabul ediyorlar. Tabii ben aslında seve seve çalışıyorum. Ama bir teşekkür sözcüğü, bir takdir, tatlı bir söz çok şeyi değiştirebilir.”

“Benim seni ne kadar takdir ettiğimi biliyorsun Henet. Burası senin evin, hiç aklından çıkarma bunu.”

“Çok iyisiniz efendim.” Henet bir an sustu, sonra ekledi: “Banyoda sıcak su ve köleler hazır, yıkanıp giyindikten sonra anneniz sizi bekliyor.”

“Annem mi? Ah, evet evet, tabii.”

İmhotep’in yüzünde birden çekingen bir ifade belirdi. Heyecanını belli etmemek için telaşla, “Elbette,” dedi. “Zaten ben de onu görmek için odasına gidecektim. Esa’ya birazdan yanında olacağımı bildir.”

II

En şık keten elbisesini giymiş olan Esa, neşeyle pırıldayan gözlerini kısarak alaycı bir bakışla oğlunu süzdü.

“Hoş geldin İmhotep. Nihayet geri döndün. Duyduğuma göre yalnız da değilmişsin.”

İmhotep irkildi, ama hemen kendini toparlayarak çekingen bir ifadeyle sordu:

“Demek haberi aldın?”

“Elbette. Ev bu haberle sarsılıyor. Kız çok güzelmiş, öyle diyorlar. Çok da gençmiş.”

“On dokuz yaşında, fena sayılmaz.”

Esa güldü – tam yaşlı bir kadına yakışır anlamlı bir kıkırdamaydı bu.

Esa, “Eh, ne yapalım,” dedi. “Yaşlı bir ahmaktan daha aptalı olamaz.”

İmhotep şaşırmıştı.

“Sevgili anneciğim, gerçekten ne demek istediğini anlayamadım.”

Esa ciddileşti.

“Sen zaten oldum olası aptalsındır.”

İmhotep omuzlarını dikleştirdi, öfkeli öfkeli homurdandı. Dışa karşı önemli bir kişilik olduğunun bilincinde, özgüveni ve özsaygısı yüksek bir adam olarak görünmeyi başarmasına rağmen annesi her defasında onun bu savunma kalkanını delmeyi başarıyordu. Onun karşısında ezildiğini, küçüldüğünü hissetmekten kendini alıkoyamıyordu. Esa’nın zayıf gözlerindeki o alaycı ışıltı elinin ayağının

birbirine dolaşmasına yetiyordu. Esa'nın oğlunun yetenekleri konusunda hiçbir zaman abartılı görüşleri olmamıştı. Her ne kadar İmhotep asıl önemli olanın insanın kendini nasıl gördüğü ve kendi özgüveni ve özsaygısı olduğundan emin olsa da yaşlı kadın hiçbir zaman oğlunun kendine olan güvenini ve kibrini kırmak konusunda başarısızlığa uğramamıştı.

“Bir erkeğin eve bir odalık getirmesi o kadar şaşılacak bir şey mi?”

“Asla. Erkekler genellikle aptaldırlar.”

“Bu aptallık sözcüğüne anlam vermekte zorlanıyorum.”

“Bu kızın varlığının evdeki uyumu altüst edeceğinin farkında değil misin? Satipy ile Kait öfkeden kuduracaklar ve sonuçta kocalarını kışkırtacaklar.”

“Bu onları neden ilgilendiriyor ki? Karşı çıkmaya hakları var mı?”

“Kesinlikle yok.”

İmhotep sinirle bir aşağı bir yukarı gidip gelmeye başladı.

“Kendi evimde istediğim gibi hareket etmek özgürlüğüne sahip değil miyim? Oğullarıma ve onların karılarına ben bakmıyor muyum? Yedikleri ekmeği bile bana borçlu değiller mi? Bunu onlara durup dinlenmeden anımsatmam yeterli değil mi?”

“Bunu onların başına kakmaktan çok hoşlanıyorsun, değil mi İmhotep?”

“Gerçek bu, hepsi benim elime bakıyorlar. Hepsi.”

“Sen de bunun çok iyi bir şey olduğundan eminsin öyle mi?”

“Bir erkeğin ailesinin sorumluluğunu yüklenmesinin doğru olmadığını mı söylemeye çalışıyorsun anne?”

Esa iç çekti:

“Oğullarının senin emrinde çalıştıklarını unutma.”

“Onları tembelliğe teşvik etmemi mi istiyorsun? Elbette çalışacaklar.”

“Oğulların koskoca adamlar oldular İmhotep, Yahmose ve Sobek, her ikisi de koskoca adamlar artık.”

“Sobek muhakeme yeteneğinden yoksun. Yanlış şeyler yapıyor. Bazen de küstahlaşıyor ki bunu kesinlikle hoş göremem. Yahmose ise iyi huylu, söz dinleyen bir çocuk...”

“Ne çocuğu? Çocukluk günleri çoktan gerilerde kaldı.”

“Olabilir ama bazen en basit bir şeyi anlaması için bile birkaç kez yinelemem gerekiyor. Her şeyi benim düşünmem gerekiyor, her işe benim koşmam. Burada olmadığım zamanlarda yazıcılara durup dinlenmeden mektup yazdırmak, oğullarımın işlerimi yürütebilmeleri için en ufak ayrıntılara kadar talimat vermek zorunda kalıyorum. Rahat huzur yüzü göremiyorum, dinlenemiyorum, uyuyamıyorum! Biraz huzur bulmak, dinlenmek için döndüğüm evimde ise yine sorunlarla karşı karşıya kalıyorum. Anne, sen bile benim başka erkekler gibi bir odalık alma hakkım olmadığını düşünüyorsun, bana kızıyorsun.”

Esa, oğlunun sözünü kesti:

“Kızmıyorum. Aksine eğleniyorum. Evin içindeki cümbüşü izlemek çok ilginç olacak. Ama şunu aklından çıkarma, eğer yeniden kuzeye gitmen gerekirse kızı da yanında götürmelisin.”

“Onun yeri burası, benim evim! Ona kötü davranmaya kalkacaklara yalnızca acırım!”

“Sorun kötü davranılması değil. Sakın unutma, kuru çalıları tutuşturmak için bir kıvılcım yeterlidir. Bazı kadınlar için bulundukları yer ve zaman uygun olmayabilir...”

Yaşlı kadın sözlerine kısa bir ara verdikten sonra ağır ağır ekledi.

“Nofret çok güzelmiş. Ama şunu sakın aklından çıkarma: Erkekler kadınların ısıltılı tenleri, parıltılı kol ve bacakları karşısında aptala dönerler ama heyhat, bunlar kısa bir zaman sonra rengini kaybetmiş akik taşına dönüşür...”

Sesi derinleşti, boğuklaştı.

“Eğlenirsin, önemsemezsin, kendini bir düşte sanırsın ve sonunda ölüm gelir...”

4. BÖLÜM

NEHRİN TAŞMASININ ÜÇÜNCÜ AYI 15. GÜN

I

İmhotep, kereste satışı konusunda Sobek'in yaptığı açıklamaları büyük bir sessizlik içinde dinledi. Yüzü kıpkırmızı olmuş, şakakları zonklamaya başlamıştı.

Sobek giderek kendine güvenini yitiriyor, o meydan okuyan, kayıtsız tavrı kayboluyordu. Aslında sorunu sakın bir şekilde çözümlmek istiyordu ama babasının çatılan kaşları karşısında duraklamaya ve kekelemeye başladı.

İmhotep sonunda birden sabırsızla genç adamın sözünü kesti:

“Evet, evet, evet... Bu işleri benden daha iyi bildiğini sandığımı anlıyorum. Benim emirlerimi yerine getirmemişsin. Hep aynı şey. Bir an bile uzaklaşmama gelmiyor – hemen bildiğinizi okuyorsunuz...” Derin derin iç çekti. “Ben olmasam, siz çocuklar ne yapardınız, hiç bilmiyorum.”

Sobek inat ve kararlılıkla yaptığıının doğruluğunu savunmayı sürdürdü:

“Daha fazla kâr etme olasılığı vardı, riski göze aldım. İnsan her zaman kılı kırk yarıp, sakıngan olamaz ki...”

“Sakıngan mı? Sende akıl ne gezer Sobek! Atak, sabırsız, üstelik gereğinden fazla cüretkârsın. Bu yüzden kararların da genellikle yanlış.”

“Ne zaman kendi özgür irademle karar verme hakkım oldu ki?”

İmhotep soğuk, sert bir ses tonuyla, “Bu kez olmuş işte!” dedi. “Üstelik de benim bu konuda kesin emrim olmasına rağmen...”

“Emir! Her zaman emir almak zorunda mıyım? Artık kocaman bir adam oldum.”

İmhotep sinirlerine hâkim olamayarak haykırdı:

“Karnını doyuran kim? Üstünü başını alan kim? Geleceğini kim düşünüyor? Size bu rahatı sağlayan kim? Hepinizin rahatını kastediyorum. Kim durup dinlenmeden bu evin geçimi, geleceği için kafa yoruyor? Nehir kurumaya yüz tutup da kıtlık tehlikesi baş gösterdiği zaman kuzeyden yiyecek gönderilmesini sağlayan ben değil miyim? Çok şanslısınız. Böyle bir babaya sahip olduğunuz için tanrılara şükretmelisiniz, her şeyinizi düşünen bir babaya! Bütün bunların karşılığında sizden ne istiyorum? Yalnızca çok çalışmanızı, elinizden geleni yapmanızı ve verdiğim emirlere uymanızı...”

“Evet!” diye haykırdı Sobek. “Senin emrinde esir gibi çalışalım, sen de kazandığın paralarla odalığına mücevher al!”

İmhotep öfkeden kudurmuş bir halde oğlunun üstüne yürüdü:

“Küstah çocuk! Babanla nasıl böyle konuşabilirsin? Dikkatli ol, yoksa artık bu çatı altında barınamayacağını söyleyebilirim. O zaman da tek yapabileceğin çıkıp gitmek olur!”

“Asıl sen dikkatli ol, yoksa senin söylemene gerek kalmadan alır başımı *giderim*! Kafamda bir sürü iyi fikir var. Bu fikirler bizi büyük bir servete kavuşturabilir ama ne yazık ki senin kılı kırk yarman ve aşırı tedbirliliğin yüzünden elim kolum bağlı, asla istediğim gibi hareket edemiyorum.”

“Bitti mi?”

İmhotep’in sesi korkunç, tehlikeli bir ton almıştı.

Aklı başına gelen Sobek çekinerek mırıldandı:

“Evet, evet, başka söyleyeceğim yok, şimdilik...”

“Öyleyse sürünün başına git. Zaman tembellik zamanı değil!”

Sobek hiddetle yürüyüp uzaklaştı.

Nofret biraz ileride durmuş onlara bakıyordu. Genç adam yanından geçerken yan gözle bakıp hafifçe güldü. Bu alaylı gülüş Sobek’in tepesini attırmaya yetti, kıpkırmızı kesildi. Genç kadına doğru öfkeyle bir adım attı. Nofret ise olduğu yerde hiç kımıldamadan dudaklarında aynı gülümsemeyle duruyordu. Uzun kirpiklerini yarı kapayarak kıstığı gözlerle Sobek’i aşağılayan bakışlarla süzdü.

Sobek dişlerinin arasından bir şeyler mırıldanarak yoluna devam etti. Nofret yeniden güldü. Bu arada İmhotep’in öfkesinin hedefi değişmiş, Yahmose’ye yönelmişti.

“Nasıl olur da Sobek’in kereste satışında bu çılgınlığı yapmasına izin verebilirsin? Buna engel olman gerekirdi. Sobek’in ticaretten hiç anlamadığını bilmiyor musun? O hâlâ her şeyin kendi istediği gibi sonuçlanacağını sanacak kadar saf ve aptal.”

Yahmose özür dilercesine bir havada, “Ne zorluklar yaşadığımı tahmin bile edemezsin baba,” dedi. “Bana kereste satışı konusunda Sobek’e güvenebileceğimi söylemiştin. Bu nedenle de onun bu konuda kendi karar verdiği şekilde davranmasına izin verdim.”

“Karar mı? Karar! Bu konuda bir fikri mi var ki karar verecek? Hiç bir fikri yok onun! Onun tek sorumluluğu benim buyruklarımı yerine getirmek, senin görevin de onun bunu harfiyen yerine getirmesine göz kulak olmak.”

Yahmose kızardı:

“Ben mi? Hangi yetkiyle?”

“Yetki mi? Benim sana verdiğim yetkiyle elbette!”

“Benim gerçek anlamda tanınmış bir görevim de yetkim de yok! Eğer yasal anlamda ortak olsaydım...”

Nofret’in yaklaştığını görünce sustu. Genç kadın esniyor ve tembel tembel elindeki gelincikçiçeğini çevirip duruyordu.

“İmhotep, göletin kıyısındaki kameriyeye gelsene,” dedi. “Orası çok serin, senin için meyve ve Keda şarabı da hazırlattım. Talimatların hâlâ bitmedi mi?”

“Bir dakika Nofret, bir dakika.”

Nofret derin, yumuşak ama aynı zamanda şehvetli bir sesle, “Ama ben *şimdi* gelmeni istiyorum,” dedi. “Hadi, gel...”

İmhotep keyiften kendinden geçmiş gibiydi. Yahmose babasına konuşma fırsatı tanımadan atıldı.

“Önce şu konuyu konuşalım da, bu çok önemli. Baba, sana sormak istediğim bir şey...”

Nofret sırtını Yahmose’ye dönerek İmhotep’e anlamlı anlamlı baktı ve sordu:

“Sen kendi evinde istediğini yapmakta özgür değil misin?”

İmhotep Yahmose’ye dönerek, sert bir sesle, “Başka zaman konuşuruz oğlum,” dedi. “Başka zaman.”

Ve Nofret’le birlikte uzaklaştı.

Yahmose verandada durup, arkalarından baktı.

O sırada Satipy evden çıkıp kocasının yanına geldi.

İyice yaklaşıncaya heyecan ve merakla sordu:

“Babanla konuştun mu? Ne dedi?”

Yahmose içini çekti:

“O kadar sabırsız olma Satipy. Uygun zaman değildi. Konuşmadım.”

Satipy hiddetle bağırdı:

“Evet, tabii! Senin böyle demeni bekliyordum. Hep aynı şey, her zaman söylediğin bu. Gerçek şu, babandan ödün kopuyor. Ürkek bir koyundan farksızsın, tek yaptığın babanın karşısına geçip melemek. Şöyle gerçek bir erkek gibi karşısına dikilemiyorsun babanın. Hani bana verdiğin o sözler? Aslına bakarsan ben bile senden daha fazla erkeğim. Söz vermiştin, ‘Babam gelir gelmez onunla konuşup, isteklerimi bildireceğim,’ demiştin. Hani nerede?”

Daha söyleyecekleri bitmemişti ama Satipy soluk almak için sözlerine kısa bir ara verdi. Yahmose bundan yararlanarak yumuşak, çekingen bir sesle, “Yanılıyorsun Satipy,” dedi. “Babamla tam konuşmaya başlamıştım ki sözüm yarıda kaldı.”

“Yarıda mı kaldı? Kim engel oldu konuşmana?”

“Nofret.”

“Nofret! O kadın! Baban büyük oğluyla iş konuşurken odalığının sözü yarıda kesmesine fırsat vermemeli. Kadın kısmı işlere karışmamalı.”

Hiç kuşkusuz Yahmose de içinden Satipy’nin kendisinin de buna uymasını diledi ama Satipy’nin susacağı yoktu.

“Baban o kadına bunu açıkça belirtmeli.”

“Babam,” dedi Yahmose soğuk bir sesle. “Bir şey bile söylemedi, hatta bunu umursamadı bile.”

Satipy hırsla haykırdı:

“Rezillik bu! Baban bu kadının büyüüne iyice kaptırmış kendisini. Kadının istediği gibi davranmasına, istediğini söylemesine izin veriyor.”

Yahmose dalgın dalgın, “O çok güzel bir kadın...” diye mırıldandı.

Satipy somurtarak burun kıvırdı.

“Evet, eli yüzü düzgün ama çok basit. İyi bir eğitim almadığı o kadar belli ki. Hepimize karşı da son derece kaba.”

“Belki siz de ona karşı kaba davrandınız.”

“Kimsenin nezaket konusunda elime su dökemeyeceğini bilirsin. Kait ile ona son derece nazik davranıyoruz. Ona babana koşup bizi şikâyet etmesi için fırsat vermemeye kararlıyız. Kait de ben de sıranın bize gelmesini bekleyeceğiz.”

Yahmose birden irkilerek ters ters baktı.

“Ne demek sıranın size gelmesini beklemek?”

Satipy anlamlı anlamlı sırtarak yürüdü.

“Kadınca bir şey bu, sen bunu anlayamazsın. Biz kadınların kendimize özgü yöntemlerimiz, silahlarımız vardır. Nofret küstahlıktan vazgeçse kendisi için çok iyi olur. Sonuçta kadınlar için yaşam hiç fark etmez. Evin arka tarafında, öteki kadınların arasında...”

Satipy’nin sesinde gizli bir anlam vardı. Dudağını bükerek ekledi:

“Baban her zaman burada olmayacak ki... Yakında yine kuzeydeki arazilerine gidecek. O zaman göreceğiz.”

“Satipy...”

Satipy güldü. Zalim, haşın bir kahkahaydı bu. Ve yeniden eve girdi.

II

Çocuklar göletin kıyısında koşup oynuyorlardı. Yahmose’nin iki oğlu güzel, sağlıklı çocuklardı ve babalarından çok annelerine

benziyorlardı. Sobek'in ise üç çocuğu vardı. En küçükleri daha yeni yürümeye başlayan tombul bir bebektir. Teti, yani Renisenb'in dört yaşlarında, ciddi ifadeli, güzel bir çocuk olan kızı da onların arasındaydı.

Çocuklar gülüşerek, bağrıışarak top oynuyorlardı. Bazen aralarında anlaşmazlık çıkıyor, o zaman büyük bir gürültü kopuyor, avaz avaz bağırıyorlardı.

İmhotep, Nofret'in yanında oturmuş, keyifle birasını yudumluyordu.

Bir ara mırıldandı:

“Şu çocuklar da su ile oynamayı ne kadar severler. Anımsıyorum, bu hep böyleydi. Yine de, Hathor yardımcımız olsun, ne kadar da gürültü yapıyorlar!”

Nofret hemen, “Evet, burası o kadar sakin, huzurlu olabilirdi ki... Neden onlara sen buradayken başka yerde oynamalarını söylemiyorsun? Sonuçta eğer evin reisi biraz kafasını dinlemek istiyorsa buna herkesin saygı göstermesi gerekir. Sen de aynı fikirde değilmisin İmhotep?”

“Şey, ben...” diyen İmhotep duraksadı. Bu onun için yeni, yepyeni bir fikirdi ve doğrusu hoşuna da gitmişti. Yine de kararsızlık içinde, “Çocukların bence bir sakıncası yok,” dedi. Ve yarım ağızla ekledi: “Ayrıca onlar burada istedikleri gibi oynamaya alışıklar.”

Nofret hemen büyük bir hazırcevaplılıkla, “Sen burada olmadığın zaman, elbette,” dedi. “Ama senin ailen için katlandıklarını düşününce, İmhotep, insan ister istemez onların da senin gibi onurlu ve önemli birine hak ettiği saygıyı göstermelerini bekliyor. Sen çok yumuşak, gereğinden de fazla hoşgörölü bir adamsın.”

İmhotep sakin sakin iç geçirdi.

“Evet, bu zaafımı eskiden beri bilirim. Hiçbir zaman gösterişe fazla önem vermemişimdir.”

“O yüzden de bu kadınlar, oğullarının karıları, senin bu anlayışından yararlanmaya kalkışıyorlar. Onlara isteklerini açıkça belirtmelisin. Buraya dinlenmek üzere geldiğin zamanlarda sessizlik ve huzur istediğini onlara anlatmalısın. Ben şimdi gider Kait’e çocukları alıp başka yere götürmesini söylerim. Diğerlerine de tabii. Sen de biraz huzura, rahata kavuşursun.”

“Sen ne ince bir düşünceli kızsın Nofret! Çok da iyisin. Her zaman benim rahatımı, huzurumu düşünüyorsun.”

Nofret mırıldandı:

“Senin huzurun benim huzurumdur.”

Kalktı. O sırada Kait nehrin kıyısında ortanca oğlu ile küçük tahta bir oyuncak kayığı nehirde yüzdürmeye çalışıyordu. Nofret doğruca onun yanına gitti.

Sert, yüksek bir sesle, “Çocukları buradan uzaklaştırır mısın Kait?” dedi.

Kait şaşkınlık içinde başını kaldırıp baktı.

“Uzaklaştırmak mı? Ne demek istiyorsun? Çocuklar her zaman burada oynarlar.”

“Bugün değil. İmhotep biraz huzur istiyor. Çocuklarınız çok gürültü yapıyor.”

Kait’in yüzü kıpkırmızı kesildi.

“Konuşmana dikkat et Nofret. İmhotep torunlarının burada oynamasını seyretmekten çok hoşlanır. Bunu kaç kez kendi ağzından duydum.”

Nofret, “Ama bugün istemiyor,” diye yineledi. “Gürültülerinden kafamız şişti. Çocukları alıp götürmenizi söylemem için beni

yolladı. Burada huzur içinde oturup dinlenmek istiyor, tabii benimle!”

“Seninle mi?” Kait birden sustu, o anda dilinin ucuna kadar gelen sözcükleri söylemek istemedi. Yerinden kalktı, doğruca İmhotep’in, yarı oturur, yarı yatar şekilde uzandığı kameriyeye gitti. Nofret de peşinden...

Kait lafı dolandırmadan doğrudan konuya girdi.

“Odalığınız çocukları buradan uzaklaştırmamı söylüyor. Neden? Ne yaptılar? Niçin onları her zaman oynadıkları bu yerden kovuyorsunuz?”

Nofret, geriden yavaşça, “Evin reisinin isteklerinin sorgusuz sualsiz yerine getirilmesi gerektiğini düşünüyordum,” dedi.

İmhotep hırçın bir tonda, “Evet, evet...” dedi. “Kesinlikle öyle! Bir neden açıklamak zorunda mıyım? Burası kimin evi?”

Kait döndü, Nofret’i tepeden tırnağa süzdü.

“Sanırım buradan gitmemizi asıl isteyen o!”

İmhotep hemen, “Nofret benim rahatımı düşünüyor,” dedi. “Zaten bu evde beni düşünen bir o bir de zavallı Henet var.”

“Demek çocuklar artık burada oynayamayacaklar?”

“Dinlenmek için buraya geldiğim zamanlarda hayır.”

Kait birden öfkeyle haykırdı:

“Bu kadının seni kendi kanından canından olan insanlara karşı cephe aldırmaya çalıştığının farkında değil misin, buna nasıl izin verirsin? Daha dün geldi buraya, evin yerleşik düzenine karışmaya ne hakkı var?”

İmhotep de birden bağırmaya başladı. Kendisini suçsuz gösterme, daha doğrusu haklı çıkarma çabasıındaydı.

“Bu evde ne yapılacağını ben söylerim, sen değil! Hepiniz keyfinize göre davranmak, işleri bildiğiniz gibi idare etmek konusunda

birlik olmuşsunuz. Ve ben, bu evin reisi ve velinimetini olarak, eve döndüğüm zaman, kimse bana özen göstermiyor, benim isteklerime aldırmıyor. Bu evin *efendisi* benim, bunu iyi bilin! Kulağını aç dinle! Durmadan sizin iyiliğiniz için planlar yapıyor, bu uğurda çalışıyorum... Peki, bana biraz olsun minnet duyuyor, isteklerime saygı gösteriyor musunuz? Ne gezer? Önce Sobek küstah ve saygısız bir biçimde karşıma çıktı, şimdi de sen Kait! Sizlere neden bakıp, hepinizi gözetiyorum ki ben? Dikkat edin, yoksa bundan vazgeçerim. Sobek buralardan gidebileceğini söyledi. Defolsun, seni de, çocuklarını da alsın, defolsun!”

Kait bir an olduğu yerde kımıldamadan durdu. O ifadesiz yüzünde hiçbir değişiklik olmamıştı. Sonra duygusuz, donuk bir sesle, “Çocukları eve götürüyorum...” dedi. Bir iki adım attı. Nofret’in önüne gelince durdu, dişlerinin arasından fısıldadı:

“Bu senin işin Nofret! Bunu hiç unutmayacağım, asla unutmayacağım...”

5. BÖLÜM

NEHRİN TAŞMASININ DÖRDÜNCÜ AYI 5. GÜN

I

İmhotep, Ölüler Rahibi olarak görevini yapıp, gereken dini törenleri tamamladıktan sonra rahat bir soluk aldı. Tören en küçük ayrıntıya kadar özenle, bütün incelikler dikkate alınarak yapılmıştı. İmhotep her açıdan son derece işine bağlı, özenli bir adamdı. Tanrıların onuruna yere içki dökülmüş, tütsüler yakılmış, ölümler için adak olarak çeşitli yiyecekler ve içecekler sunulmuştu.

Dinsel görevleri sona eren İmhotep tapınağın bitişiğindeki kayadan oyulmuş serin taş odaya geçti. Orada onu Hori bekliyordu. İmhotep bir kez daha din adamlığı görevini bir yana bırakarak zengin toprak sahibi işadamı kimliğine büründü. İki erkek, bir süre işler konusunda konuştular, fiyatları tartıştılar. Tarımsal ürün, kereste ve hayvancılıktan ettikleri kazançları yorumladılar.

Yaklaşık yarım saat kadar sonra İmhotep başını memnuniyetle salladı.

“Sen gerçekten çok iyi bir ticari kafaya sahipsin Hori. İşlerden çok iyi anlıyorsun.”

Genç adam gülümsedi:

“Öyle de olması gerekir İmhotep. Yıllardan beri senin yanında çalışıyorum.”

“En sadık adamımsın benim. Seninle görüşmek istediğim bir konu daha var. Konu İpy... İpy aile içinde hak ettiği konumda olmadığından yakınıyor.”

“Ama o henüz çok genç.”

“Buna rağmen çok yetenekli. Ağabeylerinin kendisine her zaman adil davranmadıkları kanısında. Sanırım Sobek ona karşı biraz haşın ve kaba. Diğer yandan Yahmose’nin her zaman tedbirli ve çekingen olması da İpy’yi sinirlendiriyor. İpy çok zeki bir çocuk. Üstelik de kişilik sahibi. Başkalarından emir almaktan hoşlanmıyor. Ayrıca, babası olarak ona yalnızca benim emir vermeye hakkım olduğunun da farkında.”

Hori, “Bu doğru,” dedi. “Bu benim de dikkatimi çekti. Çiftlikte bu konuda zayıf bir nokta var. Açık konuşabilir miyim?”

“Elbette Hori. Sen hiç düşünmeden konuşmazsın ve ben bilirsin senin sözlerine değer veririm.”

“Peki o zaman. Şunu belirtmek isterim ki İmhotep, sen buradan uzaklaştığın, yani kuzeye gittiğin zaman burada otoriteyi eline alacak biri gerekiyor.”

“Bu konuda yalnızca sana ve Yahmose’ye güvenebilirim. Öyle de yapıyorum zaten.”

“Evet, sen yokken işleri senin adına biz yönetiyoruz ama bu yeterli değil. Neden oğullarından birini ortak etmiyorsun? Bunu yasal bir sözleşmeyle yapabilirsin.”

İmhotep huzursuzluk içinde bir aşağı bir yukarı dolaşmaya başladı.

“Peki, sen bu ortaklık için hangi oğlumu önerirsin? Sobek’in otoriter bir yapısı var ama söz dinlemez. Ona güvenemem. Yaradılışı buna uygun değil.”

“Ben Yahmose’yi düşünüyordum. En büyük oğlun. İyi huylu, sakın ve söz dinleyen bir insan. Üstelik sana da çok bağlı.”

“Evet, Yahmose iyi huylu bir insan ama çok korkak, çok da yumuşak huylu. Herkese kolayca boyun eğer. İpy biraz daha büyük olsaydı...”

Hori hemen atıldı.

“O kadar genç birine yetki vermek çok tehlikeli olabilir.”

“Doğru, çok doğru. Neyse, bu konu üzerinde düşüneceğim Hori. Yahmose gerçekten iyi bir evlattır, saygılı, itaatkâr...”

Hori yavaşça, ancak kararlı ve kesin bir tonda, “Onu seçersen çok akıllıca davranmış olursun İmhotep,” dedi.

İmhotep başını kaldırıp merakla ona baktı.

“Senin kafanda ne var Hori?”

Hori ağır ağır sözcüklerin üstüne basarak yanıt verdi.

“Biraz önce genç birine yetki vermenin çok tehlikeli olabileceğini söylemiştim. Ama yetki devrinde geç kalmak da aynı derecede tehlikeli olabilir.”

“Yani sence Yahmose emir almaya o kadar alıştı ki geç kalınırsa kendi iradesiyle emir veremez, öyle mi? Söylemek istediğin bu mu? Evet... Belki bu da doğru.” İç çekti. “Ah, bir aileyi idare etmek öyle zor ki! Özellikle de kadınları. Onlar karşısında ne yapacağını bilemiyorsun. Satipy çok hırçın, söz dinlemiyor, Kait ise suratsızın teki. Ama onlara açıkça söyledim; Nofret’e gereken saygıyı göstermeleri gerekiyor. Bence...”

Birden sustu. Dar patikadan yukarı soluk soluğa bir köle çıkıyordu.

“Ne var? Ne oldu?”

“Efendi... Tekne geldi. Kameni adında bir yazıcı size Memphis’ten haber getirmiş.”

İmhotep telaşlandı:

“Dertler bitmiyor ki. Güneş Tanrısı Ra’nın göklerde dolaştığından ne kadar eminsem, başımıza yeni dertler açılacağından da o kadar eminim. Neyse, ben olmadım mı bir tersliktir gidiyor.”

Patikadan aşağıya inmeye başladı. Hori öylece oturmuş, arkasından bakıyordu.

Yüzünde endişeli bir ifade vardı.

II

Renisenb kölelerin bağrıışarak iskeleye doğru koşuştuklarını gördüğünde Nil’in kıyısında avare avare dolaşmaktaydı.

Koşarak onların peşinden gitti. Sahile yaklaşan yelkenlinin içinde genç bir adam vardı. Renisenb bir an onun güneşin altın ışıklarıyla şekillenen silüetini gördü ve kalbi duracak gibi oldu.

Kafasında çılgın bir düşünce belirdi.

“Bu, Khay olmalı...” diye düşündü. “Khay Yeraltı Dünyası’ndan geri döndü...”

Sonra bu batıl düşünce yüzünden kendi kendisiyle alay etti. Khay’ı hep, Nil’de teknesiyle dolaşırken anımsıyordu. Bu genç adamın boyu bosu, havası ölen kocası Khay’a tıpatıp benziyordu. İşte bu yüzden bilinçaltı ona bir oyun oynamış, böyle bir duyguya kapılmasına neden olmuştu. Teknedeki adam Khay’dan daha genç görünüyordu. Hareketleri doğal ve zarıftı. Yüzünde neşeli bir gülümseme vardı.

Kendisini karşılayanlara İmhotep’in kuzeydeki çiftliğinden geldiğini, adının Kameni olduğunu söyledi.

Bir köle İmhotep'e haber vermeye gönderildi. Kameni de eve götürüldü. Önüne yiyecekler, içecekler kondu. Biraz sonra İmhotep de geldi. Konuşmaya başladılar.

Haber, her zaman olduğu gibi Henet sayesinde kadınlar bölümüne çabucak yayıldı. Henet'in haberleri yıldırım hızı ile öğrenmesi Renisenb'i zaman zaman çok şaşırtıyordu.

Kameni, İmhotep'in kuzenlerinden birinin oğluydu ve onun emrinde yazıcı olarak çalışıyordu. Genç adam kuzey çiftliğindeki hesaplarda ayarlama yapılarak gerçekleştirilen bir dolandırıcılığı fark etmiş, durumun ciddiyeti karşısında işi dallandırıp budaklandırmadan bizzat güneye gelip İmhotep'e anlatmaya karar vermişti.

Renisenb bu olayla pek ilgilenmedi. Hesaplardaki hileyi keşfetmesi Kameni'nin bir hayli zeki olduğunu gösteriyordu. "Babamın beğenisini kazanacak," diye düşündü.

Kameni'nin raporu hemen etkisini gösterdi. İmhotep derhal kuzey çiftliğine gitme hazırlıklarına başlanmasını buyurdu. Oysa iki ay daha güneyde kalmayı düşünüyordu. Ama bu durumda hiç zaman kaybetmeden kuzey çiftliğine gitmesi gerekiyordu.

Bütün ev halkı toplantıya çağrıldı. İmhotep herkese yine buyruklarını yağdırdı. Şunu şöyle, bunu böyle yapınız diye talimatlar verdi. Yahmose'ye asla yapmaması gerekenler söylendi. Sobek ise basiretli davranması için uyarıldı. Renisenb, "Her şey yine aynı," diye düşündü. Yahmose dikkatle babasını dinliyor, Sobek yine so-murtuyordu. Hori her zamanki gibi sakın ve sağduyulu görünüyordu. İpy'nin istekleri ve ısrarları her zamankinden daha sert bir şekilde geri çevrildi.

"Özel harçlık almak için henüz çok gençsin. Yahmose'nin sözünü dinle. O benim isteklerimin ve emirlerimin neler olduğunu çok iyi bilir."

İmhotep elini en büyük oğlunun omzuna koydu.

“Sana güveniyorum Yahmose. Geri döndüğüm zaman seninle ortaklık konusunu görüşeceğiz.”

Yahmose sevinçten kıpkırmızı oldu. Omuzlarını biraz daha dikleştirdi.

İmhotep sözlerini sürdürdü:

“Ben yokken işlerin yolunda gitmesini sağla. Odalığıma değer verilmesine ve gereken saygının gösterilmesine de dikkat et. Onu sana emanet ediyorum. Evdeki kadınların hareketlerini denetleme görevi senin. Satipy dilini tutsun. Sobek karısını kontrol etsin. Renisenb sen de Nofret’e karşı nazik ol. Ayrıca Henet’in kalbini kırmanızı asla kabul etmeyeceğimi de bilin. Özellikle kadınların Henet’i bazen sıkıcı bulduklarını biliyorum. Henet uzun yıllardır yanımızda çalıştığı için bazen hoşla gitmeyecek şeyler söylemeye hakkı olduğunu düşünüyor. Biliyorum, Henet ne güzel, ne sevimli ve ne de akıllı bir insan ama bana karşı her zaman sadık olmuş, benim çıkarlarımı kollamak için çırpınmıştır. Onu aşağılamanızı ve hırpalamanızı kabul edemem.”

Yahmose, “Her şey istediğiniz gibi olacaktır,” dedi. “Yine de Henet bazen dili yüzünden sorun olabiliyor.”

“Hah! Saçma! Bütün kadınlar çeneleriyle sorun yaratırlar. Henet’in diğerlerinden ne farkı var? Kameni’ye gelince, o burada kalacak. İkinci bir yazıcıya zaten ihtiyaç vardı, Hori’ye yardımcı olacak. Yaa denen kadına kiraladığımız arazilere gelince...”

İmhotep bundan sonrasında işlerin ayrıntılarına girdi.

Bütün söyleyeceklerini bitirip gitmeye hazır olduğunda ise İmhotep’in üzerine tuhaf bir tasa çöktü. Tedirgindi..

Nofret’i bir köşeye çekerek endişeyle sordu:

“Nofret, gerçekten burada kalmak istiyor musun yoksa benimle gelmeyi mi yeğledin?”

Nofret başını sallayarak güldü.

“Sen kuzeyde fazla kalmayacaksın ki.”

“Üç ay. Belki de dört. Kim bilir?”

“Bak gördün mü, üç dört ay uzun sayılmaz. Ben burada gayet rahatım.”

İmhotep genç kadının elini tuttu.

“Ben Yahmose’yi de, bütün çocuklarımı da sana saygı ve özen göstermeleri konusunda uyardım. En ufak bir şikâyetini duyacak olursam vay hallerine!”

“Ben hepsinin senin isteklerine uygun davranacaklarından emim İmhotep.” Nofret bir an düşündükten sonra sordu: “Burada en çok kime güvenebilirim? Sana sadakatle bağlı olan kim var? Yani aile bireylerinin dışında?”

“Hori. Sağ kolum Hori. İyi huylu Hori. Ona her konuda güvenebilirsin. Sağduyulu ve akli başında bir insandır.”

Nofret ağır ağır, “Hori Yahmose’yle kardeş gibi,” dedi. “İmhotep, acaba...”

“Kameni de var. O da yazıcı. Onu senin emrine vereceğim. Bir sorunun olursa hemen bana yazıp, bildirir.”

Nofret hoşnutlukla, teşekkür edencesine başını salladı.

“Bak, bu iyi bir fikir. Kameni de kuzeyli. Babamı da tanır. Hem ailenin etkisinde de kalmaz.”

“Henet de var!” diye haykırdı İmhotep. “Henet de var!”

Nofret düşünceli bir tavırla, “Evet, Henet de var,” dedi. “Onunla buraya çağırıp şimdi benim önümde konuşsan...”

“Bu çok iyi bir fikir!”

İmhotep hemen Henet'i çağırdı. İhtiyar kadın her zamanki yaltakçılığıyla koşarak geldi. İmhotep'in gidişine çok üzülmüş gibi ağlayıp dövünüyordu. İmhotep onu sert bir hareketle susturdu.

"Evet, evet, benim iyi kalpli Henet'im, anlıyorum, gidişime üzülüyorsun. Ne yapalım işin başında olmak zorundayım. Benim gibi adamlara rahat huzur yok. Dinlenme fırsatı verilmiyor. Ailem için didinip duruyorum ama onlar bunun değerini pek bilemiyorlar! Neyse, şimdi seninle ciddi bir şey konuşacağım. Bana ne kadar bağlı olduğunu ve beni ne büyük bir sadakatle sevdiğini, dolayısıyla sana güvenebileceğimi biliyorum. Nofret'i koru, onu gözet, çünkü o benim için çok değerli."

"Senin için değerli olan her şey benim için de değerlidir efendi İmhotep."

"Güzel. O halde Nofret'in çıkarlarını koruma görevi senin."

Henet, uzun kirpiklerinin arasından kendisini süzen Nofret'e döndü:

"Sen çok güzelsin Nofret," dedi. "Gereğinden fazla güzelsin. İşte asıl sorun da bu. Ötekiler senin bu güzelliğini kıskanıyorlar. Ama göreceksin seni hepsinden koruyacağım. Evin içinde tüm olanları, söylenenleri gelip sana anlatacağım. Bana güvenebilirsin."

Bir an derin bir sessizlik oldu. İki kadın göz göze geldiler.

Henet yineledi.

"Bana güvenebilirsin."

Nofret'in gelincik renkli, dolgun dudakları tuhaf bir gülümsemeyle kıvrıldı.

"Evet, seni anlıyorum Henet," dedi. "Sana güvenebileceğimi biliyorum."

İmhotep gürültülü bir şekilde genzini temizledi:

“Öyleyse her şey ayarlandı. Sorun yok. Organizasyon öteden beri en güçlü yönlerimden biridir.”

O anda karga sesini andıran, tiz, alaycı bir kahkaha duyuldu.

İmhotep hızla döndü. Annesi kapının eşiğinde duruyordu.

İhtiyar kadın bütün ağırlığını elindeki bastona vermişti. Her zamankinden daha ufak, daha kurumuş, daha acımasız görünüyordu.

“Meğer benim ne olağanüstü bir oğlum varmış!” dedi.

İmhotep oradan bir an önce kurtulma kaygısıyla, “Geç kalmayayım, daha Hori’ye söyleyeceklerim var!” diye mırıldandı ve hızla odadan çıktı. Özellikle annesiyle göz göze gelmemeye çalışmıştı.

Esa, Henet’e de dışarı çıkması için başıyla bir işaret yaptı. Henet hemen kapıdan dışarı süzüldü. Nofret ayağa kalkmıştı. Esa ile göz göze geldiler.

Esa, “Demek oğlum seni burada bırakıyor,” dedi. “Bence sen de onunla gitmeliydin Nofret!”

“O burada kalmamı istiyor.”

Nofret’in sesi uysal ve yumuşaktı. Esa yine karga sesini andıran tiz bir kahkahayla güldü.

“Gitmek isteseydin giderdin. Neden gitmek istemiyorsun Nofret? Seni hiç anlamıyorum. Burada sana göre olan ne var? Sen şehirlerde yaşamaya alışık bir kızsın. Belki sık sık yolculuklar da yaptın. Burada birbirinden farksız günler geçireceksin. Seninle açık konuşacağım. Seni sevmeyen, daha doğrusu senden nefret eden insanların arasında ne işin var, bu tekdüze yaşantıyı senin için çekici kılan ne?”

“Demek benden nefret ediyorsunuz?”

Esa başını sağa sola salladı.

“Hayır, ben senden nefret etmiyorum. Yaşlıyım, gözlerim eskisi gibi görmüyor ama güzeli hâlâ ayırt edebiliyor ve güzele bak-

maktan hoşlanıyorum. Çok güzelsin Nofret. Güzelliğin benim fersiz gözlerimi bile okşuyor. Güzel olduğun için iyi olmanı istiyorum. Seni uyarıyorum. Oğlumla beraber sen de kuzeye git.”

Nofret aynı cümleyi yineledi.

“O burada kalmamı istiyor.”

Ancak daha önceki uysal ses şimdi yerini alaycı bir tonlamaya bırakmıştı.

Esa sert bir tavırla, “Burada kalmanın bir nedeni var,” dedi. “Ne olduğunu kestiremiyorum ama merak ediyorum. Peki, sen bilirsin, günahı senin boynuna. Ama dikkatli ol, sağduyulu davran! Ve kimseye güvenme.”

Esa birden döndü, bastonuna dayana dayana odadan çıktı. Nofret hiç kıpırdamadan olduğu yerde durdu ve arkasından baktı. Sonra gülümsedi. Dudaklarının uçları yukarıya doğru kıvrıldı. Bu haliyle yüzü aynen kediye benziyordu.

İKİNCİ KİTAP

KIŞ

6. BÖLÜM

KIŞIN BİRİNCİ AYI

4. GÜN

I

Renisenb Anıtmezar'a çıkmayı alışkanlık edinmişti. Kimi zaman Yahmose'yle Hori'yi orada buluyor, bazen de yalnızca Hori'ye rastlıyordu. Tabii hiç kimsenin olmadığı zamanlar da oluyordu. Renisenb orada tuhaf bir şekilde huzur ve sükûnet bulduğunu hissediyordu – sanki her şeyden kaçıp kurtulmanın dinginliğiymiş bu yaşadığı. Hori'yi orada yalnız bulduğu zamanlardan da çok hoşlanıyordu. Hori'nin onu her zamanki sakin haliyle karşılaması, sorgusuz sualsiz oradaki varlığını kabullenmesi Renisenb'in içini rahatlatıyordu. Oyma taş odanın gölgesinde dizlerini kollarıyla kavrayıp oturuyor, Nil'in yeşil tarım arazilerinin arasından soluk mavi, parıltılı bir kemer gibi akıp gittiği ovaları, onların ötesinde yeşil, kahverengi, pembe renklerin iç içe geçtiği ufku seyrediyordu.

Aylar önce birden kadınlar dünyasından kurtulup kaçma duygusuna kapılıp buraya gelmişti. Aradığı tek şey sessizlik ve candan bir arkadaşı – ve her ikisini de orada bulabilmişti. İçinde hâlâ bir kaçma isteği vardı ama bu evdeki telaştan, gürültü patırtıdan kaçmaktan daha öte bir şeydi. Çok daha etkin, çok daha uyarıcı bir duyguydu bu – sanki bir tehlike sezmişçesine bir şey...

Bir gün Hori'ye, "Korkuyorum," dedi.

Genç adam Renisenb'in yüzüne dikkatle baktı:

"Neden korkuyorsun?"

Renisenb birkaç dakika düşündü.

Sonra yavaşça, "Hani bir zamanlar bana iki türlü kötülük olduğunu söylemiştin, içteki ve dıştaki kötülük diye tanımlamıştın bunu."

"Evet anımsıyorum."

"Sonra da bana meyveleri ve ekinleri hedef alan hastalıklardan bahsettiğini söylemiştin, ama bence sen aslında insanlardan söz ediyordun. Düşünüyorum da bitkiler için olan *insanlar* için de geçerli."

Hori ağır ağır başını salladı.

"Sonunda anlayabildin demek... Evet, çok doğru düşünüyorsun Renisenb."

Genç kadın birden, "Bu dediğin şimdi bizim evde de oluyor," dedi. "Evimize dışarıdan bir kötülük, bir uğursuzluk geldi. Ve bunu getireni de biliyorum, Nofret."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun Renisenb?"

Renisenb hemen başını sallayarak onayladı.

"Evet, evet, ne dediğimi çok iyi biliyorum. Bak Hori, buraya ilk geldiğim gün sana hiçbir şeyin değişmediğini, hatta Satipy ile Kait'in bile aynen eskisi gibi kavga ettiklerini söylediğimde bu doğrudu. Ama bu kavgalar *gerçek* kavga değildi Hori. Satipy de, Kait de yalnızca bu hoşlarına gittiği, *eğlendikleri*, böylece zaman geçirdikleri için ağız dalaşına tutuşuyor, kavga ediyorlardı. Geçekte ise birbirlerine en ufak bir düşmanlık bile duymuyor, hatta kızmıyorlardı bile. Ama şimdi her şey değişti. Artık birbirlerine sadece hoş gitmeyen sözler söylemekle kalmıyorlar, *incitmek* için ellerinden geleni yapıyorlar. Karşılarındakinin kırıldığını, incindiğini gördük-

lerinde ise seviniyorlar. Korkunç bir şey bu Hori! Hatta daha dün Satipy öylesine kızdı ki elindeki uzun bir altın iğneyi Kait'in koluna sapladı. İki gün önce de Kait kızgın yağ dolu ağır bir bakır tavayı Satipy'nin ayağına düşürdü. Her şey kötüye gidiyor. Satipy'nin bütün gece kocasının başının etini yediğini duyuyoruz. Yahmose hasta, yorgun, bitkin görünüyor. Sobek sık sık köye gidip kadınlarla düşüp kalkıyor, eve gece yarısı sarhoş bir halde dönüyor, kendisinin ne kadar akıllı bir adam olduğunu haykırıyor.”

Hori, “Evet,” dedi. “Bu söylediklerin kısmen doğru ama niçin bütün bunlardan Nofret'i sorumlu tutuyorsun?”

“Çünkü her şey onun başının altından çıkıyor. Çoğu kez fırtına onun ağzından çıkan ufacık, çok zekice söylenmiş bir sözcük yüzünden kopuyor... Kurnazca ortaya atılan imalı bir sözcük... Nofret'i öküzleri dürttüğünüz değneğe benzetiyorum. Çok zeki, söyleyeceği sözleri çok büyük bir ustalıkla seçiyor. Sanırım Henet de ona bu konuda yardımcı oluyor...”

Hori düşünüyordu.

“Olabilir,” dedi. “Bu doğru olabilir.”

Renisenb hafifçe ürperdi.

“Henet'ten hiç hoşlanmıyorum. Onun yılan gibi süzülerek etrafta dolaşması sinirime dokunuyor. Bize sadık olduğu doğru da hiç birimiz onun sadakatini istemiyoruz. Annem bu kadını niye getirdi ki buraya, nasıl onu bu kadar sevebildi ki? Bunu aklım almıyor.”

Hori ağır ağır başını salladı ve, “Annenin onu çok sevdiğini söyleyen de yalnızca Henet,” diye mırıldandı.

“Peki, Henet neden şimdi de Nofret'i bu kadar seviyor? Hiç peşinden ayrılmıyor, kulağına sürekli bir şeyler fısıldıyor. Hori, *korkuyorum*, çok korkuyorum... Nofret'ten nefret ediyorum... Keşke o da gitseydi! O güzel, zalim, hain ve çok kötü bir kadın.”

“Sen hâlâ çocuksun Renisenb!” diyen Hori’nin bakışları birden patikaya takıldı.

“Nofret buraya geliyor.”

Renisenb dönüp baktı. Birlikte Nofret’in sarp kayalığa tırmanmasını seyrettiler. Nofret kendisine gülümsüyor, bir şarkı mırıldanıyordu. Onların yanına vardığında etrafına bakındı, gülümsedi. Sinsi, iğneleyici bir gülümsemeydi bu.

“Demek her gün buraya kaçıyorsun Renisenb,” dedi.

Renisenb yanıt vermedi. Saklandığı yer keşfedilen küçük bir çocuğun yaşadığı çaresizliği ve öfkeyi yaşıyordu.

Nofret yeniden etrafına bakındı.

“Demek ünlü Anıtmezar bu?”

“Evet Nofret,” dedi Hori.

Nofret genç adama baktı ve aynen bir kedi gibi sinsi sinsi gülümsedi.

“Kârlı bir iş olsa gerek bu Hori,” dedi. “Duyduğuma göre sen de iyi bir işadamıymışsın.”

Sesinde iğneleyici tonlama seziliyordu ama Hori yüzündeki o ciddi, soğukkanlı ifade hiç değişmeden yanıt verdi.

“Hepimiz için kârlı... Ölüm daima kârlıdır.”

Nofret gözlerini etrafta gezdirirken hafifçe ürperdi. Bakışlarını Anıtmezar’ın girişinde, bağış masalarının etrafında ve sözde kapıda gezdirdi.

Sonra birden haşın bir sesle, “Ölümden nefret ediyorum!” diye bağırды.

“Etmemelisin Nofret,” dedi Hori her zamanki sakın ses tonuyla. “Ölüm Mısır’ın zenginlik kaynağıdır. O taktığın mücevherleri sana Ölüm aldı. Karnını doyuran da, seni giydiren de Ölüm.”

Genç kadın şaşkınlıkla Hori’ye baktı.

“Ne demek istiyorsun?”

“Demek istediğim şu, İmhotep bir Ka rahibi, yani bir Ölüm rahibi. Bütün toprakları, keresteleri, sürüleri, keteni, arpası bu Anıtmezar’a yapılan bağışlardan oluşuyor.” Hori sözlerine kısa bir ara verdikten sonra dalgın dalgın ekledi: “Biz Mısırlılar tuhaf insanlarız. Yaşamayı, yaşamı severiz. Bunun için de çok erken yaşta ölümü planlamaya başlarız. Dolayısıyla Mısır’ın tüm zenginliği de aslında Ölüm’e yatırılıyor. Piramitlere, mezarlara, lahitlere, türbe ve mabet vakıflarına akıyor tüm servetler.”

Nofret hırsıyla haykırdı:

“Yeter sus artık Hori! Bu konuşmalar hiç hoşuma gitmiyor!”

“Çünkü sen tam bir Mısırlısın, çünkü yaşamı seviyorsun, çünkü bazen ölümün gölgesini ensende hissediyorsun...”

“Yeter!”

Nofret hırsıyla Hori’ye doğru bir adım attı. Sonra omuzlarını silerek arkasını döndü ve patikadan inmeye başladı.

Renisenb derin bir soluk aldı.

“İyi ki gitti!” dedi çocuksu bir sevinçle. “Onu korkuttun Hori.”

“Evet... Sen de korktun mu Renisenb?”

“Yooo... hayır,” dese de Renisenb bundan pek emin değildi. “Dediklerin kesinlikle doğru ama ben daha önce hiç Ölüm’e bu açıdan bakmamıştım. Sonuçta babam gerçekten de bir Ölüm rahibi...”

Hori birden dokunaklı bir sesle, “Bütün Mısır ölüm takıntısıyla yaşıyor,” dedi. “Bunun nedenini biliyor musun Renisenb? Çünkü gözlerimiz bedenimizde, beynimizde değil. Yeryüzündeki yaşam dışında farklı bir yaşamın olabileceğini kavrayamıyoruz, ölümden sonraki bir yaşamın. Bildiğimiz bu yaşamın ölümden sonra da süreceğini hayal etmek istiyoruz. Tanrı inancımız da gerçek değil.”

Renisenb genç adamı büyük bir şaşkınlıkla süzdü.

“Bunu nasıl söyleyebilirsin? *Bir sürü* tanrımız var, o kadar çok ki bazen hepsinin adlarını sayamıyorum bile. Daha geçen akşam

aramızda hangimizin hangi tanrıyı yeğlediğini konuştuk. Sobek Tanrı Sekhmet'i tutuyor, Kait ise hep Meskhant'a dua ediyormuş. Kameni yazıcı olmasının doğal sonucu olarak Tanrı Thoth'un yanında. Satipy ise şahin başlı Horus'a, bir de Mereseer'e bağlı. Yahmose her şeyi yaratan Ptah'a tapmak gerektiğini ileri sürüyor. Ben, şahsen İsis'i severim. Henet ise Tanrı Amon'un gücüne inanıyor. Rahiplerin kehanetine göre Amon günün birinde Mısır'daki tanrıların en büyüğü olacakmış. Bu yüzden henüz küçük bir tanrı olmasına rağmen sürekli Amon'a adaklar adıyor, başışlarda bulunuyor. Sonra Güneş Tanrısı Ra var. Bir de ölülerin yüreklerinin adandığı Osiris..."

Renisenb nefes almak için sustu. Hori genç kadına gülümseyerek bakıyordu:

"Renisenb, söyle bakalım, sence Tanrı'yla insanoğlu arasında ne fark vardır?"

Genç kadın şaşkın şaşkın baktı.

"Tanrılar... tanrılar gizemlidirler, *olağanüstüdürler.*"

"Hepsi o kadar mı?"

"Ne demek istediğini anlayamadım Hori."

"Yani sence tanrılar sıradan kadınların ya da erkeklerin yapmadıklarını yapan kadın ya da erkeklerdir, öyle mi?"

"Ne tuhaf şeyler söylüyorsun. Seni hiç anlayamıyorum."

Renisenb'in güzel yüzü şaşkınlıktan karmakarışık olmuştu. Başını çevirip aşağılara baktı ve birden dikkati bambaşka bir şeye yöneldi.

"Şuraya bak," diye bağırdı. "Nofret Sobek'le konuşuyor. Gü-lüyor. Aaah!..."

Renisenb birden bir çığlık atıp yutkundu.

"Oh, neyse, bir şey değilmiş," dedi. "Bir an Sobek ona vuracak sandım. Nofret eve dönüyor. Sobek de buraya geliyor."

Sobek yukarıya ulaştığında sinir küpünden farksızdı.

“Bu kadını timsahlar yutsun!” diye bağırdı. “Babam onu odalık almakla yaşamının en büyük aptallığını yaptı.”

Hori merakla, “Ne dedi sana?” diye sordu.

“Her zamanki gibi hakaret etti! Babamın kereste satışlarında hâlâ bana güvenip güvenmediğini sordu. Yılandan farksız, zehirli diliyle insanı sokuyor. Onu öldürsem kılım kıpırdamaz.”

Platformun kıyısında yürüdü. Yerden bir kaya parçası alıp, bayırdan aşağıya yuvarladı. Taşın kayalarda sekerken çıkardığı sesle neşelendi. Sonra yerden daha büyük bir kaya parçasını kaldırdı. Ancak taşın altına çöreklenmiş bir yılanın hareketlenmesiyle bir anda geriye sıçradı. Hayvan başını kaldırdı, tıslamaya başladı. O zaman Renisenb bunun bir kobra olduğunu gördü.

Sobek hemen kalın bir sopa kaparak korkusuzca yılanın üstüne saldırdı. Ustalıkla indirilen bir darbe hayvanın belkemiğini kırdı. Ama Sobek bununla yetinmedi, kaya parçası ile yılanı vurmaya sürdürdü. Başını geriye atmış gözlerinde çılgın bir pırıltı ile dişleri arasından Renisenb’in anlayamadığı bir şeyler mırıldanarak durmadan vuruyordu yılanı...

Renisenb neden sonra, “Yeter Sobek... Yeter artık...” diye bağırdı. “Yılan öldü!”

Sobek durdu. Elindeki kayayı attı.

Güldü ve, “Dünyadan bir zehirli yılan daha eksildi,” dedi. Yeniden güldü. Neşesi yerine gelmişti. Sonra patikadan inmeye başladı ve uzaklaştı.

Renisenb onun arkasından kısık bir sesle mırıldandı:

“Sanırım Sobek öldürmekten zevk alıyor!”

“Evet.”

Bu sözcükte şaşılacak bir şey yoktu. Hori çok iyi bildiği bir gerçeği onaylıyordu. Renisenb bir an onu şaşkınlıkla süzdükten sonra

ağır ağır, “Yılanlar tehlikelidir,” dedi. “Ama şu kobra o kadar güzel görünüyordu ki.”

Yılanın beli kırılmış, başı ezilmiş ölüsüne baktı. Bilinmedik bir nedenle yüreğinde tuhaf bir sızı duydu.

Hori kendi kendine konuşurmuş gibi mırıldandı:

“Anımsıyorum da bir zamanlar hepimiz küçük çocuklardık. Bir gün Sobek Yahmose’ye saldırdı. Yahmose ondan bir yaş büyüktü ama Sobek ondan daha iri ve güçlüydü. Elindeki taşla Yahmose’nin kafasına kafasına vuruyordu. Annen gürültüyü duyup, koşarak geldi. Sobek’in elinden taşı zorla aldı ve onları ayırdı. Orada durup Yahmose’ye bakmasını, sonra da Sobek’e bağırmasını sanki dünmüş gibi anımsıyorum. ‘Böyle şeyler yapmamalısın Sobek, bu çok tehlikeli. Sana söylüyorum, çok tehlikeli, anlıyorsun, değil mi?’ demişti.’ Bir an sustu, sonra dalgın dalgın ekledi: “Annen çok güzel ve akıllı bir kadındı... Çocukken ona hayrandım. Sen de tıpkı annene benziyorsun Renisenb...”

Renisenb bütün vücudunu hoş bir sıcaklığın kapladığını hissetti. Sevindi.

“Öyle mi?” diye sordu ve ekledi: “Peki Yahmose çok ağır mı yaralanmıştı?”

“Hayır, durumu görüldüğü kadar kötü değildi. Ertesi gün Sobek çok hastalandı. Sanırım yediği bir şey dokunmuştu ama annen hastalığa yazın ortasında kızgın güneşin altında çok fazla durmasının ve dizginleyemediği öfkesinin neden olduğunu söyledi.”

“Sobek çok hırslıdır...” diyen Renisenb derin düşüncelere dalmıştı.

Bir kez daha ölü yılanı baktı. Sonra irkilerek başını çevirdi.

II

Renisenb eve döndüğünde Kameni'yi elinde bir rulo papirüsle ön verandada oturur buldu. Genç adam şarkı söylüyordu.

Renisenb bir an durup dinledi.

“Memphis'e gideceğim. Gerçekler Tanrısı Ptah'a gideceğim ve diyeceğim ki: 'Bana kız kardeşimi ver, bu gece.' Nehir şaraptan, Ptah sazi, Sekhmet lotusu, Earit koncası, Nefertiti çiçeği. Ptah'a diyeceğim ki, 'Bu gece kız kardeşimi ver bana. Şafak onun güzelliği için söküyor. Memphis onun güzelliğine sunulan bir tabak aşk elması...' ”

Başını kaldırıp Renisenb'e baktı.

“Şarkım hoşuna gitti mi Renisenb?”

“Ne şarkısı bu?”

“Memphis'ten bir aşk şarkısı.”

Gözlerini genç kadının yüzünden ayırmadan şarkıyı sürdürdü:

“Kolları çiçeklerle dolu, saçları omuzlarından aşağı dökülmüş... O sanki iki dünyanın prensesi...”

Renisenb'in yüzü hafifçe kızardı. Telaşla eve girdi. Bu arada neredeyse Nofret ile çarpışacaklardı.

“Ne bu telaş Renisenb?”

Nofret'in sesi sert ve haşindi. Renisenb başını kaldırıp şaşkınlıkla baktı. Nofret gülümsemiyordu bile. Yüz ifadesi gergindi. Renisenb onun yumruklarını sıkmış olduğunu fark etti.

“Özür dilerim Nofret, seni görmedim. Güneşten içeriye girince insan karanlıkta kalmış gibi oluyor.”

“Evet, burası karanlık,” diyen Nofret bir an durakladı. “Dışarı-sı daha eğlenceli olmalı, verandada Kameni'nin şarkısını dinlemek. Güzел şarkı söylüyor, değil mi?”

“Evet, evet, sanırım öyle.”

“Ama yine de dinlemek için kalmadın orada? Kameni düş kırıklığına uğramıştır.”

Renisenb’in yine yüzü kızardı. Nofret’in soğuk, keskin bakışlarından rahatsız olmuştu.

“Sen aşk şarkılarından hoşlanmaz mısın Renisenb?”

“Benim neden hoşlanıp neden hoşlanmadığımı seni niçin ilgilendiriyor Nofret?”

“Demek küçük kedilerin de tırmıkları olabiliyormuş...”

“Ne demek istiyorsun?”

Nofret güldü.

“Göründüğün kadar aptal değilsin Renisenb. Demek Kameni’yi yakışıklı buluyorsun? Bunun onun pek hoşuna gideceğinden eminim.”

Renisenb hiddetle, “Sen iğrenç bir yaratıksın Nofret!” diye bağırdı.

Sonra Nofret’in yanından hızla geçip, evin arka tarafına gitti. Nofret’in arkasından alaylı bir kahkaha attığını duydu. Bu kahkahaya rağmen zihninin derinlerinde hâlâ Kameni’nin gözlerini gözlerine dikip söylediği o sıcak aşk şarkısının tınları yankılanıyordu...

III

O gece Renisenb bir düş gördü.

Khay ile beraberdi. Birlikte Ölüler Âlemi’nde Ölüm Kayığı’na binmişlerdi. Khay yelkenlinin burun kısmında ayakta duruyordu. Renisenb yalnızca kocasının başının arkasını görebiliyordu. Sonra tam güneşin doğduğu noktaya yaklaştıklarında Khay başını çevirdi. Ve Renisenb onun Khay değil Kameni olduğunu gördü. Ve aynı

anda yelkenlinin baş tarafındaki yılan figürü canlanarak kıvrıla kıvrıla yükseldi. Gerçek bir yılan –bir kobraya– dönüştü. Renisenb, “Mezarlara girip ölülerin ruhlarını yiyen yılan bu...” diye düşündü. Korkudan bütün vücudu felce uğramış gibiydi. Birden yılanın yüzünü gördü. Bu Nofret’in yüzüydü. Renisenb çığlık çığlığa, “Nofret, Nofret...” diye haykırarak uyandı.

Gerçekteyse çığlık filan atmamıştı. Tamamı düştü bunun. Yatağında kımıldamadan öylece yattı, yüreği hızla çarpıyor, kendi kendisine bunun yalnızca bir düş olduğunu söylüyordu.

Sonra birden anımsadı:

Bugün Sobek yılanı öldürürken de aynı şeyi söylemişti.

“Nofret,” diyordu. “Nofret.”

7. BÖLÜM

KIŞIN BİRİNCİ AYI

5. GÜN

I

Sonrasında Renisenb'i uyku tutmadı, yarı uyanık yatmayı sürdürdü. Birkaç kere dalar gibi olduysa da sabaha karşı tamamen uyandı. İçinde kötü bir his vardı – sanki kötü bir şey olacaktı gibi rahatsız edici bir önsezi...

Erkenden kalktı. Evden çıktı. Adımları onu yine her zaman olduğu gibi Nil'in kıyısına çekti. Balıkçılar çoktan kayıklarını hazırlamış, nehre açılmışlardı bile – Teb yönünde uzaklaşan büyük bir yelkenli tekne görünüyordu. Bunun dışında yelkenleri hafif meltemle şişen birkaç tekne daha açılmıştı nehre.

Renisenb yüreğinde tuhaf bir kıpırtı hissediyordu, belki de adlandıramadığı bir istek, bir özlem... Kendi kendine, "Bir şeyler hissediyorum... hissediyorum..." diye mırıldandı. Bu duyguyu anlamlandıramıyordu. Daha doğrusu bunu ifade edecek doğru sözcüğü bulamıyordu. "Bir şey istiyorum, ama ne?" İstedığı acaba Khay mıydı? Khay ölmüştü – geri gelemezdi. Kendi kendine, "Artık Khay'ı düşünmeyeceğim," dedi. "Düşünmenin ne yararı var ki. O konu kapandı, bitti..."

Birden Teb'e giden yelkenlinin ardından birinin daha baktığını fark etti. Duruşundan bir şekilde rahatsız olduğu, su kenarında hiç hareketsiz duran bu silüet ona hiç de yabancı değildi. Bu Nofret'ti.

Nofret Nil'e dalıp gitmişti. Nofret yalnızdı – düşünüyordu. Peki ama neyi?

Renisenb birden dehşet içinde Nofret hakkında çok az şey bildiklerini fark etti. Onu bir düşman olarak kabul etmişlerdi –bir yabancı– ve genç kadının yaşamını ve geldiği çevreyi merak bile etmemişlerdi...

Renisenb, “Nofret burada yapayalnız. Tek bir dostu olmadan, çevresi kendisini sevmeyen insanlarla sarılı bir halde yaşamak hiç de hoş olmasa gerek,” diye düşündü.

Ağır ağır Nofret'in yanına kadar yürüdü. Nofret bir an başını çevirip baktı, sonra yine Nil'e bakmayı sürdürdü. Yüzü tamamen ifadesizdi.

Renisenb çekine çekine, “Nehirde çok tekne var,” dedi.

“Evet.”

Renisenb içinde hissettiği dostluk kurma isteğinin etkisiyle ekledi:

“Senin geldiğin yer de buraya benziyor mu?”

Nofret güldü. Kısa, acı bir kahkahaydı bu.

“Hayır, hiç benzemiyor,” dedi. “Benim babam tüccar, Memphis'te. Memphis çok canlı, eğlenceli bir şehirdir. Müzik, şarkılar, danslar... Babam çok sık yolculuk eder. Onunla ben de Suriye'ye gittim, Karpaz Burnu'nun ötesine Biblos'a...⁽¹⁾ Kocaman bir gemiyle uzak denizlere açıldık.”

Bunları büyük bir gurur ve heyecanla anlatıyordu.

Renisenb sessiz sakin duruyor, onu giderek artan bir ilgi ve anlayışla dinliyordu.

Sonrasında, “Öyleyse burası senin için çok sıkıcı olmalı,” dedi yavaşça.

(1) Biblos, Lübnan'ın Beyrut kentinin kuzeyinde yer alan antik bir Fenike liman kentidir.

Nofret sabırsız bir kahkaha daha attı.

“Ölü burası. Her şey ölü. Toprak sürmekten, ekin ekmekten, mahsul biçmekten, hayvan otlatmaktan başka bir şey yok. Kimse ürünlerden, ketenden başka bir şey konuşmuyor, sürekli keten, ke-
reste fiyatları tartışılıyor...”

Renisenb bir yandan yan gözle Nofret’i incelerken bir yandan da hiç alışık olmadığı birtakım düşüncelerle boğuşuyordu.

“O da benim gibi genç,” diye düşünüyordu. “Belki benden bile genç. Ama o bir odalık. Tez canlı, iyi yürekli, gülünç ihtiyarın, yani babamın odalığı...”

Bu genç kadın hakkında ne biliyordu? Hiçbir şey. Daha dün, Nofret için, “O çok güzel, çok zalim, çok hain bir kadın!” diye ba-
ğırıldığı zaman Hori, “Sen hâlâ çocuksun Renisenb!” dememiş miydi? Evet, aynen böyle demişti. Artık onun ne demek istediğini biliyordu. Nofret için söylediklerinin hiçbir anlamı yoktu – hiç kimse iyice tanımadan bu denli kolay, bu denli ağır itham edilmemeliydi. Acaba Nofret’in dudaklarından eksik olmayan o zalim gülümseme-
nin gerisinde nasıl bir ıstırap, nasıl bir umutsuzluk, nasıl bir çaresizlik ve keder vardı? Onu içtenlikle karşılamak, aralarına almak için bir şey yapmışlar mıydı –hayır! Peki ya o– o ne yapmıştı?

Renisenb çocuksu bir ifadeyle kekeleyerek konuşmayı sürdürdü:

“Hepimizden nefret ediyorsun, bunu anlıyorum. Sana iyi davranmadık. Ama hiçbir şey için geç değil. Sen ve ben dost olsak? Bundan sonrasında birbirimizle kardeş olamaz mıyız, Nofret? Sen bütün yakınlarından ayrı düşmüşsün, burada yapayalnızsın... Sana yardım etmeme izin versen?”

Sesi titreyerek sustu. Nofret ağır ağır ona döndü.

Birkaç saniye süreyle tamamen hareketsiz ve ifadesiz bir yüzle öylece baktı. Renisenb bir an bu güzel gözlerde bir yumuşama gör-

düğü izlenimine kapıldı. Sabahın derin sessizliği, o tuhaf berraklığı içinde, Nofret bir an çelişkiye düşmüşçesine durakladı. Renisenb'in sözleri sanki yüreğindeki kuşukları bir an için dağıtmıştı.

Tuhaf bir andı bu. Renisenb bu anı daha sonraları anımsayacaktı...

Sonra birden Nofret'in yüzündeki ifade değişti. Yüzünde kin dolu bir ifade belirdi, güzel gözleri hain bir pırıltıyla parladı. Renisenb genç kadının bakışlarındaki nefret ve öfke karşısında bir adım geriledi.

Nofret, kısık ancak korkunç bir sesle, "Defol!" dedi. "Hiçbirinizden bir şey istemiyorum! Aptallar! Hepiniz aptalsınız... Hepiniz..."

Bir an sustu, hırsla Renisenb'e baktı. Sonra döndü, hızlı ve çevik adımlarla eve doğru yürümeye başladı. Renisenb ağır ağır onu izledi. Çok tuhaftı ama Nofret'in sözlerine hiç kızmamıştı. Bu sözler gözlerinin önünde kapkara bir nefret ve kötülük uçurumunun belirmesine yol açmıştı. Renisenb'in o zamana dek hiç tanımadığı, bilmediği bir ruh haliydi bu. Bir insanın böylesine nefret dolu olmasının korkunç olduğunu düşünüyordu.

II

Nofret bahçe kapısını geçip avluya girdiği sırada oynadığı topun peşinde koşan Kait'in çocuklarından biri genç kadının yoluna çıktı. Nofret küçük kızı büyük bir hırsla kenara itti. Çocuk yere yuvarlandı ve acı bir feryat koparak ağlamaya başladı. Nofret buna aldırmadan yürüyüp geçti. Renisenb koşup, çocuğu kaldırdı.

Kızgın bir sesle, “Böyle yapman doğru değil Nofret!” diye seslendi. “Zavallının canını acıttın. Bak, çenesi kanıyor!”

Nofret arkasına dönüp bir kahkaha attı:

“Bu şımarık veletlerin canları acımasın diye daha dikkatli olmam gerekiyor, öyle mi? Peki onların anneleri benim duygularım incinmesin diye aynı dikkati gösteriyorlar mı?”

Kait çocuğunun feryadını duyunca evden dışarı fırlamıştı. Koşup küçük kızın çenesini muayene etti. Sonra öfke içinde Nofret’e döndü.

“İblis! Yılan!” diye bağırdı. “Bekle gör, sana neler yapacağız!”

Ve tüm gücüyle Nofret’in yüzüne bir tokat indirdi. Renisenb haykırarak atıldı, ikinci tokadı indirmesine fırsat vermeden genç kadının kolunu yakaladı.

“Kait... Kait, bunu yapmamalısın!”

“Sen karışma. Nofret kendi yaptıklarına baksın. Bu kadar insanın içinde tek başına.”

Nofret hiç kımıldamadan duruyordu. Kait’in elinin izi yanağında kıpkırmızı bir pençe halinde kalmıştı. Kait’in bileğindeki bilezik gözünün tam kenarını yaralamıştı. Şakağından aşağıya ince bir kan şeridi süzülüyordu.

Renisenb’i en çok şaşırtan Nofret’in yüzündeki ifade oldu. En çok şaşırtan ve de korkutan... Evet, Renisenb genç kadının yüzündeki ifadeden korkmuştu! Nofret’in yüzünde öfkeden eser yoktu! Tam aksine gözleri tuhaf bir sevinçle parlıyordu... Dudakları bir kez daha hoşnut bir kedi gibi, yukarı kıvrılmıştı.

“Teşekkür ederim Kait,” dedi yavaşça. Sonra döndü, eve girdi.

III

Nofret dudakları arasından alçak bir sesle bir şarkı mırıldanarak Henet'i çağırdı. Uzun kirpikleri yine yanaklarını gölgeliyordu.

Henet telaşla içeri girdi. Bir an durdu ve bir feryat kopardı.

Nofret ona sakin olması için bir işaret yaptı.

"Bana Kameni'yi çağır! Gelirken kalem takımını, mürekkebi-ni, papirüsünü de beraberinde getirsin. Efendiye mektup yazılacak."

Henet'in gözleri Nofret'in kanlı yanağına takılmıştı.

"Efendiye... Evet, anlıyorum..."

Sonra kendisini daha fazla tutamayarak sordu:

"Kim yaptı bunu? Ne oldu?"

Nofret anlamlı anlamlı gülümsedi.

"Kait," dedi.

Henet başını salladı, dilini birkaç kere şaklattıktan sonra, "Kötü," dedi. "Çok kötü bu... Çok kötü... Elbette, efendinin haberi olmalı."

Nofret'i yan gözle süzerek ekledi:

"Elbette, İmhotep'in bundan haberi olmalı."

Nofret yumuşak bir sesle, "Seninle kafalarımız paralel çalışıyor Henet," dedi. "Ben de ona haber vermeyi düşünüyorum."

Keten giysisinin kıvrımları arasından mor ametist taşlı bir yüzük çıkarıp Henet'in avucuna tutuşturdu.

"Ah, bu... benim için çok fazla Nofret. Çok cömertsin... Ne güzel bir yüzük... İyi bir ustanın elinden çıktığı o kadar belli ki..."

"İmhotep de ben de sadakatin değerini biliriz."

Nofret kısılmış gözleriyle kedi gibi kıs kıs gülüyordu.

"Kameni'yi getir," dedi bir kez daha. "Sen de onunla gel. Sen ve o, olanların tanığı olacaksınız."

Kameni isteksiz, kaşları hafifçe çatılmış bir halde içeriye girdi.

Nofret kibirli bir havada, “İmhotep’in buradan giderken sana verdiği emirleri anımsıyorsun, değil mi Kameni?” dedi.

“Evet.”

Nofret, “Evet, artık zamanı geldi,” diye ekledi. “Şuraya otur, mürekkebin kalem al, söyleyeceklerimi yaz.”

Kameni’nin duraksadığını fark edince sabırsızlandı.

“Yazacağın şeyler gözlerinle gördüğün, kulaklarınla duyduğun şeyler olacak,” dedi. “Söyleyeceklerime Henet de tanık. Bu mektubun büyük bir gizlilik içinde hızla gönderilmesini istiyorum.”

Kameni ağır ağır, “Benim böyle şeyleri...” diyecek olduysa da Nofret hışımla bağırarak sözünü kesti.

“Renisenb’den yakınacak değilim. Renisenb uysal, zavallı, budalanın teki. Bana bir kötülüğü dokunmadı. Şimdi için rahat etti mi?”

Kameni’nin bronz yüzü kıpkırmızı kesildi.

“Ben bunu düşünmedim.”

Nofret, kadife yumuşaklığında bir sesle, “Kesinlikle bunu düşünüyordun,” diyerek gülümsedi. “Hadi, şimdi görevini yap ve mektubu yaz...”

Henet de, “Yaz bakalım,” diye atıldı. “Ben bu yapılane çok içerledim, çok sarsıldım. İmhotep’in elbette bundan haberdar olması gerekiyor. Bu onun hakkı. İnsan hiç hoşuna gitmese de görevini yapmak zorundadır. Ben böyle düşünürüm.”

Nofret usulca güldü.

“Böyle düşündüğünden eminim Henet. Sen üzerine düşeni yaparsın. Kameni de yapacak. Böylece ben de, bana zevk veren şeyleri yapma fırsatını elde edeceğim...”

Kameni hâlâ kararsızlık içinde bekliyordu. Yüzü asılmış, hatta öfkeli bir hal almıştı.

“Bu işten hoşlanmıyorum,” dedi bir kez daha. “Nofret, bir kez daha düşünsen de sonra harekete geçsen...”

“Bana akıl mı veriyorsun sen?”

Kameni yine kızardı. Gözlerini Nofret’in yüzünden kaçırdı ama asık yüzü değişmedi.

“Seni uyarıyorum Kameni, benim İmhotep üzerindeki etkim çok güçlü. Onu avucuma aldım, benim sözümünden bir adım dışarı çıkmaz. Bugüne dek senden hoşnuttu ama...”

Sustu, anlamlı bir gülümsemeyle genç adama baktı.

Kameni hırsla, “Beni tehdit mi ediyorsun Nofret?” diye sordu.

“Belki...”

Genç adam bir iki saniye kadar Nofret’in yüzüne hiddetle baktı, sonra başını önüne eğdi:

“Dediğini yapacağım Nofret,” dedi yavaşça. “Ama inan bana bunu yaptığın için çok pişman olacaksın.”

“Beni tehdit mi ediyorsun Kameni?”

“Yalnızca uyarıyorum...”

8. BÖLÜM

KIŞIN İKİNCİ AYI 10. GÜN

I

Günler birbirini takip etti. Renisenb bazen bir düşte yaşadığı gibi bir hisse kapılıyordu.

Bir kez daha Nofret'e yaklaşma girişiminde bulunmadı. Artık ondan korkuyordu. Nofret'te anlayamadığı bir şeyler vardı.

O avludaki olaydan sonra Nofret tamamen değişmişti. Nofret'te Renisenb'in asla anlam veremediği bir sevinç, bir coşku göze çarpıyordu. Renisenb zaman zaman Nofret'in mutsuz olduğunu sanmakla çok büyük bir yanlış yaptığını düşünüyordu. Nofret yaşamından da, kendinden de, çevresinden de çok hoşnut görünüyordu.

Üstelik çevresindekiler son zamanlarda genç kadına karşı belirgin şekilde daha kötü davranmaya başlamışlardı. İmhotep'in ayrıldığı günden beri Nofret'in de bilinçli olarak aile bireylerini birbirine düşürmek için elinden geleni yaptığı Renisenb'in dikkatini çekiyordu.

Ancak aile bu istilacı düşmana karşı birleşmiş, tüm cepheleri kapamış, kalkanlarını kaldırmışlardı. Satipy ile Kait bile artık eskisi gibi tartışmıyorlardı. Satipy zavallı Yahmose'nin başının etini yemekten vazgeçmişti. Sobek eskiye oranla daha sakindi ve daha az böbürleniyordu. İpy bile küstahlıktan vazgeçmiş, ağabeylerine karşı

daha saygılı davranıyordu. Kısacası aile içinde görünürde bir uyum oluşmuştu ama bu huzurlu ortam Renisenb'i hiç rahatlatmıyordu, çünkü bu yeni uyumla birlikte saman altından sular akmaya başlamış, Nofret'e karşı ısrarlı, tuhaf bir kötü niyet dalgası da giderek derinleşmeye başlamıştı.

Satipy ile Kait artık Nofret'le kavga etmek bir yana onunla karşılaşmaktan bile kaçınıyorlardı. Nofret'le tek bir sözcük bile etmiyor, toplu bir halde otururlarken, Nofret geldiği anda çocuklarını alıp başka bir tarafa gidiyorlardı.

Bu arada küçük küçük, garip kazalar da olmaya başlamıştı. Bir defasında Nofret'in keten elbiselerinden biri fazlaca kızmış bir ütü ile yandı, bir diğer elbisesine boya döküldü. Bazen de elbisesine asıldığı yerde her nasılsa birtakım dikenler takılıp kalıyordu. Bir defasında Nofret'in yatağının yanı başında kocaman bir akrep bulundu. Genç kadına sunulan yemekler ya fazla baharatlı oluyordu, ya da hiç tuzsuz, baharatsız, samandan farksız. Hatta bir defasında Nofret'e götürülen ekmeğin içinden ölü bir fare bile çıktı.

Sessiz sedasız ama amansız bir öç almaydı bu – elle tutulur, gözle görülür hiçbir kanıt, hiçbir iz yoktu. Tam kadınlara yakışır bir kumpas...

Sonra bir gün Esa Satipy'yi, Kait'i ve Renisenb'i odasına çağırttı. Henet zaten oradaydı. Başını sallayarak, gizlice ellerini ovuşturuyordu.

Esa, o her zamanki alaycı tavrıyla söze başladı:

“Evet benim akıllı, kurnaz kızlarım! Siz, hepiniz ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Bu kulağıma gelenler de ne oluyor? Nofret'in elbiseleri mahvolmuş, yemekleri yenecek gibi değilmiş...”

Satipy ve Kait gülümsediler. Ama bu gülümsemeden çok sırtıtmaydı.

Satipy, “Yoksa Nofret bizden yakındı mı?” diye sordu.

“Hayır,” dedi Esa.

Ve evin içinde bile başından çıkarmadığı peruğunu bir eliyle yana iterken ekledi:

“Hayır, Nofret yakınmadı. Beni asıl endişelendiren de bu zaten.”

Satipy güzel başını geriye atarak, “Beni ise hiç endişelendirmiyor,” dedi.

“Çünkü sen aptalın birisin!” diye bağırdı Esa. “Nofret üçünüzden de daha akıllı.”

“Onu zaman gösterecek,” diyen Satipy son derece neşeli ve muzip görünüyordu.

Esa, “Siz ne yaptığınızı sanıyorsunuz?” diye sordu.

Satipy’nin yüzü birden sertleşti.

“Sen ihtiyar bir kadınsın Esa. Sana karşı saygısızlık etmek istemem ama sen olaylara bizim, yani kocası, çocukları olan bir kadının bakış açısıyla bakacak çağı çoktan geride bıraktın. Biz bu sorunu kendi başımıza çözmeye kararlıyız. Sevmediğimiz, aramıza kabul etmek istemediğimiz bir kadına karşı bizim de kendi yöntemlerimiz var elbette.”

“Boş sözler bunlar,” diye kıkırdadı Esa. “Boğaz dokuz boğumdur, sözünü yutkuna yutkuna söyle. Boş fıçı çok tangırdar.”

Henet büzüldüğü köşeden iç çekerek söze karıştı.

“Çok yerinde bir özdeyiş.”

Esa bu kez de ona döndü:

“Her neyse Henet, söyle bakalım, bütün bu olup bitenlere Nofret ne diyor? Sen bilirsin bunu, bütün gün Nofret’in peşinden ayrılmıyorsun.”

“İmhotep benden Nofret’e göz kulak olmamı istedi. Aslında bu benim de pek hoşuma gitmiyor ama – sonuçta efendimin emrinden dışarı çıkamam. Umarım benim...”

Esa kadının sızlanmasını sert bir ses tonuyla kesti.

“Seni hepimiz çok iyi tanıyoruz Henet. Bize daima sadık kalmana rağmen hiçbir zaman hak ettiğin teşekkürü almadığını düşünüdüğünü de biliyoruz. Peki, Nofret bu olanlara ne diyor? Benim öğrenmek istediğim bu.”

Henet başını salladı:

“Hiçbir şey demiyor, yalnızca gülüyor.”

“Tabii ya...” Esa yanı başındaki tabaktan bir iğde alıp ağzına attı. Sonra hırçın bir ses tonuyla, “Hepiniz budalasınız!” diye bağırdı. “Burada güçlü olan Nofret, siz değilsiniz. Yaptığınız her saçmalıkla onun ekmeğine yağ sürüyorsunuz, biraz daha onun avucuna düşüyorsunuz. Bu yaptıklarınızla onu keyiflendirdiğinize bahse girerim.”

Satipy hışımla haykırdı.

“Hiç de değil! Nofret bunca insanın arasında yapayalnız. Ne gücü olabilir ki?”

Esa ağır ağır, büyük bir ciddiyetle, “Yaşlı bir adamla evli genç ve güzel bir kadının sahip olduğu güç!” dedi. Sonra Henet’e döndü ve ekledi: “Henet de neden söz ettiğimi çok iyi bilir.”

Henet bir an irkildi, iç geçirerek ellerini ovuşturdu.

“Efendi, Nofret’e çok değer veriyor,” diye kekeledi. “Evet, evet, bu doğal elbette.”

“Hadi, mutfığa git Henet,” dedi Esa hışımla. “Bana hurma ile Suriye şarabı getir. Biraz da bal...” Henet çıkınca yaşlı kadın karışındakilere, “Evin içinde bir fitne kazanı kaynamaya başladı,” dedi. “Bunun kokusunu alıyorum. Bu işte elebaşı sensin Satipy. Kendini akıllı sanıyorsun ama çok dikkatli ol, Nofret’in kazdığı kuyuya düşme!”

Öne doğru eğilip, gözlerini kıstı ve ekledi:

“Benden söylemesi, sizi uyardım. Şimdi, gidebilirsiniz.”

Dışarı çıkıp gölete doğru yürürken, Satipy başını hışımına atarak söylendi:

“Güç Nofret’teymiş! Hıh! Esa da artık iyice yaşlandı, kafasından olmayacak şeyler kuruyor. Bizim Nofret’ten çok daha *güçlü olduğumuzu*, onu avucumuzun içine aldığımızı görmüyor. Asla onun bizden yakınabileceği bir şey yapmayacağız elbette ama eminim yakında onu buraya geldiğine pişman edeceğiz.”

Renisenb kendini tutamarak, “Çok hainsiniz!” diye bağırdı. “Çok zalimsiniz!”

Satipy’nin keyfi yerine gelmiş gibiydi.

“Nofret’i seviyormuşsun gibi yapmana hiç gerek yok Renisenb.”

“Sevmiyorum ama siz de çok *acımasız ve kindarsınız*.”

“Ben çocuklarımı düşünüyorum ve de Yahmose’yi tabii. Ben hakarete dayanabilecek ezik, zavallı bir kadın değilim. Benim hedeflerim, amaçlarım var. Büyük bir zevkle bu kadının boynunu kırabilirdim. Ama ne yazık ki bu o kadar da kolay değil. İmhotep’in öfkesini uyandırmamak gerek. Ama sanırım sonuçta yine de bir şeyler ayarlanabilir.”

II

Gelen mektup ansızın balığın karnına saplanan zıpkından farksızdı.

Hori papirüsü açıp okurken Yahmose, Sobek ve İpy şaşkınlıktan dilleri tutulmuş bir halde, korku ve merak içinde yazılanları dinlediler.

“Odalığıma herhangi bir zarar geldiği takdirde, bundan Yahmose’yi sorumlu tutacağımı söylememiş miydim? Artık yaşamımın sonuna kadar ben size karşıyım, siz de bana! Odalığım Nofret’e karşı saygı göstermediğiniz için bundan böyle sizinle aynı çatı altında yaşamak istemiyorum. Yahmose, sen artık kanımdan canımdan bir parça, benim oğlum değilsin. Sobek ve İpy de benden değiller artık. Hepiniz odalığımı incittiniz. Buna Kameni ve Henet de tanık. Sizi, hepinizi evimden atacağım. Bugüne kadar size baktım, destek oldum ama bundan sonra bakmayacağım.”

Hori kısa bir aranın ardından mektubu okumayı sürdürdü:

“Ka hizmetkârı İmhotep’ten Hori’ye:

Sen bana hep sadık oldun. Benim sadık dostum, yaşamın, güvenin ve sağlığın nasıl? Benim adıma annem Esa’ya saygılarımızı sun, kızım Renisenb’e ve Henet’e selamlarımı ilet! Ben oraya dönünceye kadar işlerimi dikkat ve özenle yürüt ve bu arada odalığım Nofret’in, eşim olarak bütün taşınmaz malvarlığıma ve menkullerime ortak olduğunu belirten bir sözleşme hazırla. Yahmose’nin de, Sobek’in de artık benimle, benim işlerimle bir bağlantıları kalmamıştır. Bundan böyle onlara bakmayacağım gibi, odalığımı incittikleri için onları açıkça kınıyorum. Ben oraya varıncaya kadar güvenliği ve esenliği sağla. Bir erkeğin ailesinin odalığına kötülük yapması kabul edilemeyecek kadar korkunç bir durum. İpy’yi de uyar, Nofret’e karşı saygıda kusur ederse onu da evimden uzaklaştırmakta bir an bile tereddüt etmeyeceğim.”

Mektubun okunduğu salona derin, korkunç bir sessizlik hâkim oldu. Sonra birden Sobek delicesine bir öfkeyle yerinden fırladı:

“Nasıl oldu bu iş! Babam ne duydu ki? Ona bu yalanları anlatan kim? Bu duruma katlanacak mıyız? Babam nasıl bizi nasıl mirasından mahrum edip, her şeyini odalığına verir?”

Hori, yumuşak bir ses tonuyla, “Bunu yaparsa hakkında istenmeyecek yorumlar yapılır, yaptığı doğru olarak kabul edilmez ama sonuçta yasal anlamda malını istediği şekilde kullanmak veya bağışlamak hakkına sahip. İsteddiği anlaşmayı yapabilir.”

“Nofret onu büyüledi. Bu zehirli karayılan onu büyüledi!”

Yahmose şaşkınlıktan donakalmış bir halde mırıldandı:

“İnanılır gibi değil, doğru olamaz bu!”

“Babam çıldırmış, aklını oynatmış!” diye haykırdı İpy. “Bu kadının sözleriyle bana karşı bile cephe almış!”

Hori soğukkanlılığı elden bırakmayarak, “İmhotep yakında buraya döneceğini söylemiş,” dedi. “Belki o zamana kadar öfkesi yatışmış olur. Bu mektubu bir öfke anında yazmış olacak, belki de aslında niyeti bu söylediklerini yapmak değildi.”

Kısa, alaycı bir kahkaha duyuldu. Bu Satipy’ydi. Kadınlar bölümünün kapısında durmuş onlara bakıyordu.

“Demek böyle yapacağız, saygıdeğer Hori? Elimizi kolumuzu bağlayıp, bekleyeceğiz?”

Yahmose yavaşça şöze karıştı:

“Başka ne yapabiliriz ki?”

“Ne mi yapabiliriz?” Satipy korkunç bir sesle haykırıyordu. “Damarlarınızda ne dolaşıyor sizin? Süt mü? Yahmose’nin erkeklikten nasibi olmadığını biliyorum! Peki ama sen Sobek, sen de mi bu duruma bir çözüm bulamıyorsun? Kalbine saplanan bir bıçak bu kadının bize verebileceği tüm zararların sonu olabilir!”

“Satipy!” diye bağırды Yahmose. “Böyle bir durumda babam bizi asla bağışlamaz.”

“Öyle mi sanıyorsun? Ölü bir odalık yaşayan bir odalıktan çok farklıdır. Nofret ölünce, İmhotep tüm yüreği ve sevgisiyle evlatlarına yönelecektir. Hem odalığının *nasıl* öldüğünü nereden bilecek ki? Nofret’i akrep soktuğunu söyleyebiliriz. Bu işte hepimiz beraberiz, değil mi?” Yahmose ağır ağır, “Babam anlar,” dedi. “Henet hemen yetiştirir ona!”

Satipy isterik bir kahkaha attı.

“Ah, sağduyulu Yahmose, tedbirli, iyi kalpli, nazik Yahmose! Aslında evin arka tarafında yemek pişirip, çocuklara bakmak için yaratılmışsın sen! Tanrı Sakhmet yardımcım olsun! Erkek diye erkeklikten nasibi olmayan bir adamla evlenmişim! Ya sen Sobek, o kadar böbürleniyorsun, cesaretin, onurun nerede kaldı? Güneş Tanrısı Ra adına yemin ederim ki, ben ikinizden de daha erkeğim!”

Hızla arkasını dönüp, uzaklaştı.

O sırada onun bir adım gerisinde durmakta olan Kait öne doğru bir adım attı. Boğuk ve titrek bir sesle, “Satipy doğru söylüyor,” dedi. “Gerçekten de o sizden daha erkek! Yahmose, Sobek, İpy, kollarınızı bağlayıp, hiçbir şey yapmadan oturacak mısınız? Çocuklarımız ne olacak Sobek? Açlıktan ölecekler mi? Peki madem sen bir şey yapmayacaksın ben yaparım! Erkekliğinizden utanın! Hiçbiriniz kalıbınızın adamı değilsiniz.”

Genç kadın dışarıya çıkarken, Sobek ayağa fırladı:

“Ennead’ın dokuz tanrısı adına yemin ederim ki Kait doğruyu söylüyor! Bu iş erkek işi! Bizse burada oturmuş, konuşup kafa salmaktan başka bir şey yapmıyoruz.”

Kapıya doğru yürüdü. Hori arkasından seslendi:

“Sobek, Sobek, nereye gidiyorsun? Ne yapacaksın?”

Öfkeli ve yakışıklı Sobek kapının eşiğinden hırsıyla haykırdı:

“Bir şey *yapacağım*, bu açık! Ve yapacağım şeyin de bana büyük zevk vereceğinden de eminim!

III

Renisenb verandaya çıktı, gözlerini güneşin keskin ışığından eliyle koruyarak orada bir an durdu.

Kendisini çok kötü, hasta hissediyordu. Çok sarsılmıştı, içinde anlamlandıramadığı bir korku vardı. Aynen bir makine gibi kendi kendine durmadan aynı sözcükleri yineliyordu:

“Nofret’i uyarmalıyım... Nofret’i uyarmalıyım...”

Evin içinden erkek sesleri geliyordu. Birbirine karışan, tartışan sesler. Yahmose’yle Hori’nin sesleri... Ve bir anda onları bastıran İpy’nin çocuksu, tiz sesi...

“Satipy ve Kait haklı. Bu ailede erkek yok! Ama ben farklıyım, ben erkeğim. Erkeklik yaşta değil yürektedir. Nofret benimle alay etti, bana güldü, beni çocuk yerine koydu! Ona çocuk olmadığımı göstereceğim. Babamın öfkesi vız gelir bana! Ondan korkmuyorum. O bu kadının büyüüne kapılmış bir zavallı! Eğer Nofret ortadan kalkacak olursa babam yine tüm yüreğiyle, sevgisiyle bana dönecektir. Evet, *bana* dönecektir. Onun en çok sevdiği oğlu *benim*. Hepiniz beni çocuk yerine koyuyorsunuz ama göreceksiniz... Evet göreceksiniz...” Dışarı öylesine bir hızla fırladı ki Renisenb’e çarptı. Neredeyse onu yere düşürecekti. Genç kadın delikanlıyı kolundan yakaladı.

“İpy. İpy, nereye gidiyorsun?”

“Nofret’i bulacağım... Benimle alay etmenin ne demek olduğunu göstereceğim ona!”

“Dur biraz! Sakin ol. Hiçbirimiz aceleyle bir şey yapmamalıyız.”

“Aceleyle mi?” İpy alaycı alaycı güldü. “Sen de Yahmose’ye benziyorsun. Sağduyu, ölçü, dikkat, özen! Aman telaşa kapılmaya-

lım! Yahmose yaşlı kadınlara benziyor. Sobek ise yalnızca böbürleniyor, tüm yaptığı boş boş konuşmak! Bırak kolumu Renisenb!”

Kolunu Renisenb’in elinden kurtardı.

“Nofret nerede?” diye bağırdı. “Nofret nerede?”

O sırada telaşla evden çıkmış olan Henet yanlarına koştu:

“Ah, çok kötü, çok kötü bir durum bu... Bu halin sonu ne olacak? Sevgili efendim buna ne diyecek?”

“Nofret nerede Henet?”

Renisenb haykırdı:

“Sakın söyleme Henet.”

Ama Henet yanıtı vermişti bile.

“Arka kapıdan çıktı. Keten tarlalarına doğru gitti.”

İpy yeniden eve girdi.

Renisenb Henet’e çattı:

“Sana söyleme dedim, değil mi Henet? Neden çeneni tutmadın?”

“İhtiyar Henet’e güveniniz yok. Hiçbir zaman da güvenmediniz.” Sesindeki tizlik iyice belirginleşmişti. “Ama ihtiyar Henet ne yaptığını bilir. Çocukcağızın öfkesinin yatışması için biraz zamana ihtiyaç var. İpy Nofret’i keten tarlalarında bulamayacak...” Pis pis sırttı ve ekledi: “Nofret burada, kameriyede. Kameni de yanında.” Başı ile bahçe tarafını işaret etti. Ve bir kez daha sözcüklerin üstüne basa basa yineledi: “Kameni de yanında...”

Renisenb hemen o tarafa koşmaya başladı.

O sırada Teti elindeki tahta aslanı çekiştire çekiştire göletin kıyısından annesine geldi. Renisenb eğilip, küçük kızı kucağına aldı. Ve çocuğu göğsüne bastırdığı an, Satipy ile Kait’i tehlikeye iten gücün ne olduğunu anladı. Bu kadınlar çocukları için çırpınıyorlardı.

Teti ürkmüş gibi minik bir çığlık attı.

“O kadar sıkma beni. Anne, sıkmasana, canımı acıtırırsun!”

Renisenb çocuğu yere bıraktı. Küçük kız ağır ağır avlunun diğer tarafına doğru ilerledi. Kameriyenin uzak ucunda Kameni ile Nofret yan yana duruyorlardı. Renisenb'in yaklaştığını görünce döndüler.

"Nofret, seni uyarmaya geldim. Çok dikkatli olmalısın. Kendini koru."

Nofret onu aşağılayan bakışlarla süzdü.

"Desene köpekler havlamaya başladı."

"Hepsi çok kızgın. Sana kötülük yapmaya kalkışabilirler."

Nofret başını iki yana sallayarak kendinden son derece emin bir tavırla, "Kimse bana kötülük yapamaz!" dedi. "Yaparlarsa anında babana bildiririm. İmhotep bunun öcünü alır. Durup bir an düşünseler bunu anlayacaklar." Güldü. "Ama onlar o kadar aptallar ki. O hakaretler, ufak kinci oyunlar, sözde eziyetler. Nasıl da oyunuma geldiler. En başından beri benim oyunumu oynadıklarının farkında bile değiller."

Renisenb ağır ağır mırıldandı:

"Demek başından beri planın buydu? Bense sana acı mıştım! Sana karşı haksızlık ettiğimizi düşünüyordum! Artık acı mıyorum sana, senin için üzülüyorum Nofret! Sen hainsin, çok kötüsün Nofret! Yargı günü, saati gelip çatığında kırk iki günahı itiraf etmen istendiğinde, 'Ben kimseye kötülük yapmadım!' diyemeyeceksin. 'Ben açgözlülük yapmadım,' demeye de dilin varmayacak. Yüreğin gerçeğin tüyleriyle tartıldığında Anubis'in terazisinin kefesini çökertecek."⁽¹⁾

(1) Anubis bizde bilinen ismi ile mahşer günü ruhu tartan tanrıdır. Terazisinde ölünün ruhunu temsil eden kalbi ile adaletin tanrıçası Maat'ın tüyünü tartar. İyi birinin kalbi tüye karşı hafif gelir ve ölünün ruhunu gökyüzüne bir daha doğması için gönderir. Eğer kötülük yapmış biri ise tüy hafif gelir ki bu durumda o kişinin ruhu yeraltı ülkesine yılanlara gönderilir. Bu da sonsuz azap demektir.

Nofret ters bir ifadeyle, “Birden dindar kesildin!” dedi. “Benim sana bir zararım dokunmadı Renisenb. Senin aleyhinde hiçbir şey söylemedim. İstersen Kameni’ye sor.”

Sonra avluda ilerleyip, verandanın basamaklarına doğru yürüdü. Henet onu yarı yolda karşıladı ve iki kadın birlikte içeriye girdiler.

Renisenb ağır ağır Kameni’ye döndü.

“Demek bize bu oyunu oynamasına yardım eden sensin Kameni?”

Genç adam telaşlandı.

“Bana kızmamalısın Renisenb. Elimden ne gelirdi ki? Ne yapabilirdim? İmhotep buradan ayrılırken Nofret istediği anda ona mektup yazmam gerektiğini açıkça belirtti. Renisenb, ne olur beni suçlama, başka ne yapabilirdim ki?”

Renisenb, “Seni suçlayamam,” dedi. “Sen sonuçta yalnızca babamın emrini yerine getirdin.”

“İnan bana bunu yapmak hiç de hoşuma gitmedi. Ama Nofret’in söylediği doğru Renisenb, senin aleyhinde tek bir sözcük bile yoktu mektupta.”

“Umurumda bile değil!”

“Ama benim umurumda. Nofret ne derse desin sana zarar verecek bir şey yapmam. Ne olur inan bana Renisenb, yalvarırım inan bana!”

Renisenb şaşkın şaşkın başını salladı. Kameni’nin yaptığı açıklamanın onun için gerçekten hiçbir önemi yoktu. Yine de bir şekilde güvenini sarstığı için ona kırılmış, kızmıştı – kendini incinmiş hissediyordu. Aslında tuhaf bir durumdu bu – sonuçta Kameni bir yabancıydı. Aralarında bir kan bağı vardı ama onu tanıımıyordu, babası onu ülkenin ta diğer ucundan getirmişti. O yalnızca efendisinin verdiği görevi yerine getirmekten sorumlu bir yazıcıydı.”

“Gerçekler dışında bir şey yazmadım,” diye ısrarı sürdürdü Kameni. “Yemin ederim ki tek bir kelime bile yalan yoktu yazdıklarımda...”

“Evet,” dedi Renisenb. “Yalan olmadığından eminim. Nofret bunu yapmayacak kadar zeki.”

Sonuçta ihtiyar Esa haklı çıkmıştı. Satipy ile Kait’in yersiz eziyetleri aslında tam da Nofret’in istediği idi. Kadının dudaklarında o sinsi gülümseme, kedi gibi sinsi sinsi gülerek ortalarda dolaşmasının nedeni buydu.

Renisenb, “O çok kötü bir kadın,” dedi. “Evet, çok kötü bir insan.”

Kameni de bunu onayladı.

“Evet, o gerçek bir şeytan.”

Renisenb birden dönüp, merakla Kameni’yi süzdü.

“Sen onu buraya gelmeden önce de tanıyordun, değil mi? Memphis’teyken tanışmıştın onunla, değil mi?”

Kameni birden şaşırarak kıpkırmızı kesildi.

“Pek iyi tanımazdım, yalnızca ondan bahsedildiğini duymuştum. Çok kibirli bir kız derlerdi. Sert, hırslı ve mağrur. Asla hiçbir şeyi bağışlamadığı da söyleniyordu.”

Renisenb birden sabırsızlıkla başını dikleştirdi.

“Buna asla inanmıyorum,” dedi. “Babamın bu tehditlerini yerine getireceğini asla düşünmüyorum. Öfkeye kapılıp yazdı o sözleri. Bu kadar haksızlık edemez. Buraya gelince onları bağışlayacak.”

“Baban buraya gelince,” dedi Kameni. “Nofret babanın fikrini değiştirmemesi için elinden geleni yapacaktır. Sen Nofret’i tanı mıyorsun Renisenb. O çok zeki, kararlı, acımasız bir kadın. Ve sakın unutma, çok da güzel.”

“Evet,” diye doğruladı Renisenb. “Çok güzel.”

Sonra ayağa kalkıp yürüdü. Nofret’in güzelliğini düşünmek her nedense yüreğini sızlattıyordu...

IV

Renisenb bütün öğleden sonrayı çocuklarla oynayarak geçirdi. Onların oyunlarına kendini kaptırdığı zamanlarda yüreğindeki o anlaşılmaz sızının hafiflediğini hissediyordu.

Güneş neredeyse batmak üzereydi. Renisenb ayağa kalktı. İyi-ce kırışan elbisesinin pililerini düzeltti. Saçlarını alnından geriye itti ve birden şaşkınlık içinde Satipy ile Kait'in her zamanın aksine o gün dışarı çıkmadıklarını fark etti.

Kameni avludan uzaklaşalı bir hayli zaman geçmişti. Renisenb ağır adımlarla eve girdi. Oturma odasında kimsecikler yoktu. Oradan geçerek evin arka tarafına, kadınlar bölümüne geçti. Esa odasının bir köşesinde uyukluyor, küçük köle kız da keten yatak çarşafalarını katlayıp, istifliyordu. Mutfaktaki kölelerse üçgen biçimli somunlar yapmakla meşguldüler. Görünürde başka kimse yoktu.

Renisenb'in içinde tuhaf bir boşluk hissetti. Herkes neredeydi?

Hori Anıtmezar'a çıkmış olmalıydı. Yahmose ise ya Hori'nin yanındaydı ya da tarlalara gitmişti. Sobek ile İpy hayvanlarla ilgileniyorlardı ya da ambarları kontrol ediyorlardı. İyi de Satipy ile Kait neredeydi? Peki ya Nofret?

Nofret'in boş odasına kullandığı ağır parfümün kokusu sinmişti. Renisenb Nofret'in odasının kapı eşiğinde durup, yataktaki küçük tahta yastığa, oymalı mücevher kutusuna, yığın halindeki boncuk bileziklere, üstünde mavi taşlardan yapılmış kutsal Mısır böceğinin bulunduğu yüzüğe baktı. Parfüm şişeleri, kokular, masaj yağları, giysiler, keten örtüler, sandaletler, hepsi sanki aralarında yaşayan ve hepsine düşman ve yabancı olan sahiplerini yansıtıyorlardı...

Renisenb bir kez daha düşündü: Nofret nereye gitmiş olabilir?

Ağır adımlarla evin arka giriş kapısına doğru ilerledi. Henet'in kapıdan girdiğini görünce seslendi.

"Herkes nerede Henet? Evde babaannemden başka kimse yok."

"Ben ne bileyim Renisenb, ben kaç saattir çalışıyorum. Doku-macılarla yardım ettim. Bin bir tane iş var başımda. Şöyle biraz yürümeye bile zamanım yok."

Renisenb, "Henet'in söylediklerinden birilerinin yürümeye çıktığı anlaşılıyor," diye düşündü. Belki de Satipy mezara çıkan Yahmose'nin başının etini biraz daha yemek için onun peşi sıra gitti. İyi de Kait nerelerdeydi? Kait'in çocuklarını bu kadar uzun zaman yalnız bırakması görülmüş şey değildi.

Genç kadının yine yüreğinin sıkıştığını hissetti. Bir kez daha aynı düşünceyle sarsıldı:

"Nofret nerede?"

Yanıt hemen geldi. Henet sanki Renisenb'in kafasından geçenleri okumuş gibi açıkladı:

"Nofret uzunca bir zaman önce Anıtmezar'a çıktı. Neyse, Hori onu idare eder." Başını sallayarak pis pis güldü. "Hori de çok zeki, ondan hiç eksik kalmıyor." Renisenb'e biraz daha yaklaşarak kulağına eğildi. "Bütün bunların beni ne kadar üzdüğünü hiç bilemezsin Renisenb. O gün doğruca bana koştu... Yanağından aşağıya kan süzülüyordu. Kait'in parmaklarının izi kalmıştı yüzünde. Hemen Kamen'i çağırtdı. Benden de tanıklık etmemi, gördüklerimi söylememi istedi. Tabii ki yanağından akan kanı görmüş biri olarak *görmedim* diyemezdin. Ah, çok zeki bir kadın bu, çok akıllı... Bense hep zavallı anneciğini düşünüyorum..."

Renisenb kadını kenara itip, dışarıya, akşam güneşinin altın yaldızla boyadığı avluya çıktı. Kayalara yer yer koyu gölgeler yerleşmişti. Güneşin batmaya yüz tuttuğu o saatlerde dünya olağanüstü güzellikte, büyüleyici görünüyordu.

Renisenb adımlarını hızlandırarak tepeye çıkan patikaya tırmanmaya başladı. Anıtmezar'a çıkıp Hori'yi bulacaktı. Evet, Hori'yi bulacaktı. Küçük bir çocukken de bir oyuncağı kırıldığı, bir şeyden korktuğu zamanlarda hep Hori'ye koşardı. Hori aynen sarp kayalar gibi sağlam, dengeli, güvenilir ve değişmezdi...

Renisenb çaresizlik içinde durmadan aynı şeyi düşünüyordu: "Hori'ye ulaştığım zaman her şey düzelecek..."

Adımlarını biraz daha açtı... Artık neredeyse koşarak tırmanıyordu patikayı...

Sonra birden Satipy'nin karşıdan kendisine doğru geldiğini gördü. Demek Satipy de Anıtmezar'a çıkmıştı.

Satipy'nin yürüyüşü bir tuhaftı, iki yana yalpalıyor, önünü, bastı yeri göremiyormuş gibi sendeliyordu.

Satipy Renisenb'i görünce olduğu yerde durdu. Bir elini göğsüne bastırdı. Renisenb ona yaklaştı. Satipy'nin yüzü perişandı. Renisenb bu görüntü karşısında çok şaşırdı.

"Ne oldu Satipy, hasta mısın?"

Satipy'nin gırtlğından boğuk bir hırıltı yükseldi. Dehşetle irileşmiş gözlerini etrafta dolaştırdı.

"Hayır, hayır, hasta değilim."

"Yüzün sapsarı, hasta gibi bir halin var. Korkmuşa benziyor-sun! Ne oldu?"

"Ne olabilir ki? Hiç... hiçbir şey olmadı..."

"Neredeydin?"

"Anıtmezar'a çıkmıştım... Yahmose'yi bulmak için. Ama orada değildi. Kimse yoktu."

Renisenb şaşkınlık içinde Satipy'ye bakıyordu. Karşısındaki kadın farklı, tanımadığı bir Satipy'ydi. Her zamanki cesur halinden, inatçı ve güçlü tavırlarından eser yoktu.

"Hadi gel Renisenb, eve dönelim..."

Satipy hafifçe titreyen elini Renisenb'in koluna uzattı, kolunu tutup, onu yolundan alıkoymak ister gibi çekiştirdi. Bu davranış Renisenb'e ters geldi, onu karşı koymaya itti.

"Hayır, ben Anıtmezar'a çıkacağım."

"Sana orada kimsenin olmadığını söyledim."

"Tepeden nehri seyretmek hoşuma gidiyor. Orada biraz oturacağım."

"Güneş batmak üzere. Çok geç oldu."

Satipy'nin parmakları Renisenb'in kolunu mengene gibi sıkıyordu. Genç kadın bu demir pençeden kurtulmak için kolunu hızla çekti.

"Bırak beni Satipy!"

"Hayır, geri dön. Benimle gel."

Ancak Renisenb bu arada kolunu kurtarmayı başarmıştı. Satipy'yi kenara itip yürüdü ve tepeye tırmanmayı sürdürdü.

Bir şey olmuştu, önsezileri ona bir şey olduğunu söylüyordu... Adımlarını biraz daha hızlandırdı... Neredeyse koşuyordu...

Sonra birden onu gördü – kayanın gölgesinde uçurumun dibinde yatan karanlık yığını... Hemen bu yığına benzeyen şeyin yanına gitti.

Gördüğü onu kesinlikle şaşırtmadı. Sanki bunu bekliyordu...

Nofret sırtüstü yatıyordu... Kırıklar içindeki bedeni tuhaf bir şekilde bükülüp kalmıştı. Gözleri açıktı ama artık görmüyordu...

Renisenb yavaşça eğildi, genç kadının soğumuş, katılaşmış yanağına parmaklarının ucu ile dokundu. Sonra doğruldu. Gözleri cesette öylece durdu. Satipy'nin arkasından usulca yaklaştığını fark etmedi bile.

"Düşmüş olmalı," diyordu Satipy. "Kayalardan aşağı düşmüş. Uçurumun tam kıyısında yürümüş ve düşmüş..."

“Evet,” diye düşündü Renisenb. “Hiç kuşkusuz öyle olmuştur. Nofret kayalardan aşağı yuvarlanmış olmalı... Kireçtaşı kayalara çarpa çarpa...”

Satipy, “Belki de yılan görüp ürktü,” dedi. “Bazen bu yolun üstünde güneşte uyuyan yılanlara rastlanıyor.”

Yılanlar... Evet yılanlar... *Yılan ve Sobek*... Belkemiği kırılmış, güneşin altında yatan ölü bir yılan... Gözleri korkunç bir ışıltı ile parlayan Sobek...

Birden çılğın bir düşünce ile zihni altüst oldu:

“*Sobek... Nofret...*”

O anda Hori’nin sesini duyunca yüreğine tanımı olanaksız bir rahatlık çöktü.

“Ne oldu? Ne var orada?”

Sevinçle arkasını döndü. Hori’nin yanında Yahmose de vardı. Onları önce gören Satipy heyecanla Nofret’in kayalardan aşağı düşmüş olduğunu anlatıyordu.

Yahmose, “Buraya bizi bulmak için gelmiş olmalı,” dedi. “Ama biz Hori ile sulama kanallarına bakmaya gitmiştik. Yaklaşık bir saat kadar önce. Dönerken de sizi gördük.”

Renisenb kendine bile yabancı gelen bir sesle, “Sobek nerede?” diye sordu.

Bu soruyla birlikte Hori’nin hızla ona döndüğünü görmediyse de sezdi.

Yahmose şaşkınlıkla mırıldandı:

“Sobek mi? Onu bütün gün görmedim. Yani hiddetle evden ayrıldığından beri ortalarda görünmedi.”

Bu arada Hori Renisenb’e bakıyordu. Genç kadın başını kaldırdı. Bir an göz göze geldiler. Sonra genç adam gözlerini Renisenb’den kaçırarak dalgın dalgın Nofret’in cesedine bakmaya başladı. Renisenb onun o anda kafasından geçenleri tahmin edebiliyordu.

Hori mırıldandı:

“Sobek mi?”

Renisenb “Hayır, olamaz!” diye haykırdı içgüdüsel olarak. “Olamaz. Hayır, olamaz, olamaz!”

Satipy bir kez daha ısrarla, “*Patikadan aşağı yuvarlanmış,*” diye yineledi. “Yol tam buranın yukarısında iyice daralıyor. Çok tehlikeli...”

Sobek öldürmekten hoşlanıyordu.

“Bir şey yapacağım,” demişti. “*Ve yapacağım bu şeyden büyük zevk alacağım.*”

Yılanı öldüren Sobek...

Daracık yolda Nofret’le karşılaşan Sobek...

Renisenb durmadan kendi kendine mırıldanıyordu:

“Bilemeyiz. Bilemeyiz...”

Sonra birden Hori’nin sesi ile omuzlarından büyük bir yük kalkmış gibi hafiflediğini hissetti. Hori Satipy’nin durmadan yinelediği iddiaya katıldığını belirtiyordu. Ciddi sesi bu düşüncesinde samimi olduğu izlenimi yaratıyor, bu iddiaya değer ve ağırlık kazandırıyordu.

“Patikadan aşağı yuvarlanmış olmalı...”

Bir kez daha Hori ile Renisenb’in gözleri ile karşılaştı. Renisenb, “O da ben de biliyoruz,” diye düşündü. “Her zaman da bileceğiz.”

Ve titrekle bir sesle o da mırıldanarak bu iddiaya katıldığını belirtti:

“Patikadan aşağı yuvarlanmış olmalı...”

Ve son olarak bu titrekle ve perişan seslerin son bir yankısı gibi Yahmose’nin sakin sesi duyuldu:

“Evet, patikadan aşağı yuvarlanmış olmalı.”

9. BÖLÜM

KIŞIN DÖRDÜNCÜ AYI 6. GÜN

I

İmhotep, Esa'nın tam karşısında oturuyordu.

"Hepsi de bir ağızdan aynı öyküyü anlatıyorlar," dedi sinirle.

"Böylesi daha uygun."

"Uygun mu? Uygun da ne demek? Ne tuhaf sözcükler kullanıyorsun!"

Esa çatlak bir sesle kıs kıs güldü.

"Ben ne dediğimi çok iyi bilirim oğlum."

İmhotep hışımla bağırdı:

"Doğruyu mu söylüyorlar, işte benim asıl karar vermem gereken bu!"

"Sen Adalet Tanrıçası Maat değilsin. Anubis gibi insanların yüreklerini tartma gücüne de sahip değilsin."

İmhotep anlamlı anlamlı başını salladı:

"Acaba kaza mıydı? Ailemin nankör bireylerine karşı tutumumu değiştireceğimi yazmış olmam onların öfkesini uyandırmış olabilir."

“Bu doğru, haklısın,” diye onayladı Esa. “Öfkelenmesine öfkelenildiler. Hatta oturma odasında öyle bir bağrııştılar ki ne dediklerini odamdan bile duydum. Bu arada, öyle yazmaktaki *gerçek* amacın neydi?”

İmhotep oturduğu yerde kıpırdandı ve huzursuzluk içinde mırıldandı:

“Çok öfkelenmişim ama haklı bir öfkeydi bu! Aileme iyi bir ders verilmesi gerekiyordu.”

“Yani bir anlamda onlara bir gözdağı vermek istemiştin, öyle mi?”

“Anneciğim, bunun bir önemi kaldı mı artık?”

“Anlıyorum. Aslında ne yapacağını kendin de bilemiyordun. Her zamanki aptallığın!”

İmhotep zor da olsa öfkesini dizginlemeyi başardı.

“Söylemek istediğim yalnızca artık bu noktanın önemi kalmadığıydı anne. Şimdi üzerinde durmamız gereken çok daha önemli bir sorun var: Nofret’in ölümü. Eğer ailemden birinin bu denli denge-siz, öfkesinin zavallı kıza böylesine bir kötülük yapacak kadar dizginlenemez olabileceğini tahmin etseydim, ne yapardım hiç bilemiyorum.”

“Uygun derken kastettiğim de buydu zaten. Hepsinin aynı öyküyü anlatmaları büyük şans. Bunun kaza dışında bir şey olabileceğini ima eden biri çıkmadı değil mi?”

“Kesinlikle olmadı.”

“O halde neden bunu bir kaza olarak kabul edip, kapanmış olarak görmüyorsun? Giderken Nofret’i de yanına almalıydın. Bunu sana o zaman da söylemiştim.”

“Öyleyse sen...”

Esa sözcüklerin üzerine basa basa, “Kendi gördüklerimle ya da duyduklarımınla çelişmediği sürece ben bana anlatılanlara inanırım. Aslında son zamanlarda ne gözlerim iyi görüyor, ne de kulaklarım iyi duyuyor. Dolayısıyla bir şeye tanık olmam çok zor. Neyse, Henet’i sorguya çektin, değil mi? O bu konuda ne diyor?”

“Çok üzgün, perişan. Tabii benim adıma.”

Esa kaşlarını kaldırdı:

“Öyle mi? Beni şaşırtıyorsun.”

“Henet,” dedi İmhotep sevecen bir tonda. “Çok iyi yürekli bir insan.”

“Öyle,” dedi Esa. “Ama dili hiç durmuyor. Eğer bu olayda da Henet’in tek tepkisi üzüntü olduysa, bu olaya gönül rahatlığıyla kapanmış gözüyle bakabilirsin. İlgilenmen, karar vermen gereken bir sürü başka işin var.”

“Evet, gerçekten öyle.” İmhotep her zamanki gururlu ve kendinden emin tavrıyla ayağa kalktı. “Yahmose çok önemli birkaç konuyu görüşmek üzere beni büyük salonda bekliyor. Kararımı bekleyen sürü ile iş var. Aynen dediğin gibi, kişisel sorunlar, kederler yaşamın akışını etkilememeli, kişinin görevlerini engellememeli.”

Telaşla odadan çıktı.

Esa bir an kendi kendine gülümsedi. Sonra yüzündeki o alaycı gülümseme hızla kayboldu. Derin bir hüznün ve endişeyle iç çekerek başını salladı.

II

Yahmose yanında Kameni ile babasını bekliyordu. Genç adam, babasını görünce Hori’nin son cenaze hazırlıkları ile ilgilendiğini; mumyacıları, mezarıcıları denetlediğini açıkladı.

İmhotep Nofret'in ölümünü haber aldıktan ancak birkaç hafta sonra dönebilmiş, dolayısıyla bu arada cenaze hazırlıkları da son aşamalarına gelmişti.

Nofret'in cesedi, mumyalama usullerine göre önce on beş gün kadar tuzlu suya yatırılmış, iç organları çıkarıldıktan sonra vücuduna yaşarken sahip olduğu normal şekli verilmiş, çeşitli yağlar ve tuzlarla uzun uzun ovulduktan sonra bu iş için hazırlanmış ensiz keten bantlarla sımsıkı sarılmış ve özel olarak hazırlanan tabutuna konulmuştu.

Yahmose açıklamayı sürdürüyordu: Nofret için kayalara oyulmuş, Anıtmezar'ın hemen yanında küçük bir kurgan düşünmüştü. Böylece ileride İmhotep öldüğü zaman da karısının yanına konulabilecekti. Yahmose cenaze hazırlıklarının ayrıntıları ve babasının emirlerinin uygulanması hakkında bilgi verdikçe İmhotep de bunları onayladığını belirten baş hareketleriyle oğlunu dinliyordu.

İmhotep sonunda, "Çok iyi yapmışsın Yahmose," dedi. "Bu konuda kafanı iyi kullanmış, çok doğru kararlar vermişsin. Aferin."

Yahmose babasının bu beklenmedik övgüsü karşısında hafifçe kızardı.

"Ama tabii İpi ve Montu pahalı mumyacılar," diye ekledi İmhotep. "Örneğin şu kanopeler.⁽¹⁾ Mezar odasına konacak çömlekler bence gereğinden pahalı. Böyle büyük masraflara girmek gereksiz. Savurganlığa hiç gerek yok. Bazı harcamalar bana çok yüksek göründü. En insafsız da valinin ailesi tarafından işe alınan bu mumyacılar. Akıllarına gelen astronomik ücretleri isteyebileceklerini sa-
nıyorlar. Onlardan daha az tanınmış birilerini görevlendirmek daha doğru olabilirdi."

(1) Kurgana, yani mumyalanmış ölülerin yerleştirildiği mezar odasına ölünün eşya ya da organlarının içine yerleştirildiği çömlek ve vazolara verilen ad. Kanopik olarak da adlandırılır.

Yahmose, “Sen yokken,” dedi. “Bütün bu konularda karar vermek bana düştü. Büyük bir sevgi ile bağlı olduğun odalığına karşı saygıda kusur etmemek gerektiğini düşündüm.”

İmhotep başını sallayarak Yahmose’nin omzuna vurdu.

“Bu kadar bir kusur olur, bağışlayabilirim bunu. Para işlerinde senin ne kadar temkinli olduğunu bilmez miyim? Beni hoşnut etmek için bazı masrafları göze aldığını, odalığının cenazesinin onuruma uygun şekilde kaldırılmasına çalıştığını anlıyorum. Yine de ben parayı kolay kazanmıyorum, ayrıca bir odalık da sonuçta yalnızca bir odalıktır işte. Neyse, yine de mezara konacak muska ve tılsımların pahalılarını almayabiliriz. Masrafları azaltmak için birkaç şey daha düşünebiliriz... Kameni, şu hesapları bana bir oku bakalım.”

Kameni elindeki papirüsü hışırdatarak açtı. Yahmose omzundan büyük bir yük kalkmış gibi derin bir soluk aldı.

III

Evden çıkıp gölete doğru yürüyen Kait çocuklarla annelerinin bulundukları yere varınca durdu.

“Ne kadar haklıymışsın Satipy, ölü bir odalık yaşayan bir odalıktan çok farklıymış.”

Satipy başını kaldırıp baktı. Gözleri sanki baktığı yeri görmüyormuş gibi dalgın ve buğuluydu. Renisenb hemen telaşla, “Ne demek istiyorsun sen Kait?” diye sordu.

“Yaşayan bir odalık için hiçbir şey fazla değildi, ondan hiçbir şey esirgenmiyordu. Elbiseler, mücevherler, hatta İmhotep’in kendi canından kanından olan çocuklarının hakkı olan miras bile. Gel gör ki şimdi İmhotep cenaze masraflarını kısmak için çırpınıp duruyor.

Tabii ya, ölmüş bir kadın için o kadar masrafa girmeye değer mi? Çok haklıymışsın Satipy.”

Satipy mırıldandı:

“Ben ne dediğimi bile unutmuşum.”

Kait, “Öylesi daha iyi, unut gitsin,” dedi. “Ben de unuttum, Renisenb de.”

Renisenb hiçbir şey söylemeden Kait’e baktı. Kait’in sesinde rahatsız edici bir uğursuzluk, tehlikeli bir vurgulama vardı. Halbuki Renisenb hep Kait’in biraz aptal, yumuşak başlı, sevecen bir kadın olduğunu düşünürdü. Ama şimdi ona Satipy ile Kait yer değiştirmişler gibi geliyordu. Satipy’nin o kendinden emin, kavgacı, otoriter havası tamamen kaybolmuş, neredeyse uysal, ürkek bir kedi halini almıştı. Şimdi, Kait Satipy’ye tepeden bakıyor, hatta onu yönetiyor gibiydi.

“Ama,” diye düşündü Renisenb. “İnsanların karakterleri pek öyle kolay kolay değişmez ki...” Yoksa yanılıyor muydu? Kafası karmakarışık. Kait ile Satipy şu son birkaç haftada *gerçekten* değişmiş miydiler yoksa yalnızca biri değişmişti de ötekiindeki değişiklik bunun sonucunda ortaya çıkan bir durum muydu? Kait gerçekten de agresifleşmiş miydi? Yoksa Satipy’deki ani değişiklik yüzünden mi böyle *görünüyordu*?

Satipy gerçekten de çok değişmişti. Sesi artık o alışık oldukları tiz ve hırçın tonda değildi. Evin içinde, bahçede eskisi gibi kendinden emin bir havada dolaşmıyor, sinirli, çekingen, ürkek adımlarıyla canlı bir insandan çok karanlık bir gölgeye benziyordu. Renisenb ondaki bu değişikliğin Nofret’in ani ölümünden kaynaklanan bir şok durumu olduğunu düşünüyor ancak bu şokun bu derece derin ve uzun soluklu olmasına anlam veremiyordu. Renisenb hep Satipy gibi bir kadının odalığının ani ve zamansız ölümü karşısında sevincini açıkça belirtmekten bile kaçınmayacağını düşünmüştü. Halbuki Sa-

tipy Nofret'in adı anıldığı zamanlarda bile tekinsiz bir şey duymuş gibi irkiliyor, ürküyor, bir kenara büzülüyordu. Bu sayede Yahmose bile karısının bitmez tükenmez dırdırından ve azarlamalarından kurtulmuş, yaşamında belki de ilk kez kararlı bir erkek gibi davranma olanağına kavuşmuştu. Her ne halse Satipy'deki bu değişiklik iyi olmuştu ya da Renisenb öyle olduğunu düşünüyordu. Ama yine de derinden derine tuhaf bir huzursuzluk hissediyordu.

Renisenb birden Kait'in dikkatle kendisine bakmakta olduğunu fark ederek irkildi. Ve o anda Kait'in söylediği bir söze destek beklediğini anladı.

Kait bir kez daha, "Renisenb de unuttu," diye yineledi.

Renisenb birden bütün kanının beynine hücum ettiğini hissetti, içinde bastırılmaz bir isyan etme isteği duydu. Ne Kait, ne Satipy, ne de bir başkası ona neyi unutup, neyi unutmayacağını dikte edebilirdi. Kait'in bakışlarına adeta meydan okuyan, sertçe bakışlarla karşılık verdi.

Bunun üzerine Kait, "Evin kadınları birlik olmalıdır," dedi.

Renisenb öfkesini bastırmayı başararak, açık ve net bir tonda sordu:

"Niçin?"

"Çünkü çıkarlarımız ortak."

Renisenb şiddetle başını salladı.

İçinden bir ses, "Ben bir kadın olduğum kadar insanım da," diye haykırıyordu. "Ben Renisenb'im."

Ve yüksek sesle, "İş o kadar basit değil," dedi.

"Sorun çıkarmak niyetinde misin Renisenb?"

"Yoo, hayır, bu arada sorun derken neyi kastettin?"

"O gün, o mektup geldiğinde büyük salonda söylenilen sözlerin hepsi unutulmalı."

Renisenb güldü.

“Ne de aptalsın Kait! Ö günkü konuşmaları, hizmetkârlar, köleler, babaannem ve daha birçok kimse duymuş olmalı. Olmuşu olmamış yapmak olanaksız, neden buna çaba harcıyorsun ki?”

Satipy donuk bir sesle söze karıştı:

“O gün çok öfkelenmiştik, ağzımızdan çıkanın farkında değildik.” Ve hırçın bir ifadeyle ekledi: “Bu konu üzerinde durmayı kes artık Kait. Bırak Renisenb istiyorsa başımıza dert açsın, istediği kadar sorun çıkarsın.”

Renisenb, “Benim sorun çıkarmak gibi bir derdim yok,” dedi. “Ama olmuşu olmamış *göstermeye çalışmak* da yanlış.”

“Hayır!” diye haykırdı Kait. “Tam aksine akıllılık. Senin de düşünmen gereken Teti’in var.”

“Teti hayatından memnun, o çok iyi.”

“Neyse ki artık herkes iyi, her şey yolunda. *Nofret öldü.*” Kait gülümsedi.

Bu sakın, yumuşak, hoşnutluk belirten bir gülümsemeydi. Renisenb bir kez daha damarlarındaki kanın çekildiğini, içinde tanıdığı olanaksız bir isyan duygusunun canlandığını hissetti.

Aslında Kait doğruyu söylüyordu. Nofret öldüğüne göre artık her şey yolundaydı.

Satipy, kendisi, Kait, çocuklar, hepsi güvendeydiler, huzur içindeydiler. Artık gelecekte korkmaları için neden kalmamıştı. Dağdan gelip bağdakini kovan kötü kalpli yabancı ortadan kalkmıştı – hem de sonsuza kadar...

İyi de hâlâ Nofret’in adına bu denli heyecanlanıp öfkelenmesine bir anlam veremiyordu. Neden hiç sevmediği bu kadına karşı içinde hâlâ tuhaf bir yakınlık duyuyordu? Nofret kötü ve hain bir kadındı, Nofret ölmüştü. Bunu burada bırakıp her şeyi unutmak gerekmez miydi? Peki ama yüreğine saplanan bu ani sızının, bu acıma duygusunun, hatta acıma duygusundan çok tuhaf bir korku duygusunun nedeni neydi?

Renisenb ne düşüneceğini bilemez bir halde başını salladı. Ötekiler içeri girdikten sonra da o daha uzun bir süre suyun kenarında oturup kafasındaki dağınıklığı toparlamaya çalıştı.

Güneş batmak üzereyken Hori bahçe kapısından girdi. Renisenb'in gölet kenarında oturduğunu görünce yanına gitti.

"Renisenb, çok geç oldu, güneş neredeyse batıyor," dedi. "İçeriye girsene artık."

Genç adamın her zaman olduğu gibi ciddi, sakın, yatıştırıcı sesi Renisenb'in sinirlerini rahatlatmaya yeterli oldu. Dudaklarında bir gülümsemeyle ona döndü:

"Biz evin kadınları birbirimizi tutmak *zorunda* mıyız?"

"Bunu sana kim söyledi Renisenb?"

"Kait. Satipy ile Kait..."

Genç kadın birden sustu.

"Ya sen, sen ne düşünüyorsun?"

"Ah, *düşünmek* mi? Ne düşüneceğimi bilemiyorum Hori. Kafamın içi allak bullak. Etrafımdaki *insanlar* allak bullak. Artık kimseyi tanıyamıyorum, herkes olduğunu düşündüğümden farklı. Ben Satipy'nin her zaman cesur, dirayetli, inatçı, otoriter bir insan olduğunu düşünmüştüm. Ama şimdi zayıf, ürkek, kararsız, çekingen bir insan oldu çıktı. Hangisi gerçek Satipy? İnsanlar bir günde bu kadar değişebilirler mi?"

"Bir günde değil, hayır."

"Ya Kait? O da her zaman uysal, uyumlu, çekingen bir kadın değil miydi? Herkesin onu ezmesine fırsat tanırdı. Ama şimdi sanki hepimize kafa tutup, hepimizi yönetiyor. Sobek bile ondan korkar oldu. Öte yandan Yahmose de değişti, artık emirler veriyor ve emirlerine uyulmasını bekliyor."

"Bütün bunlar seni şaşırtıyor mu Renisenb?"

“Evet. Çünkü olup biteni *anlayamıyorum*. Hatta bazen Henet’in bile eski Henet olmadığını, görüldüğünden çok farklı olduğunu düşünüyorum.”

Renisenb bu son sözlerinin saçmalığına kendisi de güldü ama Hori ona katılmadı. Yüzündeki ciddi, ağırbaşlı ifade hiç değişmedi.

“Daha önce insanlar üzerinde fazla düşünmezdin, değil mi Renisenb?” diye sordu. “Eğer düşünmüş olsaydın bilirdin ki...” Sustu ve kısa bir aranın ardından ekledi: “Bilir misin, her mezarda bir yalancı kapı vardır.”

Renisenb şaşkınlıkla baktı:

“Evet, bilirim...”

“İşte insanlar da kendileri için böyle bir yalancı kapı yaratırlar, etraflarını aldatmak için... Eğer ezik, zayıf karakterli, yeteneksiz bir kişiye bu kapıyı yaratan, dışarıya kendini zorla kabul ettiren, dediğim dedik, kendinden emin, otoriter, baskın bir karakter olarak görünmek için çabalar. Ve bir müddet sonra buna kendisi de inanmaya başlar. Hem kendisi, hem de etrafındakiler onun *böyle* bir insan olduğunu sanırlar. Fakat bu sözde kapının ardında, Renisenb, kaya tüm çıplaklığıyla ortadadır... Ve sonunda gerçekler ortaya çıkıp, gerçeğin tüyden hamlesi kapıya dokununca, kapı yıkılır ve doğrular ortaya çıkar. Örneğin Kait uysal ve yumuşak davranışlarıyla her istediğini elde ediyordu, sadık bir eş ve çocuklar... Aptalı oynamak yaşamını kolaylaştırıyordu ancak gerçek kapısını tehdit eden bir tehlikeye dönüştüğünde, asıl kişiliği ortaya çıktı. Aslında, o hiç değişmemişti Renisenb. O güç ve zalimlik onda hep vardı, yalnızca sözde kapının arkasında bastırılmıştı.”

Renisenb çocukça bir saflıkla, “Ama ben bundan hiç hoşlanmadım Hori,” dedi. “Bu durum beni korkutuyor. Demek herkes benim düşündüğümünden farklı. Ya ben? Ben hep aynıyım.”

“Öyle misin?” diye soran Hori gülümsedi. “Öyle ise neden alnını kırıstırıp, saatler boyu burada oturup, derin düşüncelere daldın? Eski Renisenb, Khay ile buradan giden Renisenb böyle bir şey yapar mıydı?”

“Ah, hayır. Buna gerek yoktu ki.” Renisenb bir anda sustu.

“Gördün mü bak? Sorunun yanıtını yine kendin verdin. Gerçeğin ifadesi bu, *gereklilik*. Artık sen de her zaman olmaya çalıştığın o her şeyi olduğu gibi kabul eden, kaygısız, kayıtsız, mutlu çocuk değilsin. Sen yalnızca evdeki kadınlardan biri de değilsin. Kendi düşünceleri olan, diğer insanları tanımaya, anlamaya çalışan farklı bir Renisenb’sin...”

“Ben,” dedi genç kadın. “Asıl Nofret’i düşünüyorum... Merak ediyorum...”

“Nofret’le ilgili neyi merak ediyorsun?”

“Neden onu bir türlü unutamadığımı.. Nofret kötü kalpli, hain, bize zarar vermeye çalışan bir kadındı. Ve öldü. Neden bunu bu noktada bırakıp, kafamdan silemiyorum?”

“Gerçekten başaramıyor musun bunu?”

“Hayır, deniyorum ama...” Renisenb sözlerine ara verdi. Eliyle gözlerini ovuşturdu. “Bu olanaksız. Bazen Nofret’le ilgili bir şeyler bildiğimi hissediyorum Hori.”

“Neyi biliyorsun?”

“Bunu açıklayamam. Ama arada sırada Nofret sanki buradaymış, yanı başımdaymış gibi bir duyguya kapılıyorum. Sanki ben oymuşum gibi, onun hissettiklerini hissediyor, onu anlıyorum. Çok mutsuz bir kadındı o Hori. Bunu o zamanlar anlamamıştım ama şimdi bunun böyle olduğunu çok iyi biliyorum. Bizleri üzmemek, incitmek istiyordu *çünkü* kendisi çok mutsuzdu.”

“Bunu bilemezsin Renisenb.”

“Evet, tabii ki *bilemem* ama *hissediyorum* Hori. İstirap, umutsuzluk, çaresizlik, ölesiye bir nefret, bütün bunları onun yüzünde

görmüş ama bir anlam verememiştim. Sanırım birine delicesine âşıkıktı, ama olmadı, bir şeyler ters gitti. Belki de sevdiği adam öldü... Ya da onu terk edip uzaklara gitti. Ardında onu öylesine mutsuz bıraktı ki artık tek isteği başkalarını yaralamak, mutsuz etmek, acı vermektir. Böylece bu acının intikamını alacağını düşünüyordu. Ne dersen de Hori, ben haklı olduğuma inanıyorum. Zavallı Nofret, ihtiyar bir adamın, babamın odalığı oldu. Buraya geldi. Onu sevmedik, istemedik. O da hepimizi mutsuz etmek, incitmek istedi, aynen kendisi gibi olmamızı... Evet, gerçek buydu.”

Hori ilgiyle onu süzüyordu.

“Ne kadar kendinden emin konuşuyorsun Renisenb,” dedi. “Üstelik Nofret’i pek tanı mıydun bile.”

“Buna rağmen bunun *doğru* olduğundan, yanılmadığımdan eminim Hori. *Onu* hissediyorum Hori. Bazen onun yanı başımda olduğunu sanıyorum...”

“Anlıyorum.”

Derin bir sessizlik oldu. Hava neredeyse kararmıştı.

Hori yavaşça, “Nofret’in ölümünün kaza olmadığını düşünüyorsun değil mi?” diye sordu. “Onu uçurumdan aşağı birinin ittiğini düşünüyorsun, değil mi?”

Renisenb kafasından geçenlerin sözcüklere döküldüğünü görünce birden irkildi.

“Hayır, hayır. Sus, söyleme bunu!”

“Bence açıkça söylemek daha doğru Renisenb. Sen sürekli bunu düşünüyorsun, kafandan hiç çıkmıyor. Öyle değil mi?”

“Şey... evet.”

Hori başını önüne eğdi ve yavaşça sordu:

“Sence onu Sobek mi öldürdü?”

“Başka kim olabilir? Yılanı nasıl öldürdüğünü anımsıyor musun? Ya o gün ne dediğini anımsıyorsun değil mi? Nofret’in öldüğü gün, büyük salondan çıkıp giderken...”

“Evet, ne dediğini anımsıyorum. Ancak tehdit savuranlar genellikle bunu gerçekleştirenler değildir. Bilirsin, ‘Havlayan köpek ısırmaz,’ derler.”

“Sen de Nofret’in *öldürülmüş* olduğunu düşünmüyor musun?”

“Evet Renisenb, düşünüyorum... Ama yine de bir düşünceden ileriye gidemiyor bu. Elimde kanıt yok. Hiçbir zaman da kanıtlanabileceğini sanmıyorum. İşte bu nedenle İmhotep’i olayı bir kaza olarak kabullenmeye ikna ettim. Biri Nofret’i uçurumdan aşağıya itti. Ve biz asla bunu kimin yaptığını bilemeyeceğiz.”

“Demek bunu yapanın Sobek *olduğunu* düşünmüyorsun?”

“Sanmam. Ama yine söylüyorum, bunu bilemeyiz, asla da bilemeyeceğiz. En iyisi bunu hiç düşünmemek.”

“İyi de, Sobek değilse bunu kim yapmış olabilir Hori?”

Hori başını salladı.

“Hiçbir fikrim yok, ayrıca bir fikrim olsa bile bu yanlış olabilir. Dolayısıyla en iyisi hiçbir şey söylememek... Hatta bunu hiç düşünmemek...”

“Öyleyse gerçeği hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz.”

Renisenb’in sesinde derin bir hüznün vardı.

“Belki,” dedi Hori. “Belki de öğrenememek daha iyi...”

“Bilmemek mi?”

“Evet, bilmemek.”

Renisenb ürperdi.

“Ama ben... Hori... ben korkuyorum.”

ÜÇÜNCÜ KİTAP

YAZ

10. BÖLÜM

YAZIN İLK AYI 11. GÜN

I

Cenaze merasiminin son aşaması da tamamlandı. Gereken ayinler yapıldı. Hathor Tapınağı'nın rahibi Montu eline kutsal *heden* otlarından yapılmış süpürgeyi aldı. Kötü ruhların ayak izlerini yok etmek için tılsımlı dualar okuyarak mezar odasını süpürdü. Ardından mezarın kapısı sonsuza dek kapatıldı ve mühürlendi.

Mumyalama işlemi sırasında kullanılan tuz dolu küpler, cese-din mumyalanması sırasında kullanılan paçavralar toplanıp bitişikteki başka bir odaya kondu ve onun da kapısı mühürlendi.

İmhotep omuzlarını dikleştirip, derin bir soluk aldı. Yüzündeki cenaze töreni ve ayinlere özgü o ciddi, kederli ifade silindi. Her şey ritüele uygun şekilde yapılmıştı. Nofret tüm dini törenler yerine getirilip, hiçbir masraftan kaçınılmayarak gömülmüştü. Yalnızca İmhotep'in görüşüne göre aşırıya kaçan bazı masrafları kıstırmışlardı.

İmhotep kutsal görevlerini tamamladıktan sonra dini kimliklerinden sıyrılıp dünyevi görevlerine dönmüş olan diğer rahipleri selamladı. Sonra hep birlikte tapınakta kendileri için hazırlanmış olan rahatlatıcı içecekleri içtiler. İmhotep Başrahip'le son siyasi gelişmeleri tartışmaya daldı. Teb şehri süratle büyüyor, güçleniyordu. Çok

geçmeden Mısır'ın bir kez daha tek bir firavunun buyruğu altında birleşmesi olası görülüyordu. "Piramitlerin Altın Çağı" yeniden gelebilirdi.⁽¹⁾

Rahip Montu, Kral Nebhepetre'den derin bir saygı ve övgüyle bahsediyordu. Kral birinci sınıf bir asker ve din adamıydı. Yozlaşmış ve korkak kuzeyin onun gücü karşısında daha fazla dayanması olası görülüyordu. Mısır'ın birleşmesi gerekiyordu. Ve hiç kuşkusuz bu birleşme Teb şehri için büyük umutlar vaat ediyordu.

Erkekler Mısır'ın geleceğini konuşa konuşa eve doğru yürüyorlardı.

Renisenb başını çevirip, kayalık tepeye, az önce kapısı sonsuza dek mühürlenmiş mezar odasına baktı.

"İşte son bu," diye mırıldandı.

Her nedense birden bir rahatlama hissetti. Günlerden beri nede-nini bilmediği bir korku yaşıyordu. Bir son dakika itirafı ya da suçlaması mıydı bu korkunun nedeni? Ama her şey kesinlikle sorunsuz bir şekilde geçip gitmişti. Nofret tüm dini ritüeller yerine getirilerek sonsuz uykusunu uyuyacağı odasına bırakılmıştı.

İşte, her şeyin sonu buydu.

Henet, dişlerinin arasından, "Umarım öyledir, umarım öyledir," diye Renisenb'in mırıldanmasına yanıt verdi.

Renisenb ona döndü.

(1) Eski Krallık'ın sonunda merkezi yönetimin çökmesinin ardından yönetim, Mısır ekonomisini artık destekleyemedi ve dengede tutamadı. Firavuna bağlılıkları kalmayan yerel yöneticiler, bölgesel denetim ve politik güç için birbirleriyle rekabete giriştiler. Sonuçta MÖ 2160 dolaylarında Teb'de Intef hanedanlığı Yukarı Mısır'a hâkim olurken, Aşağı Mısır ise rakip Herakleopolis hükümdarının denetimine geçti. Yaklaşık olarak MÖ 2055'te, Teb hükümdarı Nebhepetre Mentuhotep (2. Mentuhotep), sonunda Herakleopolis hükümdarlığını yenilgiye uğrattı. Bu olay, iki Mısır'ın birleştiği, kültürel ve ekonomik bir rönesansın başladığı Orta Krallık olarak adlandırılan bir dönemi açtı.

“Bu sözlerinle ne demek istedin Henet?”

Henet gözlerini kaçırdı.

“Yalnızca bunun her şeyin sonu olacağını umduğumu söyledim, o kadar. Çünkü bazen insanın son sandığı şey aslında başlangıçtır. Ve bu hiç hoş olmaz.”

“Neler söylüyorsun Henet? Bir şey mi ima etmeye çalışıyorsun?”

“Ben hiçbir zaman imalı konuşmam Renisenb. Nofret gömüldü, herkes durumdan hoşnut. Her şey olması gerektiği gibi.”

“Babam sana Nofret’in ölümü hakkında ne düşündüğünü sordu mu?”

“Sordu tabii. Hem de ısrarla... Ne düşündüğümü açıkça söylememi istedi.”

“Peki, sen ne söyledin Henet?”

“Bunun kötü bir kaza olduğunu söyledim tabii... ‘Başka ne olabilir ki? Bir an olsun aileden birinin bu zavallı kıza zarar verebileceğini düşünebilir misin?’ diye sordum ona. Buna hiç kimsenin cesaret edemeyeceğini söyledim. Ona karşı hepinizin çok derin bir saygı beslediğinizi belirttim. ‘Homurdanır, söylenir ama bundan öte bir şey yapamazlar. Benim sözüme inanın, kesinlikle kötü bir şey olmuş olamaz,’ dedim.”

Henet başını sallayarak mutlulukla kıkırdadı.

“Peki, babam senin sözlerine inandı mı?”

Henet yeniden büyük bir özgüvenle sırttı.

“Baban benim ne kadar sadık olduğumu, onun çıkarlarını ne denli gözettiğimi bilir. O her zaman ihtiyar Henet’in ağzından çıkan her söze inanır. Hiçbiriniz beni takdir etmezsiniz ama o eder. Neyse, size duyduğum büyük bağlılığın ödülü de bu. Teşekkür beklemiyorum.”

Renisenb, “Nofret’e de çok bağıydın,” dedi.

“Bu fikre nereden kapıldığını bilmiyorum Renisenb. Ben bana verilen emirleri yerine getiririm hepsi bu.”

“O senin kendisine sadık olduğunu düşünüyordu.”

Henet yine kıkır kıkır güldü:

“Nofret senin sandığın kadar akıllı değildi. Kendini beğenmiş, gururlu bir kızdı. Bütün dünyayı avuçlarının içinde sanıyordu. Şimdi Yeraltı Dünyası’ndaki yargıçlara kendisini beğendirmesi gerekiyor ve orada güzel bir yüz bir işe yaramaz. Neyse ondan kurtulduk.”

Sonra eliyle boynundan sarkan muskaları sıvazlayıp yavaşça mırıldandı.

“Umarım öyledir.”

II

“Renisenb seninle biraz Satipy hakkında konuşmak istiyorum.”

“Evet Yahmose?”

Renisenb başını kaldırıp ağabeyinin endişeyle kırışmış, uysal ifadeli yüzüne sevgiyle baktı. Yahmose, her zamanki yumuşak sesiyle, “Satipy’de bir tuhafılık var,” dedi. “Hiç anlamıyorum.”

Renisenb üzgün üzgün başını salladı. Ağabeyini rahatlatacak bir şey söyleyememenin sıkıntısı içindeydi.

“Ondaki bu değişikliğin bir süredir farkındayım,” diye ekledi Yahmose. “En ufak bir gürültü olsa yerinden sıçırıyor, titremeye başlıyor. Yemeden içmeden kesildi. Ortalıkta aynen bir ruh gibi, sanki kendi gölgesinden bile korkarmış gibi dolaşıyor. Sen de bunu fark ettin, değil mi Renisenb?”

“Ettim,” dedi genç kadın. “Edilmeyecek gibi değil ki...”

“Satipy’ye hasta olup olmadığını sordum, hekim getirtmeyi önerdim. Hiçbir şeyim yok, sağlığım yerinde, dedi.”

“Biliyorum.”

“Sen de mi Satipy’ye aynı şeyi sordun yoksa? Sana da bir şey söylemedi mi? Hiçbir şey söylemedi mi?”

Renisenb ağabeyinin derin bir keder içinde kıvrandığını anlıyordu ama ona yardım etmek elinde değildi.

“Bana da ısrarla hiçbir şeyi olmadığını söyledi.”

Yahmose kendi kendisine mırıldandı:

“Geceleri uyuyamıyor, bazen uykusunda haykırıyor. Acaba bizim bilmediğimiz bir derdi mi var? Ne dersin?”

Renisenb başını salladı:

“Nasıl olur? Bence bu olanaksız. Çocukların sağlığı yerinde. Burada olan kötü bir şey de yok, Nofret’in ölümü dışında tabii!” Renisenb bir an susup düşündükten sonra ekledi: “Nofret’in ölümü... Satipy’nin bu ölümden dolayı kedere boğulacağını hiç sanmam.”

Yahmose hafifçe gülümsedi.

“Ben de, tam aksine. Zaten Satipy’deki bu değişiklik epeyce bir süredir var. Sanırım Nofret’in ölümünden önce başladı.”

Yahmose’nin sesinin tınısında bir kuşku seziliyordu. Renisenb merakla baktı.

Yahmose aynı şeyi yineledi.

“Bu durum Nofret’in ölümünden önce başladı, sana da öyle gelmiyor mu?”

Renisenb ağır ağır, “Bilemiyorum, ben Nofret’in ölümünden sonra fark ettim,” dedi.

“Demek sana da hiçbir şey söylemedi? Bundan emin misin?”

Renisenb başını salladı.

“Bence Satipy hasta değil Yahmose. Bir şekilde korkuyor.”

“Korkuyor mu?” diye haykırdı Yahmose büyük bir şaşkınlıkla. “Neden korksun ki? Korkacak ne var? Çok, her zaman çok cesurdu. Onda aslan yüreği var.”

“Biliyorum,” dedi Renisenb çaresizlik içinde. “Biliyorum. Hepimiz öyle sanıyorduk. Ama insanlar değişiyor, tuhaf ama insanlar değişiyor.”

“Ne dersin, acaba Kait bir şey biliyor olabilir mi? Satipy ona açılmış mıdır?”

“Olabilir. Onun benden çok Kait’e açılması beklenir. İkisi çok yakın. Ama sanmıyorum. Aslına bakarsan bundan eminim.”

“Kait ne diyor?”

“Kait mi? O hiçbir şey düşünmez ki!”

Renisenb düşünüyordu: “Kait’in tek yaptığı Satipy’nin son zamanlardaki kayıtsızlığından yararlanarak yeni dokunan ketenlerin en iyilerini kendine ve çocuklarına ayırmak oldu. Satipy normal olsaydı buna asla izin vermezdi. Ev keten tartışmalarıyla inlerdi.”

Satipy, dudaklarının arasında bir şeyler mırıldanarak bütün ketenleri Kait’e bırakmıştı ki Renisenb’i en çok etkileyen de onun bu kayıtsızlığı olmuştu.

“Esa ile konuştun mu Yahmose?” diye sordu Renisenb. “Babaannemiz kadınları ve davranışlarını herkesten iyi bilir.”

Yahmose acı acı gülümseyerek, “Esa,” dedi. “Satipy’deki bu değişiklik için tanrılara şükretmem gerektiği kanısında. Onun bu uysal, sakın, yumuşak başlı halinin pek uzun sürmeyeceğini söylüyor.”

Renisenb kısa bir tereddüdün ardından sordu.

“Henet’e danıştın mı?”

“Henet’e mi?” Yahmose kaşlarını çatı. “Hayır! Böyle şeyleri Henet’le konuşmam. Kendisini bir şey sanıyor. Zaten babam da onu iyice şımartıyor.”

“Orası öyle. Rahatsız edici bir kadın! Ama yine de Renisenb çelişik düşünceler içindeydi, bu evde olup da onun bilmediği yoktur...”

Yahmose ağır ağır, “Benim yerime sen sorar mısın Renisenb?” dedi. “Sonra bana ne dediğini anlattırın.”

Renisenb daha sonra Henet’le dokuma tezgâhlarının bulunduğu barakalara giderken bu konuyu açma fırsatı buldu. Ancak Satipy’nin sorulması şaşılacak bir şekilde Henet’i huzursuz etti. Her zamanki bilgiçliği ve dedikodu merakı öne çıkacağına bu konuda geri planda kalmayı yeğledi. Boynundaki muskaları avuçlayarak omzu üzerinden geriye doğru şöyle bir baktı.

“Bu beni hiç ilgilendirmiyor,” dedi. “Etrafımdaki insanların değişip değişmediklerinden bana ne? Ben kendi işime bakarım. Eğer bir sorun varsa, beni buna karıştırmaları yeter.”

“Sorun mu? Ne sorunundan bahsediyorsun sen Henet?”

Henet Renisenb’i yan gözle süzdü.

“Umarım öyle bir şey yoktur. Hem bize ne bundan? Bu gibi şeyler ikimizi de hiç ilgilendirmiyor Renisenb. Sen de ben de, pişmanlık duyacak bir şey yapmadık. Bu da içimi rahatlatıyor.”

“Acaba sence, Satipy... Ne demek istiyorsun?”

“Bir şey demek istediğim yok Renisenb, lütfen böyle bir şey yaptığımı düşünme. Ben bu evde hizmetçilerden pek farklı değilim. Benimle hiçbir ilgisi olmayan konularda fikir yürütmek benim ne-yime! Bana sorarsan Satipy’nin bu şekilde değişmesi iyi oldu, uma-

rım bundan sonra da böyle kalır. İşler bu kadarla kalırsa hepimiz mutlu olmalıyız. Neyse Renisenb, şimdi ketenlere doğru tarih koyup koymadıklarına bakmaya gitmem gerekiyor. Buradaki işçi kadınlar o kadar dikkatsiz, öyle tembel ki, başlarında durmayınca gülüşüp konuşmaktan hiçbir şeyi doğru yapmıyorlar.”

Renisenb hızlı adımlarla keten dokunan barakalara doğru giden ihtiyar kadının ardından bir süre baktı. Sonra ağır ağır eve döndü. Sessiz adımlarla, fark edilmeden Satipy’nin odasına girdi. Yavaşça dalgın genç kadının omzuna dokundu. Satipy bir çığlık kopararak ayağa fırladı.

“Ah, korkuttun beni. Sandım ki...”

“Satipy,” dedi Renisenb. “Ne oldu, neyin var senin? Ne sandın? Bana derdini anlatsana. Yahmose de çok üzülüyor bu durumuna...”

Satipy parmağını dudağına götürdü. Gözleri kocaman açıldı. Korkuyla, gerginlik içinde kekeleyerek, “Yahmose mi?” diye sordu. “Yahmose ne dedi?”

“O bu durumuna çok üzülüyor. Endişe içinde... Uykunda bağı- rıyormuşsun!”

“Renisenb!” Satipy Renisenb’in koluna yapıştı. “Ben ne söylemişim ne söylemişim?” Gözleri dehşetle açılmıştı. “Yahmose ne dedi sana?”

“İkimiz de senin hasta ya da mutsuz olduğun kanısındayız.”

Satipy dalgın dalgın bu son sözcüğü yineledi.

“Mutsuz.” Sözcüğü çok tuhaf bir şekilde vurgulamıştı.

“Seni üzen bir şey mi var Satipy? Mutsuz musun?”

“Belki. Bilmiyorum. Hayır...”

“Korkuyorsun, değil mi?”

Satipy birden nefret dolu bakışlarla Renisenb’i süzdü.

“Neden sordun bunu? Neden korkacaktım ki? Korkmam için nasıl bir neden olabilir?”

“Bilmiyorum,” dedi Renisenb. “Ama bu doğru, değil mi?”

Satipy birden büyük bir gayretle o eski küstah, özgüvenli haline döndü. Başını geriye attı:

“Ben hiçbir şeyden, hiç kimseden korkmam,” dedi. “Bana böyle bir şeyi sorma cesaretini nereden alıyorsun Renisenb? Ayrıca Yahmose’yle benim hakkımda konuşmanıza da izin vermiyorum. Yahmose’yle ben birbirimizi anlıyoruz, çok iyi anlaşıyoruz.” Bir an sustu, sonra ekledi: “Nofret öldü! Kurtulduk ondan. Ben böyle düşünüyorum. Soranlara söylersin.”

“Nofret?” Renisenb bu sözcüğü soru sorarmış gibi vurgulamıştı.

Satipy birden öfkелendi. Eski günlerine dönmüş gibiydi.

“Nofret, Nofret, Nofret...” diye haykırdı. “Bu ismi duymaktan bıktım! Artık bu evde bu adı duymamız gerekmiyor Tanrıya şükürler olsun!”

Yahmose’nin içeriye girmesiyle iyice yükselen tiz sesi birden kesildi.

Yahmose kendisinden hiç beklenmeyecek bir sertlikle karısına bağırdı:

“Yeter, sus artık Satipy! Babam sesini duyarsa sorunlar yeniden başlar. Nasıl bu kadar aptal olabilirsin?”

Yahmose’nin o anki bu sert ve katı ses tonu ne kadar tuhafsa Satipy’nin aynı anda süt dökmüş kedi gibi bir köşeye büzülmesi de o kadar tuhaftı.

Satipy, “Affedersin Yahmose...” diye mırıldandı. “Düşünemedim...”

“Bundan sonra daha dikkatli ol, zaten başımıza ne geldiyse seninle Kait’in yüzünden geldi. Siz kadınlarda hiç akıl yok.”

Satipy yeniden mırıldandı.

“Üzgünüm, bağışla...”

Yahmose omuzlarını dikleştirerek dışarı çıktı. Otoritesini kullanabilmiş bir erkeğin rahatlığı içinde her zamankinden çok daha kendinden emin, sert adımlarla yürüyordu.

Renisenb, ağır ağır Esa’nın odasına gitti. Babaannesinin bir şekilde yardımcı olabileceğini düşünüyordu.

Ancak büyük bir iştahla üzüm yemekte olan Esa bu sorunu ciddiyle ele almaya yanaşmadı.

“Satipy mi? Satipy ha? Onun için neden bu kadar telaşlanıyorsunuz ki? Bu kadının etrafa emirler savurup, önüne geleni kırıp geçirmesine o kadar çok mu alıştınız da şimdi huyu düzelince bu halini yadırgıyorsunuz?” Üzümlerin çekirdeklerini yere tükürdü ve ekledi: “Her neyse, zaten bu hali pek uzun sürmez, tabii Yahmose bunu sürdürebilirse başka.”

“Yahmose mi?”

“Tabii. Yahmose’nin sonunda erkek olduğunu anımsayıp karısını şöyle iyi bir pataklamasını umuyorum. Onun ihtiyacı bu. Satipy gibi kadınlar dayağa bayılırlar. Yahmose gibi ezik, uyuşuk bir adamın karısı olmak eminim ki Satipy’nin hiç hoşuna gitmiyordu.”

Renisenb elinde olmayarak bağırdı:

“Yahmose dünyanın en iyi insanıdır. Kimsenin kalbini kırmaz, herkese nazik davranır. Kadınlar kadar anlayışlı ve sevecendir. Tabii kadınlar öyleyse...”

Esa kıkırdadı.

“Çok doğru söyledin torunum. Kadınlarda sevecenlikten eser mi kaldı? Eğer öyleyse de İsis yardımcıları olsun! Kadınlar yumu-

şak başlı, nazik erkeklerden hoşlanmıyorlar. Sobek gibi yakışıklı, haşin, kaba birini bulmak için can atıyorlar. Ya da Kameni gibi akıllı, kültürlü, genç birini. Ne dersin Renisenb? Aşk şarkılarında Kameni'nin üstüne yok, değil mi?"

Renisenb yanaklarının kızardığını hissetti.

"Ne demek istediğinizi anlayamıyorum babaanne," dedi yavaşça.

"Hepiniz ihtiyar Esa'nın etrafında olup bitenden haberi olmadığını sanıyorsunuz. Ama ben her şeyi bilirim." Az gören gözleri ile Renisenb'i süzdü. "Belki de sen daha farkına varmadan bile ben fark ettim bunu sevgili yavrum. Hiç kızma. Yaşam bu işte! Khay senin için iyi bir eş, iyi bir kocaydı, ama şimdi Tanrılar Denizi'ne yelken açtı. Her kadının mızrağını nehrindeki balıklara saplayan bir erkeğe ihtiyacı vardır. Sen de kendine bir eş bulmalısın ama Kameni bunun için uygun mu hiç bilemem. Onun tek derdi bir tomar papirüsle bir kalem... Yakışıklı, kişilik sahibi bir genç adam. Aşk şarkılarında da çok usta. Ama yine de onun sana uygun bir erkek olduğundan emin değilim. Hakkında pek bilgi sahibi değiliz, kuzeyli. İmhotep çok beğeniyor ama ben hep bu konularda İmhotep'in biraz aptal olduğunu düşünmüşümdür. Onu biraz pohpohlayan takdirini kazanır. Henet'e baksana!"

Renisenb hemen, "Yanılıyorsun babaanne," dedi.

"Peki, yanıliyorum. Baban aptalın biri değil."

"Ben onu demek istemedim."

"Ne demek istediğini bilmiyorum yavrum." Esa güldü. "Yaşamın aslında büyük bir şaka olduğunun farkında bile değilsin. Benim gibi erkeklerden, kadınlardan, aşktan, tutkudan ve nefretten elini eteğini çekip, bir köşede oturmanın ne demek olduğunu bilmiyor-

sun daha. Tombul bir bıldırcını ya da tavuğu mideye indirip, üstüne ballı bir kek yemenin, yumuşacık pişmiş sebzelerle, kuruyemişlerle Suriye şarabı yudumlamanın, dünya yansa umurunda olmamanın ne demek olduğunu bilmiyorsun. İnsan benim yaşıma gelince vurdum-duymaz oluyor, kargaşa, telaş, yürek sızısı, baş ağrıları, bütün bunların seni etkileyemeyeceğini biliyorsun. Oğlunun güzel bir kadın yüzünden aklını yitirdiğini, kendini aptal yerine koydurduğunu görmek, bu kadının bütün evi altüst ettiğini, insanları birbirine düşürdüğünü görmek, inan bana benim yaşımdaysan bütün bunlara gülüp geçiyorsun. Hem biliyor musun, ben bir şekilde bu Nofret denen kızı seviyordum. Evet, şeytanın tekiydi, etrafındakilerin yarasına tuz basıyordu, insanları çıldırtıyordu, Sobek'i delinmiş, zehir akıtan bir safrakesesine döndürmüştü, İpy şaşkın bir çocuk olup çıkmıştı, Yahmose'nin karısından bir dayak yemediği kaldı, çaresizlik içinde kıvranan bir kocaya dönüştü. Tıpkı göletin parlak yüzeyinde insanın kendi yüzünü görmesi gibi Nofret onların asıl kimliklerini ortaya çıkarmıştı. Peki, ama *senden* niçin nefret ediyordu bu kadın? Bunu bana söyleyebilir misin Renisenb?"

Renisenb şaşırdı.

"Benden de mi nefret ediyordu? Halbuki ben onunla arkadaş olmaya çalışmıştım."

"Bu arkadaşlığı istememişti, değil mi? Kesinlikle senden nefret ediyordu."

Esa bir an düşündü, sonra kararlı bir sesle sordu:

"Bunun nedeni Kameni olabilir mi?"

Renisenb'in yüzü yine kızardı.

"Kameni mi? Ne dediğini anlayamıyorum babaanne."

"Kameni de, Nofret de kuzeyden gelmişlerdi, ama Kameni bahçede hep seni izliyordu." Renisenb yerinden kalktı:

"Gidip Teti'ye bakayım."

Esa'nın alaycı, tiz kahkahasını geride bırakarak odadan çıktı. Yanakları alev alev, bahçeden geçti, gölete doğru koştu.

O sırada Kameni'nin kameriyeden seslendiğini duydu.

"Yeni bir şarkım var Renisenb! Durup, dinlemek istemez misin?"

Renisenb başını sağa sola sallayarak koşmayı sürdürdü. Kalbi öfkeyle çarpıyordu. Kameni ve Nofret, Nofret ve Kameni. Küçük bir çocuk gibi muziplikleriyle ortalığı karıştırmaktan hoşlanan Esa'nın kafasına bu fikri sokmasına neden izin vermişti ki? Ayrıca bu onu neden tedirgin ediyordu ki? Ne önemi vardı ki bunun? Kameni'ye karşı hiçbir şey hissetmiyordu ki – en ufak bir ilgi bile. Yalnızca küstah tavırları, güzel sesi ve omuzlarının biçimi ona Khay'ı anımsatıyordu hepsi bu...

Khay... Khay...

Bu ismi birkaç kez yineledi ama Khay'ın hayali bir kez olsun gözlerinin önünde canlanmadı. Khay şimdi başka bir dünyadaydı. Tanrılar Denizi'ne gitmişti.

Verandadan Kameni'nin yumuşak sesi duyuluyordu. Bir aşk şarkısı söyleyen sesi...

"Ptah'⁽¹⁾ gidip diyeceğim ki, bu gece sevgilimi ver bana..."

III

"Renisenb!"

Hori'nin Nil'i seyre dalmış olan genç kadının dikkatini çekmek için iki kez seslenmesi gerekti.

(1) Eski Mısır'da evreni ve diğer her şeyi yarattığına inanılan tanrıdır. Elleri dışında tüm bedeni sıkıca sarılmış, elinde bir asa taşıyan, kafası kazınmış bir insan olarak tasvir edilir. Mısır'ın en büyük tanrısı olarak bilinir.

“Ne kadar dalgınsın Renisenb, ne düşünüyordun?”

Renisenb hemen savunmaya geçerek, “Khay’ı düşünüyordum,” dedi.

Hori kısa bir süre Renisenb’i dikkatle süzdükten sonra gülümsemi.

“Anlıyorum.”

Renisenb genç adamın içinden geçenleri anladığı gibi bir duyguya kapılarak tedirgin oldu ve hemen konuyu değiştirmek istedi.

Birden sordu:

“İnsan ölünce ne olur? Bunu bilen var mı? Bütün o metinler, lahitlerin üstüne yazılan yazılar... Bazıları öylesine anlaşılma şeyler ki bana hiçbir şey ifade etmiyorlar gibi geliyor.

Osiris’in⁽¹⁾ öldürüldüğünü, sonra vücudunun parçalarının bir araya getirilerek canlandırıldığını biliyoruz. Başına beyaz bir taç giydirilmiş. Yaşamın ölümle bitmediğini, ruhun uzun bir yolculuğa çıktığını, Osiris’in sayesinde bizim için ölüm olmadığını biliyoruz. Ama işte bu benim aklıma çok karıştırıyor, bazen bana *gerçek* bu değilmiş gibi geliyor. Hori, her şey o kadar karışık ki...”

Hori başını salladı yavaşça.

“İnsan öldükten sonra ne oluyor?” diye ısrarla sordu Renisenb. “Bunu bilmek istiyorum.”

“Bunu sana ben anlatamam Renisenb. Bir rahibe sormalısın!”

(1) Yeraltı dünyasının hâkimi, ölümsüz yaşam için diriliş tanrısı, kural koyucu, koruyucu; ölümlerin yargıcı. Mısır’a egemen olmak isteyen kardeşi Seth Osiris’in bedenini 14 parçaya ayırır ve bu parçaları Mısır toprakları üzerine dağıtır. Bunu duyan diğer kardeşi İsis papirüs ağacından yapılmış bir tekneye biner ve bütün Mısır’ı dolaşarak Osiris’in bedeninin parçalarını toplar ve parçaları her bulduğu yere bir tapınak diker. İsis’in sihri sayesinde Osiris yeniden yaşama döner. İlk ölen yaşayan canlı olduğu için ölümlerin lordu olur. Ama yeniden canlanan Osiris artık bu dünyada yaşamak istemez ve hükmetmek için ölümler ülkesine gitmeyi tercih eder.

“Rahip bana yine bilinen şeyleri söyleyecek. Ben gerçeği *bilmek* istiyorum.”

Hori sakın sakın, “Gerçeği ölünceye dek hiçbirimiz bilemeyeceğiz,” dedi.

Renisenb ürperdi.

“Hayır, bunu söyleme!”

“Seni tedirgin eden bir şey var Renisenb. Çok huzursuzsun.”

“Esa yüzünden.” Renisenb kısa bir sessizliğin ardından ekledi: “Söylesene bana Hori, Kameni ile Nofret birbirlerini iyi tanıyorlar mıydı? Yani buraya gelmeden önce?”

Hori bir an duraksadı. Sonra Renisenb’in yanı sıra ağır ağır eve doğru yürümeye başladı. “Şimdi anlıyorum. *Demek öyle...*”

“Neyi anlıyorsun Hori? Demek öyle ne demek? Sana bir şey sordum.”

“Bu sorunun yanıtını bilmiyorum Renisenb. Nofret ile Kameni birbirlerini kuzeyden tanıyorlardı. Ama ne dereceye kadar dostlardı bunu bilemem.”

Bir an durdu, sonra sakın bir sesle sordu:

“Bunun önemi var mı?”

“Hayır, yok tabii. Hiçbir önemi yok.”

Hori, “Nofret öldü,” dedi.

“Evet, öldü, mumyalandı ve mezarına kondu. İşte, hepsi bu kadar!”

Hori sakın sakın, “Kameni...” dedi. “Pek yas tutuyormuş gibi görünmüyor...”

“Öyle!” diyen Renisenb birden bir şey keşfetmiş gibi Hori’ye baktı. “Gerçekten öyle. Ah, Hori, sen insanı rahatlatmayı çok iyi biliyorsun.”

Hori gülümsedi:

“Bir zamanlar küçük Renisenb’in oyuncaklarını tamir ederdim. Onun şimdi de başka oyuncakları var.”

Eve vardıkları halde Renisenb içeriye girmek istemedi.

“Canım içeriye girmek istemiyor,” dedi. “Hepsinden nefret ediyorum. Yani tam olarak öyle değil, beni anlıyorsun değil mi? Ama kafam karışık, kızgınım ve hepsi bana *tuhaf* görünüyorlar. Anıtmezar’a çıkalım mı? Orası o kadar güzel ki, insan kendini her şeyin üstüne çıkmış gibi hissediyor!”

“İyi akıl ettin Renisenb. Ben de aynı şeyi hissediyorum. Tepe-den bakınca aşağıda uzanan tarlalar, ev, çiftlik, her şey insana önem-siz görünüyor. Kendini bütün bunların çok ötesinde hissediyorsun. Sanki tüm Mısır, nehir ayaklarının altına seriliyor. Mısır çok yakın-da yine tek bir ülke olacak, geçmişteki kadar büyük ve güçlü...”

Renisenb dalgın dalgın mırıldandı.

“Bu önemli mi?”

Hori gülümsedi.

“Küçük Renisenb için önemli olmayabilir. Onun için önemli olan yalnızca oyuncak aslanı.”

“Benimle dalga geçme Hori. Peki, senin için bu çok mu önemli?”

Hori mırıldandı:

“Yok hayır. Neden olsun ki? Ben sonuçta Ka rahibinin hizmetinde çalışan bir yazıcıyım. Mısır büyük olmuş, küçük olmuş beni ne ilgilendirir!”

Renisenb birden dikeldi ve bakışlarını yukarıdaki kayalıklara yönlendirdi.

“Bak, Yahmose ile Satipy de Anıtmezar’a çıkmışlar, aşağı iniyorlar.”

“Evet, cenazeden artan birtakım ketenler, sargılar filan vardı. Yahmose, Satipy’yi oraya götürüp, onları nereye koymasını gerektirğini soracaktı.”

Yan yana durup karıkocanın tepeden inişlerini seyrettiler. Renisenb onların Nofret’in uçurumdan yuvarlandığı noktaya yaklaştıklarını düşündü.

Satipy önden yürüyordu. Yahmose birkaç adım gerisindeydi.

Satipy birden bir şey söylemek için Yahmose’ye döndü.

“Belki de,” diye düşündü Renisenb. “Nofret’in tam da bu noktadan aşağı yuvarlandığını söylüyor kocasına...”

Sonra birden Satipy’nin olduğu yerde donmuş gibi kalakaldığını gördüler. Yahmose’nin omuzları üzerinden ileriye, patikaya bakıyordu. Korkunç bir şey görmüş gibi kollarını kaldırdı. Kendini göremedikleri bir şeyden korumak ister gibiydi. Bu çok kısa sürdü. Bir şeyler söyleyerek haykırdı, sendeledi, yalpaladı, başı dönmüş gibi iki yana sallandı. Yahmose ona doğru atılırken korkunç bir çığlıkla uçurumun kenarından kendini baş aşağı aşağıdaki kayalara bıraktı...

Renisenb eli gırtlığında bu korkunç sahneyi gözlerine inanamayarak seyretti.

Nofret’in yattığı yerde, şimdi kırık dökük bir yığın halinde Satipy yatıyordu.

Renisenb ona doğru koştu. Yahmose haykırarak tepeden aşağı koşmaya başladı.

Renisenb yengesinin yanına vardı, üzerine eğildi. Satipy’nin gözleri aralıktı. Kirpikleri titriyordu. Bir şey söylemek ister gibi dudaklarını kıpırdattı. Renisenb ona biraz daha yaklaştı. Satipy’nin gözlerinde gördüğü dehşet ifadesi ile irkildi.

Sonunda ölmek üzere olan kadının dudaklarından zayıf, titrek bir ses duyuldu. Boğuk bir inilti... “Nofret,” dedi ve başı geriye kaydı. Çenesi düştü.

Hori Yahmose'yi karşılamaya gitmişti. İki erkek beraberce Renisenb'in yanına geldiler.

Renisenb ağabeyine baktı:

"Satıpy dűřmeden önce ne diye baęırdı?" diye sordu.

Yahmose soluk soluęaydı. Konuřacak durumda değildi.

Kesik kesik, "Benim arkamda bir noktaya baktı," dedi. "Omzumun stnden... Sanki yoldan biri geliyormuş gibi... Ama kimse yoktu. Arkamızda hiç kimse yoktu."

Hori de onayladı.

"Evet, hię kimse yoktu."

Yahmose'nin sesi dehşet dolu bir fısıltı halini aldı.

"Sonra da bağırdı."

Renisenb sabırsızlık içinde sordu:

"Ne diye bağırdı?"

"şey, şey..." Yahmose'nin sesi titriyordu. "Nofret... Nofret diye bağırdı..."

11. BÖLÜM

YAZIN BİRİNCİ AYI 12. GÜN

“Demek bunu kastetmiştin?” diye bağırdı Renisenb Hori’ye.

Ancak bu sözcükler bir sorudan çok suçlama niteliğindedi. Sonra birden dehşet içinde ekledi: “Demek Nofret’i öldüren Satipy’ydi...”

Renisenb Anıtmezar’ın bitişiğindeki Hori’ye ait küçük taş odanın önünde, çenesini ellerine dayamış oturuyordu.

Daha dün konuştukları şeyler ne kadar doğrudu. Gerçekten de o kadar az zaman mı geçmişti aradan? Buradan bakınca evin de, tarlaların da, hepsi hareket halinde koşuşturan figürlerin de hiçbir anlamı yoktu – aşağısı bir karınca yuvasından farksızdı.

Yalnızca güneş, gökte tüm gücüyle, heybetiyle ışıldayan güneş ve sabah ışığında gümüşten bir çizgi gibi akıp giden Nil sonsuz ve değişmezdi. Khay ölmüştü. Nofret de, Satipy de – günün birinde o da ölecekti. Hori de. Ama Ra sonsuza dek göklerin hâkimi olarak kalacak, gece karanlığı bastırıldığında yelkenlisine binip, ertesi güne kadar Yeraltı Dünyası’na gidecekti. Ve Nil sonsuza dek böyle akıp duracaktı. Assuan’dan, Teb şehrinden geçecek, köylerinin etrafından dolanacak, bir zamanlar Nofret’in huzurla ve neşe içinde yaşadığı Aşağı Mısır’a varacak, oradan büyük sulara karışacak, Mısır’dan uzaklaşmış olacaktı.

Satipy ve Nofret...

Hori'den yanıt alamayan Renisenb düşüncelerini yüksek sesle söylemek istedi:

"Halbuki ben Sobek'in..." Sustu.

Hori dalgın, "Önyargılar..." dedi.

"Ne kadar aptalmışım," diye konuşmayı sürdürdü Renisenb. "Henet bana o gün Satipy'nin bu tarafa doğru yürüyüşe çıktığını söylemişti. Nofret'in de bu yana geldiğini söylemişti. Satipy'nin aslında Nofret'i izlediğini anlamalıydım. Yolda karşılaştılar, Satipy onu aşağı itti. Bu olaydan çok kısa bir süre önce kendisinin pek çok erkekten daha erkek olduğunu söylemişti."

Renisenb sözlerine ara vererek ürperdi.

"Ona yolda rastladığım zaman..." dedi daha sonra. "Anlamalıydım. Bambaşka bir hali vardı, bir tuhaftı. Korkmuş gibiydi. Beni geri döndürmek için uğraştı. Nofret'in cesedini bulmamı istemiyordu. Hakikati görmemek için kör olmak gerek ve ben ne kadar körmüşüm. Sobek'in bir şey yapacağından o kadar korkuyordum ki..."

"Biliyorum. Onun yılanı öldürmesini görmüş olmanın etkisiydi bu."

Renisenb heyecanla onayladı:

"Evet, kesinlikle öyle. Sonrasında bir de rüya görmüştüm... Zavalı Sobek, onu çok yanlış anlamışım. Tehdit başka, bir şeyi gerçekten yapmak başka. Sobek zaten her zaman her şeyi abartırdı, böbürlenmeyi de öyle. Asıl gözünü budaktan sakınmayan, korku nedir bilmeyen, zalim olan Satipy'ydi. O zamandan beri evin içinde hayalet gibi dolaşmasından anlamalıydık gerçeği. Buna neden o kadar şaşırdığımızı, işin içyüzünü anlayamadığımızı hiç bilemiyorum."

Birden başını kaldırıp Hori'ye baktı: "Ama sen anlamıştın, değil mi?"

“Bir süre Nofret’in ölümüyle ilgili soruların yanıtını Satipy’nin inanılmaz şekilde değişen davranışlarında, karakterinde aramak gerektiğini düşündüm. Bu değişiklik o kadar belirgindi ki mutlaka bir nedeni olmalıydı.”

“Ama kimseye bir şey söylemedin?”

“Ne söyleyebilirdim ki Renisenb? Neyi kanıtlayabilirdim?”

“Doğru.”

“Birini suçlamak için elinde taş duvarlar kadar sağlam kanıtların olmalı!”

Renisenb itiraz etti.

“Bana bir defasında insanların gerçekte hiç değişmediklerini söylemiştin. Oysa şimdi sen kendin Satipy’nin *değişmiş olduğunu* söylüyorsun!”

Hori Renisenb’e bakarak gülümsedi.

“Sen Nomark’ın mahkemesinde savcı olmalıydın Renisenb! Evet Renisenb, dediğim doğruydu, insanlar özünde hep aynıdırlar. Satipy de tıpkı Sobek gibi atıp tutmayı, büyük laflar etmeyi seviyordu. Belki de bu cüretkâr sözlerini uygulayabilecek kadar cesurdu da ama bunun getirebileceği sonuçların bilincinde değildi. Bir şeyi ancak olduktan, başına geldikten sonra öğrenebiliyordu. O güne kadar *korku* nedir bilmemişti. Ama korku onu ağına düşürdü, gafil avladı. İşte o zaman Satipy asıl cesaretin öngörülmeyle yüzleşebilmek ve yine de ayakta kalmak olduğunu anladı ama kendisinde böylesine bir cesareten eser olmadığını da gördü.”

Renisenb alçak bir sesle mırıldandı:

“*Korkunun pençesine düşünce...* Evet, Nofret’in ölümünden beri hepimiz korkunun pençesinde kıvranıyoruz. Bu korku Satipy’nin yüzüne yerleşmişti, öldüğünde bile gözlerinde korkunun izleri vardı... ‘Nofret...’ dediği o anda sanki onu karşısında görmüş gibiydi...”

Renisenb sustu. Hori'ye baktı.

"Hori," dedi merakla. "Satipy acaba ne gördü? Yolda. Biz hiçbir şey görmedik. Yolda kimse yoktu."

"Biz göremeyiz, hayır."

"Peki ya o? O Nofret'i gördü. Öğ almaya gelen Nofret'i. Ama Nofret'in mezarı kapandı, mühürlendi. Öyleyse Satipy ne gördü?"

"Nofret'in zihninde yer eden görüntüsünü."

"Bundan emin misin Hori? Eğer değilsen..."

"Evet Renisenb, değilsem?"

"Hori..." Renisenb ellerini uzattı. "Artık bitti mi Hori? Satipy de öldü. Her şey sona erdi mi?"

Hori genç kadının ellerini avuçları arasına aldı:

"Bitti yavrum. Her şey sona erdi. Artık korkmana gerek yok."

Renisenb korkuyla fısıldadı:

"Ama Esa, Nofret'in benden nefret ettiğini söylüyor!"

"Nofret, *senden* nefret mi ediyormuş?"

"Esa öyle diyor."

"Nofret nefreti çok iyi biliyordu. Bazen onun bu evdeki her-kesten nefret ettiğini düşünüyordum. Ama sen ona bir kötülük yapmadın."

"Hiç yapmadım."

"Öyleyse vicdanın rahat olmalı, hüküm gününde açıklaman gereken bir günah işlememişsin."

"Yani güneş batarken Nofret'in düştüğü o patikaya çıksam, başımı geriye çevirsem, hiçbir şey görmem, değil mi? Nofret bana görünmez değil mi? Güvende olurum, öyle mi?"

"Güvende olursun Renisenb, çünkü güneşin battığı saatte oraya çıkacak olursan, ben de arkandan gelir, seni tüm tehlikelerden korurum."

Renisenb kaşlarını çattı ve başını salladı.

“Hayır Hori. Ben yalnız çıkacağım.”

“İyi de neden, küçük Renisenb? Korkmaz mısın?”

“Herhalde korkarım, hem de çok... Ama yapabileceğim başka şey yok. Evdekilerin hepsi korkudan titreyip duruyorlar, tapınaklara koşup, tılsımlar, muskalar yazdırıyorlar. Güneş batarken sakın o patikaya çıkmayın diye önlerine geleni uyarıp duruyorlar. Satipy’nin başını döndürüp uçurumdan aşağı yuvarlayan şey büyü filan değildi... Korkuydu bunun nedeni, korkudan düştü o. Yaptığı kötülüğün korkusu. Yaşamayı seven, genç, güzel birinin canını almak çok büyük bir kötülük. Ben böyle bir kötülük yapmadım. Nofret benden nefret etse bile bu nefret bana zarar veremez. Buna inanıyorum. Yaşamın boyunca korku içinde yaşamaktansa, ölmek daha iyi. Bu korkumu yenmeliyim.”

“Bunlar çok cesurca sözler Renisenb!”

“Belki sözlerim benden daha cesur,” diyerek gülümseyen Renisenb ayağa kalktı. “Ama bunları söylemek bile insanı rahatlatıyor.”

Hori de kalktı. Renisenb’in yanında durdu.

“Bu sözlerini hep anımsayacağım Renisenb. Başını geriye atıp özgüvenle konuşman gözlerimin önünden sonsuza dek silinmeyecek. Bu sözler yüreğinde olduğundan emin olduğum cesaret ve gerçek duygusunu bir kez daha ortaya koydu.”

Renisenb’in elini tutup hafifçe sıktı.

“Bak Renisenb. Buradan şu vadiye, şu nehre ve ötesine bak. İşte burası Mısır. Bizim ülkemiz. Uzun yıllar süren savaşlar ve anlaşmazlıklar karşısında küçük krallıklara bölündü. Ama çok yakında birleşecek ve yeniden tek bir büyük ülke olacak. Yukarı Mısır, Aşağı Mısır, yeniden tek vücut olacaklar. Mısır’ın yine eski büyüklüğüne ve görkemine kavuşacağına tüm kalbimle inanıyorum. İşte o gün

Renisenb, Mısır'ın senin gibi yürekli ve cesur kadınlara, erkek-
lere, gençlere ihtiyacı olacak. İmhotep gibi yalnızca kendi küçük
dünyalarında yaşayan, küçük kazançlar ve kişisel çıkarlar peşinde
koşanlara, Sobek gibi tembel ve boşa böbürlenene, İpy gibi ki-
şisel çıkarlar peşinde koşanlara ve hatta Yahmose gibi temkinli ve
kendi gölgesinden korkanlara ihtiyacı olmayacak Mısır'ın yeniden
ayağa kalkmak için... Ben burada görünürde ölümler arasında oturup,
kazançları ve zararları hesaplarken, muhasebeyi tutarken, bazı ka-
yıpların hiçbir servetle ölçülemeyecek kadar büyük, hatta bütün bir
sezon ürününün kaybından daha büyük olabileceğini öğrendim...
Mısır bunu yaşadı işte. Şu nehre bak, Mısır'ın can damarı olan şu
nehre bak. Bizden önce de vardı, biz öldükten sonra da olacak...
Yaşam ve ölüm, Renisenb, o kadar da önemli değil aslında. Ben sa-
dece Hori'yim. İmhotep'in işlerine bakan bir yazıcı. Ama Nil'e, göz
alabildiğine uzanan Mısır'a bakınca içimi, evet yüreğimi bu bölge-
nin valisi olsam bile duyamayacağım bir coşku kaplıyor, çünkü ben
buraya aidim... Ne demek istediğimi anlıyor musun Renisenb?"

"Sanırım evet Hori, anlıyor gibiyim. Sen diğerlerinden çok
farklısın, kimseye benzemiyorsun. Bunun uzun zamandır farkın-
dayım. Bazen senin yanında otururken, neler hissettiğini anlar gibi
oluyorum ama tam olarak değil, şöyle böyle... *Burada* olduğum za-
manlarda *aşağıda* olup bitenler bütün önemini kaybediyor. Kavga-
lar, kinler, kargaşa, o bitip tükenmek bilmeyen koşuşturma... Burada
hepsinden kaçıp kurtulmuş gibi hissediyorum kendimi."

Sözlerine kısa bir ara verdi. Neden sonra kaşlarını çatarak ek-
ledi:

"Bazen onlardan kaçtığım, kaçabildiğim için mutluluk duyuy-
yorum. Ama yine de hiç bilemiyorum, bir şey, aşağıda bir şey, sanki
beni çağırıyor."

Hori genç kadının elini bırakarak bir adım geriledi.

Son derece yumuşak bir sesle, “Evet, anlıyorum,” dedi. “Kamenini bahçede şarkı söylüyor!”

“Ne demek istiyorsun Hori? Kamenini aklıma bile gelmedi.”

“Belki aklına gelmedi Renisenb ama bence farkında bile olmadan onun şarkılarını duyuyorsun!”

Renisenb alnını kırıstırarak şaşkın şaşkın baktı.

“Ne tuhaf şeyler söylüyorsun sen Hori? Kamenini’nin şarkısı buradan duyulur mu? Kameriye çok uzakta...”

Hori, her zamanki sevecen ifadesiyle başını salladı. Bakışlarında muzip bir ışıltı belirdi. Bu ışıltıya bir anlam veremeyen Renisenb şaşkın ve öfkeli bir halde oturduğu yerden kalktı.

12. BÖLÜM

YAZIN BİRİNCİ AYI 23. GÜN

I

“Seninle bir dakika görüşebilir miyim Esa?”

Esa kapının eşiğinde yüzünde riyakâr bir ifadeyle kendisine bakan Henet’e döndü.

Dik dik bakarak, sert bir sesle, “Ne istiyorsun?” diye sordu.

“Pek önemli bir şey değil ama yine de sana danışayım dedim.”

Esa kadının sözünü yarıda kesti.

“İçeri gel...”

Sonra tam önünde oturup, boncuk dizzen zenci kölenin omzuna vurdu.

“Hadi, sen de mutfağa git. Bana zeytin ve nar suyu getir.”

Küçük kız koşarak gitti. Esa eliyle Henet’e yaklaş işareti yaptı.

Henet elini uzatarak, “Bunu soracaktım,” dedi.

Esa, Henet’in uzattığı şeye gözlerini kısarak baktı. Bu kapağı yandan kaydırılarak açılan, üstünde kapağı tutan iki düğme bulunan küçük bir mücevher kutusuydu.

“Bu ne?”

“Bu *onun* kutusuydu. Şimdi buldum. Odasında!”

“Kimden bahsediyorsun sen, Satipy’den mi?”

“Hayır, hayır. Esa... *diğerinden*.”

“Nofret mi? Ee... ne olmuş?”

“Bütün mücevherleri, tuvalet yağları, güzel koku kavanozları, her şeyi onunla birlikte gömüldü.”

Esa, kutunun iki küçük düğmesine dolanmış ipi sökerek, kapağı yana kaydırıp ve kutuyu açtı. Kutunun içinde küçük akik boncuklardan yapılmış bir kolye ile ortasından ikiye ayrılmış, kırık yeşil, parlak bir muskanın yarısı vardı.

“Pöh...” dedi Esa. “Burada bir şey yok. Unutulmuş olmalı.”

“Mumyacıların yardımcıları odasından bütün eşyalarını almışlardı.”

“Mumyacıların adamlarına o kadar fazla güvenme. Unutmuşlar işte.”

“Esa, inan bana odaya onların ardından son bir kez baktığımda bu kutu yoktu.”

Esa ihtiyar kadını sert bakışlarla süzdü.

“Ne söylemeye çabalıyorsun sen Henet? Yani Nofret Yeraltı Dünyası’ndan geri döndü evin içinde dolaşıyor mu? Bazen aptal numarası yaptığın halde sen asla aptal bir kadın değilsin Henet. Böyle anlamsız öyküleri yaymakla eline ne geçecek?”

Henet anlamlı anlamlı başını salladı.

“Satipy’ye olanları hepimiz gördük. *Nedeni de malum!*”

“Olabilir. Kim bilir, belki bazılarımız olacakları önceden de anlamışlardı. Ne dersin Henet? Ben hep senin Nofret’in ölümüne ilişkin hepimizden çok şey bildiğini düşündüm!”

“Esa, bence böyle bir şeyi düşünmüş olamazsın...”

Esa yine ihtiyar kadının sözünü yarıda kesti:

“Neyi düşünmüş olamam? Ben düşünmekten hiç kaçınmam Henet. Satipy’nin şu son iki aydır evin içinde ölesiye bir korku için-

de, kaçacak delik arayan bir fare gibi dolaştığını ben de gördüm. Dünkü olaydan sonra birinin Satipy'yi bildiklerini açıklamakla tehdit ediyor olabileceğini düşündüm. Yahmose'ye ya da İmhotep'e açıklamakla tehdit ediliyor olabilirdi..."

Henet tiz sesiyle bağırıp çağırdı, isyan etti, böyle bir düşünceye kararlılıkla karşı çıktı.

Esa gözlerini kapayıp, arkasına yaslandı.

"Böyle bir suçu kabul edecek değilsin tabii, bu bir an bile aklıma gelmedi," dedi. "Zaten senden itiraf filan da beklemiyorum."

"Yapmadığım bir şeyi nasıl itiraf ederim? Ne diyebilirim ki?"

"Bunu hiç bilemem," dedi Esa. "Sen öyle şeyler yapıyorsun ki Henet, çoğuna mantıklı bir açıklama bulmakta zorlanıyorum..."

"Sanırım Satipy'den dilimi tutmam karşılığında para istediğimi düşünüyorsun Esa? Ennead'ın dokuz tanrısı adına yemin ederim ki!"

"Tanrıları karıştırma bu işe. Sen yeterince dürüst bir insansın Henet. Nofret'in nasıl öldüğünü gerçekten bilmiyor olabilirsin. Ama bu evde olup bitenin birçoğundan haberin vardır! Konu yeminse ben de bu kutuyu Nofret'in odasına senin koyduğuna yemin edebilirim ama bunu neden yaptığını *bilemiyorum*. Hiç kuşkusuz bir nedenin vardır... Oyunlarıyla İmhotep'i kandırabilirsin ama beni aldatamazsın. Sakın karşıma geçip *sızlanma*! Ben ihtiyar bir kadını, insanların karşımda ağlayıp sızlanmalarına katlanamam. Git, İmhotep'e ağla! Nedenini bir Ra bilir ama sanırım o bundan hoşlanıyor."

"Kutuyu İmhotep'e götürüp diyeceğim ki..."

"Ona kutuyu ben kendi ellerimle vereceğim. Henet, çık git buradan! Böyle saçma söylentiler yaymaktan da vazgeç. Satipy'nin ölmesiyle ev biraz sakinleşti. Nofret'in de ölüsü dirisinden daha yararlı oldu. Artık borç ödendi, bırak herkes günlük yaşamına dönsün."

II

Birkaç dakika sonra İmhotep Esa'nın odasına girdi ve telaşla sordu:

“Yine neler oluyor? Henet perişan. Hüngür hüngür ağlayarak bana geldi. Neden sanki bu evde hiç kimse bu zavallı, bize ölesiye sadık kadına biraz olsun anlayış göstermiyor?”

Esa hiç umursamadan kıkır kıkır güldü.

İmhotep suçlamalarını sürdürdü:

“Anladığım kadarıyla onu bir kutuyu çalmakla suçlamışsın... Bir mücevher kutusunu.”

“Öyle mi dedi sana? Ben böyle bir şey yapmadım. İşte, kutu burada. Sözde Henet Nofret'in odasında bulmuş!”

İmhotep kutuyu annesinin elinden aldı.

“Ah, evet, bunu Nofret'e ben armağan etmiştim.” Kutunun kapağını açtı. “İçinde kıymetli bir şey yok ki... Mumyacıların dikkatsizliği. Bunun da diğer kişisel eşyalarıyla birlikte mezara konulması gerekirdi. İpy ile Montu'ya verdiğim parayı düşündükçe böyle dikkatsizlikleri kabul edemiyorum. Neyse, bunda bu kadar yaygara koparacak bir şey yok...”

“Çok haklısın!”

“Kutuyu Kait'e vereyim, hayır, hayır, Renisenb'e versem daha iyi olur. O Nofret'e karşı daima saygılı olmuştun.” İç çekti. “Bir erkeğin şöyle doğru dürüst huzur bulması ne zor! Ah, şu kadınlar! Ne gözyaşları biter, ne dırdırları, ne sızlanmaları. İnsana hiç rahat vermiyorlar.”

“Neyse İmhotep, evden bir kadın daha eksildi.”

“Sus, sus... Zavallı Yahmose! Biliyor musun Esa, şey, aramızda kalsın ama, bence pek fena da olmadı hani! Yahmose için en iyisi

bu. Evet, Satipy sağlıklı çocuklar doğurdu ama pek çok bakımdan hiç de iyi bir eş sayılmazdı. Tabii Yahmose de ona fazla yüz veriyordu. Neyse, artık bunlar geride kaldı. Yahmose'nin son zamanlardaki tutumunun çok hoşuma gittiğini söylemeliyim. Özgüveni yerine geldi. Birçok konuda çok doğru kararlar veriyor, kafası çok iyi işliyor, olağanüstü."

"O her zaman saygılı, iyi bir çocuktu."

"Öyle ama biraz ağırkanlı, sorumluluktan korkan bir adamdı."

Esä soğuk bir sesle, "Ona asla sorumluluk vermedin ki," dedi.

"Bundan sonra her şey değişecek. Yahmose'yi ortak etmek için hazırlıklara başladım, belgeleri hazırlatıyorum. Birkaç güne kadar anlaşmayı imzalarız. Üç oğlumu da ortak edeceğim işlerime."

"İpy'yi de mi?"

"Onu ayırırsam kırılır. Öyle sıcakkanlı, öyle sevimli ki..."

Esä sinsice gülererek, "Hiçbir fırsatı kaçırmıyor, asla zaman kaybetmiyor," dedi.

"Öyle olabilir. Sonuçta Sobek'i de alıyorum bu ortaklığa. Bir zamanlar beni çok kızdırmıştı ama artık o da hayatında yepyeni bir sayfa açtı. Tembellikten vazgeçti. Kendi fikirlerinden çok Yahmose'nin ya da benim söylediklerimize önem veriyor."

"Anlaşılan bugün övgü günün! Onları ortak etmekle çok doğru yapıyorsun İmhotep. Oğullarının hoşnutsuzluğunu göze alman yanlış. Ancak İpy'nin böyle bir sorumluluk için henüz çok genç olduğu kanısındayım. O yaşta bir çocuğa belirli bir pozisyon ve birtakım yetkiler vermek doğru mu? Sonra çocuğa kendini saydırabilecek misin?"

İmhotep bir an dalıp gitti. Düşünüyordu.

"Bu noktada haklısın," dedi yavaşça. Sonra yerinden kalktı. "Neyse, gideyim artık. Yapılacak binlerce iş var. Mumyacılar gel-

di, Satipy'nin cenazesi için hazırlıkların yapılması gerekiyor. Ölüm çok pahalı, dünyanın parasına mal oluyor. Bir de iki cenaze üst üste gelince..."

Esa teselli edercesine bir ses tonuyla, "Neyse," dedi. "Umarım bu son olur. Sıra bana gelene kadar..."

"Sevgili anneciğim, umarım sen daha uzun yıllar yaşarsın..."

"Böyle düşündüğünden eminim," diyen Esa kıs kıs güldü. "Lütfen benim cenazemde paradan kaçınma, yakışık almaz! Öteki dünyada beni oyalayacak bir sürü öteberi isterim ben. Bol miktarda yiyecek, içecek, çok sayıda köle modelleri, çok süslü oymalı bir oyun masası, parfüm ve tuvalet takımları, pahalı kanopeler!"

"Tabii, tabii," diyen İmhotep sıkıntı içinde ağırlığını bir bir ayağına bir diğerine veriyordu. "O acı gün geldiğinde gereken her şeyin yapılacağından, saygıda kusur edilmeyeceğinden emin olabilirsiniz. Ama doğrusu ya Satipy için aynı şekilde düşünmüyorum. Bunun bir skandala dönüşmesini istemiyorum, yoksa bu koşullarda..."

İmhotep cümlesini tamamlamadan hızla odadan çıktı.

Esa yine o alaycı gülümsemesiyle oğlunun arkasından baktı. İmhotep sevgili odalığının bir kazaya kurban gitmemiş olduğu gerçeğini ilk kez "bu koşullarda" sözcüğüyle dillendirmişti.

13. BÖLÜM

YAZIN BİRİNCİ AYI 25. GÜN

I

Aile bireylerinin mahkemede yargıç huzurunda ortaklık anlaşmasını imzalayıp dönmesiyle birlikte evin içinde neşeli bir hava esmeye başladı. Bu neşeli ortama katılmayan tek bir kişi vardı. O da İpy'ydi. Son dakikada çok genç olduğu ileri sürülerek ortaklığın dışında bırakılmıştı. Delikanlının suratından düşen bin parçaydı. Sonunda da evden çıkıp gitti.

İmhotep gerçekten çok neşeliydi, verandaya fıçıyla şarap getirtti ve büyük şarap standına koydurdu. Şarap testiye, oradan maşrapalara dolduruldu.

Yahmose'nin omzuna sevgiyle vurarak, "İçmelisin oğlum," dedi. "Bir an için ayrılık acısını unut. Bundan böyle yalnızca önümüzdeki güzel günleri düşün."

İmhotep, Yahmose, Sobek ve Hori geleceğin şerefine kadeh kaldırdılar. Tam o sırada bir öküzün kaybolduğu haberi geldi. Dört erkek hemen yerlerinden fırlayıp olayı incelemeye gittiler.

Bir saat kadar sonra avludan içeri giren Yahmose sıcaktan kan ter içinde kalmış, çok yorulmuştu. Doğruca şarap testisinin durduğu verandaya gitti. Geniş ağızlı bronz bir kupaya şarap doldurdu, sonra

bir kenara oturup, yavaş yavaş içkisini yudumlamaya koyuldu. Kısa bir süre sonra Sobek de döndü.

Neşe içinde, “Neyse, şarap bitmemiş!” diye bağırdı. “Hadi, içelim, güvenli geleceğimize içelim! Bu bizim için gerçekten çok büyük bir gün! Çok mutlu bir gün Yahmose!”

Yahmose de kardeşinin sözlerini onayladı.

“Elbette... Bundan sonra yaşamımız her bakımdan daha rahat olacak!”

“Duygularında bile ölçülüsün Yahmose,” diyen Sobek gülerek, elindeki kupayı şarapla doldurdu, bir dikişte hepsini gövdeye indirdi. Dudaklarını şapırdatarak kupayı yerine bıraktı.

“Bakalım,” dedi. “Babam bundan sonra da eski görüşlerini sürdürecektir mi? Yoksa onu yeni yöntemler uygulamaya ikna edebilecek miyim?”

Yahmose, “Biraz ağır olmanı öneririm,” dedi. “Gereğinden fazla acelecisin. Senin yerinde ben olsam daha ağırdan alırdım.”

Sobek ağabeyine sevgiyle gülümsedi. Keyfi gerçekten yerindeydi.

“Sen zaten daima ağır ve emin adımlarla yürürsün.”

Yahmose gülümsedi.

“Sonuç almanın iyi yolu budur. Hem doğrusu ya babam bize karşı çok iyi davrandı. Onu üzecek şeyler yapmamaya çalışmalıyız.”

Sobek Yahmose’yi dikkatle süzdü.

“Yoksa sen babamı gerçekten çok mu seviyorsun? Ne kadar sevgi dolu bir insansın sen.” Kupasını bir kez daha şarap testisine daldırdı.

“Dikkatli ol,” diye uyardı Yahmose. “Bugün pek bir şey yemedin. Aç karnına şarap çarpmasın!”

Yahmose birden dudaklarını büzerek iki büklüm oldu, acıyla kıvrandı.

“Yahmose? Ne oldu?”

“Hiç, birden bir sancı saplandı. Bir şey değil, geçer şimdi...”

Alnında biriken ter damlalarını silmek için elini kaldırdı.

“Yahmose! İyiye benzemiyorsun.”

“Az önce... hiçbir şeyim yoktu...”

“Yoksa biri şaraba zehir mi kattı?” diyen Sobek gülerek elini bir kez daha şarap kupasına uzattı. Ve aynı anda kolu havada kasılıp kaldı. Ardından ani bir sancıyla öne doğru yığıldı, iki büküm oldu...

“Yahmose...” diye inledi. “Yahmose... ben de...”

Yahmose de aynı şekilde öne eğilmiş, iki büküm olmuştu. Onun gırtlğından da boğuk bir feryat yükseldi!

Sobek korkunç bir sancıyla kıvranıyordu. Can havliyle haykırdı:

“İmdat... Hemen hekim çağırın... Hekim!”

Henet koşarak evden dışarı fırladı:

“Siz mi çağırıyorsunuz? Ne dediniz? O da ne? Ne oldu?”

İhtiyar kadının korku dolu çığlıkları bütün ev halkını ayağa kaldırdı. Herkes verandaya koştu. İki kardeş yerde kıvrım kıvrım kıvranıyor, acıyla inliyorlardı...

Yahmose zorlukla, “Şarap,” diyebildi. “Zehir. Hekim çağırın.”

Henet tiz bir çığlık attı.

“Bir felaket daha! Bu ev lanetlendi. Lanetlendi! Çabuk olun. Çabuk tapınağa haber iletin, Kutsal Rahip Mersu’yu çağırın. O deneyimli ve çok yetenekli bir hekimdir.”

II

İmhotep, büyük salonda bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu. O güzelim keten elbisesi kirlenmiş, buruşmuştu. Ama ne elini yüzünü

yıkamayı, ne üstünü değiştirmeyi canı istiyordu. Yüzü korku ve endişeyle gerilmişti.

Evin arka tarafından ağlayan kadınların sesleri duyuluyordu – üzerlerine çöken bu felakete tepki gösteriyor, ağıt yakıyorlardı. Henet'in sesi hepsini bastırıyordu, ağıt yakanlara bir anlamda önderlik yapıyordu.

Yandaki odadan hekim ve aynı zamanda rahip olan Mersu'nun sesi duyuluyordu. Yarı ölü bir halde bilinçsiz yatan Yahmose'nin üstüne eğilmiş, yeteneğini göstermek için elinden geleni yapıyor bir yandan da dua ediyordu. Kadınlar bölmesinden usulca dışarı süzülen Renisenb büyük salonda hekimin sesini duyunca o tarafa doğru yürüdü. Aralık oda kapısının önünde durup rahibin monoton bir sesle okuduğu duaya kulak verdi ve biraz olsun rahatladı.

"Ah İsis,⁽¹⁾ büyücülerin en büyüğü, beni arındır, beni bütün kötü ruhlardan, kötülüklerden, zalimliklerden, bütün tanrı ve tanrıçaların gazabından, bütün ölü erkeklerin ve kadınların lanetinden, bütün erkek ve kadınların düşmanlığından koru..."

Yahmose'nin dudaklarından hafif bir soluk yükseldi.

Renisenb tüm kalbiyle rahibin duasına katıldı.

"Ey İsis. Ulu İsis. Onu kurtar.. Ağabeyim Yahmose'yi kurtar. Sen ki büyülerin en etkilisini yaparsın. Kudretlisin..."

Kafası bin bir düşünceyle dopdoluydu. Dua bir kere daha kulaklarına çalındı:

"Bütün kötü ruhlardan, tüm tanrı ve tanrıçaların gazabından koru..."

(1) Osiris'in karısı ve kardeşi, Horus'un annesidir. Mısır tarihinin başından sonuna kadar, İsis, Mısır'ın en büyük tanrıçası olmuştur. Yararlı bir tanrıçadır ve sevgisi tüm yaşayan canlıları kapsayan bir annedir. İsis, tanrılar ile insanoğlu arasında hayati bir bağlantıdır. Ölüler kitabında, hayat verici ve ölümün gıdası olarak gösterilmiştir. İsis, büyük bir büyücüdür ve büyü yeteneklerini kullanması ile meşhurdur.

“Evet, evimiz kötü ruhların gazabına uğradı. Kötü, öfkeli, acımasız ruhların. Ölü bir kadının öfkesine.”

Gözlerinin önünde beliren bir hayalle konuşurcasına kendi kendine konuşmaya başladı:

“Sana zarar veren, seni inciten Yahmose değildi ki Nofret. Evet, Satipy onun karısıydı ama onu karısının yaptıklarından sorumlu tutamazsın. Yahmose karısına söz geçiremiyordu ki. Zaten ona hiç kimse söz geçiremiyordu. Kimse onu engelleyemezdi. Satipy öldü. Seni öldüren de öldü. Bu yetmez mi? Sobek de öldü. Evet Sobek sana karşıydı ama sana bir zararı olmamıştı. Bu kadar kurban yetmez mi? Ah İsis, ulu tanrım, ne olur, Yahmose ölmesin. Onu Nofret’in gazabından, kininden koru...”

Salonda bir aşağı bir yukarı dolaşan İmhotep başını kaldırdı ve kızını gördü. Gergin yüzü birden sevgiyle aydınlandı.

“Gel buraya Renisenb, sevgili yavrum,” dedi.

Renisenb babasına koştu. İmhotep onu kollarının arasına alıp, göğsüne bastırdı.

“Babacığım, ne diyorlar?”

“Yahmose’nin kurtulması için az da olsa umut varmış,” dedi İmhotep boğuk bir sesle. “Sobek... biliyorsun değil mi?”

“Hayır... yoksa?”

İmhotep titrek bir sesle, “Sobek şafakta öldü,” dedi. “Benim güçlü, yakışıklı oğlum...”

“Bu korkunç. Hainlik, vahşilik. Hiçbir şey yapılamadı mı?”

“Yapılması gereken her şey yapıldı,” dedi İmhotep. “Onu kusturmak için türlü ilaçlar yutturuldu. Çeşitli otların suları içirildi. Boynuna muskalar takıldı. Dualar okundu. Hiçbirinin yararı olmadı. Mersu çok usta bir hekimdir. O oğlumu kurtaramadıysa... bu yalnızca tanrılar onu yanlarına istedikleri içindir. Tanrıların takdiri!”

Rahip-hekimin sesi son bir kez daha duyuldu. Hemen ardından Rahip Mersu alnında biriken ter damlalarını silerek odadan çıktı.

“Nasıl?” diye atıldı İmhotep heyecanla.

Hekim ciddi bir tavırla, “İsis’in yardımıyla oğlun yaşayacak,” dedi. “Çok bitkin, ama zehrin etkisinden kurtuldu. Kötü ruhun gücü kırıldı.”

Rahip-hekim derin bir soluk aldıktan sonra normal bir ses tonuyla açıklamalarını sürdürdü:

“Yahmose şans eseri zehirli şaraptan çok az içmiş. Şarabını ağır ağır yudumlamış, halbuki oğlunuz Sobek kupadaki şarabı bir dikişte bitirmiş.”

İmhotep inledi:

“İşte ikisinin arasındaki fark! Yahmose daima ölçülü, öngörülü ve ağırkanlıdır. Yemesi içmesi bile öyledir. Öte yandan Sobek daima acul, taşkın, cömert ve gözü pekti. Heyhat! Çok pervasızdı.” Birden sert bir sesle sordu: “Şarabın zehirli olduğu kesin mi?”

“Bundan hiç kuşkunuz olmasın İmhotep. Geride kalan şarap, asistanlarım tarafından hayvanlar üzerinde denendi. Hayvanların hepsi hemen öldü.”

“Aynı şaraptan bir saat kadar önce ben de içmiştim. Hiçbir kötü etkisi olmadı.”

“Demek ki o sırada şarap zehirli değildi. Zehir sonradan eklenmiş olmalı!”

İmhotep yumruğunu avucuna vurdu.

“Hiç kimse...” dedi. “Benim çatımın altında oğullarımı zehirlemeye cesaret edemez. Bu olanaksız. Hiçbir canlı buna cesaret edemez!”

Mersu başını hafifçe yana eğdi. Yüzünde anlaşılması güç bir ifade belirdi.

“Bu konuda doğru kararı yalnızca sen verebilirsin İmhotep.”

İmhotep sinirli bir hareketle kulağının arkasını kaşıdı. Sonra birden, “Senin duymanı istediğim bir öykü var,” dedi.

Ellerini çırpı. İçeriye giren köleye, “Bana çoban çocuğu çağır,” dedi.

Sonra yeniden Mersu’ya döndü:

“Bu çocuğun,” dedi. “Akli melekeleri tam yerinde değil. Biraz bön. Kendisine söylenenleri güçlkle anlıyor. Ama gözleri çok kuvvetli. Ayrıca Yahmose’ye büyük bir sadakatle bağlı. Çünkü Yahmose ona hep müşfik davranıyor.”

Köle sıkı, koyu tenli, yalnızca bacak arasını bir bezle örtmüş yarı çıplak bir delikanlıyı elinden sürükleyerek içeriye soktu. Çocuk gerçekten aptal görünüşlüydü, korkuyla açılmış yarı şaş gözlerle bakıyordu etrafına.

İmhotep sert bir ifadeyle, “Hadi,” dedi. “Söyle, biraz önce bana anlattıklarını tekrarla!”

Çocuk başını önüne eğdi. Beline sarılı bezle oynamaya başladı: İmhotep bağırdı.

“Konuşsana!”

O sırada Esa bastonuna dayanarak seke seke içeri girdi. Donuk, fersiz bakışlarla oradakileri süzdü.

“Çocuğu korkutuyorsun,” dedi. “Renisenb şu iğdeleri çocuğa ver. Hadi oğlum, şimdi bize gördüklerini anlat.”

Çocuk odadakilerin yüzlerine baktı. Esa, onu bir kez daha cesaretlendirdi.

“Dün avlunun kapısının önünden geçerken ne gördün?”

Çocuk yan yan bakarak başını salladı ve mırıldandı:

“Efendi Yahmoşe nerede?”

Rahip otoriter ama sevecen bir tavırla söze karıştı.

“Efendin Yahmose de senin bize gördüklerini anlatmanı istiyor. Hiç korkma, kimsenin sana bir zararı dokunmayacak.”

Çocuğun yüzünde bir ışık dolaştı, gözleri parladı.

“Efendi Yahmose bana karşı her zaman çok iyi davrandı. Onun her istediğini yaparım.”

Bir an sustu. İmhotep yine bağırmak için ağzını açtıysa da, rahibin bir bakışı onu susturmaya yetti.

Çocuk birden telaş ve heyecanla konuşmaya başladı. Konuşurken sanki görünmeyen birinin kendisini görmesinden korkuyormuş gibi sürekli etrafına bakınıyordu.

“O küçük sıpa, Seth onu koruyor ama o tam bir baş belası. Çok yaramaz... Elimde sopamla onun peşinden koşuyordum. Sıpa avlunun büyük kapısından içeri kaçtı. Onu yakalamak için ben de girdim. Verandada kimse yoktu ama masanın üstünde bir testi şarap duruyordu. Sonra bir kadın, evin kadınlarından biri çıktı, testiye yaklaştı, elini bir an için testinin üstüne koydu, sonra yine eve girdi. Sanırım eve girdi ama tam emin değilim. Çünkü o sırada ayak sesleri duydum: Uzaktaki tarladan efendim Yahmose’nin geldiğini gördüm. Yeniden küçük sıpayı aramaya koyuldum. Zaten biraz sonra da efendim Yahmose bahçeye girdi.”

İmhotep öfkeyle haykırdı:

“Onu uyarmadın! Hiçbir şey söylemedin mi?”

Çocuk da panik içinde bağırarak yanıt verdi.

“Kötü bir şey olacağını bilmiyordum ki. Bir şey de görmedim. Yalnızca bir kadın testinin başında durup, gülümseyerek elini şarabın üstüne uzattı. Hepsi bu!”

Rahip, “Kimdi bu kadın yavrum?” diye sordu.

Çocuk aptal aptal başını salladı:

“Bilmiyorum. Evdeki kadınlardan biri olmalı. Kadının üstünde boyalı ketenden bir elbise vardı.”

Renisenb şaşırmıştı.

“Hizmetçilerden biri olabilir mi?” diye sordu rahip.

Çocuk kendinden emin bir şekilde başını salladı.

“Hizmetçi değildi. Başında peruk vardı. Mücevher takmıştı. Hizmetçiler mücevher takmaz.”

“Mücevher mi?” diye sordu İmhotep. “Nasıl bir mücevher?”

Çocuk sonunda korkusunu yenmiş olmalıydı ki kendinden emin ve güvenle yanıt verdi:

“Üç sıra boncuktan yapılmış, ön kısmında altın aslanlar sallanan bir kolye vardı boynunda.”

Esa'nın bastonu elinden düştü. İmhotep çılgılık atmamak için kendini zor tuttu.

Mersu tehditkâr bir tavırla, “Oğlum, şunu bil ki yalan söylüyorsan...” diye söze başladıysa da cümlesi küçük oğlanın feryadıyla yarıda kaldı.

“Doğruyu söylüyorum. Yemin ederim ki doğruyu söylüyorum.”

O sırada bitişik odadan Yahmose'nin bitkin, zayıf sesi duyuldu:

“Ne oluyorsunuz? Nedir bu gürültü?”

Çocuk hemen odaya koştu. Yahmose'nin yattığı geniş sedirin yanında diz çöktü.

“Efendim, bana işkence yapacaklar...”

Yahmose tahtadan yastıkta başını güçlükle döndürdü.

“Hayır,” dedi kısıp bir sesle. “Çocuğa zarar vermeyin. O saf, kesinlikle zararsız ve dürüst bir çocuktur.”

“Elbette, elbette,” dedi İmhotep. “Buna gerek de yok. Çocuk bize zaten bütün bildiklerini anlattı, onun yalan söylediğini ya da bunları uydurduğunu da sanmıyorum. Hadi, git oğlum, ama sürünün başına dönme, evin yakınlarında kal. Belki seni yine çağırırız.”

Çoban çocuk ayağa kalktı. Yahmose'yi üzgün bir bakışla süzüp, başını eğdi:

“Efendi hasta mı?” diye sordu.

Yahmose hafifçe gülümsedi.

“Korkma, ölmeyeceğim. Hadi git, sana söyleneni yap.”

Çocuk sevinerek odadan çıktı.

Rahip-hekim Yahmose'nin gözlerini muayene etti. Derisinin altından geçen kanın hızını ölçtü. Sonra ona uyumasını önererek ötekilerle beraber dışarıya çıktı.

Büyük salonda İmhotep'e dönerek sordu:

“Çocuğun tanımından kadının kim olduğunu çıkarabildiniz mi?”

İmhotep evet der gibilerden başını salladı. Bronz yanakları neredeyse mor bir renk almıştı. Renisenb yavaşça, “Bu evde yalnızca Nofret renkli, boyalı keten elbise giyerdi,” dedi. “Kuzeyden getirmişti bu yeni modayı. Ama onun bütün elbiseleri kendisiyle beraber gömüldü.”

İmhotep de söze karışarak, “O altın aslan başlarıyla süslü üç sıra boncuk gerdanlığı da ona ben armağan etmiştim,” dedi. “Evde başka hiç kimsenin böyle bir mücevheri yok. Pahalı ve pek görülmemiş bir mücevherdi. Akik boncuklardan yapılmış bir dizi gerdanlık dışında Nofret'in tüm mücevherleri kendisiyle beraber gömüldü. Mezarı da mühürlendi.”

Sonra birden kollarını havaya kaldırarak bağırdı:

“Bu nasıl bir işkence, bu nasıl bir kin, bu nasıl bir intikam! Odalığımı hep el üstünde tuttum, ona büyük bir saygı gösterdim, onu onurlandırdım. Öldüğü zaman da gereken tüm ritüelleri yerine getirerek, aileme yakışır bir törenle gömdüm onu. Hiçbir masraf-tan kaçınmadım. Onunla sevgiyle yedim, içtim. Buna herkes tanık. Nofret'in yakınacak hiçbir şeyi yoktu. Kendisine gereğinden fazla

yakınlık gösterdim, çok değer verdim ve cömert davrandım. Hatta onun için kendi öz evlatlarımı reddetmeye kadar bile vardırımdım işi. Bütün bunlara rağmen ne diye Ölüler Diyarı'ndan kalkıp, bana ve aileme işkence etmeye gelmiş olabilir ki?"

Mersu ciddi bir tonlamayla, "Ölen karının sana kötülük yapmak istemediği anlaşılıyor," dedi. "Şarap sen içtiğin zaman zehirli değildi. Aileden kim ölmüş olan odalığını incitmişti?"

İmhotep, "Ölmüş bir kadın," dedi.

"Anlıyorum. Sanırım oğlun Yahmose'nin karısını kastediyorsun."

"Evet." İmhotep biraz düşündü. Sonra isyan dolu bir haykırıyla, "Ne yapmamız gerekiyor muhterem rahip?" diye sordu. "Bu kötü ruhu nasıl etkisiz hale getirebiliriz? Ah, onu eve getirdiğim o ilk güne lanet ediyorum. Ne uğursuz bir günmüş!"

O sırada kadınlar bölümünün kapısından çıkan Kait de bunu onayladı:

"Gerçekten de ne uğursuz günmüş!"

Gözleri ağlamaktan şişmişti. Yüzünde kararlı, güçlü bir insan ifadesi vardı. Sesi öfkeden derin ve boğuk bir hal almıştı.

"Nofret'i buraya getirdiğin gün gerçekten çok uğursuz bir günmüş İmhotep," dedi. "Oğullarının en akıllısını, en yakışıklısını yok etti. Satipy'ye ve Sobek'ime ölümü getirdi. Yahmose canını kıl payı kurtardı. Şimdi sıra kimde? Benim küçük Ankh'ıma vuran o kadın, çocukları da alacak mı? Bir şey yapmalıyız İmhotep! İmhotep..."

İmhotep rahibe dönerek, sanki aynı sözcüklerin yankısı gibi, yalvarırcasına, "Bir şey yapılmalı," dedi.

Rahip anlayışla başını salladı.

"Bunun da bazı yöntemleri ve yolları var İmhotep. Ama ancak gerçeği kesin olarak öğrendikten sonra bir şeyler yapabiliriz. Ölen karın Ashayet'i düşünüyorum. Önemli, saygın bir ailenin kızıydı.

Ölümler Diyarı'ndaki güçlerin ilgisini uyandırabilir, onların senin adına işe koyulup, Nofret denen kadının etkisini hiçe indirmesini sağlayabilir. Bunu seninle görüşelim.”

Kait bir kakhaha attı:

“Fazla beklemeyin. Siz erkekler hep aynısınız. Rahip bile olsanız hiç fark etmiyor. Her şey yasalara ve törelere uygun yapılmalı. Ama acele etmelisiniz, yoksa bu çatının altından başka cenazeler de çıkabilir...”

Hışım la odadan çıktı.

İmhotep, “Olağanüstü bir kadın,” diye mırıldandı. “Çocuklarına son derece düşkün bir anne, görevlerinin bilincinde bir eş ama davranışları bazen haddini aşıyor. Yine de böylesine acılı bir günde onu bağışlamak gerekir. Hepimiz şaşkınız. Ne yaptığımızı bilemiyoruz.”

Ellerini şakaklarına götürdü.

Esa, söze karıştı:

“Bazılarının ne yaptığını bildiği zaman çok az...”

İmhotep annesini sitemli bakışlarla süzdü. Rahip gitmeye hazırlanıyordu. İmhotep de onunla birlikte dışarı çıktı. Hasta bakımına ilişkin önerilerini aldı.

Renisenb geride kalmıştı. Babaannesine merakla baktı. Esa hiç kımıldamadan oturuyordu. Kaşları çatılmıştı. Yüzünde öyle tuhaf bir ifade vardı ki...

Renisenb çekine çekine, “Ne düşünüyorsun babaanne?” diye sordu.

“Düşünmek çok doğru bir söz Renisenb. Gerçekten de düşünüyorum. Bu evin içinde çok tuhaf şeyler oluyor, birinin gerçekten oturup düşünmesi gerek.”

Renisenb, “Korkunç,” derken titredi. “Korkuyorum.”

“Ben de korkuyorum,” diyen Esa her zamanki el hareketiyle peruğunu yana itti. “Ama belki farklı bir nedenle.”

“Neyse Yahmose ölmeyecekmiş!” dedi Renisenb. “O yaşayacak.”

Esa, başını salladı:

“Evet, usta bir hekim tam zamanında yetişti. Bir başka zaman bu kadar şanslı olmayabilir.”

“Yani sence bu olaylar devam edecek mi babaanne?”

“Bana sorarsan Yahmose de, sen de, İpy de, belki Kait de bundan böyle yediğimize içtiğimize çok dikkat etmelisiniz. Her şeyi önce kölelere tattırın.”

“Ya sen babaanne?”

Esa her zamanki alaycı ifadesiyle güldü.

“Ben ihtiyar bir kadını Renisenb. Yaşamı ancak bir ihtiyarın sevebileceği gibi tutkuyla seviyorum. Geride kalan her saatin, her dakikanın tadını çıkarmak istiyorum. Ama sizin önünüzde yaşayacağınız uzun yıllar var. Aslında hepinizin içinde yaşama şansı en çok olan benim, çünkü bu konuda hepinizden daha dikkatli olacağım.”

“Peki babam? Herhalde Nofret babama bir kötülük yapmaz?”

“Baban mı? Bilemiyorum... Hayır, hiç bilemiyorum... Henüz durumu tam olarak kavrayabilmiş değilim. Bu konuyu iyice düşünüp taşındıktan sonra, yarın o çoban çocukla bir kez daha konuşacağım. Bence anlattığı hikâyede bir tuhafılık var...”

Kaşlarını çatarak sustu. Sonra içini çekip, ayağa kalktı, bastonuna dayanarak, ağır ağır odadan çıktı.

Renisenb ağabeyinin yattığı odaya geçti. Yahmose uyuyordu. Renisenb yeniden yavaşça dışarıya süzüldü. Bir an nereye gideceğini bilemedi, sonra Kait’in odasına doğru yürüdü. Kapının eşiğinde durup Kait’in çocuklarından birini ninni söyleyerek uyutmasını seyretti. Kait’in yüzü öylesine sakin ve huzurluydu ki Renisenb’e bir an son yirmi dört saat süresince olup biten korkunç olaylar sanki bir düşmüş gibi geldi.

Yavaşça arkasını döndü, kendi dairesine gitti. Masalardan birinin üzerinde kendi güzel koku kutularının ve kavanozlarının arasında Nofret'e ait olan mücevher kutusu da duruyordu.

Renisenb kutuyu aldı, avucunun ortasına koydu ve uzun uzun baktı. Nofret'in parmakları da dokunmuştu bu kutuya... O da kendisine ait olan bu kutuyu böyle elinde tutmuştu.

Renisenb'in yüreği yine bir acıma duygusuyla sızladı. Yine aynı tuhaf hisse kapıldı! Nofret mutlu değildi. Mutsuzdu, çok mutsuzdu. Bu kutuyu elinde tutarken belki de bu mutsuzluğunun kötülük ve kine dönüşmesini dilemişti... Ve hâlâ bu korkunç kin ve nefret tüm gücüyle kendini gösteriyordu... hâlâ intikam diye haykırıyordu.

Hayır, hayır, kesinlikle hayır...

Renisenb dalgın dalgın, belki fark bile etmeden kutunun üstündeki iki düğmeyi açtı. Kapağı yavaşça yana itti. Akik kolye ile ortasından kırılmış muska kutunun içindeydi – ama bunların yanında *bir şey daha* vardı...

Renisenb yüreği delicesine çarparken, ön kısmında altın aslan başları sallanan, altın boncuklardan yapılmış kolyeyi tutup, yavaşça kutudan çıkardı...

14. BÖLÜM

YAZIN BİRİNCİ AYI 30. GÜN

I

Kolyeyi bulmak, Renisenb'in çok büyük bir korkuya kapılmasına neden oldu.

Bir an, hiç düşünmeden, içgüdüsel olarak kolyeyi yeniden kutuya koydu, kapağını kapadı, düğmelerin etrafına sarılan ipliği doladı. İlk düşüncesi bunu gizlemek oldu. Hatta yaptığını gören olup olmadığından emin olmak için korkuyla etrafına bakındı.

O geceyi neredeyse uykusuz geçirdi, yatağında dönüp durdu. Başını tahta yastığın üstünde bir türlü rahat ettiremedi.

Sabah olduğunda birine açılması gerektiğine karar vermişti. Böylesine rahatsız edici bir keşfin yükünü tek başına taşıyamazdı. Gece birkaç kez Nofret'in hayaletinin yatağının başucunda durduğu gibi bir hisse kapılarak yerinden fırlamış ama hiçbir şey görememişti.

Aslanlı kolyeyi kutudan çıkarıp, elbisesinin kıvrımları arasına sakladı. Tam bunu bitirdiği anda Henet heyecanla odaya daldı. İhtiyar kadının gözlerindeki parıltıdan verilecek yeni haberleri olduğu anlaşıyordu.

"Ah Renisenb, o kadar korkunç bir şey oldu ki! O çocuk, çoban çocuk, biliyorsun ya, bu sabah mısır ambarlarının yanında uyur

halde bulunmuş. Onu uyandırmak için bağırıp çağırmışlar, zaval-
lıyı dürtmüşler ama uyanmamış bir türlü. Bir daha da uyanacağı
benzemiyormuş. Haşhaş suyu içmiş gibiymiş. Kim bilir belki de
içmiştir. Eğer öyleyse bunu ona kim vermiş olabilir? Bizden biri
olamaz, bundan eminim. Herhalde kendisi de gidip almadı. Ah, dün
başımıza bunların gelebileceğini anlamalıydık...”

Henet’in eli koynunda asılı muskalara gitti.

Sonra birden, “Amon⁽¹⁾ bizi kötü ruhların şerrinden korusun!”
diye bağırdı. “Çocuk dün ne gördüğünü söyledi. *Onu* nasıl gördü-
ğünü anlattı. O da geri döndü ve çocuğa haşhaş suyu içirip zavallı
çocuğun gözlerini sonsuza dek kapattı. Ah, bu Nofret’in ruhu çok
güçlü! Gençken Mısır dışına gittiğini söylüyordu. Korkarım gittiği
o uzak diyarlarda ilkel büyüler öğrendi.

Bu evde güvende değiliz artık. Hiçbirimiz güvende değiliz! Ba-
ban Amon’a birkaç boğa kurban etmeli. Hatta gerekirse koca bir
sürüyü kurban etmekten kaçınmamalı. Kendimizi korumalıyız. Sev-
gili annene yalvarmalıyız! İmhotep de bunu yapmaya hazırlanıyor.
Rahip Mersu öyle dedi. Ölülerimize mektup yazmalıyız. Hori de
mektubun hazırlıklarıyla uğraşıyor.

Baban, ‘Mektubu Nofret’e yazalım, ona yalvaralım,’ dedi. Örneğin şöyle: ‘Saygıdeğer Nofret, ben sana ne kötülük ettim ki...’
Falan, filan. Ama Büyük Rahip Mersu işi daha sıkı tutmak, daha
etkin önlemler almak gerektiği kanısında. Senin annen, Ashayet
büyük bir kadındı. Annenin ağabeyi Nomark’tı.⁽²⁾ Öteki ağabeyi de
Teb vezirinin odabaşısıydı. Eğer *annen* bu durumu öğrenirse, hemen

(1) Amon, Teb’in baş tanrısıdır. 18. Hanedan’dan itibaren Tanrıların Kralı oldu. Ünlü Amenofis tapınağı Karnak, dünyanın en büyük dini yapısıdır. 19. ve 20. hanedanlar Amenofis’in “görünmeyen yaratıcı güç” olduğunu, cennetteki, dünyadaki, engin derinlerde ve yeraltı dünyasındaki hayatın temeli olduğunu düşünürlerdi.

(2) Eski Mısır’da firavun tarafından atanan ve yarı feodal olan eyalet yöneticisi.

harekete geçer ve bir odalığın öz evlatlarını mahvetmesine engel olur, ondan bu iznin esirgenmesini sağlar. Ah, evet, adaletin yerine gelmesini sağlayacağız. Dediğim gibi Hori bu mektubun taslağını hazırlamakla uğraşüyor.”

Renisenb de Hori’yle konuşmayı, aslanlı kolyeyi nasıl bulduğunu ona anlatmayı düşünüyordu ama eğer Hori İsis Tapınağı’nda rahiplerle birlikte mektup hazırlamakla meşgulse onu yalnız ele geçirmesi pek mümkün olamayacaktı.

Acaba babasına mı gitseydi? Bu fikir hoşuna gitmedi, kendi kendine başını salladı. Küçük bir çocukken babasının her şeyin üstesinden gelecek kadar güçlü olduğuna inanıyordu ama bu düşüncesi çoktan sarsılmıştı. Sorunlu anlarda babasının nasıl kendisini kaybettiğini, telaş ve şaşkınlıktan ne yapacağını bilemediğini kaç kez görmüştü. Yahmose hasta olmasaydı ona anlatabilirdi. Hoş onun da yardımcı olabileceğini hiç sanmıyordu ama... Hiç kuşkusuz konuyu zaman kaybetmeden babasına açmasını önerirdi.

Renisenb ne olursa olsun babasının bundan haberdar olmasını istemiyordu. İmhotep hiç kuşkusuz her zamanki gibi olayı abartıp, ortalığı ayağa kaldıracaktı. Her ne kadar zor olsa da Renisenb’in içinde bunun gizli kalması gerektiği gibi bir his vardı...

Hori’ye akıl danışmayı öyle çok istiyordu ki. Hori her zamanki gibi yapılacak en doğru şeyi bilecekti. Kolyeyi ondan alacak, yüreğindeki endişeyi, kaygıları bir iki sözle giderecekti. Hori ona o ciddi, sıcak bakışlarıyla bakacak ve Renisenb rahatlayıp, her şeyin yolunda olduğunu hissedecekti...

Renisenb bir an Kait’e açılmayı da düşündü. Ama Kait’in ne yararı olabilirdi ki – insanı doğru dürüst dinlemezdi bile. Ancak onu çocuklarından uzaklaştırırsa – hayır, bu da işe yaramazdı. Hayır, Kait iyiydi ama aptaldı.

Renisenb düşünüyordu:

“Kameni de var. Sonra babaannem...”

Kameni? Sorununu Kameni’ye açma fikri hoşuna gitti. Kameni’nin yüzü gözlerinin önünde canlandı. O neşeli çehresi değişecek, ilgilenecek, belki de onun için endişelenecekti... Yoksa bu endişenin nedeni farklı mı olacaktı?

Kameni ile Nofret’in sanıldığından çok daha yakın oldukları kuşkusu da nereden takılmıştı aklına? Nofret’e, İmhotep’in ailesine karşı cephe almakta Kameni’nin yardımcı olması mı uyandırmıştı ondaki bu kuşkuyu? Kameni başka türlü davranmasının olanaksız olduğunu söylemişti. Acaba bu doğru muydu? Aslında bunu söylemek kolaydı! Kameni’nin ağzından çıkan her sözcük insana kolay, doğal ve doğruymuş gibi geliyordu. Gülüşü o kadar içten ve neşeliydi ki insan onunla gülmek istiyordu. Yaylana yaylana yürüyüşü bile öylesine çevik ve zarıftı ki, ya bronz omuzlarının üzerinden başını çevirip ona baktığı gözlerdeki anlam... Renisenb’in tüm düşünceleri darmadağın olmuş, kafası karışmıştı. Kameni’nin gözleri Hori’ninkiler gibi sevecen ve güven verici değildi. Kameni gözleriyle adeta meydan okuyor, karşısındakinden bir şeyler istiyordu.

Renisenb’in bu düşüncelerle yanakları pembeleşti, gözlerinde tuhaf bir pırıltı belirdi. Ancak yine de Nofret’in gerdanlığından Kameni’ye bahsetmemeye karar verdi. Hayır, Esa’ya gidecekti. Esa onu bir önceki gün çok etkilemişti. Yaşlı olmasına rağmen olayları çok iyi algılıyordu, herkesten zekiydi ve evde başka kimsede olmayan bir öngörü gücü vardı.

Renisenb düşünüyordu:

“O yaşlı... ama bilge!”

II

Aslanlı gerdanlığın daha adı geçer geçmez Esa hızla etrafına bakındı. Bir parmağını dudaklarına götürdü, diğer elini uzattı. Renisenb elbisesinin kıvrımlarının arasından kolyeyi çıkardı. Esa'nın avucuna bıraktı. Esa gerdanlığı bir an için gözlerine yaklaştırıp, dikkatle baktı. Sonra aceleyle elbisesinin kıvrımlarının arasına sakladı.

Ardından alçak, kararlı bir sesle, "Bu konuda bu kadar konuşmak yeter," dedi. "Bu evde bir ağızdan çıkanı yüz kulak işitir. Gecenin büyük bir kısmını uyanık geçirdim, yapılacak çok şey var."

"Babamla Hori, Rahip Mersu ile görüşmek üzere İsis Tapınağı'ndalar. Rahip Mersu ile annemin ruhunun bu işe el koyması için mektup yazacaklar."

"Biliyorum. Bırak baban ölülerin ruhları ile uğraşsın. Bence önemli olan dünya, sorun da çözüm de burada. Hori döndüğünde onu buraya getir. Konuşulup tartışılması gereken şeyler var. Hori'ye güvenebilirim."

Renisenb sevinçle onaylayarak, "Hori ne yapmak gerektiğini bilir," dedi.

Esa torununa merakla, biraz da sinsice baktı.

"Onu görmek için sık sık Anıtmezar'a çıkıyorsun, değil mi? Orada neler konuşuyorsunuz?"

Renisenb ağır ağır başını salladı:

"Hiç... Nehirden, Mısır'dan, güneşle birlikte kayalarda ve kumlarda oluşan renk değişimlerinden filan bahsediyoruz... Çoğu zaman da hiç konuşmadan oturuyoruz. Öylece oturuyoruz. Orası o kadar sakın ve huzurlu ki. Ne bağrışmalar, ne çocuk sesleri, ne gelen gidenlerin patırtısı... Ben düşüncelerime dalıyorum, Hori de konuşup düşüncelerimi bölmüyor... Bazen başımı kaldırıp bakıyorum, beni

seyrettiğini görüyorum. Göz göze geliyoruz. Güliyoruz. Orada çok mutlu oluyorum.”

Esa kısık bir sesle, “Çok şanslısın Renisenb,” dedi. “Sen insanın yüreğinde saklı mutluluğu bulmuşsun. Birçok kadın için mutluluk oradan oraya koşuşmak, küçük şeylerle uğraşmaktır. Çocuklara bakmak, gülmek, konuşmak, başka kadınlarla kavga etmek, bir erkekle aşkı ve öfkeyi paylaşmak gibi... Bir gerdanlığa dizilen küçük boncuklar gibi ufacık şeylerden oluşur onların mutluluğu.”

“Senin yaşamın da öyle mi geçti babaanne?”

“Büyük bir kısmı öyle geçti. Artık yaşlandım, bir köşeye çekildim. Gözlerim iyi görmüyor, dizlerim beni taşıyor, yürümekte zorlanıyorum. Ancak düşünmeye fırsatın olunca anlıyorsun ki bir insanın dışarıda olduğu gibi içinde de bir yaşam var. Ne yazık ki içindeki yaşamdaki bu mutluluğu bulmak, bunu yaşamak için çok yaşıyorum artık. Dolayısıyla küçük hizmetçimi azarlayarak, mutfaktan getirilen sıcak yemekleri yiyerek, pişirilen çeşit çeşit ekmeklerin, çöreklerin tadına bakarak, üzüm yiyerek ve nar suyu içerek yaşamdan zevk almaya bakıyorum. İnsanın diğer zevkleri elinden uçup gince geriye yalnız bunlar kalıyor işte. Çok sevdiğim çocuklarımın çoğu öldü. Baban en başından beri aptaldı. Yeni yürümeye başlayan küçük bir çocukken onu çok severdim, ama şimdi takındığı o kendini beğenmiş, bilgiç tavırlarıyla sinirime dokunuyor. Torunlarımın içinde de bir seni seviyorum Renisenb. Torunlar dedim de, İpy nerede? Onu ne dün gördüm, ne de bugün.”

“Buğdayların ambara konmasını denetliyor, çok işi var. Babam bu işi ona verdi.”

Esa kıs kıs güldü.

“Bu iş bizim küçük kaz yavrusunun kim bilir ne hoşuna gitmiştir. Herhalde kendisini çok önemli bir adam yerine koyup böbürl-

ne böbürlene dolanıyordur ortalarda. Yemeğe gelince ona kendisini görmek istediğimi söyle.”

“Peki Esa.”

“Diğer konuda da Renisenb, *sessizliğini koru...*”

III

“Beni mi görmek istemiştin babaanne?”

İpy gülümseyerek, küstah, kendinden emin bir ifadeyle ihtiyar kadının karşısına dikildi. Beyaz dişlerinin arasına bir çiçek sıkıştırmıştı. Mutlu olduğu anlaşılıyordu.

“Değerli zamanından bana bir dakika ayırabilirsen...” dedi Esa daha iyi görmek için gözlerini kısıp, torununu tepeden tırnağa kadar dikkatle süzerek.

İpy babaannesinin kullandığı iğneleyici, ters ses tonuna aldırış etmedi.

“Evet, haklısın, bugün çok meşgulüm babaanne. Babam tapınağa gittiği için tüm işler bana kaldı.”

Esa, “Genç çakallar yüksek sesle ulur,” dedi.

İpy yine istifini bozmadı.

“Hadi babaanne, çıkar baklayı ağzından, bana söyleyecek başka şeylerin de olmalı.”

“Elbette var. Her şeyden önce, burası yas tutulan bir ev. Ağabe-yin Sobek’in cesedi daha mumyacılar da. Sense sanki bayram varmış gibi neşelisin.”

İpy sırtıttı:

“Sen de ikiyüzlü bir kadın değilsin Esa,” dedi. “Peki, benim ikiyüzlü bir sahtekâr olmamı ister misin? Sobek’le benim aramda

pek bir sevgi olmadığını çok iyi biliyorsun. İşimi bozmak, canımı sıkmak için elinden geleni ardına koymamıştı. Bana küçük bir çocukmuşum gibi davranıyordu. Çiftlikte de bana hep basit, aşağılayıcı işleri verirdi. Üstelik benimle alay eder, yaptıklarımı küçümserdi. Babam işlerine beni de ortak etmek istediği zaman da, büyük ağabeyimi de kandırarak babamı bundan vazgeçiren Sobek oldu.”

Esä sert bir tonda sordu:

“Babanı vazgeçirenin Sobek olduğunu nereden biliyorsun?”

“Kameni söyledi.”

“Kameni mi?” Esa kaşlarını çatı, peruğunu yana itip başını kaşıdı. “Demek Kameni söyledi. İşte bu çok ilginç!”

“Kameni de Henet’ten öğrenmiş. Henet’in her şeyden haberi olan, kulağı delik bir kadın olduğunu da hepimiz biliriz.”

“Buna rağmen,” dedi Esa soğuk bir sesle. “Henet bu kez yanılmış. Hiç kuşkusuz Yahmose de Sobek de senin ortak alınmak için henüz çok genç olduğun kanısında ydılar ama babanı bundan vazgeçiren bendim. Evet bendim.”

“Sen mi babaanne?” İpy babaannesine büyük bir şaşkınlıkla baktı. Sonra yüzünde kapara bir ifade belirdi, kaşları öfkeyle çatılırken dudaklarının arasındaki çiçek yere düştü. “Bunu niçin yaptın? Sana neydi ki bundan?”

“Ailemi ilgilendiren her konu beni de ilgilendirir.”

“Babam da seni dinledi, öyle mi?”

“Başlangıçta dinlememiş gibiydi,” diyen Esa sert, vurgulu bir sesle ekledi: “Bu sana ders olsun sevgili yavrum. Kadınlar doğuştan yeterince akıllı olmasalar bile eninde sonunda erkeklerin zayıf taraflarından yararlanmayı, erkekleri parmaklarında oynatmayı öğrenirler. Anımsatayım. O akşam oyun tahtasını Henet’in eline verip verandaya yollayan da bendim.”

“Anımsıyorum, babamla oynamıştık... Eeee, ne olmuş?”

“Olan şu... Babanla üç el oynadınız. Ve her defasında sen, çok daha zeki bir oyuncu olduğun için babanı yendin.”

“Evet.”

“Hepsi bu kadar işte,” dedi Esa gözlerini yumarak. “Baban da diğer tüm beceriksiz oyuncular gibi yenilmeyi hazmedemiyordu, özellikle de küçücük bir çocuğa yenilmeyi. Ve yenildiği anda benim ona söylediklerimi anımsadı, senin ortaklığa alınamayacak kadar genç olduğuna karar verdi.”

İpy hayret içinde babaannesine baktı. İnanamıyordu. Sonra güldü. Hiç de hoş bir gülüş değildi bu.

“Çok zekisin Esa,” dedi. “Evet, yaşlısın ama çok zekisin. Hiç kuşkusuz sen ve ben ailenin en zekileriyiz. Bu oyunda ilk oyunu sen kazandın, ama göreceksin, ikinci oyun benim. Çok dikkatli ol babaanne, kendini kolla!”

“Zaten benim niyetim de bu!” diyen Esa anlamlı anlamlı gülümseyerek ekledi: “Bu dediklerine karşılık ben de sana bir öneride bulunayım. *Sen de* çok dikkatli ol! Ağabeylerinden biri öldü, biri de ölümün kıyısından döndü. Sen de aynı babanın oğlusun, aynı kaderi paylaşma!”

İpy öfkeyle sıırttı.

“Benim için hiç endişelenme.”

“Neden? Sen de Nofret’i tehdit ettin, onu aşağıladın.”

“Nofret!” İpy’nin bu konuyu umursamadığı, hatta hor gördüğü gözden kaçacak gibi değildi.

“Senin kafanda ne var?” diye sordu Esa sert bir ifadeyle.

“Benim de kendime göre fikirlerim var babaanne. Emin ol ne Nofret ne de ruhu beni korkutuyor. Elinden gelen bir şey varsa yapsın.”

O anda tiz bir çığlık duyuldu. Hemen ardından da Henet feryat ederek içeri girdi.

“Aptal çocuk! Küstah çocuk! Ölülere dil uzatılmaz! Üstelik de Nofret’in neler yapabileceğini görmüşken... Hem üzerinde seni ruhlardan koruyacak muska bile yok!”

“Korunmak mı? Ben kendimi korumasını bilirim. Çekil yolumdan Henet, işlerim var. O tembel köylülere gerçek bir efendi nasıl olurmuş göstereceğim.”

Henet’i kenara itip dışarı çıktı.

Esa da Henet’in haykırışlarını daha fazla dinlemek istemiyordu.

“Yeter artık Henet,” dedi. “İpy için sızlanmayı bırak! Ne yaptığını biliyor da olabilir, bilmiyor da. Tavırları biraz tuhaf... Neyse, asıl sen bana şunu açıkla bakayım. İmhotep’i, İpy’yi ortaklığa almamak konusunda ikna edenin Sobek olduğunu Kameni’ye sen mi söyledin?”

O anda Henet’in sesindeki vurgu değişti, yakınma yerini sızlanmaya bıraktı.

“Benim bu evde dedikodu yapacak zamanım mı var? İşim başımdan aşkın. Kameni’ye, eğer kendisi gelip benimle konuşmazsa söyleyecek tek bir sözüm bile olmaz. Sanırım senin de kabul edeceğin gibi nazik ve hoş bir genç adam o, üstelik onun öyle olduğunu tek düşünen de ben değilim. Tanrım hayır! Genç bir dul yeni bir hayat arkadaşı bulmak isterse elbette ki yakışıklı, genç bir adamı seçer. Tabii buna İmhotep ne der, hiç bilemem. Ne de olsa Kameni henüz mesleğinin başlangıcında bir yazıcı.”

“Kameni’nin ne olduğu veya ne olmadığı bizi ilgilendirmez. İpy’nin ortaklığa alınmasını istemeyenin Sobek olduğunu ona söyledin mi, söylemedin mi, onu söyle!”

“Şey Esa... söyleyip söylemediğimi tam olarak anımsayamıyorum. Aslında birine gidip özellikle bir şey söylemediğimden eminim. Ama kazara ağızdan kaçan bir laf kulaktan kulağa dolaşıyor. Hem Sobek’in, hatta Yahmose’nin de İpy’nin ortaklık sorumluluğunu üzerine alamayacak kadar genç olduğunu düşündüklerini sen de biliyorsun. Bunu açık açık söylememiş olsalar bile bir şekilde konuştuklarında Kamenî onları duymuş olabilir. Ben asla dedikodu yapmam ama Tanrı insana dili konuşmak için vermiş ve ben de sağır dilsiz değilim...”

“Sağır ve dilsiz olmadığın kesin Henet, buna hiç kuşku yok. Ama dil bazen çok etkili bir silah olabilir. Dil birinin ölümüne neden olabilir, hatta birkaç kişinin bile... Umarım *senin* dilin bir ölüme neden olmamıştır Henet.”

“Ama Esa, neler söylüyorsun! Kafandan neler geçiyor senin? Ben hiç kimseye başkalarının duymasında sakınca gördüğüm bir şeyi söylemediğimden eminim. Söylediklerimi bütün dünya duyabilir. Bu aileye ölesiye bağlıyım, bu ailenin her bir bireyi için canımı veririm. Onlar bunun değerini bilmiyor olabilirler, bu sevgiyi küçümseyebilirler. Ama ben sevgili annelerine söz verdim...”

“Tamam, tamam,” dedi Esa yaşlı kadının sözünü keserek. “İşte benim tombul bıldırcınlarım geliyor, pırasa ve maydanozla pişirildi... Nefis kokuyor, tandırda pişti. Madem o kadar bağlısın bize Henet, şu bıldırcından bir lokma al da ye bakalım, zehirli mi anlayalım.”

“Esa!” Henet bir çığlık attı. “Zehir mi dedin? Nasıl böyle şeyler söyleyebilirsin? O yemek kendi mutfağımızda pişirildi.”

“Olabilir ama yine de benden önce birinin tatması gerek. Madem bu aile için canını vermeye hazırsın, yemeğimi senin tatman daha doğru. Olsa bile bunun acılı bir ölüm olacağını sanmıyorum.

Hadi Henet! Bak bıldırcınlar ne tombul, ne lezzetli görünüyor. Hayır, ona bakma, küçük kölemi kaybetmek istemem. Henüz çok genç ve hayat dolu. Sen zaten yaşamının en iyi günlerini geride bırakmışsın Henet, bundan sonra olacaklar o kadar da önemli değil. Hadi, aç ağzını... Nasıl, nefis değil mi? Aaa, yüzün yemyeşil kesildi! Yoksa bu küçük şakam hoşuna gitmedi mi? Hoş gitti desen de sana inancak değilim. Ha ha ha.”

Esa, keyifle kıkır kıkır güldü. Sonra birden kendisini toparlayarak önüne konan leziz yemeği büyük bir iştahla yemeye başladı...

15. BÖLÜM

YAZIN İKİNCİ AYI

1. GÜN

I

Tapınaktaki görüşme sona ermişti. Ölüye gönderilecek mektup özenle hazırlanmış, gereken düzeltmeler yapılmıştı. Hori ile birlikte iki yazıcı soluk bile almadan çalışmışlardı. Sonunda ilk adım atılmıştı.

Başrahip mektubu imzalayıp yüksek sesle okunması için işaret verdi.

Pek ulu ve aziz ruh Ashayet'e;

Bu mektubu sana kardeşin ve kocan yazıyor. Kız kardeş erkek kardeşi unuttu mu? Ana, doğurduğu çocukları unuttu mu? Ulu ruh Ashayet kötü bir ruhun çocuklarına a zarar vermekte olduğunu bilmiyor mu? Oğlun Sobek zehirlenerek Osiris'in diyarına göç etti bile.

Yaşarken seni tüm gücümle onurlandırmıştım. Sana mücevherler, elbiseler, bacaklarına, kollarına sürmek için merhemler, kokulu yağlar, parfümler almıştım. Beraberce huzur ve neşe içinde bizim için hazırlanan zengin sofralara oturmuş, güzel yemekler yemiştik. Sen hastalandığında

senden hiçbir masrafı esirgememiştim. Sana bakması için en maharetli hekimleri çağırmıştım. Öldüğünde senin için onuruna layık bir cenaze töreni hazırlatmış, seni tüm ritüellere uygun şekilde, gereken tüm törenler ve dualar yerine getirilerek sonsuz mekânına yerleştirmiş, ölümden sonraki yaşamın için gerekecek her şeyin yanına bırakılmasını sağlamıştım. Yapay köleler ve hizmetkârlar, yapay bir öküz, yiyecek içecek, mücevherler ve giysiler konulmuştu mezarına. Yasını uzun yıllar boyunca tuttum. Ancak çok uzun yıllar geçtikten sonra, henüz tam ihtiyarlamamış bir erkeğe yakışır şekilde yaşamak için kendime bir odalık aldım.

İşte bu odalık şimdi çocuklarına zarar vermeye çalışıyor. Bundan haberin var mı? Büyük olasılıkla yok. Çünkü eğer ulu ruh Ashayet bu durumu bilmiş olsaydı, eminim ki, kendi kanından, canından kopmuş olan oğullarının yardımına koşmak için elinden geleni yapardı.

Kanımca ulu Ashayet'in bilmesi gereken şudur ki, yapılan kötülükler devam etmekte ve bu odalık kara büyülerde çok güçlü. Yapılan bu kötülükler hiç kuşkusuz senin bilgin ve isteğin dışında ulu Ashayet. Bu yüzden düşünmelisin. Ölümler Âlemi'nde senin çok nüfuzlu akrabaların ve kudretli yardımcılarının vardır. Örneğin vezirin odabaşı büyük ve asil İpy. Onun yardımını iste! Sonra annenin kardeşi bölgemizin büyük yargıcı Meriptah. Ona da bu acı ve utanç verici gerçeği anlat. Konuyu yüksek mahkemeye getirsin! Tanıklar çağrılın, Nofret'in yaptığı kötülükler ortaya dökülsün! Nofret'i yargılasınlar, mahkûm etsinler ve artık bir daha bize, bu evdekilere kötülük yapmasına engel olsunlar.

Eyulu ve aziz Ashayet, eğer bu odalığa kandiğı ve senden doğmuş olan çocuklarına haksızlık etti diye kardeşin İmhotep'e kızılırsan, unutma ki bu durumdan zarar gören yalnızca o değildir, aynı zamanda senin öz çocuklarındır. Onlar da aynı ıstırabı çekiyorlar. Çocuklarının hatırına, onların başı için kardeşin İmhotep'i bağışla!

Baş yazıcı mektubu okumayı bitirdi.

Mersu beğeniyle başını salladı:

"Çok iyi ifade edilmiş. Sanırım hiçbir eksik yok."

İmhotep ayağa kalktı:

"Çok teşekkür ederim rahip. Bağışlarım yarın güneş batmadan elinize ulaşacaktır, sığır, yağ ve keten. Hemen ardından da tören zamanını belirleyebilir miyiz? Anıtmezar'ın bağış odasına bırakılacak üzeri yazılı kâse için yapılacak töreni kastediyorum."

"Bunu üç gün sonra yapacağız. Kâsenin üzeri yazılacak. Tören için gereken hazırlıklar tamamlanacak."

"Nasıl isterseniz. Acele etmezsek başımıza daha başka felaketler gelmesinden endişeleniyorum."

"Endişeni anlıyorum İmhotep. Ama rahat ol. Asil ve ulu ruh Ashayet bu yakarmalarımıza kayıtsız kalmayacaktır. Yakınları güçlü ve etkili ruhlardır. Adaletin yerini bulmasını elbette ki sağlayacaklardır."

"İsis yardımcımız olsun! Teşekkür ederim Mersu. Oğlum Yahmose senin sayende iyileşti. Hadi gel Hori, daha yapılacak bir sürü işimiz var. Eve dönelim. Ah, şu mektup içimi rahatlattı, omzumdan büyük bir yük kalktı. Ulu ve aziz Ashayet kafası karışmış kardeşinin isteğini yapacaktır."

II

Hori elinde papirüs rulolarıyla bahçeye girdiğinde Renisenb onu bekliyordu. Gölün kıyısından ona doğru koştu.

“Hori...”

“Evet Renisenb, söyle!”

“Benimle Esa’nın odasına gelir misin? Seni görmek istiyor. Gelmeni bekliyor.”

“Tabii. Yalnız İmhotep’e bir bakayım da...”

O arada İpy İmhotep’i bir kenara sıkıştırmış, baba oğul alçak sesle coşkulu bir konuşmaya dalmışlardı.

“Şu elimdekileri bırakayım geliyorum Renisenb.”

Hori ile Renisenb’in içeriye girdiğini gören Esa buna sevindi.

“İşte, Hori de geldi babaanne, gelir gelmez alıp sana getirdim.”

“İyi ettin. Dışarıda hava güzel mi?”

Renisenb şaşırmıştı.

“Şey... sanırım öyle!”

“Öyleyse bana bastonumu ver. Biraz bahçede dolaşalım.”

Esa evden çok ender çıktığı için Renisenb büsbütün afalladı.

Yaşlı kadını kolundan tutup yürümesine yardımcı oldu. Büyük salondan geçip verandaya çıktılar.

“Şurada oturur musun babaanne?”

“Hayır yavrum, gölete kadar yürüyeceğim.”

Esa, ağır ağır yürüyor, biraz da topallıyordu ama yine de bacakları güçlüydü. Yorulmuşu benzemiyordu. Etrafına bakınıp, göletin kenarında, firavunincirinin gölgesinde çiçek tarhlarının bulunduğu köşeyi seçti.

Seçtiği yere iyice yerleştikten sonra hoşnut ancak gergin bir ifadeyle konuşmaya başladı.

“Neyse, burada rahatça konuşabiliriz. Bizi kimse duymaz.”

Hori büyük bir beğeni ve saygıyla başını salladı.

“Ne kadar akıllısın Esa.”

“Konuşacaklarımızın üçümüzün arasında kalması gerekiyor. Sana güvenim tam Hori. Çocukluğundan beri bizim yanımızdasın. Her zaman akıllı, sadık, ketum bir insan oldun. Renisenb de torunlarım arasında en çok sevdiğimdir. Ona hiç kimsenin zarar vermesini istemem.”

“Ona hiçbir zarar gelmeyecek Esa.”

Hori’nin sesi iyice kısıktı. Ama bu alçak sesteki tonlama ve yüzündeki ifade Esa’nın çok hoşuna gitti, onu rahatlatmıştı.

“Bu sözlerin hoşuma gitti Hori,” dedi. “Sakin ve soğukkanlı, ama dediğini yapmakta kararlı olduğunu anlatıyor... Neyse, şimdi anlat bana, bugün neler yaptınız?”

Hori ölüye yazılan mektubu anlattı. Esa dikkatle dinledi.

“Şimdi beni iyi dinle Hori. Önce şuna bir bak bakalım.”

Elbisesinin kıvrımları arasından aslanlı gerdanlığı çıkarıp uzattı.

“Renisenb, bunu nerede bulduğunu anlat ona.”

Renisenb anlattı.

Renisenb’in ardından Esa, “Evet, söyle bakalım Hori,” dedi. “Ne düşünüyorsun bu konuda?”

Hori bir süre yanıt vermedi. Sonra ihtiyar kadına döndü ve sordu:

“Sen yaşlı, görüp geçirmiş, zeki bir kadınsın Esa. Sen ne düşünüyorsun?”

“Sen de bilmeden, düşünmeden aklına geleni söyleyenlerden değilsin Hori, gerçekdışı sözler etmekten kaçınırsın. En başından beri Nofret’in nasıl öldüğünü biliyordun, değil mi?”

“Kuşkulanıyordum Esa... Benimki yalnızca bir kuşkuydu...”

“Doğru. Zaten elimizde yalnızca kuşkularımız var. Ama bugün burada, bu gölet kenarında üçümüz de rahatça kuşkularımızı irdeleyebiliriz, tabii daha sonra bu konulara bir daha dönmek üzere. Bence bu evin içinde olanlar üç şekilde açıklanabilir: Birincisi, çoban çocuk doğru söylüyordu ve gördüğü gerçekten Nofret’in Ölüler Diyarı’ndan gelen hayaletiydi. Kadın öcünü almak için bu aileye daha da fazla acı ve keder çekirmek istedi. Bu doğru olabilir, çünkü rahipler ve başka bazı bilgeler ölülerin geri gelebileceklerini ileri sürüyorlar. Hastalıklara kötü ruhların neden olduğunu da biliyoruz. Ama ben yaşlı bir kadın olarak rahiplerin her sözüne inanmak gerekmediği kanısındayım. Bana başka olasılıklar da söz konusu olabirmiş gibi geliyor.”

Hori, “Ne gibi?” diye sordu.

“Diyelim ki gerçekten de Nofret’i Satipy öldürdü ve daha sonra onu öldürdüğü yerde Nofret’in hayalini gördü. Korku ve suçluluk duygusunun da etkisiyle paniğe kapılıp, kendisi de aynı yerden düşüp öldü. Bu mantıklı ve kabul edilebilir bir açıklama. Öyle olduğunu kabul edelim ama olayın sonrasını bir de başka açıdan yaklaşıp çözümlemeye çalışalım. Diyelim ki henüz kim olduğunu bilemediğimiz biri İmhotep’in iki oğlundan kurtulmak istiyordu ve onları öldürme girişiminde bulundu. Bu bilinmeyen kişi bu olayın yaygın batıl inançların etkisinde kalınarak Nofret’in ruhuyla bağdaştırılacağına bilincindeydi. Dolayısıyla bu cinayetleri kin ve intikam duygularından hareketle Nofret’in ruhunun işlediği düşünülecek ve bu da gerçek katilin işine gelecekti. Bu da akla yakın, geçerli bir varsayım, öyle değil mi?”

Renisenb haykırdı:

“İyi ama Yahmose ile Sobek’i kim öldürmek isteyebilir?”

Esa, “Hizmetçilerden biri olamaz,” dedi. “Onlar buna cesaret edemezler. Bu durumda üzerinde durabileceğimiz kişi sayısı iki elin parmaklarından az.”

“Yani *içimizden* biri mi babaanne? Bu olanaksız!”

“Hori’ye bak,” dedi Esa alaycı bir ifadeyle. “Hiç itiraz ediyor mu?”

Renisenb Hori’ye döndü.

“Hori, sen gerçekten...”

Hori ciddi ciddi başını salladı.

“Renisenb sen çok gençsin, insanlara güveniyorsun. Tanıdığın ve sevdiğin insanların sana göründükleri gibi olduğunu sanıyorsun. İnsan kalbinin taşıyabileceği acıdan da, kin ve kötülükten de haberin bile yok.”

“Ama kim? Hangimiz?”

Esa söze karıştı.

“Şimdi yeniden çoban çocuğun anlattığı öyküye dönelim. Çocuk boyalı, keten elbiseli, boynuna Nofret’in gerdanlığını takmış bir kadın görmüş. Eğer bu bir hayalet değilse ki büyük olasılıkla değil, çocuğun gördüğü kadın gerçektir. Yani çocuk bilinçli bir şekilde Nofret gibi *görünmeye* çalışan bir kadınla karşılaştı. Bu, Kait de olabilirdi Henet de. Tabii *sen* de olabilirdin Renisenb! Uzaktan bakınca Nofret’in giysilerini giymiş, peruğunu takmış herhangi bir kadın olabilirdi. Hişşt! Sözümlü kesme! Bırak da devam edeyim. Bir diğer olasılık ise çocuğun yalan söylüyor olması. Yani belki de kendisine *öğretilen* bir öyküyü anlatıyordu. Ona emir verebilecek durumda olan bir kimsenin isteğini yerine getiriyordu. Kafası pek çalışmadığından birkaç tatlı söz ya da eline sıkıştırılan birkaç kuruş karşılığında söyleyeceklerinin neye yol açacağını elbette ki anlayamamıştır. Ne yazık ki gerçeği asla öğrenemeyeceğiz, çünkü çoban

çocuk da öldü. Aslında çocuğun ölmüş olması da üzerinde durulması gereken ayrı bir nokta. Yalnızca bu bile benim çocuğun kendisine ezberletilen bir öyküyü anlatmış olması olasılığına daha çok inanmamı sağlıyor. Keşke yaşıyor olsaydı, onu biraz sıkıştırırsaydık anlattıklarının masal olduğunu ortaya çıkarabilirdik. Bir çocuğun yalan söyleyip söylemediğini anlamak çok kolaydır.”

“Demek sen aramızda insanları zehirleyerek öldürmeye çalışan bir katil olduğunu düşünüyorsun Esa, sence gerçekten öyle mi?” diye sordu Hori.

“Evet,” dedi Esa. “Peki ya sen? Sen inanmıyor musun?”

“Sanırım ben de aynı şeyi düşünüyorum.”

Renisenb üzgün üzgün bir Esa’ya bir Hori’ye bakıyordu. Perişandı.

“Ama bunun için hiçbir neden göremiyorum, anlam veremiyorum,” diye ekledi Hori.

“Haklısın,” diye başını salladı Esa. “İşte ben de bu yüzden kaygılanıyorum. Bundan sonraki kurbanın kim olacağını kestiremiyorum.”

Renisenb kendisini tutamayarak bağırdı.

“Yani içimizden biri mi?

Hâlâ şaşkınlık içindeydi.

Esa bundan emin olduğunu belirten kararlı bir ses tonuyla, “Evet, Renisenb,” dedi. “İçimizden biri... Henet, Kait, Kameni, İpy ya da belki İmhotep. Evet, Esa ya da Hori de olabilir elbette.” Gülmseyerek torununa baktı. “Ya da sen, Renisenb...”

Hori de söze karıştı.

“Çok haklısın Esa, kendimizi de buna katmalıyız.”

“Ama neden?” diye bağırان Renisenb’in sesinde dehşet ve korku bir aradaydı. “Neden?”

“Bunu bilseydik, bütün istediklerimizi kolayca öğrenebilirdik,” diyen Esa bilgiç bir tavırla sürdürdü sözlerini. “Şu durumda yalnızca saldırıya uğrayanlardan hareketle bir sonuca varmaya çalışabiliriz. Ne biliyoruz? Evet, Yahmose şarap içmeye niyetlendiğinde Sobek yoktu, beklenmedik bir şekilde sonradan katıldı ona. Bu durumda bunu her kim yaptıysa asıl öldürmek istediği kişinin Yahmose olduğu ortaya çıkıyor. Sobek’i öldürmek gibi bir amacı var mıydı o pek belli değil.”

Renisenb kuşkuyla, “Ama kim Yahmose’yi öldürmek isteyebilir ki?” diye sordu. “İçimizde hiç düşmanı olmayan biri varsa o da Yahmose’dir. O hep sakindir, yumuşak başlıdır, herkese iyi davranır.”

Hori de bunu onayladı.

“Bu durumda nedenin kişisel bir kin olmadığını düşünmemiz gerekiyor. Renisenb’in de dediği gibi Yahmose düşman kazanacak bir adam değildir.”

“Doğru,” dedi Esa. “Kişisel kinden çok daha ötede daha güçlü bir neden olmalı. Kim bilir belki tüm aileye düşman biriyle karşı karşıyayız. Ya da bütün bunların gerisinde Ptahotep’in⁽¹⁾ kitabında uyardığı gibi açgözlülük yatmakta. Ptahotep kitabında her kötülüğün ve birçok eylemin gerisinde hırs ve açgözlülük olduğunu söyler.”

Hori, “Nereye varmak istediğini anladığımı sanıyorum Esa,” dedi. “Ama bir sonuca varmak için geleceğe yönelik bazı varsayımlarda bulunmamız gerekecek.”

(1) 5. Hanedan döneminde yaşayan (MÖ 2500 civarı) Mısırlı bilge ve yönetici (vezir) Ptahotep 110 yıllık yaşamı süresince edindiği tüm bilgileri bu kitapta toplamıştır. Ptahotep bilgeliğinden dolayı büyük ün kazanmıştır: *Ptahotep’in Vecizeleri*.

Esa, başını öyle şiddetle salladı ki, peruğu yana kaydı. Bu haliyle gülünç bir görünümü vardı ama kimsenin gülecek hali yoktu. “Hadi, birkaç varsayım türet Hori.”

Hori birkaç dakika dalgın dalgın düşündü. İki kadın onun ağzından çıkacak sözleri sabırsızlıkla bekliyordu.

Sonunda Hori düşüncelerini açıklamaya başladı:

“Eğer Yahmose planlandığı şekilde ölmüş olsaydı, bundan İmhotep’in geride kalan oğulları Sobek ile İpy yararlanacaklardı. Hiç kuşkusuz mallardan bir kısmı Yahmose’nin çocukları için ayrılacaktı ama bunların yönetimi de yine Sobek’le İpy’ye verildi. Özellikle de Sobek’e. Yahmose’nin ölümünden en büyük yararı sağlayan Sobek olacaktı. İmhotep’in yokluğu sırasında Ka rahipliği görevini de Sobek yapacak ve büyük olasılıkla babasının ölümünden sonra bu görev de ona kalacaktı. Ancak, Sobek’in suçlu olması olanaksız çünkü zehirli şarabı asıl fazla miktarda içip ölen o oldu. Bu durumda Sobek ve Yahmose’nin ölümleri yalnızca bir tek kişiye yarardı: Yani bu varsayımla İpy.”

“Tamam,” dedi Esa. “Son derece ileri görüşlü bir genç olduğunu zaten biliyordum ama aynı şekilde sağduyulusun da. *Bu varsayımla* demekle de bunu gösterdin. Neyse, şimdi biraz İpy’nin üzerinde duralım. İpy çok genç ve sabırsız. Birçok yönden hırçın ve huysuz. İnsanların kendi isteklerinin yerine getirilmesinden başka hiçbir şeyin önemi olmadığını düşündükleri bir yaşta. Ortaklığa alınmasını ağabeylerinin engellediğini düşünüyor, bundan dolayı öfkeleniyordu. Ayrıca sanırım Kameni de ona hoş olmayan bazı şeyler söylemiş.”

“Kameni mi?”

Bunu soran Renisenb’di. Ancak sözcükler ağzından çıkar çıkmaz kıpkırmızı kesildi. Dudağını ısırdı. Hori başını çevirip genç

kadına baktı. Her nedense bu uzun, içe işleyen, sakın bakış genç kadının yüreğini sızlattı. Esa boynunu öne doğru uzatarak torununa baktı.

“Evet Kameni,” dedi Esa. “Onu Henet de mi biraz doldurdu, bunu bilemiyorum. Neyse, İpy hırslı, kendisini beğenmiş, küstah ve ağabeylerinin kendisi üzerindeki otoritesine içerleyen bir genç adam. Uzunca bir süre önce bana bu aileyi yönetecek zekâya ve akla sahip tek kişinin kendisi olduğunu söylemişti.”

Esa’nın sesi soğuk ama küçümseyiciydi.

Hori sordu:

“Bunu *sana da mı* söyledi?”

“Evet. Neyse ki zekâ konusunda benim de kendisinden eksik kalmadığımı söyleyecek kadar düşünceliydi.”

Renisenb duyduklarına inanmadığını açıkça belirten bir sesle, dehşet içinde sordu:

“Yani, Yahmose ile Sobek’i İpy mi zehirledi? Söylemek istediğin bu mu?”

“Bu yalnızca bir olasılık. Hepsi o kadar. Burada kuşkularımızı konuşmak için toplandık, henüz sıra kanıtlara gelmedi. İnsanlar tanrıların bundan hoşlanmadıklarını bile bile zamanın başlangıcından beri kardeşlerini öldürmüş, kin ve nefretlerinin, hırslarının esiri olmuşlardır. Eğer İpy böyle bir şey yaptıysa kanıtlamak çok zor olacak, çünkü İpy gerçekten çok zeki.”

Hori başıyla onayladı. Esa düşüncelerini açıklamayı sürdürdü:

“Dediğim gibi, burada, şu firavuninciri ağacının altında yalnızca kuşkularımızdan söz edeceğiz. Ve bu bağlamda sırasıyla ailenin bütün bireylerini ele alıp, görüşlerimizi belirteceğiz. Daha önce de söylediğim gibi hizmetçileri bunun dışında tutmamız gerekiyor, çünkü onlardan birinin böyle bir cinayet işlemeye cesaret edebile-

ceğini bir an olsun düşünemiyorum. Ancak Henet'i bunun dışında tutmayacağım.”

“Henet mi?” diye bağırdı Renisenb. “Ama Henet bize çok sadık. Her fırsatta da bu bağlılığını ifade ediyor.”

“Yalan söylemek bazen gerçeği söylemekten kolaydır. Henet'i yıllardan beri tanırım. Annenle buraya geldiği zaman genç bir kadındı. Ashayet'in uzaktan akrabasıydı, yoksul ve zavallı biri. Kocasını onu genç yaşında terk etmiş. Hoş Henet gençliğinde de hiçbir çekiciliği olmayan, çirkin bir kadındı. Sonra da onu boşamış. Çocuğu ise bebekken ölmüş. Kocasından boşanınca annenin peşine takılıp buraya gelmişti. Sözde annene çok bağlıydı. Ashayet evde ve bahçede dolaşırken Henet'in ona bakışını çok izlemişimdir. İnan bu bakışlarda sevgiden eser yoktu Renisenb. Yalnızca kıskançlık ve çekememezlik vardı o gözlerdeki parıltıda. Hepinizi çok sevdiği iddiasına gelince, ben buna pek inanamıyorum.”

“Peki sen Renisenb,” diye sordu Hori. “Henet'i sever misin?”

Renisenb istemeye istemeye, “Yooo, hayır,” dedi. “Onu bir türlü sevemedim. Hatta bazen onu sevemediğim için kendime kızdığım bile olur.”

“Belki de bunun nedeni içgüdüsel olarak ona güvenememen, sözlerine inanmamandır. Bugüne kadar size olan sevgisini kanıtlayacak bir şey yaptığını gördün mü hiç? Tek yaptığı aileyi birbirine katmak için sizi kıracağını, öfkeli olacağını bile bile laf taşımak. Aranızı açmak için elinden geleni yapmıyor mu?”

“Evet, evet, bu doğru,” diyen Esa güldü. “Senin gözlerin kadar kulakların da bir hayli keskin sevgili Hori.”

Renisenb ısrarı sürdürdü:

“Ama babam Henet'e inanıyor, onu seviyor.”

“Benim oğlum oldum olası aptalın biridir,” dedi Esa. “Bütün erkekler pohpohlanmaktan hoşlanır Renisenb. Henet de yağcılıkta

çok cömert, babanı ziyafete giderken kadınların süründükleri tuvalet yağları gibi fazlasıyla pohpohluyor. Aslında babana gerçekten de bağlılık duyuyor olabilir, bazen böyle düşünmekten kendimi alamıyorum ama öyleyse bile Henet'in bu evde onun dışında kimseye karşı sevgisi ve bağlılığı olmadığı kesin."

Renisenb yine itiraz etti.

"Ama eminim Henet birini öldürmez... *Öldüremez*... Hem bizi neden zehirlemek istesin ki? Bundan çıkarı ne olabilir?"

"Hiç... hiçbir şey. Nedenine gelince, Henet'in kafasından nele-
rin geçtiğine ilişkin en ufak bir fikrim yok. Ne düşünür, ne hisseder bilmiyorum, bilemem de. Ama bazen onun o yaltakçı, sinsi davranışlarının gerisinde tuhaf şeyler olduğunu hisseder gibi oluyorum. Eğer öyleyse bile, sen, ben ve Hori bunu hiçbir zaman öğrenemeyeceğimizi kabul etmeliyiz."

Hori başıyla onayladı.

"İnsanın içinde gizli kötülükler vardır," dedi. "Bundan Renisenb'e de bahsetmiştim."

"O zaman ne demek istediğini anlayamamıştım," diye karşılık verdi Renisenb. "Şimdi şimdi daha iyi anlamaya başlıyorum. Her şey Nofret'in gelişiyi başladı. O zaman aramızda hiç kimsenin olduğunu düşündüğüm gibi olmadığının farkına varmıştım. Bu beni korkutmuştu... Şimdi ise..." Ellerini çaresizlik içinde iki yana açtı. "Her şey korku..."

"Korku eksik bilgiden kaynaklanıyor," dedi Hori. "Eğer gerçeği öğrenirsek korkacak hiçbir şey kalmayacak Renisenb!"

Esa yeniden konuya döndü:

"Sonra, bir de Kait var."

"Yoo, Kait olamaz!" diye bağırdı Renisenb. "Kait Sobek'i öldüremez. Olacak şey değil bu!"

“Yeryüzünde olmayacak, inanılmayacak hiçbir şey yoktur Renisenb,” dedi Esa. “Yaşamım boyunca hiçbir şey öğrenmedimse bunu öğrendim. Kait aptal bir kadın ve ben her zaman aptal kadınlardan çekinirim, onlara hiç güvenim yoktur. Böyleleri çok tehlike-lidirler. Yalnızca kendi yakın çevrelerini görür gözleri ve bir anda yalnızca bir tek şeye yoğunlaşabilirler. Kait merkezine çocuklarını ve çocuklarının babası Sobek’i yerleştirdiği küçük bir dünyada yaşıyordu. Belki de Yahmose ortadan kalkarsa çocuklarının daha büyük bir mirasa sahip olacağını düşünmüştür. İmhotep öteden beri Sobek’ten pek hazzetmezdi, onun gözünde Sobek ne yaparsa yapsın başarısızdı. Acul, sabırsız, asi... İmhotep’in güvendiği oğlu Yahmose’ydi. Yahmose ortadan kalkarsa İmhotep Sobek’e güven-mek, işlerinin başına onu geçirmek zorunda kalacaktı. Bence Kait o küçük kafasıyla böyle düşünmüş olabilir.”

Renisenb ürperdi. İstemeyerek de olsa bu sözlerin Kait’in ya-şama bakışını doğru olarak ifade ettiğini kabul etmesi gerekiyordu. Kait’in bütün sevgisi, duyarlılığı, bütün ilgisi ve özeni yalnızca ço-cuklarına yönelikti. Onun için çocukları ve Sobek dışında bir dünya yoktu. Bunun dışındaki her şeye kayıtsız ve ilgisiz bakıyordu.

Renisenb ağır ağır, “Ama...” dedi. “Sobek’in de susamış ve yor-gun bir halde dönüp o şaraptan içeceğini tahmin etmesi gerekmez miydi?”

“Hayır,” dedi Esa. “Etmezdi, edemezdi çünkü dediğim gibi Kait aptal bir kadındır. O yalnızca görmek istediğini görür. Yahmose şarabı içecek, ölecek, bütün suç da kötü ruhlu ve güzel Nofret’in ru-huna bağlanacaktı. Kait ancak bu kadarını düşünebilir, değişik ola-sılıkları ve alternatifleri düşünmek ona göre değil. Ayrıca Sobek’in ölmesini istemediği için kocasının beklenmedik bir anda eve döne-bileceği de hiç aklına gelmemiştir.”

“Ama Yahmose yaşıyor ve Sobek öldü! Eğer dediklerinde yanlışlıyorsan, bu Kait için korkunç olmalı.”

“Bu aptalların başına her zaman gelir,” dedi Esa. “Olaylar planlarına göre gelişmez, yaptıkları plan istediklerinin tamamen tersine sonuç verir.” Biraz düşündü ve ekledi: “Gelelim Kameni’ye...”

“Kameni mi?”

Renisenb bu kelimeyi elinden geldiğince sakın ve kayıtsız bir ses tonuyla söylemeye çalışmıştı ama Hori’nin bakışlarını bir kez daha yüzünde hissetti ve huzursuz oldu.

“Evet, Kameni’yi bu listenin dışında bırakamayız. Görünürde bize bir zarar vermek istemesi için bir nedeni olmasa da onu pek iyi tanımadığımızı da göz önünde bulundurmalıyız. Nofret gibi o da Mısır’ın kuzeyinden. İsteyerek ya da istemeyerek Nofret’e yardım etti. Yani İmhotep’in kendi öz çocuklarına cephe almasına neden olan o mektubu yazdı ve Nofret’e yardımcı oldu. Aslında Kameni’yi zaman zaman izledim. Ama doğrusunu söyleyeyim, pek bir fikir edinemedim. Genel anlamda sıradan, zeki, yakışıklı, kadınlara çekici gelecek bir tip. Evet, kadınlar Kameni’den hoşlanırlar. Ama belki de yanılıyorum, bu genç adam kadınların yüreklerini ve akıllarını uzun zaman etkileyebilecek nitelikte biri değil. Neşeli, açık yürekli bir adam gibi görünüyor. Nofret’in ölümüne karşı da büyük bir üzüntü göstermedi.

Ama bütün bunlar görüntüye bakıp da yapılmış yorumlar. Bir insanın aklından, yüreğinden geçenleri kim bilebilir ki? Kararlı bir erkek istediği role girebilir... Acaba Kameni Nofret’in ölümü üzerine çok büyük bir kedere kapılıp, onun intikamını almaya karar vermiş olabilir mi? Nofret’i Satipy öldürdüğüne göre Kameni de onun kocasının, yani Yahmose’nin ölmesi gerektiğini düşünmüş olabilir mi? Tabii Sobek de listede olabilir çünkü o da Nofret’i tehdit eden-

ler arasındaydı. Ayrıca Nofret'e acı çektiren Kait ile Nofret'ten nefret eden İpy'yi de... İnanılır gibi değil ama kim bilir?"

Esä sustu ve Hori'ye baktı.

Hori, "Kim bilir Esa?" diye yineledi yaşlı kadının sözlerini.

Esä onu kurnaz, sinsî bakışlarla süzdü.

"Belki de sen bilirsin Hori. Biliyorsun, değil mi?"

Hori bir süre yanıt vermedi.

Sonra, "Evet," dedi. "Şaraba zehri kimin karıştırmış olduğuna ilişkin bir fikrim var ama henüz pek net değil. Bilemiyorum, inana-sım gelmiyor. Gerçekten..." Kaşlarını çatarak başını salladı. "Hiç kimseyi suçlamış olmak istemem."

"Burada yalnızca kuşkularımızdan bahsediyoruz. Hadi, anlat bize de düşündüğünü Hori."

Hori başını salladı.

"Hayır Esa. Bu çok belirsiz, çok uzak bir olasılık. Ayrıca eğer yanılmıyorsam, doğruysa, senin bu gerçeği bilmemen daha doğru olur. Çünkü bu bilgi senin açımdan tehlikeli olabilir. Reni-senb için de..."

"O halde bu bilgi senin için de tehlikeli Hori?"

"Evet, tehlikeli... Aslında hepimiz tehlikedeyiz Esa. Belki yalnızca Renisenb biraz uzak bu tehlikeden."

Esä bir süre hiçbir şey söylemeden Hori'yi süzdü.

"Kafandan geçenleri bilmek için neler vermezdim ki..." diye mırıldandı daha sonra.

Hori buna hemen yanıt vermedi. Derin düşüncelere dalmıştı.

Neden sonra, "İnsanların kafalarından geçenleri anlamının tek yolu onların davranışlarını izlemektir," dedi. "Bir insan tuhaf, anlamsız davranışlarda bulunuyorsa, kendini kontrol edemiyor demektir..."

“O zaman ondan kuşkulanırsın, öyle mi?” diye sordu Renisenb.

“Hayır,” dedi Hori. “Ben de tam bunu anlatmaya çalışıyordum. “Eğer bir adam kötülük işlemek amacındaysa, kafasında canice fikirler varsa, bunları gizlemesi gerektiğinin bilincinde hareket eder. Yani kuşku uyandıracak davranışlarda bulunmaz.”

“Bir adam diyorsun? Yani bir erkeği mi kastediyorsun?” diye sordu Esa.

“Erkek ya da kadın hiç fark etmez...”

“Anlıyorum.” Esa dikkatle Hori’yi süzmeyi sürdürüyordu. Daha sonra, “Ya biz?” dedi. “Bizim açımızdan kuşkular ne merkezde?”

“Evet, bunu da açıkça konuşmak gerekiyor,” dedi Hori. “Bana fazlasıyla güveniliyor. Anlaşmaları yapmak, sözleşmeleri imzalamak, ürünü satmak gibi işlerin hepsi benim elimde. Bütün hesapları ben tutuyorum. Bu hesaplarda birtakım hileler yapmış olabilirim. Kamenî’nin kuzey çiftliğinde ortaya çıkardığı türden birtakım sahtekârlıklar. Bu Yahmose’nin dikkatini çekmiş ve kuşkulanıp beni incelemeye başlamış olabilir. Dolayısıyla ben de Yahmose’yi susturmam gerektiği kanısına varmış ve onu öldürmüş olabilirim.”

Hori kendi sözlerine kendisi de gülerek, sustu.

“Hori!” diye bağırdı Renisenb. “Nasıl böyle şeyler söyleyebilirsin? Seni tanıyan hiç kimse inanmaz buna!”

“Hiç kimse karşısındakini tam anlamıyla tanıyamaz Renisenb. Bunu sana bir kez daha belirtmek isterim.”

“Ya ben?” dedi Esa. “Benimle ilgili kuşkular ne olabilir? Yaşlı bir kadını ben. İnsan yaşlanınca beyni de hastalanıp, gençliğindeki sağlıklı düşüncelerin yerini birtakım yanlış düşünceler alabilir. Sevginin yerini nefret alabilir. Ben de torunlarımdan usanıp onları ortadan kaldırmak gibi bir fikre saplanmış olabilirim pekâlâ. İhtiyarlar bazen böyle hasta düşüncelere, kötü fikirlere kapılabilirler.”

“Ya ben?” diye sordu Renisenb. “Benim çok sevdiğim ağabeylerimi öldürmeye kalkışmak için nasıl bir nedenim olabilir?”

Buna yanıt Hori'den geldi:

“Yahmose, Sobek ve İpy ortadan kalkarsa, İmhotep'in çocuklarından bir tek sen hayatta kalacak ve dolayısıyla tüm servetinin de sahibi olacaksın. Yeniden evlenebilirsin, kocan da Yahmose'yle Sobek'in geride kalan çocuklarına vasi tayin edilir. Böylece her şeyin kontrolü eline geçer.”

Renisenb'e bakarak gülümsedi ve ekledi:

“Ama bil ki şu firavuninciri ağacının altında senden hiç kuşku lanmıyoruz.”

Esa da söze karıştı.

“Ağacın altında olsak da olmasak da biz seni seviyoruz Renisenb.”

III

Bastonuna dayanarak odasına giren Esa'yı Henet kapıda karşıladı.

Büyük bir telaşla, “Ooo, demek dışarıya çıktın Esa?” dedi. “Bir yıldır bahçeye adım atmamıştın...”

Meraklı bakışlarıyla Esa'nın yüzünden bir şeyler çıkarmaya çalışıyordu.

Esa, “İhtiyarlar bazen olmadık şeyler yaparlar,” dedi.

“Gördüm seni. Hori ve Renisenb'le beraber göletin kıyısında oturuyordun.”

“O çocukların sohbetinden hoşlanıyorum. Bu arada senin gözünden kaçan bir şey hiç mi olmaz Henet?”

“Ne demek istediğini anlayamadım Esa. Orada oturduğunuzu şu dünyadaki herkes görebilirdi...”

“Ama konuştuklarımızı şu dünyadaki herkes dinleyemezdi.”

Esa pis pis sırttı. Henet sinirlenerek terslendi.

“Bana neden bu kadar kötü davrandığını hiç anlamıyorum Esa. Sürekli benden kuşkuluyor, üstü kapalı bir şeyler söylüyorsun. Bu evde bana düşen bunca işi yapmak için çırpınırken başkalarının konuşmalarını dinleyecek vaktim mi var benim! Ayrıca kimin ne konuştuğundan *bana ne!*”

“Ben de hep bunu merak ettim zaten.”

“Eğer bu evde değerimi bilen İmhotep olmasaydı...”

Esa sert bir tavırla kadının sözünü kesti:

“Evet, İmhotep olmasaydı... Tek güvendiğin o, değil mi Henet? Sırtını ona yaslamışsın. Peki ya İmhotep’e bir şey olursa?”

Bu kez söz kesme sırası Henet’teydi.

“İmhotep’e hiçbir şey olmayacak!” diye bağırdı.

“Bunu nereden biliyorsun Henet? Bu evde güven kaldı mı? Yahmose ile Sobek’in başına gelenlerden sonra...”

“Orası öyle, Sobek öldü. Yahmose de ölümün eşiğinden döndü.”

“Henet,” diye öne eğildi Esa. “Neden bu sözleri söylerken gülümsedin?”

“Ben mi? Gülümsedim mi?” Henet irkildi. “Sen rüya görüyorsun, kafanda kuruyorsun Esa! Böyle acı şeylerden bahsederken gülebirim miyim hiç?”

“Gözlerim pek iyi görmüyor ama henüz kör olmadığım da bir gerçek. Bazen ışığın belirli bir konumunda, gözlerimi kısarsam, her şeyi çok iyi seçebiliyorum. İnsanlar gözlerinin iyi görmediğine inandıkları kişilerle konuşurken pek dikkatli olmazlar. Yüzlerinde şaşkınlıkla belirecek bazı ifadelerin oluşmasından, bazı yüz hare-

ketlerini yapmaktan çekinmezler. Bu nedenle sana bir kez daha soruyorum Henet. Neden o sözleri söylerken, sanki gizli bir haz duyuyormuş gibi gülümsedin?”

“Çok acımasızsın Esa. Bu söylediğin korkunç, çok korkunç!”

“Şimdi de korktun!”

“Bu evde olup bitenden sonra kim korkmuyor ki?” diye tiz bir sesle haykırdı Henet. “Hepimiz korkuyoruz. Mezarlarından çıkan kötü ruhların bize işkence etmek için geri döndüklerinden eminim. Ne olduğunu biliyorum, yine Hori’nin laflarını dinlemiştin... Benim için neler söyledi yine?”

“Hori senin hakkında ne biliyor Henet?”

“Hiç. Hiçbir şey. Sen asıl bana *onun* hakkında ne bildiğimi sor!”

Esa’nın bakışları sertleşti:

“Peki, söyle bakalım ne biliyorsun?”

Henet başını geriye attı.

“Ah, ah, hepiniz ihtiyar Henet’i aşağı görüyorsunuz. Çirkin, aptal bir kadın olduğumu düşünüyorsunuz. Ama ben olup bitenin tamamından haberdarım. Bildiğim çok şey var benim. Bu evde olup da gözümünden kaçan çok az şey var. Aptal olabilirim ama kendini fasulye gibi nimetten sayanlardan daha fazlasını bilirim. Belki de Hori gibi akıllılardan çok daha fazlasını görebiliyorumdur. Hori beni gördüğü yerde görmezlikten geliyor, sanki hiç yaşamıyormuşum gibi. Gözleri beni delip geçiyor, bana görmeyen gözlerle, sanki arkamdaki bir şeye, aslında olmayan bir şeye bakarmış gibi bakıyor. Oysa orada kimse yok. Benim yüzüme baksa daha iyi eder. Bana bakmalı o, bana! Hori benim önemsiz, bön ve aptal olduğumu düşünüyor olabilir. Ama her şeyi, her zaman yalnızca akıllılar bilmez. Satıpy de kendini akıllı sanıyordu. Nerede şimdi? Sorarım sana, nerede?”

Henet zafer kazanmış gibi bir havada sustu. Ama hemen sonra yü-

zünde derin bir pişmanlık ifadesi belirdi. Kavgıya kapıldı. Omuzları çöktü. Ürkek bakışlarla Esa'yı süzdü.

Ama Esa derin düşüncelere dalıp gitmişti. Yüzünde korkmuş, şaşırılmış gibi bir ifade vardı. Ağır ağır, gözleri bir noktaya takılıp kalmış gibi mırıldandı:

“Satıpy...”

Henet yine çoğu zaman kullandığı o tiz, yakaran sesiyle sızlandı:

“Bağışla beni Esa. Birden sinirlerime hâkim olamadım. Doğrusu bana ne olduğunu anlayamıyorum. Söylediklerimin bir anlamı yoktu...”

Esa başını kaldırdı, kadının sözünü kesti:

“Git buradan Henet. Söylediklerinin anlamı olup olmamasının ne önemi olabilir ki? Söylediklerin arasında bir cümle aklıma başka bir şeyin gelmesine neden oldu. Bende yeni düşünceler uyandırdı. Hadi git Henet. Ama seni uyarıyorum. Sözlerine ve hareketlerine dikkat et. *Bu evde başka ölüm istemiyoruz.* Anlıyorsun, değil mi?”

IV

Her şey korku...

Renisenb göletin kıyısında konuştukları sürece bu sözcükler ister istemez defalarca Renisenb'in dilinin ucuna kadar gelmişti. Ama bundaki gerçeklik payını anlaması ancak daha sonra oldu.

Kait ile çocukların bulunduğu kameriyeye doğru yürürken, birden adımlarının ağırlaştığını, ayaklarının geri geri gittiğini, oraya gitmemek için adeta istem dışı bir mücadele verdiklerini fark etti.

Ve o anda anladı ki Kait'in yanına gitmekten, onun o sakin, duygusuz yüzünde insanları fütursuzca zehirlemekten çekinmeyen bir caninin ifadesini görmekten korkuyordu.

Henet'in telaşla verandaya çıkıp sonra yeniden içeriye girdiğini gördü. Kadına duyduğu antipatinin her an daha da arttığını hissediyordu.

Sonra ister istemez avlunun kapısına doğru yöneldi. Tam o sırada İpy de kapıdan içeri girmekteydi. Delikanlı başı dimdik yürüyordu. Dudaklarında mutlu bir gülümseme vardı.

Renisenb orada durup, küçük erkek kardeşini izlemeye başladı. Ailenin şımarık çocuğu. Khay ile buradan ayrıldığı günlerde henüz küçük bir çocuk olan güzel, şımarık, dediğim dedik İpy...

"Ne o Renisenb? Neden bana öyle tuhaf tuhaf bakıyorsun?"

"Ben mi?"

İpy güldü:

"Yüzünün ifadesi en az Henet'inki kadar aptal."

Renisenb başını salladı:

"Henet aptal değil ki. Çok kurnaz o."

"Çok kötü bir kadın olduğunu biliyorum. Tam bir baş belası... Onu başımızdan atmayı düşünüyorum."

Renisenb'in ağzı bir an açıldı ama hemen kapandı.

Neden sonra, "Başımızdan atmayı mı?" diye fısıldadı.

"Sevgili kardeşim, neyin var senin? Yoksa sen de o budala çoban gibi kötü ruhlar mı görmeye başladın?"

"Sen de herkese budala diyorsun!"

"Herkesi bilmem ama o çocuk gerçekten budalanın biriydi. Aptallığa, budalalığa hiç dayanamadığını bilirsin. Artık çevremdeki aptallardan, aptallıklardan bıktım. Burunlarının ucunu bile görmekten âciz, kafası çalışmayan iki ağabeyin elinde oyuncak olmak hiç hoş değil, bundan emin olabilirsin. Neyse ikisi de yolumdan çekildiler, artık kala kala bir babam kaldı. Göreceksin yakında her şey nasıl değişecek. Babam artık *benim* sözümünden bir adım dışarı çıkmayacak."

Renisenb başını kaldırıp kardeşine baktı. O anda inanılmayacak derecede yakışıklı ve özgüvenli görünüyordu. Hayat doluydu. Gözlerinden, yüzünden insanı şaşırtan bir canlılık, bir zafer coşkusu fışkırıyordu... Ondaki bu neşeli halin, canlılığın nedeni içinde hissettiği gizli bir duygu, bilinçaltından gelen bir sestti.

Renisenb sert bir ifadeyle, "Ağabeylerimin ikisi de yolundan çekilmiş değil," dedi. "Yahmose yaşıyor."

İpy ablasına meydan okurcasına, aşağılayarak baktı.

"Onun bir daha eski sağlığına kavuşacağını mı sanıyorsun?"

"Neden olmasın?"

İpy bir kahkaha attı.

"Neden mi! Ben seninle aynı fikirde değilim sevgili ablacığım. Yahmose bitti artık, mahvoldu. Defteri kapandı. Bundan sonra etrafta sürünerek dolanır, güneşin altında oturur, inler. Artık tam bir erkek sayılamaz o. Zehrin ilk etkilerinden kurtuldu ama senin de gördüğün gibi doğru dürüst kendisine gelemedi."

"Neden gelmesin ki?" diye sordu Renisenb. "Hekim bir süre sonra kendini toplayacağını, güçleneceğini söyledi."

İpy omuz silkti:

"Hekimler konuşurlar ama her şeyi bilemezler. Boş ama akıllıca laflar ederler. İstersen sen de suçu Nofret'in kötü ruhuna yükle ama sevgili ağabeyin Yahmose'nin işi bitti artık, bunu böyle bil..."

"Sen kendinden korkmuyor musun İpy?"

"Korkmak mı? Ben mi?"

Genç adam şen bir kahkahayla birlikte başını arkaya attı.

"Nofret seni de hiç sevmezdi İpy."

"Ben izin vermedikçe bana kimsenin zararı dokunamaz Renisenb! Henüz çok gencim ama ben başarı için doğan insanlardan biriyim. Sana gelince Renisenb, benim tarafımı tutarsan akıllılık etmiş olursun. Anlıyorsun, değil mi? Bana zaman zaman çocukmuşum

gibi davranıyorsun. Artık o günler geride kaldı. Ben değiştim. Ve bu değişiklik her geçen ayla birlikte daha da belirginleşecek. Çok yakın bir gelecekte bu evde benden başka kimsenin sözü geçmeyecek, benim isteklerime göre davranılacak. Emirleri veren yine babamın sesi olacak ama bu emirler benim beynimden çıkacak!”

Bir iki adım attı, sonra durup başını çevirdi ve omzunun üstünden seslendi:

“Dikkatli ol Renisenb, *beni kızdırma!*”

Renisenb donup kalmıştı. Şaşkınlık içinde kardeşinin arkasından bakarken tam arkasında bir ayak sesi duydu.

Başını çevirdiğinde Kait’le karşılaştı.

“İpy ne diyor Renisenb?” diye sordu Kait.

Renisenb ağır ağır, “Yakında bu evin efendisi olacağımı söylüyor,” dedi.

“Öyle mi? Ben farklı düşünüyordum.”

V

İpy verandanın basamaklarını koşarak çıktı, eve girdi.

Sedirde yatan Yahmose’yi görmek onu keyiflendirdi.

Neşeyle, “Nasılsın ağabey?” dedi. “Seni bir daha tarlaların başında göremeyecek miyiz yoksa? Hayret, sen olmayınca bütün işler aksayacak, her şey altüst olacak sanmıştım ama hiçbir şey olmadı.”

Yahmose zayıf, titrek bir sesle, “Bunu hiç anlamıyorum,” dedi. “Vücudumdan zehri attım ama güçlenemiyorum. Bu sabah yürümeğe çalıştım ancak sanki bacaklarım gövdemi taşımak istemiyor. Çok halsizim, çok güçsüzüm, çok bitkinim. İşin kötüsü her gün biraz daha zayıf düşünüyorum.”

İpy ona acıyormuş gibi başını salladı.

“İşte bu kötü. Hekimlerin yararı olmuyor mu?”

“Mersu’nun yardımcısı her gün geliyor. O da bu durumuma bir anlam veremiyor. Türlü çeşitli bitkilerden yapılmış güç kazandırıcı ilaçlar içiyorum. Tanrılara benim adıma dualar ediliyor, benim için özel yemekler hazırlanıyor. Hekimin söylediğine bakılırsa hızla güçlenip, eski sağlığıma kavuşmamam için hiçbir neden yok. Ama ben gün geçtikçe eriyip gidiyorum.”

İpy, “Çok kötü,” dedi.

Ardından dudaklarının arasında bir şarkı mırıldanarak oradan ayrıldı.

Salondan geçerken birtakım hesaplar üzerinde baş başa çalışan babası ile Hori’yi gördü. İmhotep’in hüzünlü ve endişeli yüzü sevgili küçük oğlunu karşısında görünce birden aydınlandı.

“İşte benim İpy’m de geldi,” dedi. “Evet, çiftlikte durumlar nasıl İpy?”

“Her şey yolunda baba. Arpayı biçiyoruz, ürün iyi.”

“Ra’ya şükürler olsun, hiç değilse dışarıdaki işlerimiz iyi gidiyor. Bir de evde yolunda gitseydi... Hâlâ Ashayet’ten umudumu kesmedim, ona inanıyorum, bu zor günümüzde bizden yardımını esirgemeyecektir. Yahmose’nin durumu da beni çok üzüyor. İyileşmesinin neden bu kadar geciktiğini bir türlü anlayamıyorum. Neden bu kadar bitkin bu çocuk? Gün geçtikçe bünyesi güçleneceğine zayıf düşüyor.”

İpy bıyık altından alaycı alaycı güldü:

“O zaten her zaman zayıftı.”

“Hiç de değil,” diye atıldı Hori. “Sağlığı son derece iyiydi.”

İpy inatçı bir tavırla, “İnsanın sağlığı ruhundadır,” dedi. “Yahmose hiçbir zaman canlı, cesur bir insan olmadı. Emir vermekten bile çekinirdi.”

“Son zamanlarda çok değişmişti,” dedi Hori. “Son birkaç ayda Yahmose’nin özgüveni belirgin bir şekilde artmıştı. Hatta bu değişiklik beni bile şaşırtmıştı. Bitkinliğinin ve eklemelerindeki bu halsizliğinin ısrarla sürmesi beni de endişelendiriyor. Mersu zehrin etkilerinin kaybolmasının ardından iyileşme sürecinin hızlı olacağını söylemişti.”

Hori önündeki papirüsleri eliyle yana iterek, kısık bir sesle ekledi:

“Başka zehirler de vardır.”

İmhotep birden dönerek Hori’ye baktı:

“Ne demek istiyorsun?”

Hori dalgındı, sakın, düşünceli bir tavırla yanıt verdi.

“Hemen etkisini göstermeyen bazı zehirler de olduğunu biliyoruz. Bunlar sinsi sinsi etkiler insanı. Her gün alınan az miktar zehir zamanla vücutta birike birike öldürücü bir hal alır. Zehrin verildiği kişi uzun bir süre bitkin bir biçimde yarı hasta yaşamını sürdürdükten sonra ölür... Bu gibi zehirleri genellikle kadınlar çok iyi bilirler. Bazen kocalarını öldürüp, onun doğal bir ölümle öldüğü izlenimini uyandırmak için bunlardan yararlanırlar.”

İmhotep sapsarı kesildi.

“Yani Yahmose’yi de *bu şekilde* zehirlediklerini mi söylemek istiyorsun?”

“Bu da bir olasılık. Hoş artık yemeğini yemeden önce bir köle tadıyor ama etkisi yavaş zehirlerde bunun pek bir yararı olmaz. Çünkü zehrin etkisi aynı gün görülmez.”

İpy hırsla bağırды:

“Saçma! Tamamen saçma! Böyle zehirlerin olduğuna inanmıyorum. Şimdiye kadar hiç *duymadım*.”

Hori başını kaldırıp İpy’ye baktı:

“Henüz çok gençsin. Bilmediğin çok şey var.”

İmhotep haykırdı:

“İyi de, eğer öyleyse, ne yapabiliriz? Ashayet’e başvurduk. Tapınağa bağışlar yolladık, adak sunduk. Aslını sorarsan ben tapınak olayına pek inanmam. Böyle şeylere daha çok kadınlar kanarlar. Başka ne yapabiliriz?”

Hori hâlâ dalgındı:

“Yahmose’nin yiyeceğini bundan sonra güvenilir bir köle hazırlasın, yemekleri yaparken de gözetiminde bulundurun.”

“Ama bu demek oluyor ki, *burada* evin içinde bir...”

İpy yine hışımla haykırdı:

“Saçmalık bu, kesinlikle saçmalık!”

Hori kaşlarını kaldırdı.

“Bir kez deneyelim,” dedi. “Saçmalık olup olmadığını çok yakında anlarız.”

İpy öfkeyle odadan çıktı. Hori, yüzünde şaşkın bir ifadeyle düşünceli düşünceli genç adamın arkasından baktı.

VI

İpy evden öyle bir hiddetle çıktı ki neredeyse Henet’e çarpıyordu.

“Çekil yolumdan Henet. Zaten hep ayakaltında dolaşıp, insanlara engel oluyorsun.”

“Ne kadar haşinsin İpy, kolumu acıttın.”

“İyi olmuş! Burnunu oraya buraya sokmandan da, sızlanmalarından da bıktım artık. Bu evden çekip gitsen çok rahatlayacağız. Göreceksin, seni göndereceğim.”

Henet'in gözleri kin ve nefretle parladı.

"Beni evden atacaksın, öyle mi? Sana gösterdiğim onca özen ve sevgiden sonra emeklerimi hiçe sayıp beni evden atacaksın, öyle mi? Bu aile için saçımı süpürge ettim. Ben bu aileye sonuna kadar sadığım. Baban da bunu çok iyi bilir."

"Babama bunu hiç durmadan söylediğinden eminim. Bıktık, usandık artık! Benim gözümde sen yılan dilli, insanları birbirine düşüren bir cadıydın! Nofret'e bize karşı olan kötü oyunlarında yardım ettin, bunu biliyorum. Nofret ölünce yine bize döndün, bize yaltaklanmaya başladın. Ama göreceksin, sonunda babam beni dinleyecek, senin yalanlarını değil!"

"Çok öfkелisin İpy, bir şeye mi kızdın?"

"Sana ne!"

"Yoksa bir şeyden mi korkuyorsun İpy? Bu evde çok tuhaf şeyler oluyor."

"Beni korkutamazsın, ihtiyar kedi!"

İpy yaşlı kadını kenara itip, evden dışarıya fırladı.

Henet, ağır adımlarla içeriye girdi. Yahmose'nin inlemesi dikkatini çekti ve o yöne gitti. Yahmose sedirden kalkmış, yürümeye çalışıyordu. Ama bacakları ağırlığını taşımadı, büküldü. Henet yetişip tutmasaydı oracığa yığılıp kalacaktı.

"Gel Yahmose, yatağına yat!"

"Ne kadar güçlüsün Henet. Seni gören bu kadar güçlü olduğunu asla tahmin edemez."

Yahmose yatağına uzandı, başını tahta yastığa dayadı.

"Teşekkür ederim Henet. Bana ne oluyor? Neyim var? Bana sanki tüm kaslarımı yitirmişim gibi geliyor."

"İşin aslını sorarsan bu ev lanetlendi... Hepsi, kuzeyden gelen o dişi şeytanın işi... Zaten kuzeylilerden ne hayır gelir ki!"

Yahmose umutsuzluk içinde, “Ölüyorum...” diye inledi. “Evet, ölüyorum ben...”

Henet sert ve kararlı bir sesle, “O ne demek? Senden daha önce ölecekler var,” dedi.

“Ne? Ne dedin? Ne demek istedin?”

Yahmose dirsekleri üzerinde doğrulmaya çalışarak yaşlı kadına baktı.

Henet birkaç kez başını salladı:

“Ben ne dediğimi çok iyi biliyorum,” dedi. “Ölüm sırası sende değil. Bekle de gör.”

VII

“Benden niçin kaçıyorsun Renisenb?”

Kameni Renisenb’in karşısına dikilmiş, soruyordu. Renisenb kızardı, verilecek uygun bir yanıt bulmakta zorlandı. Kameni’yi görünce bilinçli olarak farklı bir yöne saptığı doğrudu.

“Niçin Renisenb, bana nedenini söyler misin?”

Ne var ki Renisenb’in verilecek yanıtı yoktu. Sessizce başını sallamakla yetindi.

Sonra karşısındaki genç adamın yüzüne baktı. Kameni’nin yüzünde farklı bir ifade görmekten o kadar korkuyordu ki. Neyse ki genç adamın yüzünde hiçbir farklılık yoktu. Bu Renisenb’i ciddi şekilde sevindirdi. Gözlerinde ciddi bir ifadeyle belki de ilk kez gülümsemeden bakıyordu ona Kameni. Genç kadın gözlerini bu bakışlardan kaçırды. Kameni ne zaman karşılaşsalar hep huzuru kaçıyor, kafası karışıyordu. Onun yakınlığı Renisenb’i etkiliyordu. İşte yine kalbi hızla çarpmaya başlamıştı.

“Benden niçin kaçtığını biliyorum Renisenb.”

Renisenb zorla da olsa duygularını kontrol edebildi.

“Ben senden kaçmıyordum. Geldiğini görmedim.”

“Yalan bu.”

Kameni yine gülüyordu. Hatta ses tonu bile güldüğünü anlatıyordu.

“Renisenb, güzel Renisenb.”

Renisenb genç adamın güçlü, sıcak elini kolunun üstünde hissetti. Kendini kurtarmak için silkindi.

“Dokunma bana. Dokunulmaktan hoşlanmam!”

“Niçin bana karşı koymaya çalışıyorsun Renisenb? Aramızdaki çekimin sen de farkındasın. Gençsin, sağlıklısın, güzelsin. Ömrün boyunca ölmüş bir kocanın ardından yas tutmak doğaya bile aykırı. Seni bu evden uzaklara götüreceğim. Burası ölüm, büyü ve kötü ruhlarla dolu. Benimle gelmeli ve güvende olmalısın.”

Renisenb öfkeyle, “Ya gelmek istemiyorsam?” diye sordu.

Kameni güldü. Beyaz, düzgün dişleri göz kamaştıracak şekilde parılıyordu.

“Benimle gelmeyi sen de çok istiyorsun ama bunu kabul etmek istemiyorsun. Erkekle kadın karıkoca olduklarında yaşam bir başka güzel olur Renisenb. Seni seveceğim, seni çok mutlu edeceğim. Sen de benim için bereketli bir tarla olacaksın. Bak, artık Tanrı Ptah’a şarkılar söyleyip, ‘Bana bu gece kadınımı ver...’ diye yalvarmaya-
cağım. Bunun yerine İmhotep’e gidip, ‘Bana Renisenb’i kız kardeş olarak ver...’ diyeceğim. Senin burada güvende olduğunu düşünmüyorum, dolayısıyla seni buradan götüreceğim. Ben çok iyi bir yazıcıyım, kolaylıkla Teb’deki soylu zenginlerden birinin yanında iş bulabilirim. Ama ben buradan, çiftlik hayatından hoşlanıyorum: tarlalar, hayvan sürüleri, hasat sırasında işçilerin ezgileri, nehirde

gezinen kayıklar... Seninle nehirde yelken açmak isterim. Giderken Teti'yi de yanımıza alırız. O çok güzel, sevimli ve sağlıklı bir çocuk. Onu sevecek ve ona iyi bir baba olmaya çalışacağım. Hadi Renisenb, bir yanıt ver bana?"

Renisenb sessiz duruyordu. Kalbi hızla çarpıyordu fakat duygularında aynı coşkuyu hissetmiyordu. Sanki tüm bedeni gevşemişti ama pır pır eden yüreğine rağmen içinde hâlâ yıkılmayan bir şey vardı – bir tür uzlaşmazlık, düşmanlık...

"Eliyle koluma dokunduğu an kendimi ona karşı çok zayıf hissettim..." diye düşünüyordu. "Bunun nedeni onun gücü... Geniş omuzları... Her zaman gülen dudakları... Ama onun kafasından, yüreğinden geçenleri, düşüncelerini bilmiyorum... Aramızda bir uyum, tatlı duygular yok... Ne istiyorum ben? Bilemiyorum... Ama istediğim bu değil... Hayır, bu değil..."

"Ben başka koca istemiyorum..."

Konuştığında kendi sesindeki tını kendi kulaklarına bile zayıf, güçsüz ve kararsız geldi.

"Yalnız kalmak istiyorum ben... Kendi başıma..."

"Hayır Renisenb, yanıyorsun. Sen yalnız yaşamak için yaratılmamışsın! Avucumun içinde titreyen elin bile bunu söylüyor... Bak..."

Renisenb bir hamlede elini genç adamın avucundan çekti.

"Seni sevmiyorum Kameni. Hatta sanırım senden nefret ediyorum."

Kameni gülümsedi:

"Benden nefret etmen hiç önemli değil Renisenb. Nefret ve aşk iç içedir. Neyse, bu konuda seninle yine konuşacağız."

Renisenb'i orada bıraktı, genç bir ceylan çevikliği ve çabukluğuyla uzaklaştı.

Renisenb ağır ağır Kait ile çocuklarının oynadıkları göletin kenarına doğru yürüdü.

Kait ona bir şeyler söyledi ama bunu Renisenb gelişigüzel bir yanıtla geçiştirdi.

Ancak Kait bunun farkına varmamıştı. Belki de kafası tamamen çocuklarında olduğu için başka şeylerle ilgilenecek durumda değildi.

Renisenb birden sessizliği bozarak, “Acaba yeniden evlensem mi?” diye sordu. “Ne dersin Kait?”

Kait her zamanki kayıtsızlığıyla yanıt verdi:

“Hiç fena olmaz. Sağlıklıydın, gençsin, daha birçok çocuk doğurabilirsin.”

“Bir kadın için yaşam yalnızca çocuk doğurmak mı Kait? Evin arka tarafında oturup, çocuklara bakarak, öğleden sonraları göletin kenarında firavuninciri ağaçlarının altında tembellik ederek mi geçecek bütün ömrüm?”

“Bir kadın için önemli olan budur. Hiç kuşkusuz sen de biliyorsun bunu. Köleymişsin gibi konuşma. Mısır’da kadınlar güçlüdür. Miras bile çocuklarına kadınlar üzerinden geçer. Mısır’ın kan damarıdır kadınlar.”

Renisenb düşünceli düşünceli, bebeğine çiçekten çelenk örmekte olan Teti’ye baktı. Küçük kız kaşlarını çatmış kendini tamamen yaptığı işe vermişti. Teti bazen babasına, Khay’a o kadar benziyordu ki. Bir şeye dalınca altdudağını sarkıtması, başını yana eğerek konuşması... Renisenb’in yüreği acı ve sevgiyle sıkıştı. Artık Khay’ın yüzünü bile tam olarak canlandıramıyordu gözünde. Teti de babası gibi artık pek fazla dudağını sarkıtmıyor, başını yana eğmiyordu... Renisenb’in küçük kızını göğsüne bastırıp, onu sanki vücudunun bir parçası gibi hissettiği anlar olmuştu. Böyle zamanlarda

tutkuyla, ihtirasla, “O benim, benim, benden bir parça,” diyordu. Şimdi, Teti’ye bakarken de aynı şeyleri hissediyordu.

“O benim çocuğum, *benden* bir parça, *Khay’dan* da bir parça...”

Teti başını kaldırıp, baktı. Annesini görünce gülümsedi. Dostça, ciddi bir gülümsemedeydi bu – güven ve sevinç bir aradaydı bu gülümsemede.

Renisenb düşündü:

“Hayır, Teti Khay’dan ve benden bir parça değil... O ayrı bir kişilik... Teti o... Yalnız, o da yalnız, aynen benim gibi. Yapayalnız. Hepimiz yalnızız. Eğer aramızda sevgi varsa yaşamımız boyunca onunla arkadaş olacağız. Ama sevgi yoksa büyüyecek ve iki yabancı olacağız.”

Kait merakla Renisenb’e bakıyordu.

“Sen yaşamdan ne bekliyorsun Renisenb? Seni hiç anlayamıyorum.”

Renisenb yanıt vermedi. Kendisinin bile anlamakta zorlandığı şeyleri Kait’e nasıl anlatabilirdi? Etrafına, avlunun duvarlarına, rengârenk sütunlarla süslü verandaya, göletin durgun sularına, küçük, şık kameriyeye, düzgün çiçek tarhlarına ve papirüs yığınlarına baktı. Her şey insana huzur veren güvenli bir görünümdeydi. Korkacak bir şey yoktu. Evden gelen tanıdık sesler, çocukların cıvıltıları, uzaklardan akseden inek böğürtüleri...

Kendi kendine, “Buradan nehir görünmüyor,” diye mırıldandı.

Kait şaşırılmıştı.

“Görünmesi mi gerekiyor?” diye sordu.

Renisenb ağır ağır, “Aptallığım işte,” dedi. “Bilmem...”

Gözlerinin önünde net bir şekilde yemyeşil uzanan zengin ve verimli tarlalar, uzakta, çok uzakta soluk pembenin morla iç içe geçtiği ufuk çizgisi ve bütün bunların ortasında ağır ağır, gümüşten bir çizgi gibi akıp giden Nil’in mavi panoraması canlanmıştı...

Bir an soluğunu tuttu. Sanki kulaklarından tüm sesler, gözlerinden tüm manzaralar silinmiş, onların yerini bir zenginlik, bir sessizlik, derin bir tatmin hissi almıştı...

Kendi kendine, “Başımı çevirirsem, Hori’yi göreceğim,” diye mırıldandı. “Papirüsünden başını kaldırıp bana bakacak, gülümseyecek... Sonra güneş batacak, her yer karanlık olacak ve ben uyuyacağım... İşte bu ölüm...”

“Ne dedin Renisenb?

Renisenb irkildi. Yüksek sesle konuştuğunun farkında değildi. Hayalden gerçeğe döndü. Kait merakla onu süzüyordu.

“*Ölüm* dedin Renisenb. Ne düşünüyordun?”

Renisenb başını salladı:

“Bilmiyorum. Bir şey demek istemedim...” Yeniden etrafına bakındı. Bu sıcak aile ortamı, suların şıkırtısı, çocukların oyunları hepsi çok hoştu. Derin bir soluk aldı.

“Burası ne kadar huzurlu ve dingin,” dedi yavaşça. “İnsan burada korkunç şeyler olabileceğine inanamıyor!”

Ne var ki ertesi sabah İpy’yi bu sakin, güzel göletin kıyısında buldular. Başı yüzükoyun suyun içindeydi. Bir el başını suya daldırıp, ölünceye kadar orada tutmuş olmalıydı.

16. BÖLÜM

YAZIN İKİNCİ AYI 10. GÜN

I

İmhotep yığılcasına oturdu. Olduğundan çok daha yaşlı görünüyordu, yitık, çökmüş, perişan... Yüzünde insanın içine dokunan çok acı bir ifade vardı.

Henet yemeğini getirdi ve yemesi için onu tatlılıkla kandırmaya çalıştı, çok dil döktü.

“Yemen gerekiyor İmhotep. Güçlü olmalısın.”

“Neden? Güç dediğin nedir ki? İpy de güçlüydü. Sağlıklı, güzel ve güçlü. Bak şimdi o tuzlu banyoda yatıyor... Oğlum. Sevgili biricik oğlum. Oğullarımın sonuncusu...”

“Hayır, hayır İmhotep. Yahmose sağ, senin iyi yürekli Yahmose’n tanrılara şükür sağ...”

“Peki ama ne kadar zaman daha? O da ölüme mahkûm... Hepimiz ölüme mahkûmuz. Bu nasıl bir uğursuzluk? Üstümüze çöken bu lanet hepimizin sonu olacak. Evime bir odalık almanın bütün bunlara yol açacağını nereden bilebilirdim ki? Herkesin kabul ettiği bir şeydir odalık almak, insani yasalar da tanrıların yasaları da uygun görür bunu. Ona her zaman iyi davrandım, onurlandırdım. Peki ama neden geldi bu felaketler başımıza? Yoksa ölen karım Ashayet mi

benden intikam alıyor? Beni bağışlamayan o mu? Yalvarmalarına, yazdığım mektuba da yanıt vermedi. Kötülük aynen sürüyor.”

“Hayır, hayır İmhotep, böyle söylememelisin. Mektup adak odasına bırakılalı henüz çok kısa bir süre oldu. Bu dünyada bile adaletin yerine gelmesinin ve yasaların işlemesinin ne kadar uzun sürdüğünü bilmiyor musun? Nomark’ın mahkemesinde işlerin ne kadar ağır yürüdüğünü? Hele bir de vezire çıkılması gerekirse... Adalet nerede olsa adalettir. Bu dünyada da, ötekinde de ağır işler ama sonunda hak yerini bulur.”

İmhotep kuşkuyla başını salladı. Henet sözlerini sürdürdü:

“Hem unutma ki İmhotep, İpy Ashayet’in oğlu değildi. O senin ikinci karın Ankh’tan olmuştu. Bu durumda Ashayet İpy için ne diye endişelensin ki? Ama Yahmose farklı, göreceksin Yahmose iyileşecek, çünkü Ashayet bunun için elinden geleni yapacak.”

“İtiraf etmeliyim ki bu sözlerin beni rahatlatıyor Henet... Dediklerin doğru. Gerçekten de Yahmose gün geçtikçe iyileşmeye başladı. Eski sağlığını kazanıyor yavaş yavaş. O iyi, sadık bir evlat. Ama ah, benim güzel, tatlı oğlum İpy... Ne güzelliği o...”

İmhotep yeniden acıyla inledi.

Henet de her zamanki tiz sesiyle, “Yazık, çok yazık...” diye sızlandı.

“Lanet olasıca Nofret ve güzelliği. Keşke gözlerim onu hiç görmeseydi...”

“Keşke efendim, keşke... O gerçekten de şeytanın kızıydı. Türlü büyüler, akla hayale gelmedik sihirler öğrenmişti, buna hiç kuşku yok.”

O sırada bir baston tıkırtısı duyuldu ve Esa topallaya topallaya salona girdi.

Alaycı bir bakışla burun kıvrarak, “Bu evde kimsede akıl izan kalmadı mı?” dedi. “Beğenip aldığın, aptal oğullarının aptal karıla-

rının kıskırttığı, kadınca bir kin ve öfkeyle kötülük yaptığını düşündüğün zavallı, güzel bir kıza lanetler yağdırmaktan başka işin yok mu senin?”

“Ne diyorsun sen Esa?” diye bağırdı İmhotep. “Üç oğlumdan ikisi öldü, biri de ölüm döşeginde yatıyor. Buna yalnızca kadınca bir kin ve öfke mi diyorsun... Ah, kendi anamın ağzından mı duyacaktım bu sözleri?”

“Gerçekleri kendin göremediğin sürece birinin onları sana göstermesi gerekir. Bütün bu olanların nedeninin ölü bir kadının kötü ruhu olduğu gibi anlamsız bir batıl inancı sil at kafandan. İpy’nin başını suya daldırıp, boğuluncaya kadar orada tutan el, *canlı* bir insanın eliydi. Yahmose ile Sobek’in içtikleri şaraba zehir katan el *canlı* bir insanın eliydi. Senin bir düşmanın olduğu doğru İmhotep ve o düşman bu evin içinde. Bunun kanıtı da Hori’nin sözünü dikkate alıp Yahmose’nin yemeğini Renisenb özel olarak hazırlattığından beri Yahmose’nin her geçen gün sağlığını kazanmaya başlaması. Aptallık etmeyi bırak artık İmhotep. Saçını başını yolup, kafanı tahtalara vurmaktan vazgeç. Sen ağlayıp sızlayınca, Henet de yangına körükle gidiyor.”

“Ah Esa, beni ne kadar yanlış anlıyorsun...”

“Henet de senin sızlanmaların karşısında yangına körükle gidiyorsa bunun iki nedeni olabilir, ya senin kadar aptal ya da belirli bir amacı var.”

“Umarım Tanrı Ra onun gibi zavallı, kimsesiz bir kadına karşı olan bu acımasızlığından dolayı seni bağışlar Esa!”

Esa elindeki bastonu tehditkâr bir şekilde salladı.

“İmhotep, kendini topla ve *düşün*! Çok güzel ve tanrılar şahit çok da akıllı bir kadın olan Ashayet öbür dünyada sana belki yaradımcı olmak için nüfuzunu kullanabilir ama bu dünyada senin yeri-

ne düşünmesi, senin işlerini düzene sokması beklenemez. *Harekete* geçmeliyiz İmhotep, yoksa bu evden başka ölümler de çıkacak.”

“Yani gerçek bir düşman mı? Bu evde mi? Sen buna inanabiliyor musun Esa?”

“Elbette inanıyorum, çünkü akla en yakın gelen olasılık bu.”

“Eğer öyleyse hepimiz tehlikedeyiz.”

“Elbette öyle. Kesinlikle. Ama bu tehlike kötü ruhlardan, büyüden kaynaklanmıyor, senin benim gibi yaşayan, kanlı canlı insanlardan kaynaklanan bir tehlike bu. Yiyeceklerle zehir katan beş parmak, köyden geç saatte dönen bir delikanlının ardından gölge gibi yaklaşıp, başını göletin sularına zorla daldıran ellerden kaynaklanan bir tehlike bu.”

İmhotep dalgın dalgın, “Bu iş için bir hayli güçlü olmak gerek,” diye mırıldandı.

“Görünüşte öyle, ama ben o kadar emin değilim. İpy köyde şarabı fazla kaçırmış olabilir. Son zamanlarda çok keyifliydi. Çılgın gibiydi. Övünüp duruyordu. Belki de eve dönerken sarhoştı, ayakta bile duracak hali yoktu. Kendisini izleyen gölgeyi ya görmedi ya da gördüyse bile korkmadı. Yüzünü yıkamak üzere gölete eğildi. Böyle bir durumda onun başını suya daldırıp, orada tutmak o kadar da güç olmasa gerek.”

“Ne söylemeye çalışıyorsun Esa? Yani İpy’nin başını suya daldıran bir kadın mıydı? Olanaksız, kesinlikle olanaksız. Bu evde bir düşmanımız olamaz. Olsa bilirdik, hiç değilse ben bilirdim!”

“Kalplerdeki kötülük yüze bakarak belli olmaz İmhotep.”

“Yani uşaklardan ya da kölelerden biri mi?”

“Uşak ya da köle değil İmhotep.”

“İçimizden biri mi? Yoksa Hori ya da Kameni’yi mi kastediyorsun? Hori de aileden biri sayılır, sadık ve güvenilir olduğunu defalarca kanıtlamıştır. Kameni’ye gelince, o bir yabancı, doğru ama

bizim kanımızı taşıyor ve aileye bağlılığını işlerimizdeki azmi ve çalışkanlığıyla kanıtladı. Ayrıca daha bu sabah bana gelip, Renisenb'le evlenmek için iznimi istedi.”

Esa meraklanmıştı.

“Yaa, öyle mi? Peki sen ne dedin?”

“Ne diyebilirim ki?” İmhotep haşin bir tavırla ekledi. “Düğünden demekten söz etmenin zamanı mı? Kameni'ye de bunu söyledim.”

“Peki, o ne dedi?”

“Aksine evlilikten bahsetmenin tam zamanı olduğunu, Renisenb'in bu evde güvende olmadığını söyledi.”

“Acaba?” diye mırıldandı Esa. “Çok merak ediyorum. Ben Renisenb'in güvende olduğunu sanıyordum. Hori de öyle. Ama şimdi...”

İmhotep hırsla bağırdı:

“Düğünle cenaze bir arada olur mu hiç? Bu yakışık almaz. Köyün diline düşeriz.”

“Geleneği göreneği düşünecek durumda mıyız İmhotep? Zaten mumyacılar bizim eve yerleşti gibi bir şey. Montu ile yardımcısı İpy'nin çok işine geliyor olmalı bu durum, bu işten epeyce kâr ettiler.”

“Ücretlerini de yüzde on artırdılar,” diyen İmhotep bir an için derdini unutmuş gibiydi. “Utanmazlık bu! Sözde işçilik pahalıymış.”

“Bize, çıkan cenaze sayısına bakıp miktar indirimi yapmalılar.” Esa kendi şakasına acı acı güldü:

İmhotep annesine dehşet dolu gözlerle baktı:

“Annem, sevgili annem, şakanın sırası mı?”

“Yaşamın kendisi zaten bir şaka değil mi? Ve son gülen de ölüm. Her ziyafette aynı sözleri duymaz mısınız? Yarın ölecekmiş

gibi ye, iç, eğlen. Aslına bakarsan bu bizim için çok doğru. Yalnızca bir sorun var: Sıra kimde?”

“Korkunç şeyler söylüyorsun, çok korkunç. Ne yapabiliriz ki?”

“Kimseye güvenme,” dedi Esa. “İlk yapman gereken, en önemli şey bu. Kimseye güvenme!”

Henet ağlamaya başladı:

“Niçin *bana* bakıyorsunuz... Bu evde güvenilecek biri varsa o da benim. Bunu yıllar boyunca kanıtladım. Onun sözlerini dinlememelisin İmhotep.”

“Ağlama, ağlama benim iyi kalpli Henet'im. Sana elbette ki güveniyorum. Kalbinin ne kadar temiz olduğunu, bize ne denli sadık olduğunu bilmez miyim?”

“Hiçbir şey bilmiyorsun,” dedi Esa. “Hiçbirimiz bir şey bilmiyoruz. Asıl tehlike de bu zaten.”

Henet sızlanmayı sürdürdü:

“Sen beni suçladın.”

“Kimseyi suçlayamam. Elimde ne bilgi var, ne de kanıt. Yalnızca kuşku.”

İmhotep merakla başını kaldırdı:

“Kuşku mu? Kimden kuşkulaniyorsun?”

Esa ağır ağır yanıt verdi:

“Bir kez kuşkulandım, ikinci bir kez kuşkulandım ve üçüncü bir kez. Açık konuşacağım, dürüst olacağım. Birincisinde İpy'den kuşkulandım ama İpy öldü ve kuşku boş çıktı. Sonra bir başkasından kuşkulandım. Ama İpy'nin ölmesiyle içime bir kuşku daha girdi...”

Sustu ve neden sonra sordu:

“Hori ile Kamenievdeler mi? Onları buraya çağırın. Renisenb de mutfaktaki işini bırakıp gelsin. Kait ile Yahmose'yi de getirin. Söylemek istediklerim var ve bütün ev halkının duymasını istiyorum.

II

Esa etrafında toplanan aile bireylerinin yüzlerine teker teker baktı. Yahmose'nin ciddi ve sevecen ifadesi, Kamenî'nin hiç eksilmeyen gülümsemesi, Renisenb'in korku ve merak dolu gözleri, Kait'in kayıtsız, sakın bakışları, Hori'nin hiç değişmeyen düşünceli, dalgın havası, İmhotep'in sinirden seğiren yüzünde merak ve hayretle açılmış gözleri ve de, evet, Henet'in parıltılı gözleri... Hepsi merakla bakıyorlardı ona.

Düşünüyordu.

"Yüzlerinden hiçbir şey anlaşılmıyor. Bunlar yalnızca dışa göstermek istedikleri. Ama eminim, yanılmıyorsam içlerinden birileri kendini eleverecek..."

Yüksek sesle, "Sizlere söylemek istediğim bir şey var," dedi. "Ama önce Henet'le konuşacağım. Hepinizin önünde burada."

Henet'in yüz ifadesi değişti. O keyifli havası kayboldu. Merak ve sevincin yerini korku aldı. Tiz, cırlak bir sesle sızlanmaya başladı:

"Benden şüpheleniyorsun Esa. Bunu biliyordum! Beni suçlayacaksın. Ben, zavallı, kafası pek fazla çalışmayan bir kadın olarak kendimi nasıl savunabilirim? Mahkûm edileceğim, hem de savunmamı dinletemeden..."

Esa alaylı bir sesle, "Dinletemeden değil," dedi.

Ve o anda Hori'nin gülen bakışlarını fark etti.

Henet her an sesini biraz daha yükselterek sızlanmayı sürdürdü:

"Ben hiçbir şey yapmadım. Ben masumum... İmhotep, benim sevgili efendim, kurtarın beni..." İmhotep'in üzerine atılıp ayaklarına sarıldı. İmhotep ağzının içinde bir şeyler gevelerken bir yandan da Henet'in başını okşadı.

"Esa, gerçekten olmaz böyle şey. Ayıp bu yaptığın. Haksızlık!"

Esa oğlunu susturdu:

“Kimseyi suçlamış filan değilim, ayrıca elimde kanıt olmadan kimseyi suçlamam ben. Kendi kulaklarımla duyduğum bazı sözler var. Gözlerim pek iyi görmüyor olabilir ama kulaklarım hâlâ çok iyi işitiyor. Henet, Hori hakkında bazı bildiklerin olduğunu söylemiştin. Şimdi söyle bakalım, Hori hakkında neler biliyorsun?”

Hori çok şaşırmış gibiydi. “Evet Henet?” dedi. “Söyle bakalım hakkımda ne biliyormuşsun? Söyle de duyalım.”

Henet yere oturdu. Gözlerini sildi. Meydan okur gibi bir hali vardı.

“Bir şey bildiğim yok benim,” dedi somurarak. “Ne bilebilirim ki ben?”

“Bizim de öğrenmek istediğimiz bu Henet. Hadi, anlat,” dedi Hori.

Henet omuz silkti:

“Laf olsun diye söylemiştim. Bildiğim bir şey yoktu.”

Esa söze karıştı.

“Sana söylediğin sözleri aynen tekrar edeceğim. Hepimizin senden nefret ettiğimizi, seni aşağıladığımızı ama bu evde dönenlerin hepsinden haberdar olduğunu, kendini çok akıllı sananların bile bilmediklerini bildiğini söylemiştin. Sonra, sana Hori’nin sana görmeyen gözlerle, sanki arkandaki bir şeye, *aslında olmayan bir şeye* bakarmış gibi baktığını söylemiştin.”

Henet somurttu.

“Hori hep böyle bakar,” dedi. “Sanki ben bir sinekmişim gibi, hiç önemi olmayan bir şeymişim gibi...”

Esa, ağır ağır konuşmayı sürdürdü.

“Bu sözler aklıma takıldı, *aslında olmayan bir şey* sözleri sana bir şey anımsattı Henet, *bana* bakmalı demişti. Sonra da hemen

Satipy'den bahsetmeye başlamıştı. Evet, Satipy'den. Şöyle demişti: O da kendini akıllı sanıyordu ama bak şimdi nerede?"

Esa çevresindekilerin yüzlerine baktı.

Sonra, "Bu size bir şey anlatmıyor mu?" diye sordu. "Satipy'yi düşünün. Şu anda ölü olan Satipy'yi... O da bakmıştı... Ve unutmayın ki insan karşısındaki *birine* bakar, olmayan bir şeye değil..."

Bir an derin bir sessizlik oldu. Sonrasında Henet'in çığlığı duyuldu. Tiz, yüksek perdeden, korku dolu bir çığlık bu.

"Ben bir şey söylemedim, kurtarın beni efendim, ona izin vermeyin... Ben bir şey söylemedim... Hiçbir şey söylemedim..."

İmhotep hiddetle haykırdı.

"Olur şey değil bu! Bu zavallı kadıncağızı korkutmana ve suçlamana izin vermeyeceğim. Onun aleyhinde ne gibi kanıtlar var elinde? Bu sözlerin hiçbir şeyi kanıtlamıyor."

Yahmose her zamanki çekingenliği ile söze karıştı.

"Babamın hakkı var. Henet'in aleyhinde kesin bir kanıt varsa açıklamalısın."

Esa bastonuna dayandı. Sanki küçülmüş, büsbütün ufalmıştı.

Ağır ağır, sözcükleri vurgulaya vurgulaya, "Ben Henet'i suçlamıyorum," dedi.

Yahmose bu kez de Henet'e döndü.

Otoriter bir havada, "Esa'nın seni bu evde olan kötü olaylardan dolayı suçladığı filan yok," dedi. "Eğer yanlış anlamadıysam senin bir şey bildiğini ve bunu kendine sakladığını düşünüyor. Dolayısıyla Hori ya da bir başkası hakkında bildiğin bir şey varsa, şimdi söyleme zamanı. Hemen burada, hepimizin önünde. Konuş. Ne biliyorsun?"

Henet başını iki yana salladı:

"Hiçbir şey!"

"Bu söylediğinden emin misin Henet? Bilgi bazen çok tehlikelidir."

“Ben hiçbir şey bilmiyorum... Yemin ederim. Ennead’ın dokuz tanrısı, Tanrıça Maat, Tanrı Ra adına yemin ederim ki bir şey bilmiyorum.”

Henet titremeye başlamıştı. Sesinde o her zamanki tizlik yoktu. Gerçek bir korku ve dehşet ifadesi gizliydi bu seste.

Esa içini çekti. Öne doğru eğildi, mırıldandı:

“Odama gitmeme yardım edin.”

Hori ile Renisenb hemen yerlerinden fırlayıp onun yanına koş-tular.

“Sen burada kal Renisenb. Hori gelsin.”

İhtiyar kadın Hori’nin koluna dayanarak kendi odasına doğru yürüdü. Bir ara başını kaldırıp Hori’ye bakınca, genç adamın yüzünde ciddi ve endişeli bir ifade gördü.

Yavaşça mırıldandı:

“Evet Hori?”

“Çok akılsızca davrandın Esa, çok...”

“Öğrenmeliydim.”

“Evet ama çok büyük bir riski göze aldın.”

“Anlıyorum. Demek sen de aynı şeyi düşünüyordun?”

“Ben de bunu uzun zamandır düşünüyordum ama kanıt yok, herhangi bir kanıttan iz bile yok. Şimdi bile Esa, elinde *kanıt* yok. Yalnızca kafanın içinde kalmaya mahkûm bir düşünce bu.”

“*Bilmem* yeter.”

“Fazla bilgi zararlıdır.”

“O da ne demek? Ah, evet, tabii.”

“Koru kendini Esa. Şu andan itibaren tehlikedesin.”

“Hemen harekete geçmeliyiz.”

“Öyle ama ne yapabiliriz? Kanıt gerekiyor.”

“Biliyorum.”

Fazla konuşamadılar. Esa'nın küçük hizmetçisi koşarak yanlarına yardıma geldi. Hori yaşlı kadını küçük kızın özenli ellerine teslim ettikten sonra geri döndü. Yüz ifadesi gergin ve şaşkındı.

Küçük hizmetçi kız, Esa'nın etrafında pervane gibi dönüyor, bir şeyler söylüyordu ama Esa'nın onu fark edecek hali yoktu. Kendisini çok ihtiyar, çok hasta, çok üşümüş hissediyordu... Bir kere daha konuşurken etrafında halka oluşturmuş aile bireylerinin yüzlerini canlandırdı gözündeki...

Sadece bir an –bir an– bir korku ve anlaşılmama ifadesi belirip kaybolmuştu o yüzde. Acaba yanılıyor olabilir miydi? Gördüğünden emin olabilir miydi? Sonuçta gözleri artık o kadar iyi görmüyordu...

Evet, emindi gördüğünden. Bu bir yüz ifadesinden öte bütün vücudun anlık bir kasılmasıydı, kaskatı kesilmesi, donup kalması. Bir kişi, yalnızca bir tek kişi anlam çıkarabilmişti sözlerinden. Gerçeğin yanılmaz, öldürücü darbesi yalnızca bir tek kişiyi...

17. BÖLÜM

YAZIN İKİNCİ AYI 15. GÜN

I

“İşte seninle her şeyi açık açık konuştuk Renisenb. Evet ne diyorsun?”

Renisenb şaşkınlık içinde bir babasına, bir Yahmose’ye baktı. Kafası karışmıştı, aptallaşmıştı. Dudaklarından tek bir sözcük döküldü:

“Bilmem.”

“Normal koşullarda...” diye ekledi İmhotep. “Bu konu üzerinde uzun uzun tartışabilirdik. Başka akrabalarım da var, inceler, düşünür taşınır, sana en uygun kocayı seçerdik. Ama artık hiçbir şeye güven yok, hiçbir şey kesin değil.”

Sesi titreyince biraz sustu. Neden sonra yeniden konuşmaya başladı:

“İşte durum bu Renisenb. Bugün, üçümüz de ölümle karşı karşıyayız. Yahmose, sen ve ben. Acaba ölüm önce hangimizi seçecek? Bunu bilemediğimiz için bana yaşarken işlerimi yoluna koymak yakışır. Eğer Yahmose’ye bir şey olacak olursa, sen, benim biricik kızım, çiftliğin yönetimi, mirasın bölüştürülmesi ve kontrolü gibi

bir kadının tek başına beceremeyeceği işleri ayarlamak için yanında bir erkeğe ihtiyaç duyacaksın. Benim ne zaman hayata veda edeceğimi kim bilebilir? Sobek'in çocuklarının vasiliğini, eğer Yahmose hayatta olmazsa, Hori üstlenecek. Vasiyetnamemde bu noktayı açıkça belirttim. Yahmose'nin çocukları da aynı şekilde Hori tarafından gözetilecek. Ağabeyin de bunu istedi, öyle değil mi Yahmose?"

Yahmose başıyla onayladı.

"Hori her zaman benim en yakın dostum olmuştur. Onu kendi ailemden biri sayıyorum."

İmhotep, "Tabii, tabii," dedi. "Ancak onun aileden biri olmadığı gerçeğini değiştirmiyor bu. Kameni dersin, o akrabamız. Bu bakımdan Kameni şu anda Renisenb için en uygun koca aday. Evet, sen ne diyorsun Renisenb?"

"Bilmiyorum," diyen Renisenb kendini bu konuşmaya daha fazla dayanamayacak kadar bitkin hissediyordu.

"Yakışıklı, hoş bir genç, aynı fikirde değil misin?"

"Ah, evet."

"Ama yine de onunla evlenmek istemiyorsun, öyle mi?" diye sordu Yahmose yavaşça.

Renisenb ağabeyine minnettarlıkla baktı. Yahmose onun istemediği evliliğe zorlanmasını, bu işin aceleye getirilmesini istemediğini anlamış olmalıydı.

"Açıkçası ne istediğimi ben de pek bilmiyorum," dedi Renisenb. Bir an sustu, sonra hızla ekledi: "Biliyorum aptalca bir şey bu, ama bugün aptallığım üstümde. Sanırım bu yaşanan olayların etkisi."

İmhotep, "Kameni yanında olursa kendini güvende hisseder sin," dedi.

Yahmose babasına dönüp sordu:

“Hori’yi Renisenb için eş olarak hiç düşündün mü baba?”

“Şey, o da olabilir tabii.”

“Karısı Hori henüz genç bir delikanlıyken ölmüştü. Renisenb Hori’yi yakından tanır ve sever.”

Renisenb iki erkeğin konuşmalarını dinlerken kendini bir düşte yaşıyormuş gibi hissediyordu. Hiç kımıldamadan oturuyordu. Konu onun evliliği idi. Yahmose istediği eşi seçmesi için ona yardımcı olmaya çalışıyordu ama Renisenb kendini Teti’nin tahta bebeği kadar cansız ve ruhsuz hissediyordu.

Birden babasıyla ağabeyinin ne dediklerini bile dinlemeden, ani bir refleksle, “Madem siz uygun görüyorsunuz, Kameni ile evleneceğim,” dedi.

İmhotep mutluluğunu belirten bir çığlıkla yerinden fırlayıp salondan çıktı.

Yahmose kız kardeşine yaklaştı. Elini omzuna koydu.

“Bu evliliği gerçekten istiyor musun Renisenb? Mutlu olacak mısın?”

“Neden mutlu olmayayım? Kameni yakışıklı, neşeli, iyi huylu bir genç.”

“Öyle.” Yahmose hâlâ kuşkuluydu ve tatmin olmamış görünüyordu.

“Senin mutluluğun çok önemli Renisenb. Babamın seni istemediğin bir yöne yönlendirmesine izin vermemelisin. Babamı bilirsin.”

“Evet, evet, kafasına bir şey koyduysa bunu herkesin kabul etmesini ister.”

“Boyun eğmek zorunda değilsin,” dedi Yahmose kararlılıkla. “Sen istemezsen ben buna izin vermem.”

“Ama Yahmose, sen hiç babamın isteklerine karşı koymazdın.”

“Bu kez koyacağım. Fikirlerini bana zorla kabul ettiremez. Kabul etmeyeceğim.”

Renisenb başını kaldırıp ağabeyine baktı. Her zamanki kararsız yüzü o anda ne denli azimli ve kararlı görünüyordu!

“Bana iyilik yapmaya çalışıyorsun Yahmose ama...” dedi Renisenb minnettarlıkla. “Ben bunu babamın zoru ile yapmıyorum ki. Eve döndüğümde eskisi gibi bir yaşamım olacağını sanmış sevinmiştim. Yanılmışım, burada eski yaşantımı bulamadım, hiçbir şey eskisi gibi değil. Kameni ile kendimize yeni bir hayat kuracak, iyi bir karıkoca olmaya çalışacağız.”

“Bundan eminsen...”

“Eminim,” dedi Renisenb.

Ve ağabeyine bakıp, sevgiyle gülümsedikten sonra odadan çıktı, verandaya gitti.

Oradan bahçeye geçti.

Gölün kıyısında Teti Kameni ile oynuyordu. Renisenb sessizce yaklaştı. Onlara kendisini göstermeden bir süre izledi oyunlarını. Kameni yine her zamanki gibi neşeli ve keyifliydi. Oyundan o da Teti kadar zevk alıyor olmalıydı. Renisenb’in yüreği genç adama karşı sıcacık duygularla doldu.

“Teti’ye iyi bir baba olacak,” diye düşündü.

O sırada Kameni döndü ve onu gördü. Gülerek ayağa kalktı.

“Teti’nin bebeğini Ka rahibi yaptık,” dedi. “Şimdi de Anıt-mezar’ın başında bağışları topluyor ve tören yapıyor...”

Teti ciddi bir ifadeyle, “Adı da Meriptah,” dedi.

Kameni güldü.

“Teti çok akıllı,” dedi. “Hem de sağlıklı ve güzel.”

Bakışları çocuktan Renisenb’e kaydı. Ve Renisenb onun bu sevgi dolu, adeta okşayan bakışlarında genç adamın kafasından ge-

çenleri okuyabildi. Kameni, ileride kendisi için doğuracağı çocukları düşünüyordu. Bu düşünceyle Renisenb yeni bir heyecan dalgasıyla sarsıldı, kanının kaynadığını hissetti. Ama aynı zamanda tuhaf bir pişmanlık da duydu. O anda onun gözlerinde yalnızca kendi hayalini görmek isterdi.

“Neden bu gözler yalnızca beni görmüyor?” diye düşündü.

Sonra bu his kayboldu. Genç adama gülümsedi.

“Babam benimle konuştu,” dedi.

“Peki ya sen, kabul ettin mi Renisenb?”

Genç kadın yanıt vermeden önce bir an duraksadı.

“Kabul ettim.”

İşte son söz söylenmişti – bu sondu. Artık karar verilmişti. İyi de kendisini bu kadar yorgun ve uyuşuk hissetmesinin anlamı neydi?

“Renisenb?”

“Evet Kameni.”

“Benimle nehirde sandal gezintisine gelir misin? Hep seninle gezeceğimiz günün hayaliyle yaşadım.”

Bunu söylemesi ne tuhaftı! Renisenb onunla ilk karşılaştığı an, gözündeki nehir, nehirde yüzen dört köşe bir yelkenli ve Khay’ın gülen yüzü canlanmıştı. Şimdiyse Khay’ın yüzünü unutmuştu, onun yerinde artık, Nil’de yelkenliyle dolaştığı Kameni’nin gülen çehresi olacaktı...

İşte bu ölümdü, işte ölümün insana yaptığı buydu. “Şunu hissettim...” diyordunuz, “Bunu hissettim...” diyordunuz ama bunlar hep lafta kalıyordu – sonunda hiçbir şey hissetmiyordunuz. Ölen ölüp gidiyordu. Geride anı diye bir şey filan kalmıyordu...

Evet, ama Teti vardı... Yaşam ve yeni yaşamlar... Aynen Nil’in her yıl eski toprakları sürükleyip, yeni ürün için taze toprakları hazırlaması gibi yaşam da durmadan yenileniyordu...

Kait ne demişti: “Evin kadınları birbirlerine bağlı olmalılar...” Sonuçta o da ev halkından biriydi, ev halkından bir kadın. Renisenb ya da başkası, ne fark ederdi ki?

O sırada Kameni’nin endişeli, biraz da telaşlı sesi geldi kulağına.

“Ne düşünüyorsun Renisenb? Bazen öyle uzaklara dalıp gidiyorsun ki... Benimle nehre gelecek misin?”

“Evet Kameni, seninle geleceğim.”

“Teti’yi de alalım yanımıza.”

II

“Bu bir düştten farksız,” diye düşündü Renisenb. Kayık, yelken, nehir, Kameni, kendisi ve Teti. Ölümünden, ölüm korkusundan kaçmışlardı. Bu, yeni bir hayatın başlangıcıydı.

Kameni konuşuyor, ona sanki bir düşteymişçesine dalgın yanıtlar veriyordu.

“Bu benim yaşamım,” diye geçirdi içinden. “Bundan kurtuluş yok...” Sonra şaşkınlıkla düşündü. “Neden ‘kurtuluş’ dedim ki... Kaçacak ne var?”

Gözlerinin önünde birden kayalara oyulmuş Anıtmezar’ın bitişiğindeki taş oda canlandı. Kendini orada, kollarıyla dizlerini kavramış otururken gördü...

Düşündü: “Bu yaşamın ötesinde bir şeydi... Yaşam *buydu* ve ölünceye kadar bundan kurtuluş yoktu...”

Kameni kayığı kıyıya yanaştırdı. Renisenb karaya atladı. Kameni Teti’yi kucaklayıp sahile bıraktı. Teti bu arada genç adamın

boynuna yapışmış, orada asılı duran muskanın zincirini koparmıştı. Muska Renisenb'in ayaklarının dibine düştü. Renisenb eğilip muskayı aldı. Bu, altın ve gümüş karışımı ile som altından yapılmış bir Ankh⁽¹⁾ işaretiydi.

Renisenb küçük bir çığlık attı.

Kameni'ye muskayı verirken, "Eğrilmiş. Çok yazık! Dikkatli ol..." dedi.

Kameni muskayı aldı. Kuvvetli parmakları ile ikiye böldü.

"Ah, ne yaptın?"

"Yarisını sen al, yarisı bende kalsın. Bu aramızda bir simge olsun. İkimiz bir bütünün parçaları değil miyiz?"

Renisenb elini uzatıp kırık muskayı alırken birden zihninde bir şimşek çaktı. İçini çekti.

"Ne oldu Renisenb?"

"Nofret."

"Ne demek istiyorsun? Nofret de nereden aklına geldi?"

Renisenb kendinden emin ve kararlı bir sesle yanıt verdi.

"Nofret'in mücevher kutusundaki yarisı kırık muska. Onu Nofret'e *sen* vermiştin... *Sen ve Nofret*... Şimdi anlıyorum her şeyi... Onun niçin o kadar mutsuz olduğunu... Mücevher kutusunu benim odama kimin bıraktığını... Her şeyi biliyorum artık... Bana yalan söyleme Kameni... Her şeyi *biliyorum*..."

Kameni itiraz etmedi. Gözlerini genç kadının yüzüne dikmiş, öylece bakıyordu. Neden sonra konuştuğunda yüz ifadesi son derece katı ve ciddiydi. O sürekli gülümseyen ifadeden eser kalmamıştı.

"Sana yalan söylemeyeceğim Renisenb."

(1) "T" harfinin üzerine oturtulmuş küçük bir daireden ibaret olan en yaygın Eski Mısır sembolüdür. "Nil'in anahtarı" olarak da bilinir. "Yaşam haçı"dır, kadın ve erkeğin birlikteliğini ve evrensel yaşamın çekiciliğini simgeler.

Kafasındakileri düzenlemeye çalışır gibi bir an susup düşündü.

“Bir bakıma, Renisenb, her şeyi öğrenmene memnun oldum. Ama konu düşündüğün gibi değil...”

“Kırık muskayı ona sen verdin, aynen bana verdiğin gibi. Bir bütünün parçaları olduğunuzu söyleyerek, aynı sözcükleri kullanarak.”

“Kızdın Renisenb. Buna sevindim, çünkü bu kızgınlığın beni sevdiğini gösterir. Ancak şunu anlaman gerekir. Bu kırık muskayı Nofret’e ben vermedim. Onu *bana* Nofret verdi...” Bir an sustu, sonra ekledi: “Belki bana inanmayacaksın ama gerçek bu. Yemin ederim ki, doğruyu söylüyorum.”

Renisenb ağır ağır mırıldandı:

“Sana inanmadığımı söyleyemem... Söylediklerin doğru olabilir...”

O anda gözlerinin önünde Nofret’in bronz, mutsuz yüzü canlandı.

Kameni çocukça bir heyecan ve coşkuyla konuşmayı sürdürüyordu...

“Beni anlamaya çalışmalısın Renisenb, Nofret çok güzel bir kadındı. Bana gösterdiği ilgi ruhumu okşamış, hoşuma gitmişti... Böylesi bir ilgi hangi erkeğin hoşuna gitmez ki? Ama hiçbir zaman onu gerçekten sevmedim...”

Renisenb yine içinde Nofret’e karşı tuhaf bir acıma hissi duydu. Hayır, Kameni Nofret’i sevmemişti ama Nofret Kameni’yi sevmiştir. Genç adamı tutkuyla, karşılıksız bir aşkla sevmiştir. O sabah Nofret’le burada tam bu noktada konuşmuşlardı. Renisenb ona dostluğunu, sevgisini önermişti. O gün Nofret’in gözlerinde gördüğü nefret ve kin karşısında dehşete düştüğünü anımsıyordu. Bunun nedenini şimdi çok iyi anlıyordu. Zavallı Nofret, yüreği neşeli, yakı-

şıklı, sımsıcak genç bir erkek için çarparken yaşlı, huysuz, çirkin bir erkeğin odalığı olan zavallı Nofret!

Kameni hâlâ konuşuyordu.

“Beni anlıyorsun değil mi Renisenb, buraya gelip seni gördüğüm o ilk anda sana âşık olduğumu anlıyorsun, değil mi? O andan beri senin dışında hiç kimseyi düşünemediğimi? Nofret de anlamıştı bunu.”

“Evet,” diye düşündü Renisenb. “Nofret de anlamıştı.”

Ve onu kıskanmış, ondan nefret etmişti. Renisenb bundan dolayı Nofret’i suçlamıyordu.

“Babana yazdırmak istediği mektubu aslında yazmak istemiştim. Nofret’in planlarına alet olmak istemiyordum. Ama ona karşı koymak güçtü. Bunun ne kadar zor olduğunu sen de biliyorsun. Beni anlamaya çalış.”

“Evet, evet,” dedi Renisenb bu konudan sıkılarak. “Artık bunların hiçbir önemi kalmadı. Önemli olan yalnızca Nofret, o çok mutsuzdu. Sanırım sana delicesine âşıktı.”

“Ama ben onu sevmiyordum!” diye haykırdı genç adam sabırsızlıkla.

“Çok hainsin!”

“Hayır, yalnızca genç bir erkeğim, hepsi bu. Bir kadın benim yüzümden acı çekerse bu tabii ki beni üzer. Bu gerçek. Ama ben Nofret’i istemiyordum, seni istiyordum Renisenb. Bu yüzden bana kızamazsın!”

Renisenb elinde olmayarak gülümsedi.

“Çoktan ölüp gitmiş olan Nofret’in aramıza girmesine izin verme Renisenb! Seni seviyorum. Sen de beni seviyorsun, artık önemli olan yalnızca bu.”

“Evet,” diye düşündü Renisenb. “Artık önemli olan bu...”

Kameni'ye baktı. Genç adam başını yana eğmiş, yüzünde yalvaran bir ifadeyle ona bakıyordu. O anda o kadar genç görünüyordu ki...

Renisenb, "Haklı," diye düşündü. "Nofret öldü, bizse yaşıyoruz. Nofret'in benden niçin nefret ettiğini anlıyorum. Ona hak da veriyorum. Acı çektiği için üzülüyorum ama bu benim suçum değil. Kameni'yi de onu değil beni sevdiği için suçlayamam. Böyle şeyler olur."

O sırada kıyıda oyuna dalmış olan Teti gelip, annesinin elini çekti.

"Artık eve gidelim anne. Eve gitmeyecek miyiz?"

Renisenb derin derin iç çekti:

"Evet, gidelim..."

Birlikte yürümeye başladılar. Teti biraz önlerinde koşuyordu. Kameni rahatlamış gibiydi, derin bir soluk aldı.

"Güzel olduğun kadar da hoşgörülüsün Renisenb," dedi. "Aramızda hiçbir şey değişmedi, değil mi?"

"Hayır Kameni, hiçbir şey değişmedi."

Kameni sesini alçalttı.

"Nehirde dolaşırken çok mutlu oldum. Sen de aynı şeyi hissettin mi Renisenb?"

"Evet, ben de mutluydum."

"O kadar neşeli ve mutlu görünüyordun ki. Ama sanki düşüncelerinle çok uzaklardaydın. Halbuki ben senin yalnızca beni düşünmeni istiyorum."

"Seni düşünüyordum Kameni."

Kameni genç kadının elini avuçlarının arasına aldı. Renisenb elini çekmedi.

Kameni yavaşça fısıldadı:

“Benim sevgilim avokado ağacına benzer...”

Kameni avucundaki elin titrediğini, Renisenb’in kalbinin hızla çarptığını hissetti. Ve içi rahatladı...

III

Renisenb Henet’i odasına çağırdı.

Telaşla içeri giren Henet genç kadını elinde yarısı kırık muskayla kapağı açık mücevher kutusunun başında görünce bir an durakladı. Renisenb’in yüzü öfkeli ve ciddiye.

“Bu mücevher kutusunu benim odama sen koydun, değil mi Henet? Benim kırık muskayı bulmamı istiyordun. Günün birinde benim...”

“Muskanın öteki yarısını araştıracağını düşünmüştüm. Bakıyorum öğrenmişsin. Bilmek her zaman bilmemekten iyidir, öyle değil mi Renisenb?”

Henet pis pis güldü.

“Gerçeği öğrenince üzüleceğimi tahmin ediyordun, acı çekmemi istedin!” diye bağırdı Renisenb. “Sen insanları üzmekten zevk alıyorsun Henet. Hiçbir şeyi açıkça söylemiyorsun. Bekliyorsun, bekliyorsun, uygun anın gelmesini bekliyorsun. Hepimizden nefret ediyorsun, değil mi? Her zaman da ettin.”

“Neler söylüyorsun Renisenb? Ciddi olamazsın.”

Henet sızlanmıyordu, sesinde isteğine ulaşmış olmaktan kaynaklanan sinsice bir zevk ve özgüven seziliyordu.

“Kameni ile aramı açmaya çalıştın, ama beklediğin olmadı işte, aramız açılmadı.”

“Sen iyi kızsın Renisenb, etrafındakileri bağışlayabiliyorsun. Nofret’e hiç benzemiyorsun.”

“Nofret’ten söz etmeyelim.”

“Evet, evet, belki öylesi daha doğru. Kameni yakışıklı olduğu kadar da şanslı. Nofret’in tam zamanında ölmesi onun şansı oldu. Yoksa Nofret onun başına epeyce dert açabilirdi. Babanı doldururdu. Kameni’nin seninle evlenmesini istemezdi, hiç hoşlanmazdı bundan. Ve tabii engel olmaya kalkıştırdı. Bunu başarırdı da, bundan eminim.”

Renisenb Henet’e tiksintiyle baktı.

“Dilin yılaninkinden farksız Henet, zehir damlıyor. İnsanı sinsice akrep gibi sokuyorsun. Ama ne dersen de mutluluğuma engel olamayacaksın.”

“Aman ne iyi! Onu çok sevdiğin anlaşılıyor. Kameni yakışıklı bir genç... Sesi de güzel, etkileyici aşk ezgileri söylemeyi beceriyor. Her zaman istediğini almayı başarabilecek biri o, hiç korkma! Ona gerçekten hayranım. Her zaman saf ve dürüst görünebiliyor.”

“Ne demek istiyorsun Henet?”

“Kameni’yi ne kadar beğendiğimi anlatmaya çalışıyorum sana. Saf, açık yürekli ve dürüst bir genç olduğundan eminim... Bu tıpkı pazaryerlerindeki meddahların anlattıkları masallar gibi bir şey... Fakir, genç yazıcı efendisinin kızı ile evlenir, onun mirasına konar, muradına erer ve sonrasında mutluluk içinde bir yaşamı olur... Yakışıklı ve genç olmak çok büyük bir şans!”

“Hiç yanılmamışım. Sen bizden nefret ediyorsun.”

“Bunu nasıl söyleyebilirsin Renisenb? Annen öldüğünden beri hepimiz için aynen bir köle gibi saçımı süpürge edip, sizlere bakmadım mı?”

Henet’in sesinde hâlâ o sinsî, çirkin zafer tınısı vardı.

Renisenb mücevher kutusuna bir kez daha baktı ve birden aklına bir şey daha geldi.

“Aslanlı altın gerdanlığı bu kutuya koyan da sendin Henet,” dedi. “Sakin inkâr etme, artık gerçeği biliyorum.”

Henet’in o gizli meydan okuyuşu birden kayboldu. Yüzünde bir korku ifadesi belirdi.

“Elimde değildi Renisenb,” dedi. “Korkuyordum, dehşete kapılmışım.”

Renisenb’e yaklaşp, sesini biraz daha alçalttı:

“Gerdanlığı bana o vermişti, Nofret demek istiyorum. Ölümünden bir süre önce. Nofret cömert bir kadındı. Başka armağanlar da vermişti. Ah, evet, çok cömertti o.”

“Demek ücretini bol keseden ödüyordu.”

“Ne kadar çirkin şeyler söylüyorsun Renisenb. Sana her şeyi anlatıyorum işte. Nofret bana o aslanlı altın gerdanlığı, ametist taşlı bir broş ve birkaç parça bir şey daha verdi. Sonra o çoban çocuk gelip de boynunda aslanlı gerdanlıkla verandada bir kadın gördüğünü anlatınca korktum tabii. Yahmose’nin şarabına zehri benim kattığımı düşüneceklerinden korktum. Bunun için de gerdanlığı o kutunun içine bıraktım.”

“Doğru mu bu Henet? Sen hiç doğruyu söyler misin?”

“Yemin ederim ki doğruyu söylüyorum Renisenb. O gün çok korktum.”

Renisenb yaşlı kadını merakla süzdü.

“Titriyorsun Henet, şimdi de korkmuş gibi bir halin var.”

Henet başını salladı.

“Evet, korkuyorum... çünkü korkmak için nedenim var.”

“Nedir o? Söyle bana.”

Henet ince dudaklarını diliyle yaladı. İki yanına, arkasına bakındı. Gözleri pusuya düşmüş bir hayvan gibi parladı.

“Anlat bana,” diye yineledi Renisenb.

Henet başını salladı. Sonra kararsız, titrek bir sesle, “Anlatacak bir şey yok,” dedi.

“Sen çok şey biliyorsun Henet. Her zaman da bildin. Bu belki hoşuna gidiyor ama bil ki çok tehlikeli. Öyle değil mi?”

Henet başını iki yana salladı. Sonra hain hain güldü.

“Bekle, sabırlı ol Renisenb. Günün birinde bu evde kamçıyı ele alan ben olacağım ve öyle bir şaklatacağım ki... Bekle ve gör!”

Renisenb dikleşti.

“Bana zarar veremeyeceksin Henet,” dedi. “Annemin ruhu buna izin vermez.”

Henet’in yüz ifadesi birden değişti. Adeta gözlerinden alev fışkırıyordu...

“Annenden nefret ederdim ben,” dedi. “Her zaman nefret ettim... Sende onun gözleri, onun sesi, onun güzelliği ve asaleti var. Senden de nefret ediyorum Renisenb.”

Renisenb güldü:

“Neyse...” dedi. “Sonunda söyletebildim sana bunu!”

IV

İhtiyar Esa yorgun adımlarla, topallaya topallaya odasına girdi. Şaşkın ve bitkindi.

Yaşın artık etkisini iyiden iyiye belli etmeye başladığını düşünüyordu. O zamana kadar hep beden yorgunluğundan yakınmıştı fakat zihin yorgunluğu nedir bilmezdi. Ama artık zihnini sürekli zinde tutmaya çalışmanın, sürekli tetikte olmanın bedensel gücünü de tükettiğini kabul etmeliydi.

Eğer tehlikenin nereden geleceğini tam olarak bilebilseydi... Gerçi bildiğini düşünüyordu ama bu onu rahatlatmıyordu. Aksine her zamankinden daha uyanık, daha güçlü olması gerekiyordu çünkü bilinçli olarak dikkatin kendi üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuştu. Kanıt bulmalıydı... Ama nasıl?

Kanıt muhakkak vardı... Ama yaşlılık engeldi buna. Doğaçlama davranmak, kafasında yaratıcı fikirler üretmek için çok yorgundu... Tek yapabildiği kendini korumaktı – tetikte kalmak, uyanık olmak, kendini gözetmek...

Çünkü katil –artık bundan en ufak bir kuşkusu bile yoktu– yeniden öldürmeye hazırdı.

Doğrusu ya bir sonraki kurban olmaya hiç niyeti yoktu. Bu kez yine zehir kullanacağından emindi. Odasında asla yalnız kalmadığı, yanında daima hizmetçileri olduğu için katilin şiddete başvurmak gibi bir aptallıkta bulunmayacağını biliyordu. Evet, katil yine zehir kullanacaktı. Bunun önlemine alabilirdi. Artık yemeklerini Renisenb pişirip getirecekti. Şarap küpünü ve su sürahisini bir hizmetkâra tatırdıktan sonra odasına almış, herhangi bir kötü etki ortaya çıkma olasılığına karşın içmeden önce yirmi dört saat beklemişti. Gerçi Renisenb için henüz bir korkusu yoktu ama yiyeceğini ve içeceğini onunla paylaşıyordu. Belki de Renisenb için hiçbir zaman endişelenmesi gerekemeycekti. Ama yine de bundan emin olunamazdı ki...

Boş zamanlarında küçük hizmetçisinin elbiselerini kolalayıp, keten giysilerini katlamasını ya da kolyelerini ve bileziklerini düzenlemesini izleyerek oturuyor, gerçeği bulmak için yorgun beynini sonuna kadar zorluyordu. O akşam her zamankinden çok daha yorgundu. İmhotep'in isteği üzerine Renisenb'in evliliği konusunu görüşmek için onların yanına gitmişti. İmhotep Kameni'nin talebini Renisenb'e açmadan önce onun da fikrini almak istemişti.

Ufak tefek vücudu ve endişeli çehresi ile İmhotep eski benliğinin adeta bozuk bir kopyasıydı. O otoriter, özgüvenli, kibirli davranışlarından eser bile kalmamıştı. Artık annesinin yenilmez iradesine ve öngörülerine sığınmak gereği duyuyordu.

Esa evlilik konusunda fikrini söylemekten korkuyordu – çok korkuyordu. Yanlış bir şey söylemekten korkuyordu. Bazılarının yaşamı onun ağzından çıkacak bir tek yersiz sözcüğe bağlı olabilirdi...

Sonunda o da Renisenb'in evlendirilmesinin akıllıca bir iş olacağı kanısına vardı. Renisenb için ailedeki önemli kişiler arasından uygun bir koca arayıp bulmak için zaman yoktu. Zaten şu noktada önemli olan kadının soyuydu. Erkek yalnızca Renisenb'e ve çocuklarına kalacak olan mirasın yönetimiyle uğraşacaktı.

Konuşma sırasında aday olarak Hori'nin de üzerinde duruldu. Akıllı, dürüst, ahlaklı bir gençti Hori. Aralarında uzun yılların verdiği bir güven, bir dostluk vardı. Küçük bir çiftlik sahibinin oğluydu. Babasından kalan küçük arazisini de onlarınkine katmıştı. Bir diğer adaysa uzaktan akrabaları Kameni'ydi.

Kameni ile Hori arasında bir karşılaştırma yapıldı. Esa yorum yapmadan önce konuyu kafasında iyice ölçüp biçti. Yanlış kullanılan bir sözcük felakete yol açabilirdi.

Sonunda Esa da bir karara vardı ve Kameni'nin Renisenb'e daha uygun koca adayı olacağını belirtti. Gerekli açıklamalar, sözleşmeler ve ailenin matemi göz önünde tutularak asgariye indirilmesi kararlaştırılan eğlenceler bir haftaya kadar başlayacaktı. Tabii Renisenb de bu evliliğe onay verirse... Kameni yakışıklı, sağlıklı bir gençti – birlikte güçlü, sağlıklı çocuklar yetiştirebilirlerdi. Üstelik iki genç birbirlerini seviyorlardı da...

Esa, kendi ölüm fermanını çoktan imzaladığının bilincindeydi. Yaşamını kumar tahtasına koymuştu bir kez, olan olmuştu. Yaşamı

yalnızca kendi ellerinde değildi artık. Gerekli olanı söylemiş, bir deney yapmıştı. Bu belki tehlikeli bir davranıştı ama aynen İpy gibi, Esa da yaşamını kumar tahtasına sürmekten büyük bir zevk duyuyordu. Sonuçta kumarda kazanmak için bazı riskleri göze almak gerekiyordu. Yaşamın güvenli olduğunu kim söyleyebilirdi ki? Bazen oyunda kazanmak için bile bile tehlikeye atılmak gerekiyordu.

Esa odasına döndüğünde kuşkuyla etrafına bakındı. Bilhas-sa büyük şarap küpünü gözden geçirdi. Bıraktığı gibi üzeri kapalı ve mühürlü duruyordu. Ne zaman odadan çıksa küpü mühürlüyor, mührü de boynuna asıyordu.

Evet, bu türden risklere girmiyordu. Esa hıznırca gülümsedi. Bu yaşlı kadını öldürmek o kadar kolay değildi. Yaşlı kadınlar yaşamın değerini daha iyi bilirlerdi – yaşamdaki dalavereleri de...

Küçük hizmetçi kızı çağırdı.

“Hori nerede, biliyor musun?”

Köle kız, Hori’nin yukarıda, Anıtmezar’daki kayalık odada olduğunu söyledi.

Esa memnuniyetle başını salladı.

“Çabuk oraya git. Yarın sabah Yahmose ile İmhotep, kayıt için yanlarına Kameni’yi alıp tarlalara çıktıkları, Kait de çocuklarını göletin kenarına indirdiği zaman buraya, bana gelmesini söyle. Anladın mı? Söylediklerimi tekrar et bakayım.”

Küçük kız Esa’nın dediğini yaptı ve Esa onu gönderdi.

Evet, planı kusursuzdu. Henet’i de bir iş için dokuma tezgâhlarının bulunduğu yere gönderdikten sonra Hori ile kimsenin haberi olmadan görüşebilecekti. Olabileceklerden Hori’ye de bahsedecek, beraberce kimse dinlemeden rahat rahat konuşabileceklerdi.

Küçük, siyahi köle geri dönüp de Hori’nin ertesi sabah geleceğini söylediğinde Esa rahat bir soluk aldı.

Evet, her şeyi halletmişti – yorgunluk da tüm bedenini aynen bir sel gibi kaplamaya başlamıştı. Hizmetçisine güzel kokulu merhemini getirip bacaklarına masaj yapmasını söyledi.

Masağın tekdüze ritmi sinirlerini yatıştırmış, merhem kemiklerinin sızısını biraz olsun dindirmişti.

Sonunda başını tahta yastığa dayayıp, yatağına uzandı. Ve uyudu – artık tüm korkularından kurtulmuştu.

Neden sonra üşüdüğünü hissederek uyandı. Ayakları, elleri buz kesmiş, neredeyse felç olmuştu – ölmüş gibi... Bütün vücudu sanki kısıpaca alınmış gibi kaskatıydı. İçten içe yayılan tuhaf bir uyuşukluk hissediyordu. Beyni de uyuşmuş gibiydi – vücudu hareketsizleşirken, kalbinin atışı da yavaşlıyordu...

“Ölüm...” diye düşündü...

Tuhaf bir ölüm – habersizce gelip, insanı gafil avlayan bir ölüm!

“İşte yaşlılar böyle ölür...” diye düşündü.

Sonra birden gerçeği anladı. Bu *doğal* bir ölüm *değildi*. Karanlıklar içinden saldıran *düşmandı* bu.

Zehir...

Ama nasıl? Ne zaman? Bütün yedikleri içtikleri tadılmış, denenmiş, güvenilirliği saptanmıştı. Hiç boş bulunup hata yapmamıştı. Öyleyse nasıl? Ne zaman?

Sönmekte olan beyinde kalan son kıvılcımla bu gizemi çözmeye çalıştı. Bunu öğrenmeliydi. Ölmeden önce *bu gizemi çözmeli*, gerçeği bilmeliydi...

Kalbindeki ağırlığın arttığını, ölümün soğuk elinin tüm bedenini kapladığını, soluk almanın giderek güçleştiğini hissediyordu.

Düşman bunu nasıl yapmıştı?

Birden geçmişin en derinlerinden bir anı canlandı kafasında. Bir kuzunun yünleri kırkılmış beyaz derisi... Bir avuç güzel kokulu

merhem... Babasının yaptığı bir deney... Bazı zehirlerin deri yoluyla da absorbe edilebildiklerini kanıtlamak için yapılmış bir deney. Yün yağı... Yünden çıkarılan bir yağla yapılan merhemler. İşte düşman ona bu yağ sayesinde ulaşmıştı. Her Mısırlı kadının olmazsa olmazı bir kavanoz güzel kokulu cilt merhemi... Zehir merhemini içine karıştırılmıştı...

Ertesi gün, Hori, o öğrenemeyecekti gerçeği... ona söyleyemeyecekti... Artık çok geçti...

Ertesi sabah küçük köle kız korkudan dudakları uçuklamış bir halde, çığlıklar atarak odadan fırladı ve hanımının gece uykusunda öldüğünü haber verdi.

18. BÖLÜM

YAZIN İKİNCİ AYI

16. GÜN

I

İmhotep Esa'nın cesedinin üzerine eğilmiş, bakıyordu. Yüzünde derin bir hüznün vardı ama kuşkudan eser yoktu.

“Annemin ölmesi çok doğal,” diyordu kendi kendine. “Yaşlıydı, çok yaşlıydı.

“Evet, ihtiyardı... çok ihtiyardı. Osiris'e gitme zamanı hiç kuşkusuz gelmişti... Tabii tüm bu üzüntüler, dertler, acılar zavallı ihtiyarın ölümünü çabuklaştırdı... Ama görünüşe göre ölüm, sessiz, ıstıraplı olmuştı... Huzur içinde ölmüş... Tanrı Ra'ya şükürler olsun ki, bu ölümden hiçbir insanın, hiçbir kötü ruhun parmağı yok. Şiddet yok. Ne kadar da sakin görünüyor.”

Renisenb ağlıyor, Yahmose onu teselliye çalışıyordu. Henet iç çekerek, başını sallayarak dolaşıyor, bir yandan da Esa'nın ne büyük bir kayıp olduğunu, kendisinin ona ne kadar bağlı olduğunu ve saygı duyduğunu anlatıyordu. Kamenin de şarkı söylemeyi bırakmıştı. Ölüye saygılıydı ama yüzünde sıradanın ötesinde hiçbir üzüntü belirtisi yoktu.

Sonunda Hori de geldi. Yaşlı kadının başında durup, ona baktı. Tam onunla buluşacakları saatte gelmişti. Genç adam, “Acaba bana ne söyleyecekti?” diye düşünüyordu.

Hiç kuşkusuz ona söylemek istediği bir şey vardı.

Artık bunu hiçbir zaman öğrenemeyecekti.

“Ama,” diyordu Hori. “Belki de tahmin edebilirim bunu.”

II

“Hori, sence Esa öldürülmüş olabilir mi?”

“Sanırım öyle Renisenb...”

“Nasıl?”

“Bilmiyorum.”

“O kadar da dikkatli davranıyordu ki...” Genç kızın sesi şaşkınlık ve korkuyla titriyordu. “Her an tetikteydi. Bütün önlemleri almıştı. Yediği içtiği her şey önceden tadılıyor, ancak zararsız olduğu saptanırsa yiyordu.”

“Biliyorum Renisenb, ama ben yine de Esa’nın öldürüldüğünü sanıyorum.”

“Hepimizden akıllıydı, içimizde en zekimiz de oydu. Kendisine kimsenin zarar veremeyeceğinden emindi. Hori, bu büyü olmalı! Kötü bir ruhun büyü, kara büyü!”

“Renisenb sen buna inanıyorsun, çünkü doğaüstüne inanmak kolaydır. İnsanlar bundan hoşlanırlar. Ama Esa buna inanmıyordu. Ölmeden önce öğrenebilseydi ve uykusunda ölmemiş olsaydı bunun yaşayan bir insanın işi olduğunu ortaya çıkaracaktı.”

“Kim olduğunu da bilebilir miydi?”

“Evet. Kuşkusunu açıkça belli etmişti. Böylece düşman onun kendisi için bir tehlike oluşturduğunu anladı. Böyle birden ölmesi de kuşkularında ne kadar haklı olduğunu kanıtladı.”

“Hori, sana kimden kuşkulandığını söylemiş miydi?”

“Hayır, söylemedi. Bir isim de vermedi. Ancak onunla aynı paralelde düşündüğümü sanıyorum, onun kafasından geçenlerle benim düşündüklerim sanırım aynıydı.”

“Öyleyse *bana* da söylemelisin Hori. Böylece ben de kendimi koruyabilirim.”

“Hayır Renisenb, senin güvenliğini düşündüğüm için bunu sana söylemeyeceğim.”

“Güvende değil miyim?”

“Hayır Renisenb,” dedi Hori. Yüzü kararlıydı. “Hayır Renisenb, güvende değilsin. Hiç kimsenin yaşamı güvende değil. Aslında gerçeği bilmediğin sürece güvende sayılırsın. Yoksa düşman için tehlike oluşturabilirsin ve seni ortadan kaldırmak için her şeyi göze alabilir.”

“Ya sen Hori? Sen gerçeği biliyorsun.”

Hori hemen düzeltti.

“Bildiyimi *sanıyorum*. Bu konuda hiçbir şey söylemedim, hiçbir şey belli etmedim. Esa akılsızca davrandı. Kuşkusunu açıkça belirtti. Düşüncelerinin hedefini belli etti. Bunu yapmamalıydı, bunu ona da söylemiştim.”

“Ya sen Hori... Ya sana da bir şey olursa?”

Renisenb sustu. Hori’yle göz göze geldi. Ciddi, kararlı, insanın yüreğine işleyen ısrarlı bakışlardı bunlar...

Hori genç kadının ellerini avuçlarının arasına aldı.

“Benim için korkma küçük Renisenb... Her şey yoluna girecek.”

“Evet,” diye düşündü Renisenb. “Hori diyorsa, her şey gerçekten düzelecek demektir.”

Ne ilginç, içinde tuhaf bir mutluluk, bir huzur, neredeyse şarkılar söyleyen bir sevinç duyuyorum. Anıtmezar’dan görünen uzak

ufuklar kadar güzel ve uzak bir duygu bu. Uçsuz bucaksız uzayan o manzarada da, bu duyguda da insanlardan kaynaklanan talepler de kurallar da yok...

Birden haşın bir sesle, “Ben Kameni ile evleneceğim,” dedi. Bunu nasıl olup da söylediğini kendisi de anlamamıştı.

Hori elini bıraktı – doğal, son derece doğal bir biçimde...

“Biliyorum Renisenb.”

“Onlar, babam böylesini uygun buldular.”

“Biliyorum.”

Hori oradan ayrılarak uzaklaştı.

Sanki onun gidişiyile bahçenin duvarları daha bir yaklaşıp oldu. Evin içinden yükselen, mısır ambarlarından gelen sesler daha fazla duyulmaya, gürültülü bir hal almaya başladı.

Renisenb’in kafasındaysa tek bir düşünce vardı.

“Hori gidiyor...”

Çekine çekine genç adamın arkasından seslendi:

“Hori, nereye gidiyorsun?”

“Yahmose’yle birlikte tarlalara. Yapılması, ayarlanması gereken bir sürü iş var. Hasat neredeyse sona erecek.”

“Ya Kameni?”

“Kameni de bizimle geliyor.”

Renisenb birden haykırdı:

“Ben burada korkuyorum. Evet, gündüz tüm hizmetçiler etrafımda. Tanrı Ra göklerde bizi gözlüyor, ama ben buna rağmen korkuyorum.”

Hori hızla geri döndü:

“Korkma Renisenb,” dedi. “Korkmamalısın. Emin ol korkacak bir şey yok. Bugün için korkacak bir şey yok.”

“Ya bugünden sonra?”

“Yaşamak için bir gün bile yeter. Emin ol bugün tehlikede değilsin.”

Renisenb kaşlarını çatarak genç adama baktı.

“Ama *hepimiz* tehlikedeyiz, değil mi? Yahmose, babam, ben? Yani üçümüzden birinci derecede tehlikede olan ben değilim... Demek istediğin bu mu?”

“Bunları düşünmemeye çalışmalısın, Renisenb. Sana hiçbir şey yapmıyormuşum gibi gelebilir ama ben elimden geleni yapıyorum...”

“Anlıyorum...” Renisenb genç adama düşünceli düşünceli baktı. “Evet, anlıyorum,” diye yineledi daha sonra. “Birinci derecede tehlikede olan Yahmose. Düşman onu iki defa zehirlmeye kalktı, başaramadı. Üçüncü bir girişimde bulunabilir. Sen Yahmose’ye yakın olup onu korumak istiyorsun. Ondan sonra sıra babamla bana gelecek. Ailemizden bu kadar nefret eden bu kişi kim?”

“Hişşşt... Bu konuları konuşmasan iyi olur. Çenenin tut. Bana güven Renisenb. Yüreğindeki ve beynindeki korkuyu atmaya çalış.”

Renisenb başını geriye attı, Hori’ye inançla baktı.

“Sana güveniyorum Hori. Ölmeme izin vermezsin... Yaşamı çok seviyorum ve bırakıp gitmek istemiyorum.”

“Bırakıp gitmeyeceksin Renisenb.”

“Sen de öyle Hori.”

“Evet, ben de öyle.”

Birbirlerine gülümsediler. Sonra Hori, Yahmose’ye katılmak için oradan ayrıldı.

III

Renisenb çömelmiş, Kait'i seyreliyordu.

Kait göletin suyunu kullanarak, çocuklarının kilden oyuncaklar yapmasına yardım ediyordu. Parmaklarıyla kili yoğurup şekil vermeye çalışırken bir yandan da konuşmalarıyla iki çocuğunu yaptıkları işe heveslendirmeye çalışıyordu. Kait'in yüzü her zamanki gibi anlamsız, duyarsız ve ilgisizdi. Etrafı saran ölüm ve şiddetle örülmüş atmosferin ve korkunun kadını hiç etkilemediği anlaşıyordu...

Hori Renisenb'e artık cinayetleri düşünmemesini söylemişti ama ne kadar istese de buna uyması olanaksızdı. Düşmanın kim olduğunu Hori biliyordu, Esa biliyordu, öyleyse onun da bilmemesi için hiçbir neden yoktu... Belki bilmediği sürece yaşamı daha güvende olacaktı ama insan denen yaratığın bununla yetinmesi olanaksızdı. Renisenb bunu bilmek istiyordu.

Hiç kuşkusuz çok basit, çok çok basitti çözüm. Bir babanın kendi çocuklarını öldürmek istemeyeceği açıktı. Geriye kala kala kim kalmıştı? İnanılması güçtü ama bu gerçektir. Yalnızca iki kişi – Kait ile Henet.

İkisi de kadın...

Ve ikisinin de öldürmek için bir nedenleri yoktu...

Gerçi Henet hepsinden nefret ediyordu ama... Evet, hiç kuşkusuz Henet hepsinden nefret ediyordu. Renisenb'den nefret ettiğini yüzüne karşı söylemekten çekinmemişti. Öyleyse neden diğerlerinden de aynı derecede nefret etmeyecekti?

Renisenb Henet'in beynindeki kötülüklerle dolu karanlığı aralamaya çalışıyordu. Uzun yıllardan beri aralarında yaşamış, çalışmış, sürekli sadakatinden dem vurmuş, yalan söylemiş, casusluk yapmış, ailenin bireylerini birbirine düşürmeye çalışmıştı... Bu eve

uzun yıllar önce saygın ve güzel bir hanımefendinin yoksul akrabası olarak gelmişti. Bu güzel kadının kocası ve çocukları ile mutlu olduğunu görmüştü. Kendisiyse kocası tarafından terk edilmiş, tek çocuğunu ise daha bebekken kaybetmişti... Evet, gerçekler böyleydi. Bu aynen Renisenb'in bir zamanlar görmüş olduğu mızrak yarası gibi bir şeydi. Yaranın görünen yüzeyi çabucak iyileşmişti. Ama derinin altında iltihap toplanmış, kolu şişirmiş, yaranın bulunduğu yer kaskatı bir hal almıştı. Sonra hekimi çağırmışlardı. Hekim duruma uygun büyümlü sözleri söyledikten sonra küçük bir bıçağı şişmiş, katılaşmış kola saplamıştı. Nehir sularının bir destek duvarını yıkıp taşması gibi, pis kokulu, iğrenç bir cerahat akmıştı dışarıya...

Belki Henet'in belleği de böyleydi. Üzüntüler, kıskançlıklar görünürde çabucak geçip geçiyordu ama içeride kökü kalan bu korkunç zehir gittikçe şişen, içten içe büyüyen bir nefret ve kin dalgasına dönüşüyordu...

Acaba Henet İmhotep'ten de nefret ediyor muydu? Hiç kuşkusuz hayır. Yıllar yılı onun etrafında pervane olmuş, ona yaltaklanmış, onu pohpohlamıştı... İmhotep bu kadına içtenlikle güvenmişti. Nasıl güvenmeyecekti ki, böylesine bir özveri ve sadakat hiç tamamıyla sahte olabilir miydi?

Peki Henet'in içtenlikle bağlı olduğu kabul edilirse, İmhotep'e böylesine acı verecek şeyler yapması olası mıydı?

İyi de ya İmhotep'ten de nefret ediyorsa, hep ettiyse? Ya bütün o yaltaklanmalar İmhotep'in zayıf tarafını yakalamak amacını güdüyorduydu? Ya *herkesten çok* nefret ettiği kişi İmhotep ise? Böylesi sapık, yozlaşmış, kötü bir ruh için bundan daha büyük bir zevk olabilir miydi? Bir adama çocuklarının teker teker öldürülmesini yaşatmak...

"Ne oldu, neyin var Renisenb?" Kait hayretle gözlerini açmış bakıyordu. "O kadar tuhaf bir halin var ki..."

Renisenb ayağa kalktı:

“Birden midem bulandı, kusacak gibi oldum,” dedi.

Bir bakıma doğruydı bu. Genç kadının gözlerinin önünde canlanan manzara onda müthiş bir tiksinti, dayanılmaz bir mide bulanması hissi uyandırmıştı.

Kait söylenene olduğu şekliyle inandı.

“Çok fazla ham hurma yedin, tabii yediğin balık da bayat olabilir.”

“Hayır, hayır, yediklerimle ilgisi yok. Çok korkunç günler geçiriyoruz...”

“Ah, o mu?”

Kait bunu o denli önemsemiyordu ki Renisenb’in şaşkınlıktan neredeyse dili tutulacaktı.

“Kait, yoksa sen hiç mi korkmuyorsun?”

“Korkmuyorum,” diyen Kait bir an düşündü. “İmhotep’e bir şey olursa, çocukların vasisi Hori olacak. Hori dürüst bir insan. Çocuklara kalan mirası güvenle yönetir.”

“Bunu yapmak Yahmose’ye düşer.”

“Yahmose de ölecek!”

“Kait, bunu nasıl böyle soğukkanlılıkla söylersin? Hiç mi önemsemiyorsun? Yani babamla Yahmose’nin ölmeleri düşüncesi seni hiç mi rahatsız etmiyor? Hiç mi üzülüyorsun?”

Kait bir iki saniye düşündü, sonra omuz silkti.

“Şurada iki kadınız,” dedi. “Dürüst. olalım. Hep İmhotep’in bir zorba olduğunu düşündüm, sürekli haksız davranışlarda bulunan, kimseyi düşünmeyen biri. Özellikle de şu odalık konusunda olmadık şeyler yaptı, bu kadının kıskırtmasıyla kendi kanından, canından olan evlatlarını reddetmeye kalkıştı. İmhotep’i asla sevmemişim. Yahmose’ye gelince, o zaten bir hiç. Satipy onu istediği gibi parmağında oynatıyordu. Satipy öleli kendini bir şey sanıp, otoriter

tavırlar takınıyor, etrafa emirler yağdırıyor. O, tabii ki, benim çocuklarımdan önce kendininkileri düşünür. Normal bu! Bu durumda eğer Yahmose de ölürse benim çocuklarımdan durumu iyi olur. İşte ben bu konuya böyle bakıyorum, işin beni ilgilendiren tarafı bu. Hori evli değil, çocuğu yok. Ayrıca adil bir insan, bitaraf ve dürüst davranacaktır. Evet, belki olanlar gerçekten çok sinir bozucu ve üzücü ama düşündükçe içimden bir ses böylesinin daha iyi olduğunu söylüyor.”

“Nasıl böyle sakın, böyle soğukkanlı olabiliyorsun Kait? Unutma ki, ilk ölenlerden biri de senin sevgili kocandı.”

Kait’in yüzünde bir an için anlaşılması olanaksız bir ifade belirdi. Renisenb’i alaycı bakışlarla belki biraz da aşağılayarak süzdü.

“Bazen Teti’den hiç farkın kalmıyor Renisenb. Gerçekten insanın senin Teti’yle yaşıt olduğuna inanası geliyor.”

Renisenb, “Sen Sobek için yas tutmadın,” dedi. “Gözümünden kaçmadı bu.”

“Törelerin gerektirdiği her şeyi yaptım. Yeni dul kalmış bir kadın nasıl davranırsa öyle davrandım.”

“Evet, hepsi bu kadardı ama... bu... bu aslında Sobek’i sevmediğin anlamına mı geliyor?”

Kait, omuz silkti:

“Nesini sevecektim ki?”

“Kait! Senin kocandı o. Çocuklarının babası...”

Kait’in yüz ifadesi biraz yumuşadı. Kille oynayan iki oğlana, sonra kollarını bacaklarını sallayarak şarkı söyleyen küçük Ankh’a baktı.

“Evet, bana çocuklarımı verdi. Bunun için Sobek’e minnettarım. Ama düşünsene, o aslında nasıl biriydi? Yakışıklı, çapkın, övünmekten başka bir şey bilmeyen bir yalancı... Sürekli başka kadınlara giden bir zampara... Keşke bunu yapacağına eve usulüne uygun bir kuma getirseydi de bize de yardımı olsaydı – ne olurdu? Hayır, o adı kötüye çıkmış evlere giderdi. Elinde avucunda ne kadar

para ne kadar altın varsa oralarda harcardı. İçer, en pahalı dansözlerle düşer kalkardı. Neyse ki İmhotep akıllıydı da ona daha fazla para vermiyordu, çiftlikte yapılan tüm satışların hesabını soruyordu. Böyle bir adama karşı ne sevgim, ne saygım olabilir? Zaten erkek dediğin nedir ki? Yalnızca dünyaya çocuk getirmek için gerek vardır onlara. İnsan ırkının tüm gücü kadınlarıdır. Çocuklarımıza her şeyi veren bizleriz Renisenb. Erkeklerle gelince, bırak baba olsunlar ve erkenden ölsünler...”

Kait’in sesindeki kin ve aşağılama bir müzik aletinden çıkan tınılar gibi giderek yükselmişti. Güçlü, çirkin yüzü değişmişti sanki.

Renisenb üzülerək, “Kait çok güçlü,” diye düşündü. “Aptal olsa bile, bu halinden hoşnut. Erkeklerden nefret ediyor ve onları aşağılıyor. Bunu daha önce anlamalıydım. Bunu bir defasında fark eder gibi olmuştum, bu tehditkâr bakışları... Evet, Kait çok güçlü...”

Bakışları ister istemez Kait’in ellerine kaydı. Kili sıkıp yoğuran eller... Güçlü, kaslı eller. Renisenb kili sıkın, yoğuran bu ellere bakarken birden İpy’nin başını suya sokup, ölünceye kadar orada tutan bir çift eli görür gibi oldu. Evet, Kait’in elleri olabiliirdi onlar...

O sırada küçük Ankh, dikenli bir bitkinin üstüne yuvarlandı ve çığlık çığlığa ağlamaya başladı. Kait kızının yanına koştu. Kaldırıp bağrına bastı ve onu sakinleştirmeye çalıştı. Yüzünde sevgi ve sevecenlikten başka bir anlam yoktu. Henet koşa koşa verandaya çıktı.

“Ne oldu, bir şey mi var? Bir çocuk ağlaması duydum. Düşündüm ki...”

Durup baktı. Hayal kırıklığına uğramış gibiydi. Felaket umu-duyla verandaya koşan kadın gördüğü karşısında hayal kırıklığına uğramıştı. Renisenb bir bir kadına bir diğerine baktı.

Birinin yüzünde nefret, ötekisinde tanımını zor bir sevginin ışıltıları parlıyordu.

“Acaba hangisi,” diye düşündü. “Hangisi daha korkunç?”

IV

“Yahmose, dikkatli ol, Kait’e karşı çok dikkatli ol.”

Yahmose şaşırıldı.

“Kait’e karşı mı? Ama sevgili Renisenb...”

“Benden söylemesi, Kait tehlikeli.”

“Bizim sessiz sakın Kait mi? O kendi halinde, uysal, itaatkâr, hatta biraz da aptal bir kadındır...”

Renisenb ağabeyinin sözünü kesti.

“Ne sessiz, ne uysal, ne de kendi halinde,” dedi. “Ondan korkuyorum Yahmose. Ona karşı tedbirli olmanı istiyorum.”

“Kait’e karşı mı?” Yahmose hâlâ duyduklarına inanamıyordu. “Kait’in çevremizdeki bu ölümlerle ilgisi olabileceğini hiç sanmıyorum. O kadar akıllı değil.”

“Bunun için o kadar da zeki olmak gerektiğini sanmıyorum. Gerekli olan yalnızca zehirler konusunda biraz bilgi. Bazı ailelerde bu gibi bilgilerin olduğunu ve anadan kıza geçtiğini bilirsin. Analar kızlarına hangi otlardan nasıl zehir elde edilebileceğini, etkili ilaçların nasıl kaynatıldığını öğretirler. Kait de annesinden bir şeyler öğrenmiş olabilir. Çocukları hastalandığı zaman kendi eliyle onlara ilaç kaydattığını bilmiyor musun?”

Yahmose, dalgın dalgın başını salladı.

“Evet, biliyorum.”

“Henet de çok kötü bir kadın, ona karşı da dikkatli ol,” diye ekledi Renisenb.

“Henet mi ? Evet. Zaten hiçbirimiz sevmeyiz onu. Yalnızca babamın korumasında olduğu için...”

“Babam ona güvenmekle büyük bir hata yapıyor.”

“Olabilir...” Yahmose sözlerine kısa bir ara verdikten sonra ekledi. “Tabii Henet de babamı çok şımartıyor...”

Renisenb ağabeyine hayretle baktı. Yahmose belki de ilk kez babalarını eleştiriyordu. “Artık yavaş yavaş Yahmose’nin evin reisliğini eline aldığı anlaşılıyor,” diye düşündü. İmhotep son hafta içinde birden çökmüş, sanki birkaç yaş birden yaşlanmıştı. Artık karar vermek, etrafına emirler savurmak onu yoruyordu. Buğulu bakışlarını bir noktaya dikip saatlerce yerinden kıınıldamadan oturuyordu. Bazen kendisine söylenilenleri anlamadığı bile oluyordu.

“Acaba bu kadının...” diyen Renisenb etrafına bakınarak sustu. “Bu kadının evde dönen işlerde parmağı...”

Yahmose kız kardeşini kolundan tuttu.

“Sus Renisenb. Böyle şeyleri hiç konuşmamak daha iyi, hatta fısıltıyla bile söylememek gerek.”

“Öyleyse, sen de...”

Yahmose hemen yumuşak bir tonda, “Şimdilik hiçbir şey deme,” dedi. “Planlarımız var.”

19. BÖLÜM

YAZIN İKİNCİ AYI 17. GÜN

I

Ertesi gün yeniay için düzenlenen festival vardı. İmhotep başlıkları kabul etmek üzere Anıtmezar'a gitmek zorundaydı. Yahmose, işleri kendisine bırakması için babasına yalvardı. Fakat İmhotep inat ediyordu.

Eski günlerini anımsatan bir ayak diremeyle, "Yapılan işleri kendi gözümle görmeden uygun şekilde yapılıp yapılmadıklarından nasıl emin olabilirim?" diyordu. "Şimdiye dek hiç görevlerimden kaçtığım oldu mu? Hepinize bakmak için hep görev başında olmadım mı?"

Sesi titredi:

"Hepiniz, hepiniz... Ah, az kalsın unuttuyordum... Benim cesur, yakışıklı iki oğlum, beni bırakıp gittiler. Yakışıklı Sobek'im, akıllı ve sevimli İpy'm öldüler. Yahmose, Renisenb, sevgili oğlum ve kızım, bir siz kaldınız yanımda. Ama bu ne kadar sürecek? Daha ne kadar yanımda olacaksınız? Ne kadar..."

"Uzun yıllar baba, umarım uzun yıllar..." dedi Yahmose. Sanki bir sağırla konuşmuşçasına yüksek sesle söylemişti bu sözleri.

"Ne? Ne diyorsun?"

İmhotep sanki bir anda komaya girmişti, ne duyuyor ne de görüyordu. Dalıp gitmişti. Birden hiç umulmadık bir şey söyledi:

“Bu Henet’e bağlı, öyle değil mi? Evet, evet, Henet’e bağlı.”

Yahmose’yle Renisenb şaşkınlık içinde birbirlerine baktılar.

Renisenb yavaşça, “Ne demek istediğini anlayamadım baba,” dedi.

İmhotep, yine anlayamadıkları bir şeyler mırıldandı. Sonra sesini biraz yükseltti, ama yine boş, donuk bakışlarla, “Henet beni anlıyor,” dedi. “O beni her zaman anladı, eskiden beri... Sorumluluklarımın ne kadar büyük olduğunu biliyor, ne kadar ağır olduğunu... Evet, ne kadar ağır... Ama hep nankörlük... Bunun karşılığı verilmesi, öcü alınmalı... Ve sanırım bu gerçekleşti... Hak yerini buldu... Haddini bilmezlik cezalandırılmalı. Henet her zaman alçakgönüllü, sadık ve özverili bir kadındı. O bunun ödülünü alacak...”

Omuzlarını dikleştirdi ve kendinden emin bir tonda sözlerini sürdürdü:

“Anlıyorsun değil mi Yahmose? Henet bütün istediklerine sahip olmalı! Buyrukları yerine getirilmeli!”

“Ama niçin baba?”

“Çünkü ben öyle istiyorum. Çünkü Henet’in istekleri yerine getirilirse bu evde artık ölüm olmayacak.”

İmhotep başını bilgiç bilgiç sallayarak odadan çıktı.

Yahmose ile Renisenb şaşkınlık ve dehşet içinde birbirlerine baktılar.

“Bütün bunlar ne anlama geliyor Yahmose?”

“Bilmiyorum Renisenb. Bazen babamın artık ne dediğini ne yaptığını bilmediğini düşünüyorum...”

“Evet, belki öyle... Ama bence Henet ne yaptığını da ne istediğini de çok iyi biliyor. Daha geçen gün bana çok yakında bu evde kamçısını şaklatacağını söylemişti.”

İki kardeş yine birbirlerine baktılar. Yahmose kardeşinin kolunu tuttu.

“Henet’i kızdırma. Sen duygularını çok belli ediyorsun Renisenb. Babamın dediklerini duydun. Henet’in istedikleri olursa *artık bu eve ölüm girmeyecekmiş!*”

II

Henet depo olarak kullanılan odalardan birinde çömelmiş yatak çarşaflarını sayıyordu. Bunlar eski çarşaflardı. Bir tanesinin ucundaki amblemi gözlerine yaklaştırarak yakından baktı.

“Ashayet,” diye mırıldandı. “Ashayet’in çarşafları. Buraya geldiği yılın tarihini taşıyor, birlikte gelmiştik... Aradan çok uzun yıllar geçti. Acaba, çarşaflarının şimdi ne için kullanıldığını biliyor musun Ashayet?”

Kıs kıs güldü. Arkasında bir ses duyunca irkilerek döndü ve omzunun üstünden arkasına baktı. Yahmose kapıda duruyordu.

“Ne yapıyorsun burada Henet?”

“Esa’yı mumyalayanların daha fazla yatak çarşafına ihtiyaçları oldu. Yığınla çarşaf kullandılar. Yalnız dün dört yüz kübit⁽¹⁾ çarşaf kullandılar. Cenazelerde kullanılan çarşafın haddi hesabı yok! Sıra eski çarşaflara geldi. Bunlar kaliteli çarşaflar pek fazla da yıpranmamışlar. Annenin çarşafları Yahmose. Evet, annenin çarşafları...”

“Bunları almanı sana kim söyledi?”

Henet güldü.

“İmhotep artık her şeyi bana bıraktı. Kimseden izin almam gerekmiyor. İmhotep zavallı, ihtiyar Henet’e güveniyor. Henet’in her

(1) Dirsekten ortaparmağın ucuna kadar olan mesafeye eşit eski bir uzunluk ölçüsü – yaklaşık yarım metre.

işi doğru dürüst yapacağından emin. Bu evde yıllardan beri hizmet ettim. Sanırım artık ödülünü almamın zamanı geldi.”

“Sanırım öyle,” dedi Yahmose yumuşak bir sesle. “Babam da *her şeyin sana bağlı olduğunu söyledi.*”

“Öyle mi? Bak bunu duyduğuma sevindim. Ama sanırım sen aynı fikirde değilsin Yahmose.”

“Şey, bundan emin olduğumu söyleyemem.” Yahmose’nin ses tonu hâlâ yumuşaktı ama yaşlı kadını dikkatle süzüyordu.

“Bence babanın söylediklerini dinlesen daha iyi olur Yahmose. Bu evde artık daha fazla *sorun* istemiyoruz öyle değil mi?”

“Pek anlayamadım, yani başka ölüm istemiyoruz demek mi istiyorsun?”

“Başka ölümler olacak Yahmose, olacak. Ah, evet, olacak...”

“Sıra kimde Henet?”

“Bunu neden bana soruyorsun, ben nereden bileyim?”

“Çünkü senin çok şey bildiğini sanıyorum. Örneğin geçen gün İpy’nin öleceğini de bildin... Sen çok akıllısın, değil mi Henet?”

Henet hindi gibi kabardı:

“Nihayet gerçeği anlamaya başladınız. Ben artık yoksul, zavalı, aptal Henet değilim. Ben her şeyi bilenim.”

“Ne biliyorsun Henet?”

Birden Henet’in sesi değişti, kısık, tok, kararlı ve sert bir ton aldı.

“Sonunda bu evde istediğimi yapabileceğimi... Artık hiç kimse yoluma çıkamayacak. İmhotep de anladı bunu, bana güveniyor, her şeyi bana bıraktı. *Sen de aynı şeyi yapacaksın, değil mi Yahmose?*”

“Ya Renisenb?”

Henet güldü, keyifli, pis, hain bir gülüştü bu.

“*Renisenb, burada olmayacak.*”

“Yani sıra Renisenb’de mi demek istiyorsun?”

“Sen ne düşünüyorsun Yahmose?”

“Ben senin fikrini duymak istiyorum.”

“Belki de ben yalnızca Renisenb’in evlenip buradan gideceğini söylemek istedim.”

“Ne demek istedin Henet?”

Tiz, insanı ürperten iğrenç bir sesle güldü.

“Esa, bir zamanlar benim dilimin tehlikeli olduğunu söylemişti. Belki de gerçekten öyle.” Yeniden sinsi sinsi kıkırdadı. “Sen ne dersin Yahmose? Sence sonunda bu evde isteklerime kavuşacak mıyım?”

Yahmose yanıt vermeden bir süre kadının yüzünü inceledi.

Neden sonra, “Evet Henet,” dedi. “Sen akıllısın. Çok akıllısın. İstediklerine kavuşacaksın!”

Döndü ve hemen arkasında büyük salondan oraya doğru gelmekte olan Hori’yi gördü.

“Ah, burada mısın Yahmose? İmhotep seni bekliyor. Anıtmezar’a gitme zamanı geldi.”

Yahmose başını salladı:

“Geliyorum.” Sonra sesini alçalttı. “Hori, sanırım Henet aklını kaçırdı. Kötü ruhlardan etkilendi. Ben artık tüm bu olanlardan onun sorumlu olduğuna inanmaya başladım.”

Hori bir an düşündükten sonra her zamanki sakin, ciddi tavrıyla yanıt verdi.

“Tuhaf bir kadın, üstelik de kötü niyetli...”

Yahmose sesini biraz daha alçalttı.

“Hori, sanırım Renisenb’in yaşamı tehlikede...”

“Tehlikenin kaynağı Henet mi?”

“Evet, biraz önce gitme sırasının Renisenb’de olduğunu söyledim.”

O sırada İmhotep’in öfkeli sesini duydular:

“Bütün gün sizi mi bekleyeceğim? Bu ne saygısızlık böyle? Artık kimse beni düşünmüyor. Neler çektiğimi kimse bilmiyor. Henet nerede? Henet anlar beni...”

Depo odasından Henet’in pis pis güldüğü duyuldu.

Kapının önünde duran Yahmose’ye seslendi.

“Duydun, değil mi Yahmose? Henet! Varsa yoksa Henet!”

Yahmose yavaşça, “Evet Henet, anlıyorum,” dedi. “Güç sende! Sen, babam ve ben, biz üçümüz birlikte...”

Hori İmhotep’i bulmaya gitti. Yahmose Henet’le biraz daha konuştu. İhtiyar kadının yüzü zafer mutluluğuyla parlamaya başladı.

Sonra Yahmose de Hori ile İmhotep’in yanına gitti. Geciktiği için özür diledi. Üç erkek birlikte Anıtmezar’a çıkmak üzere yola koyuldular.

III

Renisenb için gün bitmek bilmedi.

Huzursuzdu. Ne yapacağını bilmez bir halde dolaşıyordu. Evden verandaya çıkıyor, oradan gölete iniyor, sonra tekrar eve dönüyordu.

İmhotep öğle saatlerinde döndü. Yemeğini yedikten sonra verandaya çıktı ve Renisenb de ona katıldı.

Renisenb kollarını dizinin etrafına sarmış, bir kenarda oturuyor, ara sıra başını kaldırıp babasına bakıyordu. İmhotep’in yüzünde hâlâ o şaşkın, dalgın ifade vardı. Çok az konuşuyordu. Arada bir de derin derin iç çekiyordu.

Bir ara ayağa kalkıp Henet’i sordu. Henet o sırada yatak çarşafalarını mummyacılar götürmüştü.

Renisenb babasına Yahmose ile Hori'nin nerede olduklarını sordu.

“Hori keten tarlalarına gitti. Oradaki hesapların tutulması gerekiyordu. Yahmose de toprağın işlenmesini denetliyor. Bütün iş ona kaldı... Ne yazık ki Sobek ve İpy öldü... Oğullarım. Ah, ah oğullarım, yakışıklı oğullarım...”

Renisenb hemen konuyu değiştirdi, babasını bu konudan uzaklaştırmak istiyordu.

“İşçilerin başında Kameni dursa olmaz mı?”

“Kameni mi? Kameni de kim? Benim o isimde bir oğlum yok.”

“Yazıcı Kameni. Yakınca kocam olacak Kameni!”

İmhotep şaşkınlıkla kızına baktı.

“Sen, Renisenb, Khay ile evlenmeyecek miydin?”

Renisenb iç çekti ama başka bir şey söylemedi. İmhotep'i geçmiştten koparıp şimdiki zamana getirmenin acımasızlık olacağını düşünüyordu.

Ancak kısa bir süre sonra İmhotep birden ayağa kalktı ve bağırarak, “Tabii ya!” dedi. “Kameni! Onu bazı buyruklarımı iletmesi için birahaneyle yollamıştım. Benim de oraya gidip ona katılmam gerekiyor.”

Kendi kendisine bir şeyler mırıldanarak, yürüyüp gitti. Babasının eski haline döndüğünü gören Renisenb'in yüreğine biraz olsun su serpmişti.

Kafasındaki bu bulanıklık gelip geçici bir şey olmalıydı.

Genç kadın etrafına bakındı. Eve ve bahçeye huzursuz edici bir sessizlik çökmüştü – sanki kötü bir şeyler olacaktı gibi. Çocuklar göletin öteki kıyısında oynuyorlardı. Kait yanlarında değildi. Renisenb onun nerede olduğunu merak ediyordu.

Kısa bir süre sonra Henet de verandaya çıktı. Etrafına şöyle bir bakındıktan sonra, Renisenb'in yanına geldi. Yine o ürkek, çekingen, korkak haline dönmüştü.

“Seni yalnız yakalayana dek bekledim,” dedi yavaşça.

“Neden ki Henet?”

Henet sesini iyice alçalttı:

“Sana bir haber getirdim, Hori’den.”

Renisenb heyecanlandı:

“Ne istiyormuş?”

“Anıtmezar’a çıkmanı istiyor.”

“Hemen şimdi mi?”

“Hayır. Güneş batmadan bir saat kadar önce orada olmalısın.

Benden sana iletmemi istediği bilgi bu. Eğer orada olmasa bile, gelinceye kadar beklemeliymişsin. Çok önemli olduğunu söyledi.”

Henet bir an sustu, sonra ekledi:

“Bunu sana söylemek için yalnız kalmanı bekledim. Hori kimse duymasın demişti.”

Henet aynen bir ruh gibi süzülüp gitti.

Renisenb’in keyfi yerine gelmişti, tuhaf bir sevinç içindeydi. Anıtmezar’ın huzur ve sükûn dolu havasına bir kere daha kavuşmanın düşüncesi bile içini rahatlatmış, yüreğindeki korkuları alıp götürmüştü. Hori’yi görüp, onunla rahat rahat konuşabilecekti. Yalnız bir şeye şaşırıyordu. Hori bu haberi iletmesi için nasıl olup da Henet’e güvenmişti?

Neyse, ne kadar kötü ve hain olursa olsun Henet haberi istenildiği şekilde iletmmişti.

“Ayrıca Henet’ten korkmam için bir neden yok ki,” diye düşündü. “Ben ondan çok daha güçlüyüm.”

Gururla, kendinden emin bir havada başını dikleştirdi. Kendisini genç, güvenli ve yaşam dolu hissediyordu...

IV

Henet Renisenb'e bu haberi ilettikten sonra yeniden depo odasına döndü. Kendi kendine kıs kıs gülüyordu.

Karmakarışık olmuş çarşaf yığınlarının üstüne eğildi. Onlarla konuşmaya başladı:

“Çok yakında size yine ihtiyaç olacak,” dedi neşeyle. “Beni duyuyor musun Ashayet? Artık bu evin hanımı benim. Sana söylüyorum, çarşafların çok yakında bir vücuda daha sarılacak... Kimin vücudu olacak bu, biliyor musun? Heh heee! Oradan pek bir şey yapamadin, değil mi? Sen, annenin ağabeyi olan Yüksek Yargıç, Nomark. Vali? Adalet? *Bu dünyada* adalet var mı ki sen sağlayasın? Yanıt ver bana?”

O sırada keten balyalarının arkasında bir şey kımıldar gibi oldu. Henet hafifçe doğrularak arkasına döndü.

Aynı anda başının üstüne koskocaman bir çarşaf kapandı. Ağzına, burnuna bastırıldı. Bir el, amansız, acımasız bir el keten çarşafı yaşlı kadının boynuna, vücuduna hızla doladı, doladı, doladı, aynen bir mumya gibi, ta ki çırpınması kesilene dek...

V

Renisenb, kayalara oyulu taş odanın giriş yerinde oturmuş, Nil'i seyre dalmıştı. Tuhaf hayaller içindeydi.

Babasının evine döndükten sonra, burada, bu kaya odada ilk oturusunun üzerinden çok uzun bir zaman geçmiş gibi hissediyordu. O gün büyük bir neşeyle evde hiçbir şeyin değişmediğini düşünmüş, her şeyi sekiz yıl önce bıraktığı gibi bulduğunu söylemişti.

O gün Hori'nin, kendisinin sekiz yıl önce Khay ile giden Renisenb olmadığını söylediğini, kendisinin de inançla, kendine güvenilecek, "Yakında yine eski Renisenb olacağım," dediğini anımsıyordu.

Sonra Hori, insanlardaki değişimden, dıştan belli olmayan yozlaşmalardan, kötülüklerden söz etmişti.

Şimdi Hori'nin bunları söylerken neler düşünmüş olabileceğini çok daha iyi anlıyordu. Hori, onu karşılaşılabileceklerine hazırlamaya çalışmıştı. Oysa Renisenb ailesindekilerin gördükleri gibi olduğunu kabul etmeye nasıl da körü körüne hazırды.

Gözlerinin açılması için Nofret'in gelmesi yetmişti...

Evet, Nofret'in gelmesi... Her şey onun gelişi ile başlamıştı.

Nofret'le beraber evlerine *ölüm* gelmişti...

Kötü olsa da olmasa da Nofret buraya beraberinde kötülüğü getirmişti...

Ve bu kötülük hâlâ içlerindeydi...

Renisenb belki de son bir kez daha bütün olanların nedeninin Nofret'in kötü ruhu olduğunu düşündü...

Kindar, zalim ve ölü Nofret...

Ya da kindar, zalim ve canlı Henet... Kimsenin sevmediği, herkesin aşığı, herkesin tiksindiği dalkavuk Henet...

Renisenb ürpererek titredi. Sonra yavaş yavaş ayağa kalktı.

Hori'yi daha fazla bekleyemeyecekti. Güneş batmak üzereydi. Acaba Hori neden gelmemişti?

Akşamın bu saatinde her şey derin bir sessizliğe ve dinginliğe bürünmüştü. "Sessiz, sakın ve güzel," diye düşündü Renisenb. Hori acaba niçin gecikmişti? Gelmiş olsaydı en azından bir saat birlikte olabilecek, bu güzelliği paylaşabileceklerdi...

Artık böyle güzel anları olamayacaktı... Çok yakında Kameni'nin karısı olduğu zaman...

Gerçekten de Kameni ile evlenecek miydi?

Renisenb birden daldığı hayallerden uyandı. Kalktı, yürümeye başladı. Korkulu bir rüyadan, bir kâbustan uyanmış biri gibi hissediyordu kendini...

Korku ve güvensizlik duygusunun etkisinde kalıp kendisine önerilene düşünmeden kabul etmişti.

Ama şimdi orada, o anda yine eski Renisenb olduğunu hissediyordu.

Düşünüyordu: Kameni ile evlenirse bunu kendisi istediği için yapacaktı. Ailesi istediği için değil... Gülen, güzel yüzü ile yakışıklı Kameni? Onu seviyordu, değil mi? Onunla onu sevdiği için evlenecekti...

Akşamın bu saatinde burada tepede gerçekleri çok daha açık ve net algılayabiliyordu. Artık kafası karışık değildi. Yine eski Renisenb olmuştu... Orada yüksekte, uçurumun kıyısındaki patikada yürüyordu – korkusuz, sakın ve başı dik... Sonunda kendine gelmişti.

Bir defasında Hori'ye Nofret'in öldüğü saatte bu patikadan aşağıya tek başına inmesi gerektiğini söylememiş miydi? Ne kadar korkarsa korksun bu patikadan aşağı tek başına emin adımlarla inmeyi başarmalıydı...

İşte yapıyordu bunu. Nofret'in ölüsünü de yaklaşık bu saatlerde bulmuşlardı. Ve sonra yine aynı saatlerde Satipy bu patikadan aşağı yürürken birden arkasına bakmış ve kötü kaderi onu burada ölmeye mahkûm etmişti.

Hem de aynı noktada... Satipy o anda ne işitmişti de birden başını çevirip arkasına bakmıştı?

Ayak sesleri mi?

Ayak sesleri... Ama şimdi Renisenb de ayak sesleri duyuyordu. Patikadan aşağı inen, onu izleyen ayak sesleri...

Bir an kalbi korkuyla yerinden fırlayacak gibi oldu. Evet, evet bu *doğruyd*. Nofret peşindeydi, onu izliyordu...

Korku bir anda bütün vücudunu sardı. Ama adımları yavaşlatmadı. Hızlandırmadı da... Korkusunu yenmeliydi. Çünkü o pişman olacağı hiçbir kötülük yapmamıştı...

Kendisini toparladı. Bütün cesaretini topladı ve yürümeye ara vermeden başını çevirip, arkasına baktı.

Rahatlayarak derin bir soluk aldı. Arkasından gelen Yahmose'den başkası değildi. Ölü birinin ruhu değil, sevgili ağabeyiydi. Herhalde Yahmose de Anıtmezar'ın adak odasında çalışıyordu. Onun hemen arkasından o da işini bitirmiş, aşağıya iniyordu...

Bir sevinç çığlığı atarak durdu:

"Ah, Yahmose, sen miydin?"

Yahmose hızla yaklaşıyordu. Genç kadın tam çocuksu bir sevinçle korkusunu anlatmaya başlayacaktı ki birden sözcükler dudaklarında dondu kaldı...

Bu, tanıdığı, bildiği Yahmose değildi – o sevecen, yumuşak başlı, uysal Yahmose değildi... Gözleri tuhaf bir şekilde parlıyordu. Diliyle durmadan kuruyan dudaklarını ıslatmaktaydı. Ellerini öne doğru uzatmış, parmakları yırtıcı bir kuşun pençeleri gibi kıvrılmıştı.

Gözlerini Renisenb'e dikmişti. Ve bu bakışlardaki anlam anlaşılmayacak gibi değildi – öldürmüş ve yeniden öldürmek üzere olan bir insanın gözü dönmüş bakışlarıydı bunlar. Yüzünde tanıımı olanaksız bir acımasızlıktan kaynaklanan şeytanca bir zevk ve kötülük yapmanın sinsi hoşnutluğun izleri görölüyordu

Yahmose – amansız düşman Yahmose'ydi! O iyi, yumuşak başlı, uysal maskenin arkasında... *bu vardı!*

Hep ağabeyinin kendisini sevdiğini düşünürdü – ancak tüm insanlığından sıyrılmış bu korkunç yüzde sevgiden izler aramak boşunaydı!

Renisenb bağırdı. Umutsuz, çaresiz bir çığlıktı bu!

Bunun *ölüm* olduğunu biliyordu. İşte, ölüm karşısında duruyordu. Yahmose'nin gücüne karşı koyacak güçte değildi. Tam da patikanın iyice daraldığı o noktada –Nofret'in aşağı düştüğü noktada– o da uçurumdan aşağı yuvarlanacak, ölümün kucağına düşecekti...

“Yahmose!”

Son bir umutsuz yakarmaydı bu. Bundan önce ne zaman bu adı söylese, bu sözcükte genç kadının ağabeyine duyduğu sevgi gizli olurdu. Ne var ki boşuna yalvarıyordu. Yahmose hafifçe güldü. İnsan gülüşüne benzemeyen, keyifli, korkunç bir gülüştü bu...

Sonra ileri doğru atıldı. Sanki pençe gibi kıvrılan bu korkunç parmaklar genç kadının boynuna dolanmak arzusuyla yanıyordu...

Renisenb, birkaç adım geriledi, sırtını daracık patikanın kenarındaki kayalara dayadı. Kolları can havliyle, üstüne gelen adamı uzaklaştırmak için öne doğru uzandı. Bu korkunç bir andı –dehşet– ölüm...

Sonra bir ses duydu Renisenb. İnce, titreşimli, tınılı bir ses...

Havada bir şey ısıkl çalarak uçtu. Yahmose durakladı, sendeledi. Sonra korkunç bir çığlık atarak olduğu yerde şöyle bir döndü ve cansız bedeni Renisenb'in ayakları dibine, yüzükoyun yığılıverdi.

Renisenb Yahmose'ye saplanan okun tüylü sapına bakakaldı. Sonra iki adım attı.. Kayalardan aşağı baktı.. Hori'yi gördü. Yayı hâlâ omzundaydı...

VI

“Yahmose... Yahmose...”

Renisenb yaşadığı şokun etkisiyle durmadan ağabeyinin adını tekrarlayıp duruyordu. Olup bitene hâlâ inanamıyordu...

Kayaya oyulmuş küçük taş odanın dışındaydı, Hori'nin kolu hâlâ belindeydi. Hori'nin onu buraya nasıl getirmiş olduğunu anımsamıyordu bile. Şaşkınlık ve dehşet içinde ağabeyinin adını tekrarlamak dışında bir şey düşünecek, yapacak durumda değildi.

Hori her zamanki yumuşak sesiyle, “Evet, Yahmose,” dedi. “En başından beri Yahmose’ydi.”

“Ama nasıl? Niçin? Katil nasıl o *olabilir*? Yahmose de zehirlenmişti. Neredeyse ölecekti.”

“Hayır, ölüm riski yoktu. İçtiği şarabın miktarı konusunda çok dikkatli davranmıştı. Yalnızca kendisini hastalandırarak kadar içmeye özen göstermişti. Üstelik belirtileri ve çektiği acıyı da elinden geldiğince abarttı. Bu şekilde kuşkuların üzerinde toplanmasını engelleyeceğini biliyordu.”

“Ama İpy’yi o öldürmüş olamaz... O sırada ayakta duracak hali bile yoktu.”

“Daha önce de söylediğim gibi abartıyor, hali yokmuş gibi davranıyordu. Anımsarsan Mersu zehir vücuttan atıldıktan sonra insan hızla güçlenir, kendisine gelir demişti. Gerçekten de öyle oldu. Yahmose gücünü çarçabuk topladı ama kendisini halsizmiş gibi göstermesi gerekiyordu, bunda çıkarı vardı.”

“Peki, *niçin* yaptı bunu Hori, niçin? Hiç anlamıyorum! *Neden*?”

Hori iç geçirdi.

“Sana bir gün, burada, içten gelen kötülükten söz etmiştim Renisenb, anımsıyorsun değil mi?”

“Anımsıyorum. Aslında ben de bu akşam bunu düşündüm.”

“Bir defasında aileye kötülüğün Nofret’le geldiğini söylemiştin. Gerçek bu değildi. Kötülük hep buradaydı, tohumları aile bireylerinin kalplerinde gizliydi. Nofret’in gelişi yalnızca bu tohumların filizlenmesini sağladı, hepsi bu. Başka bir deyişle gizlendiği yerden

açığa çıkmasını! Nofret'in varlığıyla kötülüğün gizlenmesini olanaksızlaştırdı. Kait'in o tutkulu analık duyguları yerini kendisi ve çocukları adına sınır tanımaz bir bencillığe bıraktı. Sobek çekici, neşeli, konuşkan insan olmaktan çıkıp öfkeli, kibirli, sefahat düşkünü, zayıf karakterli bir insana dönüştü. İpy şımarık, afacan bir çocuk olmaktan çıktı, sinsi planlar yapan, bencil bir delikanlı oldu. Henet sadakat ve bağlılık numarası altında kin kusan bir yaratığa dönüştü, zehri tüm aileye bulaştırmaya başladı. Satipy zorbalıktan korkaklığa geçiş yaptı. İmhotep, huysuz, kendini beğenmiş, zalim bir baba olup çıktı.”

“Biliyorum... Biliyorum...” Renisenb gözlerini ovuşturdu. “Bana bunları anlatmana gerek yok, bütün bunları ben de yavaş yavaş da olsa anlamıştım... İyi ama neden oldu bütün bunlar? Senin değişinle içimizdeki kötülük nasıl olup da köklenip, gelişti?”

Hori omuzlarını silkti.

“Kim bilebilir ki? Bu belki de insanın gelişmesiyle bağlantılı bir durum. İnsanlar yaşlandıkça daha bilge, daha sevecen, daha hoşgörülü olmazlarsa bu gelişim farklı bir yöne, kötülüğe doğru kayabiliyor, içteki kötülük beslenebiliyor. Ya da yaşantılarının çok içedönük, çok kapalı olması kişilerin tamamen kendi içlerine kapanmasına neden oluyor, yaşama bakışlarını, yaşam alanlarını kısıtlıyor, içteki duyguları açığa çıkarıyor. Ya da tabii kötülük bulaşıcı bir hastalık gibi birinden ötekine geçiyor, önce biri sonra diğeri hastalanıyor.”

“Ama Yahmose, Yahmose hep aynı kalmıştı. Hiç değişmemişti.”

“Evet, işte benim asıl kuşkumu çeken de bu oldu Renisenb. Diğerleri doğaları gereği bağırıp çağırarak içlerindeki zehri akıtıyor, rahatlıyorlardı. Ama Yahmose hep çekingen, kolayca yönetilen bir insan olmuştu. Kendisinde isyan edecek gücü bulamıyordu. İmhotep'i gerçekten çok seviyor, onun gözüne girmek için çırpınıyordu. İmhotep ise onun iyi niyetini kabul etse de onu çok

aptal ve yeteneksiz bulduğunu her fırsatta ortaya koymaktan geri kalmıyordu. Onu aşağılıyordu. Satipy de zorba karakterinin gereği olarak ona nefes aldirmıyordu, sürekli eziyordu. Yavaş yavaş Yahmose'deki bu öfke, kırgınlık ağır basmaya başladı, katlanılamaz hal aldı. Belli etmiyordu ama duyduğu kin ve nefret yüreğinde giderek büyüdü, büyüdü.

Ve Yahmose çalışkanlığının ve gayretinin ödülünü alacağını, babası tarafından takdir edilip işlere ortak edileceğini umduğu bir anda Nofret geldi. Onun kalbindeki kötülük ateşini tutuşturan kıvılcım da Nofret, daha doğrusu Nofret'in güzelliği oldu. Nofret her üç erkeğin de erkekliklerine saldırdı. Nofret Sobek'in en zayıf noktasına parmak basarak aptallığını yüzüne vurdu ve onu aşağıladı, İpy'yi erkekten bile saymayıp, çocuk yerine koydu, Yahmose'nin ise onun gözünde erkek bile sayılmayacağını belli etti. Nofret'in gelişinden sonra Satipy'nin artan dırdırları ve aşağılamaları da Yahmose'nin sabrının taşmasında etken oldu. Satipy'nin alayları, kendisinin bile ondan daha erkek olduğunu söylemesi gözünü döndürdü, kendini kaybetmesine neden oldu. Sonra Nofret'e patikada rastladı ve daha fazla katlanamayarak ani bir dürtüyle onu aşağıya itti.”

“Ama onu iten Satipy...”

“Hayır, hayır Renisenb. Bu noktada yanıliyordunuz işte. Satipy yalnızca patikanın aşağısından *olanları görmüştü*. Şimdi anlıyorsun, değil mi?”

“Ama o sırada Yahmose seninle birlikte tarlada değil miydi?”

“Evet, son bir saat süresince birlikteydik. Renisenb, iyi düşün. Nofret'i bulduğumuz zaman vücudu çoktan *soğumuştı*, değil mi? Yanağına kendi elinle dokunmuştun. Sen birkaç dakika önce düştüğünü sanmıştın ama bunun öyle olması olanaksızdı. En az iki saattir ölmüş olmalıydı, yoksa kızgın güneşte yanaklarını ellediğinde soğuk hissetmezdin. Satipy olanları gördü. Ne yapacağını bilmez bir halde

korku içinde oralarda dolaştı. Eve dönmeye cesareti yoktu. Sonra da senin geldiğini gördü ve seni oradan uzaklaştırmaya çalıştı.”

“Hori, bütün bunları sen ne zaman öğrendin?”

“Kısa bir süre sonra sezdim. Kuşkumu uyandıran Satipy’nin tuhaf halleri oldu. Kadın bir şeyden ölesiye korkuyordu, çok geçmeden korktuğunun *Yahmose* olduğunu anladım. Artık ona bağırmadığı, zorbalık taslamadığı gibi köle gibi itaat etmeye başlamıştı. Bu onun için korkunç bir şok olmalı! Erkeklerin en yumuşak başlısı olarak aşağıladığı *Yahmose*’nin *Nofret*’i büyük bir soğukkanlılıkla uçurumdan aşağı iterek öldürdüğünü görmek... Bu Satipy’nin dünyasını altüst etti. Ayrıca tüm zorbalar gibi o da gerçekte korkaktı. Bu yeni *Yahmose* onu korkutmuştu. Bu korkunun etkisiyle uykusunda konuşmaya başladı. Ve böylece *Yahmose* karısının da kendisi için bir tehlike oluşturduğunu anladı...

Evet *Renisenb*, artık o gün kendi gözleriyle gördüğün sahnenin içyüzünü anlayabilirsin. Satipy’nin uçurumdan aşağı düşmesine neden olan kötü bir ruh değildi. O gün o, yalnızca, senin bugün gördüğünü görmüştü. Satipy, kendisini izleyen adamın, kocasının, başka bir kadını olduğu gibi kendisini de uçurumdan atmaya hazırlanan katilin yüzündeki o korkunç ifadeyi görmüştü. Korku ile geri çekilirken ayağı kaymış, kayalardan aşağı yuvarlanmıştı. Ölümlük dudaklarından dökülen ‘*Nofret*’ sözcüğüyle, *Nofret*’i kocasının öldürmüş olduğunu söylemek istemişti.”

Hori bir an sustu, sonra konuşmayı sürdürdü:

“Esa bu gerçeği *Henet*’in farkında olmadan bir söz sayesinde keşfetti. *Henet* benim kendisine bakmadığımdan, onu gördüğümde farklı bir yere baktığımdan yakınıyordu. *Henet* aynen, ‘Hori sanki *arkamda, olmayan bir şeye* bakar gibi bakıyor bana,’ demişti. Sözlerin hemen ardından da Satipy’den bahsetmeye başlamıştı. Ve işte o an *Esa*’nın kafasında bir şimşek çaktı, olayın çözümünün

sandığımızdan çok daha basit olduğunu anladı. Satipy patikada Yahmose'nin *arkasında* bir şey görmemişti. Baktığı *Yahmose'nin ta kendisiydi*.

Esa bu kuşkusunda yanılıp yanılmadığını anlamak için küçük bir deney yaptı. O gün aileyi toplayıp, yaptığı konuşma sırasında konuyu Yahmose'den başka hiç kimsenin anlayamayacağı bir şekilde üstü kapalı olarak ortaya attı. Kuşkularında yanılmıyorsa Yahmose bu sözlerin ne anlama geldiğini *anlayacaktı*. Gerçekten de Esa'nın sözleri Yahmose'yi şaşırttı. Bir an, çok kısa bir an tepki verdi, yüz ifadesinde bir korku belirip kayboldu, bir an kasılıp kaldı. Bu da Esa'nın kuşkularında haklı olduğunu öğrenmesine yetti. Ne var ki Yahmose de Esa'nın kendisinden *kuşkulandığını* anlamıştı. Bir kere kuşku uyandıktan sonra olayları yerli yerine oturtmak hiç zor olmayacaktı, hatta ona çok sadık olan, efendisinin sözünden asla çıkmayan o saf çoban çocuğuna ezberlettiği öykü bile ortaya çıkabilirdi. Çok zeki bir kadın olan Esa hiç kuşkusuz olaylarla, Yahmose'nin çoban çocuğa bir daha uyanmaması için içirdiği ilaç arasındaki bağlantıyı da kolayca kurabilecekti..."

"Ah, Hori, Yahmose'nin böyle şeyler yapması inanılır gibi değil! Nofret'i anladım ama diğerlerini niçin öldürdü?"

"Bunu sana açıklamak biraz zor Renisenb. Ama insan kalbindeki kötülük tohumları bir kez filizlenmeye başladı, mı aynen mısır tarlasındaki gelincikler gibi çiçek verir. Buna kimse engel olamaz. Yahmose belki de tüm yaşamı boyunca şiddet eğilimini baskılamış, uygulamak için fırsat bulamamıştı. Belki de yumuşak başlı, itaatkâr biri olmaktan nefret ediyordu. Nofret'i öldürmek ona kendisini çok *güçlü hissettirmiş* olmalı. Bu gücün etkisini Satipy'de gördü. Bir zamanlar kendisini ezen, yerden yere vuran kadın uysallaşmış, karşısında korkudan titrer olmuştu. Bunca zaman içine gömdüğü tüm kırgınlıklar, kinler teker teker başkaldırmaya başladı, aynen o gün

patikada kayalar arasından başını kaldıran yılan gibi. Sobek ve İpy ondan daha yakışıklı, daha akıllıydılar. Öyleyse *onlar da* yolundan çekilmeliydiler. Evin tek hâkimi ve babasının tek dayanağı o olmaydı! Satipy'yi öldürmekle cinayet işlemekten zevk aldığını keşfetti. Kendisini çok daha güçlü hissetmeye başladı. Ve akli dengesini kaybetmeye başladı, artık ruhunu kötülüğün pençesine kaptırmıştı.

Sen, Renisenb, onun için rakip değildin. Kendince seni seviyordu. Ama kocan olacak adamın çiftliğin yönetimine ortak olabileceği gibi bir düşünceyi kabul edemezdi. Sanırım Esa senin Kameni'yle evlenmenin uygun olacağını söylerken iki şey düşünüyordu: Birincisi, Yahmose yine öldürmeden duramayacaktı ama Kameni ile evlendiğin takdirde saldırının hedefi önce kocan olacaktı. Benimle evlenmen fikrine sıcak bakmamıştı, çünkü senin kocan olduğum takdirde Yahmose'nin bana cephe alacağını, beni ortadan kaldırma-ya çalışacağını düşünüyordu. O benim seni ne pahasına olursa olsun koruyacağımdan emindi, dolayısıyla Yahmose'nin hedefi olmamam gerekiyordu. İkincisi, Esa cesur, gözü pek bir kadındı, olayları bir çözüm noktasına getirmek niyetindeydi ve benim ona bunda yardımcı olabileceğimi biliyordu. Yahmose'yi göz hapsine aldığım takdirde ki Yahmose, benim de kendisinden kuşkulandığımı bilmiyordu, onu suçüstü yakalayabileceğimiz kanısındaydı.”

“Öyle de oldu zaten,” diyen Renisenb mutlulukla ekledi. “Ah, Hori, arkama bakıp da onu gördüğüm zaman o kadar korktum ki...”

“Biliyorum Renisenb. Ama bunun olması gerekiyordu. Yahmose'nin peşinden ayrılmadığım sürece senin güvende olacağından emindim. Bu durum sonsuza kadar böyle sürüp gidemezdi. Yahmose'nin patikanın *aynı noktasında* seni aşağı atma fırsatı bulursa bundan yararlanacağını biliyordum. Böylece cinayet yine batıl inançlarla açıklanmaya çalışılacak, suç bir kez daha Nofret'in kötü ruhuna kalacaktı.”

“Öyleyse Henet’in getirdiği haberi sen yollamadın?”

Hori başını iki yana salladı.

“Hayır, ben sana haber filan yollamadım.”

“Peki ama Henet...” Renisenb şaşkınlık içinde mırıldandı.
“Henet’in bu olaylardaki rolünü hâlâ anlayamıyorum.”

“Sanırım Henet de gerçeği biliyordu. Onu bu sabah Yahmose’yle konuşurken gördüm, sanırım bunu belli de etti, işbirliği zemini aradı. Aslında çok tehlikeli bir hareketti bu! Neyse, Yahmose, Henet’ten seni yukarıya yollamasını istemiş olmalı. Henet böyle işlere bayılır zaten, ayrıca senden nefret de ediyordu.”

“Biliyorum.”

“Ve sonra... acaba? Henet, gerçeği bilmenin kendisine güç sağlayacağını düşünüyordu. Ama ben Yahmose’nin onun fazla yaşamasına izin vermek niyetinde olduğunu sanmıyorum. Hatta belki...”

Renisenb ürperdi.

“Yahmose çıldırmıştı. Kötü ruhların pençesine düşmüştü. O her zaman böyle değildi.”

“Hayır Renisenb, hayır ama yine de... Geçenlerde sana Yahmose’yle Sobek’in çocukluklarına ilişkin bir öykü anlatmıştım. Sobek’in Yahmose’yi iyice dövdüğünden, başına taşla vurduğundan, annenin sapsarı bir yüzle koşup, korkudan titreyerek, ‘Bu çok tehlikeli...’ dediğinden bahsetmiştim. Sanırım annen o sözleriyle Yahmose’ye böyle şeyler yapmanın çok tehlikeli olabileceğini söylemek istiyordu. Ertesi gün Sobek hastalanmıştı. Yediği bir yiyecekten zehirlendiğini söylemişlerdi. Bana kalırsa annen uysal, söz dinleyen büyük oğlunun içindeki bastırılmış öfkenin, yeşermeye başlayan nefret tohumlarının günün birinde dışa taşacağından ve çevresine zarar vereceğinden korkuyordu...”

Renisenb yine ürperdi.

“İnsanlar gördükleri gibi değiller, değil mi?”

Hori, gülümsedi.

“Bazıları göründükleri gibidirler,” dedi. “Kameni, ben öyleyiz işte... Sanırım ikimiz de senin düşündüğün gibiyiz. Kameni ve ben...”

Son sözleri öyle bir vurgulayarak söylemişti ki Renisenb birden yaşamının akışını değiştirecek bir karar anında bulunduğunu anladı.

Hori yavaşça, kısık bir sesle ekledi:

“İkimiz de seni seviyoruz Renisenb. Sanırım bunu biliyorsun.”

Renisenb, “Buna rağmen...” dedi. “Benim Kameni ile evlenmem için yapılan hazırlıklara katıldın. Hiçbir şey söylemedin.”

“Seni korumak için bunu yapmak zorundaydım. Esa da aynı fikirdeydi. Yahmose’yi göz hapsinde tutabilmek için seninle ilgilenmemem, sana karşı kayıtsız olmam gerekiyordu. Böylece onun hedefi olmayacaktım.” Hori birden duygulanarak titrek bir sesle ekledi: “Beni anlamalısın Renisenb, Yahmose benim yıllardan beri arkadaşımdı. Onu çok severdim. Hatta hak ettiği statü ve yetkiyi vermesi için babanı bile ikna etmeye çalıştım. Başarılı olamadım. Çok geç kaldım. Her ne kadar Yahmose’nin Nofret’i öldürdüğünden emin olsam da buna inanmak *istemedim*. Bunun için bile gerekçeler bulmaya çalıştım. Yahmose, benim zavallı, uysal, çilekeş arkadaşım, onu gerçekten seviyordum... Sonra Sobek öldü, sonra İpy ve sonunda Esa... Artık içindeki kötülüğün içindeki iyiliği yendiğinden ve Yahmose’yi tamamen pençesine aldığından emindim... Sonuçta Yahmose’nin ölümü de benim elimden oldu... Hızlı, acısız...”

“Ölüm... her zaman ölüm!”

“Hayır Renisenb. Artık senin karşında ölüm değil, koskoca bir yaşam var. Bu yaşamı kiminle paylaşacaksın? Kameni ile mi, benimle mi?”

Renisenb, Nil’in gümüş bir çizgi gibi böldüğü vadiye baktı...

Gözlerinin önünde Kameni'nin o gün kayıkta neşeyle gülen yüzü olanca canlılığıyla belirdi. Yakışıklı, güçlü, neşeli... İçinde yine aynı sıcaklığı hissetti, kanının kaydığını, yüreğinin heyecanla çarptığını fark etti. O anda Kameni'yi sevmiştir. Kameni, yaşamında Khay'dan boşalan yeri dolduracaktı...

Renisenb düşünüyordu:

“Kameni ile mutlu olacağız, evet mutlu olacağız. Beraber yaşayacağız, birbirimizden zevk alacağız, sağlıklı, güzel çocuklarımız olacak. İşle dolu günlerimiz olacak... Nil'de kayıkla dolaştığımız, eğlenceye ayırdığımız günlerimiz olacak... Yaşam, yine bir zamanlar Khay ile olduğu gibi güzel olacak... Bundan öte ne isteyebilirim ki? Bundan fazla ne isteyebilirim?” Ağır ağır, hatta çok ağır yüzünü Hori'ye çevirdi. Onu adeta soru soran bakışlarla süzdü.

Hori onun ne sorduğunu anlamış gibi yanıt verdi:

“Seni daha küçük bir çocukken sevdim. O ciddi ifadene, kırılan oyuncaklarını tamir etmem için bana getirmene, bana güvenmene bayılırdım. Evlenip gittin ve sonra sekiz yıl sonra buraya döndün. Yanıma oturup, bana düşüncelerini açtın. Senin kafan Renisenb ailenin diğer bireylerinden çok farklı çalışıyor. Onlar gibi daracık duvarların arasına kapanıp kalmamış. Senin kafan da benimki gibi çalışıyor, sonsuza dek akıp gidecek olan şu Nil'e bakıyor, değişen dünyayı, değişen fikirleri görüyor. Cesur ve görüş sahibi olanlar için her şeyin mümkün olduğu bir dünyayı...”

“Biliyorum Hori, biliyorum. Senin yanında ben de aynı şeyleri hissettim. Ama her zaman değil. Bazen seni anlayamıyorum, seni izleyemiyorum. Böyle zamanlarda yalnız kalmak...”

Sustu. Karmaşık, çelişkili düşüncelerini ifade edecek sözcükleri bulmakta zorlanıyordu. Hori ile nasıl bir yaşamları olacağını bilemiyordu. Hori, tüm sevgisine, tüm anlayışına, benzersiz hoşgörü-

süne rağmen bazı anlarda Renisenb için anlaşılması, çözümlenmesi olanaksız bir bilmece olarak kalacaktı. Duyguların derin güzelliğini, uçsuz bucaksız zenginliğini paylaşacakları anlar olacaktı ama acaba günlük yaşamları nasıl geçecekti?

Renisenb içten gelen bir dürtüyle elini Hori'ye uzattı.

"Hori, ne olur benim yerime sen karar ver."

Hori, gülümsedi. Karşısında konuşan çocuk Renisenb'e belki de son kez gülümsüyordu. Ama genç kadının elini tutmadı.

"Yaşamına nasıl yön vereceğini sana ben söyleyemem Renisenb," dedi. "Çünkü bu *senin* yaşamın! Kararı yalnızca sen verebilirsin."

Renisenb o an anladı ki karşısındaki erkekten yardım bekleme-si anlamsızdı. Hori Kamenı gibi insanı dış görünüşüyle etkileyen bir tip değildi. Acaba bedenine dokunsa, ne hissedecekti? Ama Hori elini bile tutmuyordu.

Birden karar konusundaki seçenekleri en basit şekliyle gördü karşısında: Kolay bir yaşam ya da güç bir yaşam. Bir an kıvrıla kıvrıla inen patikadan aşağı, sıradan, normal, mutlu bir yaşama dönmek istedi. Güvenli günlere – Khay ile geçirmiş olduğu günlere benzeyen tasasız, neşenin ve derdin paylaşıldığı, yaşlanmak ve ölmek dışında hiçbir korkunun olmadığı yaşama...

Ölüm... Yaşam düşüncesinden yola çıkıp, yine tam bir daire çizip, ölüme ulaşmıştı... Khay ölmüştü. Belki günün birinde Kamenı de ölecekti. Onun yüzü de, Khay'ınki gibi zihninden silinip gidecekti...

Sessizce yanında duran Hori'ye baktı. "Ne tuhaf," diye düşündü. "Hori'nin yüzüne hiç tam olarak bakmamışım."

Hori'nin yüzünün nasıl olduğunu öğrenmeye hiç gereksinim duymamıştı...

Sonunda Ölüm Geldi

Renisenb konuşmaya başladı. Sesi bir zamanlar bir akşam grup vakti patikadan tek başına ineceğini söylediği andan farksızdı.

“Kararımı verdim Hori. İyi ya da kötü yaşamımı seninle paylaşacağım, ölüm bizi ayırana dek...”

Hori’nin kolları beline dolandı, onu kendisine doğru çekti. Renisenb yanağına dayanan yanağın sıcak temasını hissederken yüreği yaşamın tüm sevinci ve zenginliğiyle doldu.

“Hori ölse bile,” diye düşündü. “Onu unutamayacağım. Hori yüreğimde sonsuz bir şarkı gibi hep yaşayacak... Yani artık ölüm olmayacak...”

S O N

